

کره شمالي

دفتر مطالعات سياسي و بين المللي

جغرافیای طبیعی

۱

موقعیت

کره شمالی در نیم کره شمالی و نیم کره شرقی، در موقعیت جغرافیایی ۳۸ تا ۴۳ درجه عرض شمالی و حدود ۱۲۴ تا ۱۳۱ درجه طول شرقی (به مرکزیت حدود ۴۰ شمالی و ۱۲۷ شرقی)؛ یعنی در شرق قاره آسیا، غرب دریای ژاپن و شرق خلیج کره واقع شده است.

سرزمین

کره شمالی با مساحتی حدود ۵۳۸،۱۲۰ کیلومتر مربع (۴۶/۵۴۱ مایل مربع)، یا بالغ بر ۵۵ درصد مساحت کل شبه جزیره کره^۱، نود و سومین کشور جهان از لحاظ وسعت می باشد. حدود ۱۲۰/۴۱۰ کیلومتر مربع از این پهنه را خاک و ۱۳۰ کیلومتر مربع باقی را آب فرا گرفته است. طول مرزهای زمینی آن ۱۶۷۳ کیلومتر است که به ترتیب ۱۴۱۶ کیلومتر در شمال با چین، ۱۹ کیلومتر نیز در گوشه شمال شرق با روسیه و ۲۳۸ کیلومتر در جنوب با کره جنوبی می باشد. باضافه اینکه، مجموعاً ۲۴۹۵ کیلومتر مرز آبی با دریای ژاپن در شرق؛ و با خلیج کره و دریای زرد در غرب دارد.

کوه‌ها، جنگل‌ها و جلگه‌ها

سرزمین کره شمالی کوهستانی است. ۷۶٪ آن، پوشیده از کوه‌ها و تپه‌هایی است که تقریباً در همه نقاط کره پراکنده می باشند. بلندترین قله این کشور "پاک تو Paektu" نام دارد و ارتفاع آن ۲۷۴۴ متر می باشد.

^۱ - کل مساحت شبه جزیره کره را ۲۲۲،۴۰۰ کیلومتر مربع دانسته‌اند.

دریاها، دریاچه‌ها و رودخانه‌ها

دریاها

کره شمالی از شرق و غرب به دو دریا راه می‌یابد:

دریای ژاپن - در خاور، دریای ژاپن قرار دارد؛ با وسعتی حدود ۹۸۲/۶۰۰ کیلومتر مربع و عمق متوسط ۶۶۸ متر (عمیق‌ترین نقطه آن در ۳۹/۶۶۹ متری). میزان درجه حرارت آن ۲۵ تا ۲۹ سانتیگراد در تابستان و ۱ تا ۱۰ سانتیگراد در زمستان می‌باشد. باضافه، بستری است برای زندگی حدود ۶۰۰ نوع ماهی.

دریای زرد - در باختر، دریای زرد قرار دارد؛ با وسعتی حدود ۴۱/۷۰۰ کیلومتر مربع و عمق متوسط ۳۹/۳۱ متر (عمیق‌ترین نقطه آن در ۳۶۹ متری). درجه حرارت آن ۲۵ تا ۲۹ سانتیگراد در تابستان و ۲ تا ۸ سانتیگراد در زمستان می‌باشد. بعلاوه، بستری است برای زندگی حدود ۲۲۰ نوع ماهی.

دریاچه‌ها

معروف‌ترین دریاچه‌های این کشور عبارتند از: "پاک تو Paektu"، "چانی یون Chan'nyon" و "سوبون Sobon".

دریاچه "پک تو Paektu" ۴۳ کیلومتر مربع وسعت داشته و در ارتفاعات پک تو در شمال این کشور واقع شده است.

دریاچه "چان نیون Chan'nyon" با مساحت ۱۶ کیلومتر مربع در ۲۲ کیلومتری شرق پیونگ‌یانگ واقع شده است.

دریاچه "سوبون Sobon" به مساحت ۱۸ کیلومتر مربع در شرق "هام کیونگ شمالی" واقع شده است.

علاوه بر دریاچه‌های طبیعی، در این کشور حدود ۱۷۰۰ دریاچه مصنوعی وجود دارد که برای آبیاری زمین‌های کشاورزی از آنها استفاده می‌شود. بیشتر این دریاچه‌ها در قسمت شمالی این کشور واقع شده‌اند.

رودخانه‌ها

"Yalu" یا "یالو"، در مرز کره شمالی با چین، با درازای ۸۰۰ کیلومتر^۱، طولانی‌ترین رودخانه این کشور است.

"تائه دونگ Taedong" رودخانه بزرگ آبگیر می‌باشد که از استان "پیونگ‌یانگ شمالی" سرچشمه می‌گیرد و در طول مسیر، رودخانه‌های "نام پوتون" و "سونها کون یان" به آن می‌ریزند. در این رودخانه جزایر زیادی قرار گرفته که بزرگترین آنها "دیون را" می‌باشد. جهت جریان این رودخانه از شمال شرقی به جنوب غربی است و از میان پایتخت این کشور می‌گذرد.

از دیگر رودخانه‌های این کشور می‌توان به رودخانه "یسونگ Yesong" به طول ۸۰ کیلومتر؛ "چانگجین Changjin" به طول ۳۶ کیلومتر و رودخانه "تومن Tumen" به طول ۱۶ کیلومتر در مرز این کشور با روسیه، اشاره کرد.

آب و هوا

کره شمالی دارای زمستانی بسیار سرد و تابستانی نسبتاً کوتاه ولی مرطوب و بارانی است. شدت سرما از اوائل آذر تا اواخر فروردین ادامه داشته و درجه حرارت در بخش‌های کوهستانی به (۵۰-) درجه سانتیگراد می‌رسد. اردیبهشت و خرداد هوای مطبوع بهاری و تیر و مرداد، شاهد تابستان شرجی با درجه حرارتی حدود ۳۰ درجه می‌باشد. شهریور تا آبان، گذاری است از هوایی پائیزی به آغاز سرمای شدید. میزان متوسط بارندگی، سالانه حدود ۱۱۲۰ میلی‌متر است که بیش از نیمی از آن در تابستان تحقق می‌پذیرد.

شهرهای عمده

۱- پیونگ‌یانگ، پایتخت، مرکز استان

این شهر از غرب به استان پیونگ‌یانگ جنوبی، از جنوب به هوانگ هئه شمالی، از شمال به پیونگ‌یانگ شمالی محدود است و مطابق آخرین تقسیم بندی اداری به نوزده منطقه تقسیم می‌شود. رودخانه‌ی معروف "دئه‌دونگ‌گنگ" از وسط این شهر عبور و به

^۱ - طول این رودخانه ۷۶۰ کیلومتر نیز ذکر شده (نامی)

آن جلوه خاصی می‌بخشد. همچنین، رودخانه "پوتونگ‌گنگ" که آب آشامیدنی شهر از آن تأمین می‌گردد نیز از آن عبور می‌نماید.

شمال شرقی و جنوب شرقی شهر، پوشیده از کوه‌ها و بخش‌های غربی و جنوب غربی را دشت‌ها فراگرفته‌است. باغ‌های فراوانی از میوه‌هایی نظیر گلابی، سیب، انگور، زردآلو و آلو در اطراف پیونگ‌یانگ وجود دارند. راه‌های ارتباطی متعددی پیونگ‌یانگ را به شهرهای مختلف کشور و سپس به شهرهای مرزی کره جنوبی، روسیه و چین متصل می‌نمایند.

پیونگ‌یانگ بیش از ۱۵۰۰ سال سابقه تاریخی دارد. این شهر در قرن دوازدهم مورد هجوم مغول‌ها قرار گرفت. از قرن پانزدهم تا بیستم، پایتخت دوم شبه‌جزیره کره محسوب می‌شد. در اوایل قرن بیستم به دست ژاپنی‌ها افتاد و تا چندین دهه تحت سلطه آنان قرار داشت.

پیونگ‌یانگ در سال‌های معروف به جنگ کره از سوی بمب افکن‌های ارتش آمریکا به شدت بمباران شد و به صورت تل بزرگی از خاک و سنگ و آهن درآمد. اما امروزه پس از گذشت چهل و چند سال از زمان جنگ، این شهر به مجموعه زیبایی محصور در باغ‌ها و مزارع و جنگل‌های انبوه، ساختمان‌ها میدان‌ها و سالن‌های بزرگ ورزشی و هنری، مدرسه‌ها، دانشگاه‌ها لابراتوارها، کارگاه‌ها و کارخانه‌ها تبدیل شده‌است؛ اگرچه دوران سخت ناشی از سیل، طوفان و قحطی، بویژه در دهه ۱۹۹۰، لطامات فراوانی به طبیعت این شهر وارد ساخته‌است. شهر پیونگ‌یانگ دارای اماکن دیدنی، گردشگاه‌ها، تفریگاه‌ها و پارک‌های زیبا و متعددی است که از آن جمله می‌توان به یاد بود جوچه مان گیونگ‌دئه و هتل کره اشاره کرد. ترافیک شهر فوق‌العاده خلوت و تنها منحصر به اتومبیل‌های دولتی و اتوبوس‌های مسافری می‌باشد.

علاوه بر اتوبوس‌های مسافری، راه‌آهن پیونگ‌یانگ به صورت دو رشته از شمال به جنوب و از شرق به غرب بنا شده‌است که تقریباً تا آخرین ساعات شب، وظیفه حمل و نقل مسافری را برعهده دارند. پیونگ‌یانگ دارای مترویی است که در قسمت غرب شهر در عمق ۸۵ متری زمین بنا شده و منظور از احداث آن در این عمق استفاده بعنوان پناهگاه در زمان جنگ می‌باشد.

۲- کئه‌سانگ Kaesong

کئه‌سانگ از شمال به استان‌های "هوانگ‌هه شمالی" و "کانگ وُن Kangwon شمالی"، از جنوب به دریای آزاد و استان "کیون‌گی Kyonggi" در کره جنوبی و از غرب به "هوانگ‌هه جنوبی" محدود می‌گردد. این شهر که از اهمیت سوق‌الجیشی فراوانی برخوردار بوده و مرکز آن از مدار ۳۲ درجه عبور می‌کند. دمای کئه‌سانگ در فصل سرما به ۹ درجه زیر صفر می‌رسد. میزان بارندگی در طول سال ۱۴۰۰ میلی‌متر می‌باشد. یک رشته راه‌آهن که استان‌های شمالی را به مرکز این شهر وصل می‌کند و نیز چند راه شوسه که به طرف جنوب کشیده شده‌اند، راه‌های ارتباطی این شهر را تأمین می‌نمایند. کارخانه‌های متعددی، نظیر کارخانه پارچه‌بافی، سرامیک‌سازی، ساعت‌سازی، کاشیکاری، گلدان‌سازی و غیره در این شهر ایجاد شده‌است. آبشاری به نام "پاک‌اک Pak'ok" با ارتفاعی حدود ۲۷ متر و عرضی برابر ۱/۵ متر در این شهر وجود دارد. قبل از تجزیه کره، این شهر پایتخت کره بوده است.

۳- وُن‌سان Wonsan

این شهر مرکز استان "کانگ‌ون" و یکی از بنادر جمهوری دمکراتیک خلق کره در کنار سواحل دریای ژاپن به شمار می‌آید. وُن‌سان از نظر راهبردی و همچنین از حیث نزدیکی به کشور ژاپن و کره جنوبی حائز اهمیت فراوانی می‌باشد. از پنج راه دریایی موجود در بندر وُن‌سان، سه راه آن به طرف بندر شمالی و دو راه دیگر به دریای آزاد و جنوب کشیده شده‌است. وُن‌سان از لحاظ صنعتی نیز دارای اهمیت فراوان می‌باشد.

۴- نامپو Nampo

نامپو از بنادر مهم کره شمالی می‌باشد که در جنوب غربی کشور و در ۳۰ کیلومتری پیونگ‌یانگ واقع شده‌است. یک سد به طول ۸ کیلومتر در این بندر بنا شده که توسط آن آبیاری و کشاورزی دو استان مجاور از طریق آن تأمین می‌شود. چندین کارخانه و کارگاه از قبیل کارخانه تلویزیون‌سازی و تلفن‌سازی در آن وجود دارد.

۵- هام‌هونگ Hamhung

این شهر در شرق کره شمالی و در کنار سواحل دریای ژاپن واقع شده است و تاریخی یک‌هزارساله دارد. آب و هوای آن سردتر از پیونگیانگ و اغلب مه‌آلود است. از معادن منگنز، سنگ آهن و فلزات نیز برخوردار است.

جغرافیای انسانی

۲

نژاد

کره‌شمالی از نژادی همگون برخوردار است. قاطبه جمعیت از نژاد کره‌ای هستند و تنها اندکی به نژادهای چینی و ژاپنی تعلق دارند. به اعتقاد برخی صاحب‌نظران، نژاد کره‌ای، که حدود ۹۹/۸٪ مردم را شامل می‌شود، ادامه نژاد مغولی می‌باشد.

جمعیت

جمعیت کره‌شمالی حدود ۲۴ میلیون نفر و با رشدی کمتر از ۱٪ می‌باشد.^۱ بنابراین، از تراکمی حدود ۲۰۰ نفر در هر کیلومترمربع برخوردار است. حدود ۴۹/۵ درصد جمعیت را مردان و ۵۰/۵ درصد را زنان؛ ۴۰ درصد را روستائیان و ۶۰ درصد را شهر نشینان تشکیل می‌دهند. جدول زیر ترکیب سنی را نشان می‌دهد.

جدول ۱- ترکیب سنی

سن	زیر پانزده	۱۵ تا ۲۹	۳۰ تا ۴۴	۴۵ تا ۵۹	۶۰ تا ۷۴	۷۵ به بالا
درصد	۲۹/۴	۳۳/۸	۲۰/۴	۱۰/۶	۴/۷	۱/۱

در دسته‌بندی اجمالی‌تر، ترکیب سنی جمعیت به شرح جدول بعدی است:

^۱ - در Fact Book سازمان CIA به روز شده ژوئیه ۲۰۰۸، این آمار ۲۳،۴۷۹،۰۸۹ نفر ذکر شده است.

جدول ۲- توزیع سنی جمعیت

سن	۰ تا ۱۴	۱۵ تا ۶۴	۶۵ به بالا
درصد	۲۲/۹	۶۸/۲	۸/۸

* بنابراین، میانگین سنی ۳۲/۷ سال، شامل مردان ۳۱/۲ سال و زنان ۳۴/۲ سال.

رشد جمعیت

آمار سال ۲۰۰۶، نرخ زاد و ولد را (۱/۵۵٪) و نرخ مرگ و میر را (۰/۷٪) برشمرده که با این حساب نرخ رشد جمعیت زیر ۱٪ می‌باشد. تخمین این آمار برای سال ۲۰۰۸ برابر ۰/۷۳۲٪ پیش‌بینی گردیده‌است.^۱ پیش‌بینی جمعیت برای سال ۲۰۱۰، حدود ۲۸ میلیون نفر می‌باشد.^۲ براین اساس، نرخ تولد نوزادان برای ۲۰۰۸ را ۱۴/۶۱ در هزار و نرخ مرگ و میر را ۷/۲۹ در هزار تخمین زده‌اند. نسبت‌های جنسیتی نیز به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول ۳- نسبت‌های جنسیتی

مقاطع	در هنگام تولد	زیر ۱۵ سال	بین ۱۵ تا ۶۴ سال	۶۵ سال به بالا
مرد به زن	۱/۰۵	۱/۰۳	۰/۹۸	۰/۹۵

^۱ - CIA Factbook به روز شده ژوئیه ۲۰۰۸

^۲ این کشور از انتشار آمار رسمی برای خارجیان اکراه دارد و معمولاً آمار آن از طرق غیرمستقیم در برنامه‌های روابط خارجی (بازدیدها و مذاکرات برای کمک‌رسانی و غیره) به دست می‌آید. وزارت امور خارجه آمریکا جمعیت این کشور را براساس ارزیابی سال ۲۰۰۶؛ حدود ۲۳/۱ میلیون نفر و با رشدی معادل ۰/۹۸٪ دانسته‌است. درحالی‌که برخی منابع دیگر، جمعیت را تا بیست و چهار میلیون و یکصد و دوازده نفر (با ترکیب ۵۹,۲٪ در شهر و ۴۰,۸٪ در روستا) ذکر کرده‌اند. (نامی: آخرین آمار، ژوئن ۲۰۰۲). آمار سال ۲۰۰۳ سازمان ملل متحد، کره شمالی را بعنوان چهل و هفتمین کشور پرجمعیت از میان ۱۹۳ کشور جهان دارای جمعیتی بالغ بر ۲۲,۶۶۴,۰۰۰ نفر با تعداد برابر از مرد و زن دانسته که ۲۷٪ آنان زیر ۱۵ سال و ۶٪ آنان بالای ۶۵ سال دارند.

جغرافیای انسانی / ۹

مرگ و میر نوزادان ۲۱/۸۶ در هر هزار نفر تولد؛ شامل ۲۳/۴۶ در هزار پسر و ۲۰/۱۸ در هزار دختر پیش‌بینی شده‌است. براساس همین تخمین‌ها امید به زندگی در مردان ۷۲/۲ سالگی و در زنان ۷۵/۰۸ سالگی می‌باشد.^۱

توزیع منطقه‌ای جمعیت

جدول ۴- پراکندگی جمعیت در شهرهای عمده

شهر	پیونگ‌یانگ Pyongyang	هام‌هونگ Hamhung	کنه‌سانگ Kaesong	ون‌سان Wonsan	نامپو Nampo	چونگ‌جین Chongjin	سینو‌جین Sinuijin	آن‌جو Anju
تعداد نفر	۳۱۳۶	۶۷۰	۳۱۰	غیرموجود	غیرموجود	۵۳۰	۳۳۰	غیرموجود

سیاست‌های کنترل جمعیت

دولت به منظور کنترل جمعیت، به ویژه برای جلوگیری از افزایش جمعیت پایتخت، که از امکانات رفاهی بیش‌تری برخورداراست و مردم نقاط مختلف کشور علاقمند به زندگی در آن هستند، تدابیری به کار بسته است. از جمله این تدابیر این است که، دولت از ورود افرادی که در خارج از محدوده پیونگ‌یانگ تولد یافته و زندگی می‌کنند به این شهر جلوگیری می‌کند. افرادی که جهت انجام مأموریت و یا دیدار اقوام و خویشاوندان رهسپار این شهر می‌شوند، موظفند قبلاً از اداره پلیس مجوز دریافت نمایند تا از ورود آنان به شهر جلوگیری نشود. دانشجویان و کارکنان دولت نیز اجازه اقامت موقت ۶ تا ۱۲ ماهه اخذ می‌نمایند و در صورت نیاز اقامت ایشان تمدید می‌گردد. درعین حال، افرادی بعنوان بازرسان ویژه در خیابان‌ها و معابر دائماً مدارک افراد مشکوک را بازرسی می‌نمایند.

^۱- همان منبع

بهداشت

حفظ بهداشت نیز به صورت عمومی مورد توجه می‌باشد. همگان، به صورت دستجمعی، دو روز در هفته، برای نظافت عمومی معابر مشارکت می‌نمایند. از حمام در آپارتمان‌ها معمولاً خبری نیست! مردم در شهرها از حمام‌های عمومی دولتی استفاده می‌کنند و در سایر مناطق کشور، بیش‌تر در رودخانه‌ها و دریاچه‌ها استحمام می‌کنند. با وجود کمبود امکانات شستشو، مردم از ظاهری آراسته و تمیز برخوردارند. اغلب در آپارتمان‌های بلندمرتبه، آب وجود ندارد و مردم آب را از طبقه پایین به صورت دستی، آن هم فقط برای شستن دست و صورت و یا پختن غذا به طبقات بالا می‌برند (به علت کمبود امکانات و همچنین کمبود نیروی برق و تجهیزات، امکان استفاده از آب به صورت عمومی در کلیه‌ی منازل وجود ندارد). سامانه فاضلاب شهرها و روستاها به صورت آگو می‌باشد و زیرساخت توزیع آب به صورت لوله کشی فراهم می‌باشد؛ با این وجود، عدم کفایت آب آشامیدنی و امکانات تصفیه آب منجر به آلودگی‌های آبی و امراض ناشی از آب گردیده است.

خدمات پزشکی

در کره‌شمالی، خدمات پزشکی رایگان است؛ چه در منزل و چه در بیمارستان. کلیه‌ی هزینه‌های درمان و دارو و وسایل پزشکی مورد نیاز توسط دولت تأمین می‌گردد. برای درمان بیماران بیشتر از داروهای گیاهی استفاده می‌شود و موارد متعددی از این داروها از گیاهی به نام "این سام" تهیه می‌شود.

کودکان نیز از بدو تولد، از تغذیه رایگان برخوردارند. برای جلوگیری از رشد افراد ناقص الخلقه در جامعه، زنان باردار در ماه‌های اول حاملگی تحت آزمایش‌های مختلف پزشکی قرار می‌گیرند و برای هر زن باردار پرونده‌ای تشکیل و سیر رشد جنین بررسی می‌شود. در صورتی که نشانه‌ای غیرطبیعی مشاهده گردد، جنین را از بین می‌برند. برابر آمار سال ۱۹۹۶، کره شمالی دارای ۱۸۳۲ بیمارستان عمومی و ۳۲۰ بیمارستان تخصصی و ۶۸۰۰ درمانگاه با ۴۱/۶۰۰ تخت بیمارستانی می‌باشد. براساس آمار سال ۱۹۹۸، این کشور با ۸۵ هزار پزشک، برای هر ۷۰۰ نفر، یک پزشک و برای هر ۳۵۰ نفر یک تخت بیمارستان موجود است. با این وجود، کشور از کمبود تجهیزات بیمارستانی و دارو در رنج است. تخمین سال ۲۰۰۶، درباره میزان مرگ میر کودکان ۲۳/۲۹ در هر هزار کودک و امید به زندگی در مردان ۶۸ و در زنان ۷۴ سال تخمین زده شده است.^۱

اقشار اجتماعی

مردم کره شمالی، طبق قانون اساسی به چهار قشر اجتماعی، کارگران، کشاورزان، سربازان و روشنفکران تقسیم می‌شوند که این یک طبقه‌بندی افقی اجتماعی است و براساس آن "توده" تعریف می‌شود. طبقه بندی عمودی اجتماع، بر اعتبار ایدئولوژیک فرد مبتنی است و سطح آن را وفاداری وی به حزب حاکم (حزب کارگران کره) تعیین می‌کند و در پذیرفته شدن فرد در حزب و فرصت‌های آموزشی و شغلی‌ای که کسب می‌کند تجلی می‌نماید.

روحیه ملی

درباره روحیه ملی‌گرایی کره‌ای‌ها و بویژه مردم کره شمالی سخن بسیار است. گفته می‌شود، آنان به گونه‌ای تربیت شده‌اند که خود را برخوردارترین ملل جهان می‌دانند. علاقه به رهبر، حزب و کشور، بالاترین ارزش آنان بوده و سرسختانه از آن دفاع می‌کنند.

^۱ - تخمین وزارت امور خارجه آمریکا (۲۰۰۶)

سازمان‌ها و تشکلات اجتماعی

در این کشور، سازمان‌ها، انجمن‌ها و گروه‌های حزبی نقش حساسی در جامعه ایفا می‌کنند و یکی از عوامل مهم برای تبلیغات عمومی و بسیج مردم به شمار می‌آیند. گروه‌های مزبور به طور مستقیم با دولت مرکزی در ارتباط هستند و کانال مطمئنی برای رشد اجتماعی افراد محسوب می‌شوند. افراد از طریق عضو شدن در این گروه‌ها، شایستگی احراز پست‌های سیاسی و فرصت‌های آموزشی را کسب می‌کنند.

روابط اجتماعی و موضوعات معیشتی

در کره شمالی چون همه مردم دارای سطح زندگی یکسانی هستند، از همبستگی ملی بالایی برخوردارند. توزیع مواد غذایی بر اساس سامانه سهمیه بندی انجام می‌پذیرد و شامل: برنج، سبزی، ماهی، لوبیا و سیب زمینی می‌شود و هر ماه یک بار گوشت قرمز، مرغ و خوراک بین افراد توزیع می‌گردد. لبنیات و تخم مرغ هر دو ماه یک بار داده می‌شود. همچنین، توزیع لباس بین مردم بر اساس سهمیه‌بندی و با توجه به موقعیت شغلی و اجتماعی آنها می‌باشد. دانش‌آموزان، دانشجویان و کارگران لباس فرم و کارکنان دولت و مقام‌های دولتی و حزبی، کت و شلوار دریافت می‌کنند.

در کره شمالی رفت و آمد بین اقوام و شب نشینی مفهومی ندارد. مردم غذای خود را عموماً به صورت بُن در رستوران‌های دولتی صرف می‌کنند و فقط شب در خانه غذا می‌خورند که آن هم به علت نبودن امکانات پخت‌وپز، بیش‌تر نوعی غذای آماده می‌باشد. اخیراً تعدادی از مردم توانسته‌اند اجاق گاز برقی برای خود خریداری کنند. شایان ذکر است که، از ابتدای سال ۱۹۹۸، مردم بر حسب شغل‌های خود، بین ۲۲۰ تا ۴۲۰ ون (واحد پول کره معادل ۱۷ تا ۳۵ دلار) حقوق به صورت ماهیانه دریافت می‌کنند.

مسکن از طریق دولت در اختیار مردم گذاشته می‌شود. واگذاری مسکن به فرد بر حسب موقعیت شغلی او می‌باشد و عموماً به صورت آپارتمان است. حتی در روستاها هم، مسکن به صورت آپارتمان چهار طبقه و به بالا می‌باشد. متراژ مسکن مفید برای هر خانواده بین ۱۶ تا ۲۴ متر مربع است و همه مردم از آن برخوردار می‌باشند. در کره شمالی هیچ یک از افراد جامعه دارای مسکن و یا خودروی شخصی نیستند و پس از ازدواج، به افراد مسکن داده می‌شود. سن ازدواج برای پسران ۲۷ سال تمام و

برای دختران پس از ۲۵ سال تمام می‌باشد. این یک سن قانونی برای ازدواج است و کسی حق ندارد زودتر از آن ازدواج کند؛ در آنصورت، مقام اجتماعی، شغلی و یا حزبی خود را از دست می‌دهد و از کلیه مزایای اجتماعی محروم می‌شود و به اردوگاه‌های کار اجباری اعزام می‌شود. همچنین ازدواج در حین تحصیل در دانشگاه ممنوع است. ازدواج به صورت رسمی در دفاتر حزبی ثبت می‌شود و عموماً از طریق دبیر حزب محل انجام می‌شود. افرادی که قصد ازدواج دارند، قبلاً باید مجوز ازدواج را دریافت کنند. مراسم ازدواج بسیار مختصر و با دادن یک شام به پدر و مادر عروس و داماد و گرفتن چند عکس تمام می‌شود. در این کشور، مردها، نسبت به زنان خود بسیار تعصب دارند و طلاق به ندرت اتفاق می‌افتد و از نظر فرهنگ سنتی، کار بسیار نکوهیده‌ای قلمداد می‌شود. طلاق برای زنان حامله و دارای فرزند کمتر از سه سال ممنوع می‌باشد. وسایل زندگی مردم در منازل، بسیار مختصر و شامل یک موکت یا حصیر ۱۲ متری، یک موکت گلدان ۱۲ متری، یک دست ظروف غذا خوری، یک جفت تشک و پتو برای خواب و یک کمد دو در می‌باشد. یخچال و گاز و سایر لوازم لوکس در منازل وجود ندارد.

برخی مشکلات اجتماعی

جامعه کره شمالی را به پادگان نظامی بزرگ و بسیار منظمی تشبیه کرده‌اند! هیچ فردی از افراد جامعه بدون برنامه و خارج از سامانه دولت و حزب عمل نمی‌کند، هیچ رفت و آمدی بدون اجازه دولت انجام نمی‌شود و هرگونه مهاجرت با اجازه دولت انجام می‌شود. هیچ کس حق تردد و یا مسافرت از روستا به شهر و از روستایی به روستای دیگر و یا از شهری به شهر دیگر را ندارد. حزب، تمام مردم را تحت کنترل دارد. در این کشور دزدی، قتل، موارد فساد اخلاقی (مانند روسپیگری) و اعتیاد به مواد مخدر وجود نداشته و یا لاقلاً مشهود نمی‌باشد. در اجتماع کره شمالی اصولاً همه مطیع هستند. به گفته برخی، حتی اندیشه تخلف و سرپیچی از قوانین نیز مطرح نمی‌باشد. حدود ۹۵ درصد از مردان کره سیگار می‌کشند و مشروب هم می‌خورند - اصولاً مردهای کره‌ای به کشیدن سیگار علاقه زیادی دارند - ولی زنان کره‌ای بطور کلی نه سیگار می‌کشند و نه مشروب می‌خورند و این امر یک عادت سنتی در این کشور محسوب می‌شوند.

زبان و خط

زبان رسمی و رایج در کره شمالی زبان کره‌ای است. جالب توجه است که بین کره شمالی و کره جنوبی هیچگونه تفاوتی در نژاد و زبان نیست و حتی نسبت به لهجه آنان نیز گوناگونی اساسی وجود ندارد. این زبان دارای لغات چینی فراوانی است و از نظر دستور، به زبان ژاپنی شباهت دارد. الفبای کره‌ای در قرن پانزدهم ابداع شده و از چهل حرف تشکیل می‌شود که از این تعداد ۲۱ حرف صدا دار و بقیه بی‌صدا هستند. پیش‌تر مردم از خط چینی برای نوشتن استفاده می‌کردند. علاوه بر زبان کره‌ای که در مقیاس بسیار وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرد، زبان ژاپنی و چینی نیز در این کشور مورد آشنایی می‌باشند.

میزان سواد

کشور از نظر باسوادان زیر ۱۵ سال، وضعیتی عالی داشته و هم در مردان و هم در زنان از ۹۹ درصد باسواد برخوردار است.

سامانه و مشخصه‌های آموزشی

پیش از تأسیس جمهوری دموکراتیک خلق کره، بیش از ۸۰ درصد مردم این کشور بی‌سواد بودند. در سال ۱۹۵۴، آموزش دوره ابتدایی در سطح جامعه، رایگان و اجباری شد. در سال ۱۹۵۸، آموزش متوسطه نیز اجباری اعلام شد و در سال ۱۹۵۹ برای بزرگسالان نیز، در سطوح ابتدایی و متوسطه، دوره آموزشی گذاشته شد. در سال ۱۹۷۲،

در این کشور نظام آموزش ۱۱ ساله به صورت اجباری و رایگان برقرار شد. در این نظام آموزشی، کودکان از سن ۵ سالگی، دوره آمادگی را شروع و در پایان ۶ سالگی وارد دبستان می‌شوند. دوره دبستان چهار سال و دوره دبیرستان شش سال است که، شامل یک دوره آموزش چهار ساله و یک دوره آموزش دو ساله می‌باشد. دوره آموزش عالی شامل یک دوره چهار ساله (مقطع کارشناسی) و یک دوره ۲ ساله (مقطع کارشناسی ارشد) و یک دوره سه ساله تخصصی (مقطع دکترا) و همچنین یک دوره آموزش دو ساله (فوق تخصصی) است. آموزش در کره شمالی کاملاً تحت نظارت و کنترل حزب حاکم است. در این کشور اساس آموزش بر پایه مکتب "جوچه" قرار دارد و به دانش‌آموزان آموزش سیاسی و عقیدتی داده می‌شود.

روش تدریس در مراکز آموزشی کره شمالی به صورت مباحثه و در راستای رشد خلاقیت، ابتکار و نوآوری در سامانه آموزشی است. باضافه، آموزش باید همراه با کار انجام شود.

در کره شمالی مدارس دو ماه در سال، یک ماه در زمستان (ژانویه) به علت سردی هوا و یک ماه در تابستان (اگوست) به علت گرمی هوا، تعطیل هستند. در دوره ابتدایی، آموزش اصول اخلاقی و اجتماعی، روزانه به مدت یک ساعت، جزء دروس اصلی است. در دوره دبیرستان، دروس نظامی به دانش‌آموزان، همراه با کار عملی آموزش داده می‌شود. به طوری که همه دانش‌آموزان پس از فارغ‌التحصیل شدن به کلیه‌ی فنون رزم انفرادی و تیراندازی کاملاً مسلط هستند و به هنگام سربازی، دوره تخصصی را طی می‌کنند.

در کره شمالی هیچگونه مؤسسه آموزشی خصوصی وجود ندارد. در این کشور تعداد ۲۱،۲۰۰ کودکستان وجود دارد که دو میلیون کودک را تحت آموزش ابتدایی قرار می‌دهند. کودکان در این کودکستان‌ها، براساس فراگیری ایدئولوژی "جوچه" تربیت می‌شوند و برای زندگی در اجتماع منظم و محدود "جوچه" آماده می‌شوند.

حدود ۵/۵ میلیون نفر دانش‌آموز و دانشجو در کره شمالی وجود دارد که در ۷۸۵۰ دبستان، ۵۲۰۰ دبیرستان و ۱۸۴ دانشگاه و انستیتو مشغول به تحصیل می‌باشند. دانشجویانی هم از کشورهای خارجی مانند سوریه، چین، پاکستان، لیبی، تانزانیا، بنین، زامبیا، اتیوپی، گینه، مغولستان، ویتنام، کوبا، نیکاراگوئه و فلسطین در دانشگاه کیم ایل سونگ این کشور تحصیل می‌کنند. بیشترین دانشجویان خارجی شاغل به تحصیل در این کشور چینی هستند. که این امر ناشی از نزدیکی فرهنگی بین دو کشور می‌باشد.

وضعیت سواد و نظام آموزشی / ۱۷

اولین دانشگاه کره شمالی در سال ۱۹۴۶ تأسیس شد. این دانشگاه که هم اکنون به دانشگاه "کیم ایل سونگ" معروف است، دارای ۱۲۰۰ استاد و مدرس و بیش از ۱۲،۰۰۰ دانشجو می باشد. در پیونگ یانگ ۱۲ دانشگاه، آکادمی و انستیتو وجود دارد که مهمترین آنها "دانشگاه کیم ایل سونگ" است.

نظام آموزش عالی در کره شمالی به دو صورت اجراء می شود، آموزش تمام وقت و آموزش ضمن کار. دانش آموزان پس از پایان دوره دبیرستان، در صورت تمایل در امتحان ورودی مقدماتی دانشگاه ها که توسط کمیته گزینش دانشجویان وابسته به وزارت آموزش عالی کره شمالی برگزار می شود، شرکت می کنند و در صورت پذیرفته شدن بعنوان دانشجوی تمام وقت در یکی از مؤسسات آموزش عالی این کشور مشغول به تحصیل می شوند و در صورت عدم موفقیت و یا عدم شرکت در این امتحانات، در یکی از مؤسسات و یا کارخانه ها مشغول به کار می شوند و چنانچه تمایل داشته باشند می توانند در طی این دو سال آموزش ضمن کار، بار دیگر خود را برای امتحانات ورودی دانشگاه ها آماده کنند. این افراد در صورت موفق شدن در امتحان ورودی دانشگاه ها، به صورت پاره وقت به تحصیل می پردازند.

مؤسسات آموزش عالی، شامل دانشگاه ها؛ دانشکده ها (کالج ها)، دانشکده های تربیت معلم، با دوره ۴ ساله برای تربیت آموزگار کودکستان، دبستان، دبیرستان؛ دانشکده های دو و یا سه ساله فناوری های پیشرفته؛ دانشکده های شش ساله پزشکی؛ دانشکده های ویژه علوم و مهندسی، هنر، موسیقی، و زبان های خارجی؛ و دانشکده ها و آکادمی های نظامی می گردد.

براساس گزارش "کیم ایل سونگ" به ششمین کنگره حزب در اکتبر ۱۹۸۰، در آن سال ۱۷۰ مؤسسه مطالعات عالی و ۴۸۰ مدرسه تخصصی عالی در آن کشور موجود بوده است. در ۱۹۸۷ تعداد ۲۲۰،۰۰۰ دانشجوی مشارکت جو در مدارس تخصصی ۲ یا ۳ ساله و ۳۰۱،۰۰۰ دانشجو مشارکت جو در کالج و یا دانشگاه ۴ تا ۶ ساله گزارش شده اند.

براساس گزارش سال ۸۸-۱۹۸۷، از جمعیت بالای ۱۶ سال، ۱۳/۷٪ مشغول به تحصیل و یا فارغ التحصیل از مؤسسات آموزش عالی بوده اند. در سال ۱۹۸۸ حکومت ایجاد "سپاه ۱/۳ میلیونی تحصیل کرده دانشگاهی"، قدمی اساسی در راستای "ایجاد جامعه ای تماماً تحصیل کرده" برداشت.

جدول ۱- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کره شمالی

عنوان	محل	تأسیس	توضیحات
دانشگاه پیونگ‌یانگ	پیونگ‌یانگ	۱۹۴۶	اولین دانشگاه کره شمالی است که با ۷ دانشکده و ۶۰ استاد آغاز و سپس دانشکده‌های فنی، پزشکی و کشاورزی به آن اضافه گردیدند.
دانشگاه "کیم‌ایل‌سونگ" Kim Il Sung University	پیونگ‌یانگ	۱۹۴۶	جامع‌ترین دانشگاه؛ شامل رشته‌های تاریخ، فلسفه، اقتصاد، حقوق، ادبیات خارجی، جغرافیا، فیزیک، بیولوژی، ریاضیات، شیمی، ژئولوژی، انرژی اتمی، رایانه، پزشکی، کشاورزی و فنی و غالباً در همه سطوح کارشناسی تا دکترا
دانشگاه کیم‌هیونگ‌جیک	پیونگ‌یانگ	۱۹۴۶	شامل رشته‌های تاریخ انقلاب، تاریخ و جغرافیا، زبان‌های خارجی، ریاضیات، فیزیک، موسیقی، هنرهای زیبا و بیولوژی
کالج کشاورزی پیونگ‌یانگ	پیونگ‌یانگ	۱۹۸۱	شامل رشته‌های کشاورزی، باغداری، سبزیجات و مرغداری
انستیتو پلی‌تکنیک کیم‌چیک	پیونگ‌یانگ		شامل رشته‌های ژئولوژی، معدن، ماشین‌آلات، الکترونیک، فناوری هسته‌ای، مهندسی برق و کشتی‌سازی
آکادمی علوم	پیونگ‌یانگ	۱۹۵۲	شامل رشته‌های ریاضیات، فیزیک، بیولوژی؛ مهندسی‌های مکانیک، شیمی، معدن، برق، ژئولوژی؛ و جغرافیا
آکادمی علوم اجتماعی	پیونگ‌یانگ	۱۹۵۲	شامل مؤسسات اقتصاد، حقوق، تاریخ، فلسفه، ادبیات، کلاسیک ملی، باستان‌شناسی، زبان‌شناسی
آکادمی علوم پزشکی	پیونگ‌یانگ		شامل پانزده مؤسسه پژوهشی در رشته‌های گوناگون در نقاط مختلف کشور
آکادمی علوم کشاورزی	پیونگ‌یانگ	۱۹۴۸	برخوردار از چهارده مؤسسه پژوهشی وابسته

وضعیت سواد و نظام آموزشی / ۱۹

عنوان	محل	تأسیس	توضیحات
آکادمی علوم جنگل‌بانی	پیونگ‌یانگ		شامل پنج مؤسسه پژوهشی در رشته‌های گوناگون جنگل‌بانی وابسته
آکادمی علوم شیلات	پیونگ‌یانگ	۱۹۶۹	دارای پنج مؤسسه پژوهشی در رشته‌های گوناگون شیلات
آکادمی علوم راه‌آهن	پیونگ‌یانگ	۱۹۴۸	دارای پنج مؤسسه پژوهشی در رشته‌های گوناگون راه‌آهن
آکادمی علوم صنایع سبک	پیونگ‌یانگ	۱۹۵۴	دارای پنج مؤسسه پژوهشی در رشته‌های گوناگون صنایع سبک
دانشگاه علم و صنعت پیونگ‌یانگ Pyongyang University of Science and Technology (PUST)	پیونگ‌یانگ	۲۰۰۷	تنها نهاد آموزش عالی کشور با اشتراک خارجی، شامل کره جنوبی، چین و ایالات متحده آمریکا، می‌باشد که در سطح کارشناسی ارشد و دکترا، حدود ۲۰۰ دانشجو از دو کره می‌گیرد. زبان تدریس انگلیسی و شامل اساتیدی از خارج کشور خواهد بود.

دین

هیچ دینی در کشور رسمیت ندارد و هر نوع فعالیت مذهبی ممنوع است. اگرچه کشور کمونیستی بوده و رسماً به حذف نقش دین پرداخته است، مع الوصف ریشه ادیان بودیسم، کنفوسیوسی، شامانیستی، چونگ دوگیو و مسیحیت نخشکیده و در پی سقوط شوروی و طرح آزادی ادیان و مذاهب، ظهور کم رنگی یافته است.

پس از ظهور سلسله‌ی "یی" در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۹۱۰ میلادی، آئین کنفوسیوس در این کشور رواج یافت. اساس این آئین در ستایش روحانی اعظم، تأکید بر فضیلت و فداکاری در قبال مسئولان و وابستگان آنها خلاصه شده بود و هرگونه دستاورد معنوی و خردمندانه مردم را سرکوب می‌کرد تا از تغییر در سامانه سیاسی و اجتماعی جلوگیری کند. تصویر سلسله مراتب حکومت از اصول اولیه آئین کنفوسیوس بود. بعد از آئین فوق، ادیانی چون بودا، تائوگری، چوندو و دین مسیح در این کشور رواج داشت. در حال حاضر هیچ دینی در این کشور رسمیت ندارد. مردم دارای آزادی تبلیغات ضد مذهبی هستند و هیچ دین فعالی در کشور وجود ندارد و به طور کلی هر نوع فعالیت مذهبی ممنوع است.

فرهنگ و تمدن کره شمالی

بخش عمده فرهنگ کره شمالی، در عصر حاضر، علیرغم برخورداری از تاریخ فرهنگی پنجهزارساله، از مجموعه باورها و احساسات ایدئولوژیک پنجاه ساله اخیر نشأت گرفته و در اندیشه مطرح شده تحت عنوان جوچه تبلور داشته و در فعالیت‌های

سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی این کشور انعکاس دارد. اگرچه باید اذعان داشت که فرهنگ تاریخی مردم نیز کماکان سیطره خویش را دارد. بنابراین کره شمالی را از جنبه فرهنگی با نقطه نظر فرهنگ جوچه باید مورد بررسی قرار داد فلذا قبل از هر چیز نیاز به داشتن شناخت از عقیده و ایدئولوژی جوچه لزوم و ضرورتی انکار ناپذیر می‌نماید. فرهنگ جوچه، مردم را برای دستیابی به جامعه‌ای ایده‌آل، همیشه در حال مبارزه و تلاش ترسیم می‌نماید و به این ترتیب انگیزه‌های آنان را در جهت حصول به مقاصدشان همچنان سیال نگاه می‌دارد و در همین راستا آمده است که مردم کره شمالی در مدت نسبتاً طولانی زندگی انقلابی، عظمت جوچه را دریافته‌اند. این عقیده حاکمان، سرنوشت و تغییر در آن را مردم معرفی می‌نماید و معتقد است صحیح‌ترین راه هدایت مردم برای ساختن سوسیالیسم، عقیده جوچه می‌باشد. مردم کره زندگی بدون عقیده جوچه و انقلاب غیرممکن می‌دانند.

اندیشه "جوچه"، در اصل ۳۹ قانون اساسی، در تعریف فرهنگ سوسیالیست، آن را زینت توسعه جمهوری دمکراتیک خلق کره می‌داند که در بهبود توانایی‌های کارگران و تأمین نیازهای آنان سهیم می‌باشد. این عقیده به حرکت فرهنگی کشور جهت می‌دهد. با شروع فصل بهار و تغییر چهره طبیعت، سالروز تولد "کیم‌ایل‌سونگ"، پیونگ‌یانگ شاهد فستیوال بهاره است. این فستیوال با هدف تقویت و تحکیم دوستی، صلح و همبستگی و آشنائی میان فرهنگ‌های مختلف انجام می‌گیرد و برای شرکت در آن از هنرمندان و گروه‌های هنری دولتی و مستقل کشورها، به ویژه گروه‌های هنری کشورهایی که "جمهوری دمکراتیک خلق کره" با آنها برنامه مبادلات فرهنگی داشته و یا رابطه فرهنگی عمیق، سنتی و دیرینه دارد بعمل می‌آید.

فرهنگ شخصیت محوری

یکی از وجوه برجسته فرهنگ کره شمالی بر محور شخصیت "کیم‌ایل‌سونگ" و فرزندش "کیم‌جونگ‌ایل" و خانواده آنان شکل گرفته و در قالب تاریخچه بعضاً افسانه‌ای زندگی ایشان بعنوان الگوی انسان‌های فداکار تقریباً کامل نسل به نسل منتقل گردیده است و فرازهای زندگی ایشان از تولد، مرگ، توفیقات، ارتقاء مقام از طرف ملت و غیره نمادی از فرازهای تاریخ و فرهنگ کشور را تشکیل می‌دهد.

نمادهای فرهنگی، معابد و آثار باستانی

عمده‌ترین نماد فرهنگی کره‌شمالی در قالب بناهای عظیم است. برخی از این بناها بعنوان سالن‌های مجلل تئاتر، نظیر سالن تئاتر هام‌هونگ Hamhung، استادیوم‌ها و بناهای مجلل منتسب به خانواده "کیم‌ایل‌سونگ" و بعضاً نیز سالن‌های اجتماعات خلقی (نظیر مجلس خلق، موزه خلق و کتابخانه خلق و غیره) جلوه‌گیری می‌نماید.

شکل ۱- سالن تئاتر هم‌هونگ در پیونگ‌یانگ

این ساختمان‌ها و نیز موزه‌ها، که منعکس کننده دوران جنگ می‌باشند، تقریباً در نقاط مختلف کشور توزیع شده و از اماکنی هستند که تقریباً مورد بازدید همه کره‌ای‌ها به صورتی سازمان یافته در دوران تحصیل و یا کار قرار می‌گیرد. در کره‌شمالی حدود ۵۲۰ آثار باستانی و ۱۸۵ معبد قدیمی وجود دارد که مردم در روزهای تعطیل از آنها بازدید می‌کنند. بیشتر آثار باستانی این کشور متعلق به قرون اول تا پنجم می‌باشند و معابد نیز بیش‌تر مربوط به آئین دین کنفوسیوس است. مجموعه مقبره گوگیوریئو Complex of Goguryeo Tombs، اولین میراث فرهنگی این کشور است که در ژوئیه ۲۰۰۴، در لیست یونسکو ثبت شد.

آئین‌های فرهنگی

مهم‌ترین آئین فرهنگی کره‌شمالی را بایستی جشن‌ها، بازی‌های و گردهمایی‌های دسته‌جمعی در قالب و یا بر محوریت تئاترها، رقص‌ها، نمایش‌های ورزشی و ژیمناستیک و غیره دانست که معادل آن در فضای نظامی رژه‌ها در صف‌های ۳۶ نفری منحصر به فرد در کره می‌باشد. آریرانگ Arirang یکی از نمایش‌های دسته‌جمعی یکصد هزار نفره بود که اخیراً برای دو ماه، شش روز در هفته برگزار گردید. این فعالیت‌ها

و تحرکات فرهنگی غالباً از محتوای سیاسی ضد غربی و طرفداران شرقی غرب در کره جنوبی و ژاپن برخوردار بوده است. اگرچه گفته می‌شود اخیراً این اشارات ضد غربی انعکاس کمتری دارد.

در نمادهای فرهنگی کره‌ای بازتابی از سلطه فرهنگی ژاپن در دوران اشغال (۴۵-۱۹۱۰) دیده می‌شود. دورانی که در راستای قبول فرهنگ برتر ژاپنی، کره‌ای‌ها وادار به آموختن زبان و برگزیدن نام ژاپنی و حتی پیروی از دین شین‌تو بودند و از نوشتن به زبان کره‌ای در مدارس و در عرصه کسب و کار و امور اداری ممنوع بودند. حتی بناهای یاد بود کره، نظیر گیونگ‌بک Gyeongbok Palace مورد بی‌توجهی و بعضاً تخریب از طرف ژاپنی‌ها واقع می‌شد.

روز جهانی کودک

همه ساله روز جهانی کودک در پیونگ‌یانگ جشن گرفته می‌شود و مراسم خاصی در مراکز و محل‌های تفریحی این شهر انجام می‌گیرد. در این مراسم از اعضای سفارت‌خانه‌ها دعوت می‌شود تا به‌مراه فرزندان خود در آن شرکت نمایند. این مراسم شامل سخنرانی، مسابقات دستجمعی و انفرادی برای بچه‌ها می‌باشد و شرکت کنندگان در این روز از وسایل تفریحی تعبیه شده در محل به رایگان استفاده می‌نمایند. بدین ترتیب، بخشی از جنبه‌های فعالیت‌های فرهنگی این کشور به تأثیرگذاری در ذهن بچه‌ها اختصاص دارد.

کتاب و کتابخانه

در کره شمالی ۶۴ کتابخانه مرکزی و مرکز مطالعه عمومی وجود دارد که مهم‌ترین آنها کتابخانه عمومی خلق می‌باشد. این مرکز آموزشی و مطالعاتی یکی از زیباترین مراکز این کشور است که در مرکز شهر پیونگ‌یانگ واقع شده و به شهر زیبایی خاصی بخشیده است. این کتابخانه با بیش از سه میلیون جلد کتاب و ۶۰۰ اطاق مطالعه، می‌تواند روزانه ۱۲ هزار نفر را پذیرا باشد. ظرفیت مخزن این کتابخانه را تا ۲۱ میلیون ذکر کرده‌اند. در این کتابخانه چندین جلد کتاب به زبان فارسی نیز وجود دارد که از جمله می‌توان فرهنگ لغات فارسی و کتاب شفای بوعلی سینا را نام برد. ولی از کتاب‌های اسلامی در آن خبری نیست. این کتابخانه دارای چندین اپراتور زبان‌های

دین، فرهنگ و تمدن / ۲۵

خارجی و هشت سالن کنفرانس بوده و یکی از مراکزی است که مورد بازدید هیأت‌های خارجی قرار می‌گیرد. تعداد کتابخانه‌های متفرقه، کوچک و بزرگ، در سراسر کره شمالی را نزدیک به پانزده هزار دانسته‌اند.

شکل ۲- کتابخانه بزرگ ملی در پیونگ‌یانگ

موزه‌ها

در این کشور ۳۲ موزه مهم وجود دارد که مهم‌ترین آن‌ها، موزه انقلاب سه گانه، موزه "یادبود جنگ آزادی بخش" و موزه مرکزی "تاریخ کره" است. دو موزه دیگر به نام "کیم‌ایل‌سونگ" به مساحت ۶۸۰۰ متر و "کیم‌جونگ‌ایل" به مساحت ۸۸۰۰ متر، در دامنه کوه‌های شمال شهر "می‌هانسان" در ۱۷۰ کیلومتری پیونگ‌یانگ قرار دارند. کلیه‌ی هدایایی که توسط رهبران، بازدید کنندگان و هیأت‌های سیاسی کشورهای خارجی به "کیم‌ایل‌سونگ" و "کیم‌جونگ‌ایل" اهدا شده است، در این موزه نگهداری می‌شود.

مراکز فرهنگی و هنری

در کره شمالی مراکز هنری متعددی وجود دارد. یکی از مواردی که حزب حاکم این کشور به آن بیش‌تر توجه دارد، مراکز هنری مربوط به جوانان است. در این راستا، در کمیته جوانان حزب، قسمت معاونت هنری از مهم‌ترین بخش‌ها است و کلیه‌ی جوانان به طور گسترده و با علاقه در آن شرکت دارند.

در کره شمالی ۲۸۴ سینما و ۸۲۸ مرکز نمایش و تئاتر وجود دارد که با معماری خاص و بسیار زیبا ساخته شده است. بیش‌تر مردم حداقل هفته‌ای یک بار برای دیدن فیلم، تئاتر و یا نمایش سنتی به این مراکز می‌روند.

کلیه‌ی مراکز فرهنگی کره شمالی - که حدود ۸۲۰ مرکز می‌باشند- تحت نظارت حزب قراردارند و جهت‌گیری تمام آثار هنری باید در تمجید از رهبر و ترسیمی از هدایت "جوچه" در جامعه باشد. بیشترین امور هنری در این کشور مربوط به سرودهای ملی و میهنی است که به صورت گروهی و بسیار شکیل اجرا می‌گردند.

رسانه‌های نوشتاری

رسانه‌های جمهوری دموکراتیک خلق کره، محدود می‌باشند. تعداد جراید روزانه و هفتگی را تا ۴۳ نشریه گفته‌اند ولی تیراژ اکثر آن‌ها قابل ذکر نمی‌باشد. پرتیراژترین روزنامه کره‌ای زبان با عنوان "زُدنگ‌شین‌مون"، ارگان حزب کارگران کره شمالی، با شمارگان یک‌ونیم میلیون، با درج مقالات گوناگون هم‌آهنگ با نظرات کلی حکومت در صدر قراردارد. این روزنامه در سال ۱۹۴۵ تأسیس شد و اکنون در شش صفحه، صبح‌ها منتشر می‌شود. در هیچ یک از صفحات این روزنامه موضوعاتی شبیه به خبر، در اصطلاح متعارف آن، دیده نمی‌شود. صفحه اول روزنامه معمولاً به متن کامل سخنرانی‌های آقای "کیم‌جونگ‌ایل" و یا مصوبه‌های کمیته مرکزی اختصاص دارد؛ صفحه دوم مخصوص مسافران و میهمانان خارجی است که از "من‌یونگ‌ده"، زادگاه "کیم‌ایل‌سونگ" و یا برج "جوچه" و یا کاخ "کوم سوسانگ" بازدید کرده‌اند؛ صفحه سوم داستان‌های فرهنگی را چاپ می‌کند که معمولاً منعکس کننده مراسم با حضور آقای "کیم جونگ ایل" می‌باشد؛ صفحه چهارم حاوی اخبار داخلی، مسافرت مقامات کشور و اعضای حزب به خارج است؛ صفحه پنجم حاوی اخبار مربوط به کره جنوبی است که غالباً در رابطه با تظاهرات دانشجویی و کارگری در آن کشور می‌باشد. صفحه ششم شامل اخبار کشورهای دیگر از جمله کشورهای کمونیستی؛ مثل چین، کوبا و یا کشورهای جهان سوم و یک مقاله سیاسی علیه ژاپن و یا آمریکا است.

اخبار خارجی رسانه‌ها معمولاً خبرهایی است که با سیستم اجتماعی و فرهنگی تعریف شده کره‌شمالی مغایرتی نداشته باشد.^۱

در میان سایر نشریات، تعدادی مجله به زبان‌های، انگلیسی، آلمانی، روسی، اسپانیایی، چینی و عربی نیز برای استفاده خارجی‌ان، عمدتاً دیپلمات‌ها، توزیع می‌گردد؛ البته شمارگان قابل توجهی ندارند و بیشتر ماهیت تبلیغاتی دارند و گفته می‌شود که مردم کره حق خواندن آن‌ها را ندارند. بعلاوه، در کره‌شمالی هیچگونه مؤسسه یا سازمان انتشاراتی خصوصی وجود ندارد.

عنوان برخی روزنامه‌های منتشره در کره‌شمالی به شرح زیر می‌باشند:

- روزنامه ملا (مینچو چو سون) با تیراژ ۵۰ هزار نسخه در روز
- روزنامه جوانان کارگر (رودونگ چونگ مین) با تیراژ ۶۰ هزار نسخه در روز
- پیونگ‌یانگ (پیونگ‌یانگ شین مون) با تیراژ ۴۰ هزار نسخه در روز
- مجله هفتگی وحدت (تون کیل شین مون)
- مجله هفتگی پیونگ‌یانگ تایمز، به زبان‌های انگلیسی و فرانسه (به طور کلی ۲۵ مجله در کره‌شمالی منتشر می‌شود که ۱۴ مجله به زبان کره‌ای و ۱۱ مجله به زبان‌های انگلیسی، روسی، فرانسوی، چینی، ژاپنی و عربی است).

صدا و سیما

رادیوی مرکزی کره، روزانه ۲۲ ساعت، از ساعت ۵ بامداد و رادیو پیونگ‌یانگ، روزانه ۲۳ ساعت از ۴ بامداد، برنامه اجرا می‌کنند. کلیه برنامه‌ها به زبان کره‌ای و در سرتاسر خاک کره‌شمالی پخش می‌شود. در کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، مزارع، خیابان‌ها و پارک‌ها بلندگوهایی نصب شده‌است که برنامه‌های رادیویی را برای همگان پخش می‌کنند. مردم حق داشتن رادیو با موج متوسط و بلند را ندارند. در داخل خانه، که غالباً سازمانی هستند، یک دستگاه پخش رادیو از طرف دولت نصب شده‌است که از طریق آن فقط می‌توان به رادیو پیونگ‌یانگ گوش داد. بیش‌تر برنامه‌های رادیویی به تعریف و تمجید از "کیم‌ایل‌سونگ" و "کیم‌جونگ‌ایل" و تبلیغات حزبی در رابطه با پیشرفت‌های صنعتی، کشاورزی و علمی کره‌شمالی می‌پردازد.

۱ - از مقاله آقای مقدم، فارغ‌التحصیل زبان و ادبیات کره از کره‌شمالی و با سابقه مأموریت در هر دو کره.

این کشور دارای ۱۸ ایستگاه رادیویی (AM) و فاقد ایستگاه (FM) است. همچنین کره شمالی دارای ۱۱ ایستگاه تلویزیونی و یک ایستگاه ماهواره‌ای می‌باشد. در حال حاضر ۴۷۵ هزار گیرنده رادیویی در کره شمالی فعال است.

پخش اخبار از رسانه‌های این کشور بسیار محدود است و اخبار جهان روزانه یک بار، در ساعت چهار بعد از ظهر از طریق رادیو پیونگ‌یانگ پخش می‌شود. این اخبار شامل اخبار جنوب و همچنین خبرهایی از کشورهای چین، کوبا و روسیه می‌باشد.

برنامه‌های برون مرزی رادیویی به هشت زبان: انگلیسی ۱۶ ساعت، فرانسه ۱۲ ساعت، ژاپنی ۱۰ ساعت، اسپانیایی ۳ ساعت، عربی ۳ ساعت، روسی ۴ ساعت و آلمانی ۱ ساعت و در مجموع ۶۱ ساعت، به صورت روزانه پخش می‌شود.

در جمهوری دمکراتیک خلق کره تنها سه شبکه تلویزیونی وجود دارد؛ "شبکه پیونگ‌یانگ"، "شبکه که‌سون" و شبکه "مان‌سوده".

شبکه اول و دوم روزانه از ساعت ۱۶ تا ۲۳ به طور رنگی برنامه پخش می‌شود. برنامه شبکه اول تماماً در کره رله می‌شود، برنامه‌های شبکه دوم عموماً برنامه‌های شبکه اول را بعد از گذشت چند روز پخش می‌کند. برنامه‌های تلویزیونی شبکه اول و دوم کره شمالی بیش‌تر مراسم استقبال، بدرقه و دیدار "کیم‌ایل‌سونگ" و "کیم‌جونگ‌ایل" از مقام‌های بازدید کننده از کره شمالی و بازدید از مراکز تولیدی، کشاورزی، علمی و پروژه‌های ساختمانی در دست احداث را پخش می‌کنند. این برنامه‌ها در طول هفته چندین بار پخش می‌شوند. شبکه سوم تنها در روزهای تعطیل (شنبه و یکشنبه) برنامه پخش می‌نماید.

اصولاً دامنه اخبار تلویزیون کره شمالی بسیار محدود است. اخبار سراسری در ساعت ۱۲ و ۱۸ پخش می‌شود. خبرها با خبری از رهبر کره شروع می‌شود و بعد از آن چند خبر درباره پیشرفت‌های کشور و چند خبر ورزشی پخش می‌گردد. اخبار بین‌المللی به ندرت از تلویزیون کره شمالی پخش می‌شود. در حال حاضر حدود ۳۵۰ هزار گیرنده تلویزیونی در کره شمالی وجود دارد. این کشور یازده ایستگاه تلویزیون و یک ایستگاه ماهواره‌ای دارد. ایستگاه ماهواره‌ای کره روزانه ۱۲ ساعت برنامه برای خارج از کشور پخش می‌کند.

تاریخ رسمی، اعیاد و تعطیلات رسمی کشور

از نکات قابل ذکر است که از سال ۱۹۹۶، اعلام تاریخ سال رسمی در جمهوری دمکراتیک خلق کره بنام "سال ۸۶ جوچه" نامگذاری شده است باین ترتیب که این ۸۶ سال از روز تولد آقای کیم ایل سونگ تا امسال محاسبه گردیده و سالروز تولد وی نیز سال خورشید نامگذاری شده است و از آنجاکه وی بنیانگذار "جوچه" بوده است تاریخ کشور را سال جوچه خوانده‌اند. بنابراین، سال ۲۰۰۸، سال ۹۶ جوچه می‌باشد.

- اول ژانویه - سال نو میلادی
- شانزده فوریه - سالروز تولد "کیم جونگ ایل"
- هشتم مارس - روز بین‌المللی زن
- پانزدهم آوریل - سالروز تولد "کیم ایل سونگ"
- اول ماه مه - روز جهانی کارگر
- پانزدهم آگوست - سالروز آزادی از استعمار ژاپن
- نهم سپتامبر - سالروز تأسیس دولت جمهوری دمکراتیک خلق کره
- دهم اکتبر - سالروز تأسیس حزب کارگران کره
- بیست و هفتم دسامبر - سالروز تدوین قانون اساسی

مبانی و سامانه اقتصادی

اقتصاد کره‌شمالی با تبعیت از نوعی سامانه سوسیالیستی متمرکز، که بنا بر مصالح ملی و براساس اندیشه‌های دستگاه رهبری کشور تحت عنوان اندیشه خوداتکائی "جوچه" تفسیر و یا باز تعریف گردیده است، به صورتی برنامه‌ریزی شده اداره می‌شود و دولت در هدایت آن نقش اساسی را ایفا می‌نماید. با این وجود، گهگاه در اجرای سیاست‌های اقتصادی، نیم‌نگاهی به ضرورت‌های سیاسی - اقتصادی کشور داشته و متناسب با فرصت‌های اقتصادی که به دست می‌آید به صورت مقطعی و مصلحتی از خود انعطاف نشان می‌دهد.

روند اقتصاد سوسیالیست کره‌شمالی از ۱۹۴۶، با اعلام ملی شدن صنایع تحت مدیریت استعمارگران ژاپنی، آغاز شد. از سال ۱۹۴۷ کلیه مؤسسات تولیدی خصوصی، به صورت تعاونی اداره گردیدند. این فرآیند در سال ۱۹۵۸ با ملی شدن تمام مؤسسات بزرگ اقتصادی تکمیل گردید.

از ویژگی‌های اقتصاد کره‌شمالی، مالکیت دولت مستقیماً و یا در قالب تعاونی‌ها بر ابزار تولید است و مالکیت خصوصی تنها بر وسایل شخصی زندگی افراد پذیرفته شده است. مدیریت صنایع، توسط کارشناسان فنی دولت و اداره مزارع و تعاونی‌ها نیز توسط مقام‌های محلی و حزبی انجام می‌گیرد. بر این اساس، کره‌شمالی دارای یک سامانه اقتصادی بوروکراتیک است که در چارچوب برنامه‌ریزی دولتی فعالیت دارد. سامانه‌ای که

میزان آزادی اقتصاد را در آن، تنها ۳٪ تخمین زده‌اند^۱ و از این لحاظ این کشور را در آخرین رتبه در میان ۱۵۷ کشور قرار داده‌اند.^۲

سوسیالیزه نمودن کشاورزی، با تقسیم اراضی زراعتی میان کشاورزان آغاز شد؛ اگرچه به جهت مشکلاتی که در اداره کردن این اراضی بوجود آمد، کشاورزان به صورت گروه‌های ۵ نفری یا ۵ خانواری تقسیم و ساماندهی شدند، سازمانی که بعدها مبنای تشکیل تعاونی کشاورزی گردید. در راستای توسعه این برنامه، کلیه‌ی اراضی کشاورزی به شکل تعاونی‌های کشاورزی درآمدند و طبیعی است که مزارع متعلق به دولت با برخورداری از رانت، وضعیت برتری یافتند. این سامانه در راستای اجرای برنامه‌های خود در راستای باروری اقتصادی با مشکلات زیادی مواجه بوده‌است. دولت در راستای رفع این مشکلات از روش‌های تشویق و ترغیب سیاسی و ایدئولوژیکی و ایجاد حرکت‌های توده‌ای استفاده می‌کند که تا حدودی نیز موفقیت‌آمیز بوده است. از اقدامات دیگر دولت جهت مبارزه با مشکلات و کمبودهای بورکراتیک به کارگیری روش‌های معروف به "چانگ‌سان‌ری" در تعاونی‌های کشاورزی و سیستم کاری "تی‌این" در بخش مدیریت صنایع می‌باشد. سیستم "چانگ سان ری" با هدف در هم آمیختن مزارع در واحدهای بزرگتر جهت افزایش تولیدات کشاورزی طرح‌ریزی گردید و سیستم "تی‌این" بعنوان روش مدیریتی جهت غلبه بر مسائل مدیریتی که در سیستم کنترل و برنامه‌ریزی وجود داشت طرح ریزی شد. سیستم "تی‌این" از نیمه دوم دهه ۱۹۶۰ مورد استفاده قرار گرفت و بر مبنای آن تا حدودی بعضی عدم تمرکزها در سطوح مدیریت کارخانجات به وجود آمد.

اگرچه مقامات کره شمالی، سیل ۶-۱۹۹۵ در این کشور را عامل مشکلات اقتصادی سال‌های آتی آن بر شمرده‌اند، ولی حقیقت این است که ناکارآمدی سامانه اقتصادی کره شمالی را که پس از فروپاشی بلوک شرق و نیز گرایش چین به سامانه اقتصاد باز، از حمایت آنان نیز محروم گردید را نمی‌توان نادیده انگاشت. در تفسیری دیگر، اگر کره شمالی دروازه‌های کشور را برای رونق اقتصادی بر روی جهان باز کند، بقای حکومت با چالش مواجه خواهد شد. تاکنون، از میان دو گزینه شکوفایی اقتصاد و بقاء

^۱ -<http://www.heritage.org/research/features/index/country.cfm?id=KoreaNorth>

^۲ - Index of Economic Freedom 2007 - Korea, North.mht

اوضاع اقتصادی / ۳۳

سوسیالیسم کره‌ای، گزینه دوم ترجیح داده شده است. با این وجود، بر اثر فشارهای اقتصادی سال‌های اخیر، به تغییرات اندکی تن داده‌اند و از آن جمله، چهار منطقه بعنوان مناطق آزاد تجاری، تعیین نموده‌اند ولی تاکنون سرمایه‌گذاران خارجی استقبال چندانی از آن به عمل نیاورده‌اند.

روند عادی تجارت کره‌شمالی با سقوط شوروی سابق دچار وقفه گردید. برخی معتقدند میزان صادرات کره‌شمالی در دو دهه اخیر، در بهترین شرایط هرگز از ۶۰٪ صادرات آن کشور در سال ۱۹۹۰ تجاوز ننمود. طبق برخی تخمین‌ها، صادرات سرانه کره‌شمالی در سال ۲۰۰۲ را ۴۰ میلیون دلار بوده است. این درحالی است که واردات آن کشور کاهش نداشته و طبق تخمینی برابر یک میلیارد دلار در سال بوده است.^۱

بودجه و برنامه‌ریزی اقتصادی

در کره‌شمالی، بودجه نقش اصلی را در تمام فعالیت‌های اقتصادی کشور ایفا می‌کند و کلیه‌ی طرح‌های صنعتی، اجتماعی، نظامی و آموزشی برمبنای آن طرح‌ریزی و اجرا می‌شود. در این کشور وزیر دارایی، بودجه دولت را با هماهنگی و نظارت حزب، تنظیم و پس از تصویب شورای اقتصاد، به مجمع عالی خلق تسلیم می‌کند. در اوایل آوریل لایحه بودجه جهت تصویب به مجمع ارسال می‌شود. مجمع پس از بررسی کمیته اقتصاد و برنامه‌ریزی، آن را به تصویب نمایندگان می‌رساند و در این مراحل، به طور مستمر بر آن نظارت دارد. دولت منابع مالی خود را از طریق جمع‌آوری و اختصاص درآمد حاصل از فروش محصولات کشور و درآمد حاصل از تفاوت بین آنچه که شرکت‌های تعاونی برای فروش محصولات خود به دست می‌آورند، تأمین می‌کند.

برنامه‌ریزی اقتصادی کشور جزو وظایف کمیته برنامه‌ریزی دولتی می‌باشد، اما تعیین و تشخیص اولویت‌های اقتصادی در کمیسیون سیاست داخلی کمیته مرکزی خلق انجام می‌گیرد. وظایف اجرایی، فنی و حرفه‌ای و ایجاد هماهنگی در ارتباط با تنظیم و اجرای برنامه‌های اقتصادی بر عهده کمیته برنامه‌ریزی دولتی است که اعضای آن دارای نفوذ

^۱ - DPRK Briefing Book

(<http://www.nautilus.org/DPRKBriefingBook/economy/DPRKExpandingTrade.html>)

سیاسی و ایدئولوژیک فراوانی در کشور هستند و تکنوکرات‌ها عملاً در ساختار سیاسی و اقتصادی کشور نفوذ دارند.

سیستم برنامه‌ریزی تا نیمه اول دهه ۱۹۶۰ به صورت کاملاً متمرکز بود و برنامه‌ریزان رده بالای سلسله مراتب کشور، اهداف و وسایل تولیدی را تعیین و فراهم می‌ساختند. اما در سال ۱۹۶۴ دستگاه برنامه‌ریزی کشور به شکلی جدید طرح‌ریزی گردید که برداشت واقعی و عملی‌تری را در زمینه برنامه‌ریزی ارائه می‌نمود. در تمام استان‌ها، بخش‌ها و شهرها کمیته‌های برنامه‌ریزی تأسیس شد و کمیسیون‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای به وجود آمد که تحت نظر کمیته‌های برنامه‌ریزی دولتی انجام وظیفه می‌کردند. بدین ترتیب حرکت نوینی به منظور عدم تمرکز برنامه‌ریزی آغاز شد. کمیته‌های محلی و منطقه‌ای در ارتباط با برنامه‌ریزی دارای آزادی عمل بیش‌تری شدند. تعیین اولویت‌ها بر عهده کمیته برنامه‌ریزی دولتی قرار داشت و کارهایی از قبیل احداث بناهای سرمایه‌ای محلی و گردش کالا، تأمین مواد و حمل و نقل و مسائل کارگری برعهده نهادهای منطقه‌ای بود. همچنین اتخاذ تصمیم در مورد موضوعاتی نظیر محل احداث کارخانجات و مسایل اصلی و کلیدی جزو وظایف قدرت مرکزی محسوب می‌شد. در همین راستا سیستم بانکداری نیز به منظور تسهیل جریان جذب اعتبارات عمرانی در واحدهای تولیدی دوباره سازماندهی شد. یک سری از وظایفی که از اهمیت کمتری برخوردار بودند از وزارت دارایی به ارگان‌های اداری و منطقه‌ای و محلی منتقل گردیدند.

دولت از اواخر دهه ۱۹۴۰ برنامه‌های مختلف اقتصادی و عمرانی را به اجرا گذاشت که شامل چهار برنامه، ۲، ۳، ۵، ۶، ۷ و سه برنامه ۷ ساله به شرح زیر بوده‌است:

۱. برنامه دو ساله ۵۱-۱۹۴۹ که بدلیل آغاز جنگ کره ناتمام ماند.
۲. برنامه ۳ ساله ۵۶-۱۹۵۴- این برنامه پس از پایان جنگ کره به مرحله اجرا درآمد و ضمن شروع بازسازی ویرانه‌های کشور، زمینه‌های مساعدی را برای رشد اقتصادی آماده ساخت.
۳. برنامه ۵ ساله ۶۱-۱۹۵۷، در این برنامه تغییرات ساختاری در بخش کشاورزی و تعاونی‌های کشاورزی به طور کامل به اجرا درآمد. از ویژگی‌های این برنامه، رشد اقتصادی سریع کشور و نیل به اهداف پیش‌بینی شده در ظرف سه ساله اول بود.

اوضاع اقتصادی / ۳۵

۴. برنامه ۷ ساله اول ۶۷-۱۹۶۱، در این برنامه به علت کاهش کمک‌های خارجی شوروی سابق و چین، اجرای بخش‌های مختلف پیش‌بینی شده با مشکلات عدیده‌ای مواجه گردید. اهداف برنامه هفت ساله اول رشد همه جانبه صنعتی در کشور و اولویت دادن به صنایع سنگین بود. این برنامه با سه سال تأخیر در سال ۱۹۷۰ به پایان رسید.
۵. برنامه ۶ ساله ۷۶-۱۹۷۱، از اهداف این برنامه ایجاد توازن در شالوده‌های اقتصادی کشور بود. طرح مدرنیزه کردن کشور و اصلاح کیفیت ماشین‌آلات و اصلاح استانداردهای تولید جهت صادرات در اولویت برنامه مزبور برقرار داشت.
۶. برنامه ۷ ساله دوم ۸۴-۱۹۷۸- این برنامه با هدف توسعه اقتصادی سوسیالیستی کشور، آغاز به کار کرد. تولید ۱۰۰ میلیون تن زغال سنگ، ۱۲ میلیون تن فولاد، ۵ میلیون تن کود شیمیایی، ۲۰ میلیون تن سیمان، ۵ میلیون تن محصولات دریایی و ۱۰ میلیون تن غلات جزو برنامه ۷ ساله دوم بود.
۷. برنامه ۷ ساله سوم ۹۳-۱۹۸۷، هدف این برنامه کم کردن فاصله اقتصادی شهر و روستا، توسعه اراضی کشاورزی، افزایش تولید در واحد سطح و افزایش تولیدات مصرفی مردم است.

جدول ۱- بودجه کره شمالی از ۱۹۶۵ تا ۱۹۹۳

سال	درآمد	هزینه	اقتصاد مردمی	هزینه‌های فرهنگی- اجتماعی	هزینه‌های دفاعی	هزینه‌های جاری
۱۹۶۵	۳۵۷،۳۸۴	۳۴۷،۶۱۳	۲۳۶،۳۷۶	۶۸،۴۲۲	۲۷،۸۰۹	۱۵،۰۰۶
۱۹۶۷	۴۱۰،۶۶۳	۳۹۴،۸۲۳	۱۹۷،۰۱۷	۶۹،۰۹۴	۱۲۰،۰۲۶	۸،۶۸۶
۱۹۷۰	۶۲۳،۲۲۰	۶۰۰،۶۲۹	۲۸۲،۱۲۶	۱۱۹،۳۹۴	۱۸۷،۸۸۴	۱۰،۸۰۵
۱۹۷۲	۷۴۳،۰۳۰	۷۳۸،۸۶۱	۴۰۹،۹۳۲	۱۸۷،۸۰۷	۱۲۵،۶۰۶	۱۵،۵۱۶
۱۹۷۵	۱،۱۵۸،۶۳۰	۱،۱۳۶،۷۴۸	۶۵۰،۶۸۸	۲۷۵،۷۶۲	۱۸۶،۴۲۷	۲۳،۸۷۲
۱۹۸۰	۱،۹۱۳،۹۲۳	۱،۸۸۳،۶۹۱	۱،۱۳۹،۷۷۷	۴۱۷،۴۳۴	۲۷۵،۰۱۹	۵۱،۴۶۱
۱۹۸۲	۲،۲۶۸،۰۰۰	۲،۲۲۰،۳۶۰	۱،۳۸۹،۰۴۰	۴۶۳،۱۸۱	۳۲۴،۱۷۳	۴۳،۹۶۶
۱۹۸۴	۲،۶۳۰،۵۱۰	۲،۶۱۵،۸۰۰	۱،۶۸۳،۶۵۷	۵۲۱،۸۱۹	۳۸۱،۹۰۷	۲۸،۴۱۷
۱۹۸۶	۲،۸۵۳،۸۵۰	۲،۸۳۹،۶۱۰	۱،۸۶۱،۵۰۵	۵۴۶،۰۹۴	۳۹۱،۸۶۶	۴۰،۱۴۵
۱۹۸۸	۳،۱۹۰،۵۸۰	۳،۱۶۶،۰۹۰	۲،۱۲۷،۲۲۶	۶۰۰،۱۸۵	۳۸۶،۲۶۳	۵۲،۴۱۶
۱۹۹۰	۳،۵۶۹،۰۴۱	۳،۵۵۱،۳۴۸	۲،۳۳۹،۱۴۵	۶۶۹،۲۷۶	۴۲۶،۱۶۲	۵۶،۷۶۲
۱۹۹۱	۳،۷۱۹،۴۸۴	۳،۶۹۰،۹۲۴	۲،۵۰۴،۷۰۷	۶۹۲،۷۰۴	۴۴۶،۶۰۲	۴۶،۹۱۱
۱۹۹۲	۳،۹۵۴،۰۳۲	۳،۹۳۰،۳۳۲	۲،۶۶۲،۵۰۴	۷۷۰،۸۹۱	۴۵۸،۰۵۸	۶۸،۸۷۹
۱۹۹۳	۴،۰۴۴،۹۸۵	۴،۰۴۴،۹۸۵	۲،۷۴۲،۳۷۹	۷۶۶،۶۶۰	۴۶۹،۲۱۸	۶۶،۷۲۸

روند عمومی اقتصاد

متعاقب جنگ کره و عمدتاً در دهه ۱۹۶۰، اقتصاد کره شمالی رشد قابل ملاحظه‌ای یافت. سقوط شوروی و قطع ترتیبات اقتصادی - راهبردی با آن کشور، با اضافه عادی شدن روابط چین و کره جنوبی در ۱۹۹۲، اقتصاد کشور را در سال‌های آغازین دهه ۱۹۹۰، با شرایط پیش‌بینی نشده‌ای روبرو نموده بود که سیل بی‌سابقه سال‌های ۶-۱۹۹۵ و قحطی متعاقب آن در ۱۹۹۷، ضربات سهمگین‌تری بر آن وارد و کشوری که تنها ۱۸٪ خاکش قابل زراعت است و سیاست راهبردی‌اش "قدرت نظامی در اولویت اول" می‌باشد را شدیداً نیازمند کمک‌های خارجی ساخت. در برخی تحلیل‌ها آمده است که در فاصله ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۲ درآمد سرانه کشور به یک سوم کاهش یافت.^۱

کمک‌های اقتصادی بین‌المللی، به‌مراه تغییراتی محسوس در سیاست‌های اقتصادی و روابط خارجی، بویژه اندک بهبود در روابط با کره جنوبی، روند سرایشی اقتصاد کشور را در سال‌های آغازین قرن بیست‌ویکم متوقف ساخت، اگرچه سطح زندگی هنوز پایین‌تر از سال ۱۹۹۰ می‌باشد.

در سال ۲۰۰۲، دولت با اتخاذ ترتیباتی، فروش محصولات بیش‌تری، از طرف تعاونی‌های کشاورزی و نیز برخی زراعت‌های نمونه تجربی خصوصی در راستای افزایش محصولات کشاورزی را مجاز نمود. لکن در اکتبر ۲۰۰۵، با اتخاذ سیاست‌هایی در ممنوعیت فروش خصوصی محصولات کشاورزی، به اینگونه اقدامات، در راستای سیاست‌های تمرکزی سهمیه بندی، تغییر جهت داد. در دسامبر ۲۰۰۵، دولت جمهوری دمکراتیک خلق کره، خواستار صرفاً کمک‌های توسعه‌ای گردید و فعالیت‌های کمک‌رسانی اغلب سازمان‌های بین‌المللی کمک‌های انسان دوستانه، نظیر برنامه جهانی غذا (wfp) را متوقف و کمک‌های غذایی را تنها در قالب امتیازات و وام‌های بلندمدت از طریق چین و کره جنوبی دریافت نمود.

این کشور در سال ۲۰۰۶ به علت سیل تابستان و در تعاقب آن خشکسالی پاییز، و مشکل زیر ساختی ناشی از عدم کفایت زمین قابل کشت، سامانه کشاورزی دسته جمعی، کاستی‌های تراکتور و سوخت، سیزدهمین سال کمبود مواد غذایی را پشت سر گذارد. سیل شدید در تابستان ۲۰۰۷ نیز به وقوع پیوست که با کمک‌های وسیع

¹ - Bureau of East Asian and Pacific Affairs, September 2007

اوضاع اقتصادی / ۳۷

بین‌المللی ارتباطات مانع از تکرار قحطی سال ۱۹۹۵ گردید. لکن کماکان مردم از تغذیه ناسالم و ناکافی و شرایط بد زندگی رنج می‌برند. برخی کارشناسان مسائل سیاسی و اقتصادی، انحراف منابع کشور از هزینه‌های عمران شهری به جذب در بخش‌های نظامی را مسئول این وضعیت نیز می‌دانند. در اکتبر ۲۰۰۷، کره جنوبی موافقت نمود، برخی زیر ساخت‌ها، منابع طبیعی و صنایع سبک کره شمالی را توسعه دهد. توجه شدید کره شمالی به کنترل سرمایه‌ها را مانع گشایش در قوانین و مقررات اقتصادی این کشور دانسته‌اند.

شاخص‌های اقتصادی

قابل ذکر است که از زمان تأسیس جمهوری دموکراتیک خلق کره، در سال ۱۹۴۸، دولت این کشور، به اقتضای راهبرد اساسی که اتخاذ نموده است، هیچگاه به انتشار آمار اقتصادی اقدام ننموده و پژوهش‌گران همواره می‌بایستی با گردآوری اطلاعات پراکنده و منتشره از طرف دولت و یا به اصطلاح "خواندن بین خطوط" و حدس و گمان‌های کارشناسانه منعکس در تبادلات اقتصادی کشور و نیز روابط دوجانبه و در نهایت چشم تیزبین دولت و صاحب‌نظران کره جنوبی که با حساسیت تحولات کره شمالی را دنبال می‌نموده‌اند به نتایجی دست یابند. بنابراین، دستیابی به اطلاعات دقیق و صحیح مشکل و یا عملاً غیرممکن است. بنابراین، در اطلاعات گردآوری شده گاه ناهمگونی بین منابع مختلف نیز دیده می‌شود.

جدول ۲- درصد رشد اقتصادی از ۱۹۸۶ تا ۲۰۰۷

سال	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶
رشد	۳	۳,۳	۲,۹	۲,۴	-۳,۷	-۳,۵	-۶	-۴,۲	-۲,۱	-۴,۱	-۳,۶

سال	۹۷	۹۸	۹۹	۰۰	۰۱	۰۲	۰۳	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷
رشد	-۶,۳	-۱,۱	۶,۲	۱,۳	۳,۷	۱,۲	۱,۸	۲,۲	۲,۱	۱,۶	۲,۴

تولید ناخالص داخلی براساس برابری قدرت خرید بین‌المللی را بین ۴۰ تا ۶۸ میلیارد دلار دانسته‌اند^۱ که حاکی از تولید سرانه‌ای، به ترتیب، بین ۱۸۰۰ تا ۲۷۰۰ دلار برمبنای قدرت خرید می‌باشد. با این شاخص، کره شمالی در ردیف کشورهای زیمبابوه، ازبکستان، بنگلادش و سودان قرار می‌گیرد.

در دهه ۱۹۷۰، استاندارد زندگی در کره شمالی بالاتر از چین و کره جنوبی بود و اکنون این دو کشور درآمد سرانه‌ای بالغ بر حدود ۷۰۰۰ دلار و ۲۰،۰۰۰ دلار دارند. در سال‌های اخیر که وضع اقتصادی بهبود اندکی داشته، رشد اقتصادی بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۶ را ۲٪ تخمین زده‌اند. سهم بخش‌های اصلی اقتصاد نیز در کشاورزی ۳۰٪؛ صنعت ۳۹٪؛ خدمات ۳۱٪ می‌باشد. درآمد ناخالص داخلی سال ۲۰۰۳ را ۱۸/۴ میلیارد دلار (سرانه ۸۱۸ دلار)؛ سال ۲۰۰۴ را ۲۰/۸ میلیارد دلار (سرانه ۹۱۴ دلار) با توزیع ۲۶/۷٪ در بخش کشاورزی و شیلات، ۲۷/۲٪ در بخش معدن؛ ۱۳/۷٪ در تولید و ۳۲/۳٪ در بخش خدمات دانسته‌اند. نشریه وان‌تیج پوینت، درآمد ناخالص داخلی سال ۲۰۰۶ کره شمالی را ۲۵/۶ میلیارد دلار، ۵/۸٪ بیش از سال ما قبل دانسته است.

شکل ۱- نماگر درصد رشد از ۸۶ تا ۲۰۰۷

سال	1986	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
نرخ رشد سالیانه	3	3.3	2.9	2.4	-3.7	-3.5	-6	-4.2	-2.1	-4.1	-3.6

سال	97	98	99	0	1	2	3	4	5	6	2007
نرخ رشد سالیانه	-6.3	-1.1	6.2	1.3	3.7	1.2	1.8	2.2	2.1	1.6	2.4

۱ - رقم اول تخمین CIA و رقم دوم تخمین Global Insight می‌باشد.

جدول ۳ - شاخصه‌های کلان اقتصادی برای سال ۲۰۰۳

(منبع: Bank of Korea, Korean Trade-Investment Promotion Agency(KOTRA))

آمار اقتصادی سال ۲۰۰۳ (ارقام به میلیون دلار)					
موازنه تجاری	واردات	صادرات	رشد تولید داخلی	درآمد سرانه	درآمد ناخالص ملی
-۹۸۳	۲۰۴۹	۱۰۶۶	٪۱/۸	۸۱۸	۱۸۴۰۰

٪۲۷/۲ کشاورزی؛ ٪۸/۳ معدن؛ ٪۱۸/۵ صنعت (٪۱۱/۵ سنگین، ٪۷/۷ نسبک)؛ ٪۴/۵ آب، گاز و برق؛ ٪۸/۷ ساختمان؛ ٪۳۲/۸ خدمات

معادن و ذخایر طبیعی

سرزمین کره شمالی دارای جمعیتی کم و اراضی کشاورزی محدودی است؛ اگرچه از منابع نفت و گاز برخوردار نیست، ولی از لحاظ منابع طبیعی نسبتاً غنی می‌باشد. این کشور در حدود ۵ الی ۷ درصد تنگستن جهان را دارد. کره شمالی دارای منابع و ذخایر معدنی متنوعی است. ذخایر معدنی آن کشور عبارتند از: کربنات منیزیم (magnesium carbonate) ذغال سنگ (coal)، سرب (lead)، روی (zinc)، تنگستن (tungsten)، جیوه (mercury)، فسفر (phosphorous)، طلا (gold)، گوگرد (sulphour)، مس (copper)، سنگ آهن (iron ore)، گرافیت (graphite)، مغناطیس (magnesite)، پیریتز (pyrites)، نمک (salt)، فلوراسپار (fluorspar)، قدرت آبی (hydropower).

در حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد ذخایر معدنی "کربنات منیزیم" جهان در این کشور قرار دارد. کره شمالی دارای ذخایر ذغال سنگ فراوانی است. این ماده بعنوان یکی از مهم‌ترین منابع تولید انرژی این کشور محسوب می‌گردد و مازاد آن صادر می‌شود. معادن ذغال سنگ عمدتاً در استان "پیونگ‌یانگ جنوبی" و در مناطق "توچون"، "سین چون" و "کی چون" واقع شده‌اند. بزرگ‌ترین معدن سنگ آهن و نیز تعدادی دیگری از معادن ذغال سنگ در اطراف شهر "پیونگ‌یانگ" قرار گرفته است. تولید ذغال سنگ در کره شمالی در سال ۱۹۹۹، ۶۵ میلیون متریک تن و در سال ۲۰۰۱؛ ۹۲ میلیون متریک تن بوده است. شمش، سرب، روی و طلا از مهم‌ترین اقلام صادراتی این کشور محسوب

می‌شود. تاکنون منابع نفت و گاز در این کشور اکتشاف یا شناسایی نشده‌است، ولی تلاش برای شناسایی اینگونه منابع احتمالی ادامه دارد.

نفت

کره شمالی کشوری بدون ذخائر انرژی فسیلی شناخته شده است. با این وجود، براساس تخمین سال ۲۰۰۵، تولید نفت در آن کشور، ۱۴۱ بشکه در روز^۱ بوده که با توجه به تخمین مصرف، که برای سال ۲۰۰۶، بالغ بر ۱۰،۵۲۰ بشکه در روز^۲ بوده است؛ کره شمالی تقریباً تمام نیاز نفتی خود را وارد می‌نماید.

کشاورزی

زراعت: با ملاحظه ۷۶٪ مناطق کوهستانی و ۱/۵٪ مناطق پوشیده از آب، پهنه‌ی قابل کشاورزی، بخشی از جلگه‌های باقیمانده، در محدوده ۲۲/۵٪ از خاک این کشور است، که عمدتاً در کرانه‌های غربی و نیز برخی نواحی سواحل شرقی واقع شده‌اند. حدود ۸۰٪ از این پهنه، یعنی حدود ۱۸ تا ۱۹ درصد از کل خاک کره شمالی، بیش از دو میلیون هکتار و یا حدود ۲۱،۴۰۰ کیلومترمربع، قابل کشاورزی می‌باشد که البته میزان واقعی تحت آبیاری را از ۱۲٪ تا ۱۴٪ ذکر کرده‌اند. برخی منابع، کاربرد زمین کره شمالی در سال ۱۹۹۳ را چنین دسته‌بندی نموده‌اند: زمین قابل کشت ۱۴٪؛ محصول دائمی ۲٪؛ چراگاه صفر٪؛ جنگل ۶۱٪ و غیره ۲۱٪. در هر حال تخمین‌های اخیرتر میزان زمین قابل کشاورزی را حداکثر تا ۱۹٪ نیز ذکر کرده‌اند.^۳

کشاورزی کره شمالی در شرایط کنونی از مدل چینی الگوبرداری نموده است. الگویی که متکی بر افزایش محصول از طریق طرح‌های آبیاری، مکانیزاسیون و الکترولیزاسیون، شخم زنی عمیق و استفاده بیشتر از کود می‌باشد. طبق آمار رسمی فائو (FAO) (سازمان خواربارو کشاورزی جهان) تعداد تراکتورهای بکارگرفته شده در این کشور در هر ۱۰۰ هکتار در سال ۱۹۹۷، حدود ۸ تا ۱۰ دستگاه بوده است. ۸۵٪ از کشت برنج در

^۱- CIA Factbook

^۲- Ibid

اوضاع اقتصادی / ۴۱

این کشور مکانیزه می‌باشد و حدود ۹۲۰۰ دستگاه تراکتور کشت شالی در سراسر کره‌شمالی را انجام می‌دهند. حدود ۶۳۵،۰۰۰ هکتار از این اراضی زیر پوشش کشت برنج است. میزان برداشت برنج ۳/۸ تن در هر هکتار است. هدف اعلام شده در برنامه عمرانی هفتم (۹۳-۱۹۸۷) نیل به ۲/۵ تن در هر هکتار و نیز افزایش تراکتورها به ۱۰ تا ۱۲ تراکتور در هر هکتار می‌باشد. مهم‌ترین محصولات زراعی این کشور را، برنج، ذرت، جو، گندم، سیب‌زمینی، سویا، لوبیا، برخی حبوبات، پنبه، سبزیجات، خیار، گوجه‌فرنگی، پیاز و "کیم‌چی (سبزی مشابه کاهو)" و همچنین محصولات میوه‌ای نظیر "سیب"، "هلو"، "خرمالو"، "آلو" و "انگور" اگرچه به میزانی نه چندان زیاد تشکیل می‌دهد.

جدول ۴- محصولات کشاورزی کره‌شمالی

محصول	۱۹۸۹	۱۹۹۰	۱۹۹۱
گندم	۲۱۰	۲۲۰	۱۹۵
برنج (شلتوک)	۵۴۰۰	۵۳۰۰	۵۱۰۰
جو	۱۵۰	۱۵۰	۱۴۵
ذرت	۴۴۵۰	۴۴۰۰	۴۵۰۰
جو سیاه	۶۰	۶۰	۶۲
ارزن	۶۰	۶۰	۶۲
ذرت خوشه‌ای	۱۵	۱۵	۱۶
سیب‌زمینی	۲۰۵۰	۲۱۰۰	۴۵۰۰
سیب‌زمینی شیرین	۵۰۰	۵۰۵	۵۱۵
حبوبات	۳۲۰	۳۲۵	۳۳۰
سویا	۴۲۰	۴۵۵	۴۶۰
پنبه‌دانه	۱۷	۱۸	۱۹
پنبه	۸	۹	۱۰
تنباکو	۶۴	۶۵	۶۶
کنف	۹	۱۰	۱۰

زمین‌های کشاورزی در استان‌های غربی کشور قرار دارند. شایان ذکر است که "کیم‌چی" نوعی کاهوی مخصوص کره می‌باشد که مصرف آن در تمام خانواده‌های کره‌ای رایج است و به صورت سنتی آن را در طول سال مصرف می‌کنند. مردم این کشور عقیده دارند که "کیم‌چی" بسیار مغذی است. به همین دلیل، حدود صد هزار هکتار از زمین‌های قابل کشت این کشور به کشت این نوع کاهو، "کیم‌چی"، اختصاص یافته است. پس از وقوع سیل در سال ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ که طی آن آسیب زیادی به زمین‌های کشاورزی کره شمالی وارد شد، کشورها و سازمان‌های بین‌المللی مواد غذایی را به صورت کمک‌های اهدایی به این کشور ارسال کردند.

در این زمینه، از سوی اتحادیه اروپا و فائو (FAO) و همچنین برنامه جهانی غذا (WFP) وسایل و تجهیزات کشاورزی و کود شیمیایی به کره شمالی ارسال شد. در سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱، ۱۱۰ نفر از کره شمالی جهت فراگیری علوم و فنون جدید کشاورزی با هزینه برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) به کشورهای هلند، کانادا، استرالیا و آمریکا اعزام شدند. همچنین اتحادیه اروپا در ماه مه سال ۲۰۰۱، ۲۲۶ میلیون دلار، جهت بازسازی زمین‌های کشاورزی کره شمالی که در اثر سیل آسیب دیده بودند، به این کشور کمک نمود.

جنگل‌داری - ۷۵٪ از زمین‌های قابل استفاده کره شمالی را جنگل‌ها تشکیل می‌دهند.

جدول ۵- محصولات جنگلی

۱۹۹۰	۱۹۸۹	۱۹۸۸	
۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	چوبهای صنعتی
۴۰۹۲	۴۰۴۹	۴۰۰۷	چوبهای سوخت
۲۶۹۲	۲۶۴۹	۲۶۰۷۷	جمع

دامپروری و شیلات: در کره شمالی به دامپروری توجه چندانی نمی‌شود. پرورش دام (به میزانی اندک)، بویژه خوک، و نیز طیور و تولید تخم‌مرغ به صورت سنتی انجام می‌گرفته‌است. این کشور تا سال ۱۹۸۴ در زمینه احشام از رشد قابل ملاحظه‌ای

اوضاع اقتصادی / ۴۳

برخوردار نبوده‌است. توسعه دامپروری، از اوایل سال ۲۰۰۲، در دستور کار دولت قرار گرفته‌است.

جدول ۶- محصولات دام زنده در کره شمالی - واحد میلیون

نوع دام	۱۹۸۹	۱۹۹۰	۱۹۹۱
اسب	۴۴	۴۴	۴۵
خر	۳	۳	۳
گاو	۱۲۸۰	۱۳۰۰	۱۳۵۰
خوک	۳۱۴۵	۳۲۰۰	۳۳۰۰
گوسفند	۳۸۰	۳۸۵	۳۹۰
بز	۲۹۰	۲۹۵	۳۰۰
مرغ و خروس خانگی	۲۰		۲۱

در اواخر دهه ۱۹۸۰ میزان گوشت تولیدی ۵۵۰،۰۰۰ کیلوگرم و پرورش تخم‌مرغ بالغ بر ۱،۰۰۰،۰۰۰ عدد بوده است. طبق برنامه هفت‌ساله عمرانی هفتم (۹۳-۱۹۸۷) مقرر بوده است که این میزان به ۱۷۰،۰۰۰ کیلوگرم گوشت و ۷،۰۰۰،۰۰۰ عدد تخم‌مرغ افزایش یابد. آمار سال‌های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۱ به شرح زیر ارائه گردیده‌است:

جدول ۷- محصولات دامی، گوشت، شیر؛ مرغ و تخم‌مرغ (تن)

نوع	۱۹۸۹	۱۹۹۰	۱۹۹۱
گوشت گاو و گوساله	۴۴	۴۵	۵۳
گوشت گوسفند و بره	۲	۲	۲
گوشت بز	۲	۲	۲
گوشت خوک	۱۶۴	۱۶۴	۱۶۱
گوشت مرغ	۴۶	۴۷	۴۸
شیر گاو	۸۶	۸۸	۹۰
تخم‌مرغ	۱۴۰	۱۴۵	۱۴۸
پوست گاو	۶،۱	۶،۳	۷،۴

تولید گوشت و مرغ به صورت ماشینی از سال ۱۹۹۶، مورد توجه واقع شد و میزان آن در سال ۱۹۹۷ به ۱۲،۲۵۰ تن مرغ و ۸۸۰ تن بوقلمون رسید. تولید تخم مرغ نیز در سال ۱۹۹۹ به ۶۲ میلیون عدد افزایش یافت.

برابر آمار رسمی ژانویه ۲۰۰۱، تولید گوشت گوسفند ۱۲ هزار تن؛ گوشت گاو ۱۸ هزار تن؛ گوشت خوک ۲۲ هزار تن؛ و گوشت سگ ۶ هزار تن بوده است.

تولید منابع دریایی در سال ۱۹۷۹ بالغ بر ۲،۰۰۰،۰۰۰ تن بوده است. این میزان در سال ۱۹۸۴ به ۲،۳۹۰،۰۰۰ تن افزایش یافت. طبق برنامه هفت‌ساله عمرانی هفتم (۹۳-۱۹۸۶) تصمیم بر این بود که تولیدات منابع دریایی به ۱۱،۰۰۰،۰۰۰ تن شامل ۳،۰۰۰،۰۰۰ تن ماهی و ۸،۰۰۰،۰۰۰ تن سایر فرآورده‌های دریایی افزایش یابد. در طی دوره شش ساله اقتصادی به دنبال مدرنیزه کردن این صنعت، کشتی‌های ۴۵۰ تنی ماهیگیری و ۳۷۵۰ تنی ماهیگیری و ۵۰،۰۰۰ تنی یخچال‌دار ساخته شد.

جدول ۸- میزان محصولات شیلاتی

محل	۱۹۸۸	۱۹۸۹	۱۹۹۰
آبهای داخلی	۱۰۰	۱۰۰	۱۱۰
اقیانوس آرام	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۴
جمع	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۵

بر اساس آمار سال ۱۹۸۹ تولیدات دریایی ۲۱۸۹ هزار تن بوده است که از این مقدار ۱۱۶ هزار تن به صورت پرورشی و ۲۸۱۹ هزار تن از دریا بوده است.

صنعت و تجارت

مهم‌ترین صنایع کره شمالی شامل صنایع آهن و فولاد، ماشین‌سازی، صنایع تولیدی برق، منسوجات، محصولات شیمیایی، سیمان، شیشه، کاغذ و مصنوعات سنتی است. در این کشور توسعه صنعتی بر صنایع سنگین، ریختگری (متالورژی)، مصنوعات الکتریکی، ماشین آلات صنعتی، ساخت کارخانه‌های سیمان و محصولات شیمیایی و استخراج معادن (طلا، ذغال سنگ، سنگ آهن، سنگ آهک، مغناطیس، غیره) متمرکز بوده است. باضافه، صنایع کشتی‌سازی کره شمالی در بنادر "نامپو" و "چون‌چین" قرار دارد. در

اوضاع اقتصادی / ۴۵

طول سال‌های گذشته، کره‌شمالی برای دستیابی به فناوری پیشرفته صنعتی به کندی حرکت کرده است. از اوایل سال ۱۹۹۸، کره‌شمالی تلاش‌های زیادی را برای دستیابی به صنایع پیشرفته غربی آغاز کرده است. کمیته مرکزی حزب، در آوریل همان سال اعلام کرد که تجارت و اقتصاد به طور فعال توسعه خواهد یافت و صنایع کشور باید حرکت فعالی را در این زمینه آغاز کند. در این زمینه به استفاده از روش‌های ژاپنی و چینی اولویت داده شده است.

صنایع سنگین: قابل ذکر است که در دوران استعمار ژاپن، صنایع سنگین، نیروگاه‌های آبی و تولیدات در این بخش از شبه جزیره متمرکز بود و کشاورزی در بخش کمتر کوهستانی جنوب قرار داشت. حتی در ۱۹۹۰ سهم صنعت و معدن و ساختمان ۴۹٪، خدمات ۲۳٪ و کشاورزی ۲۷٪ بود. تا سال ۱۹۹۷ بخش صنعت و معدن و ساختمان به ۳۲٪ سقوط کرد؛ اگرچه در ۲۰۰۳ تا ۳۶٪ خود را بالا کشید و خدمات ۳۷٪ و کشاورزی در مرز ۲۷٪ باقی ماند.

در رابطه با صنایع هیدروالکتریک و صنایع سبک و خدمات، قراردادهایی بین کره‌شمالی و چین، ژاپن، کره‌جنوبی، فرانسه و هلند به امضا رسیده است. روابط صنعتی بین کره‌شمالی و کره‌جنوبی در دسامبر سال ۱۹۹۸ برقرار گردید و شرکت‌های صنعتی کره‌جنوبی برای سرمایه‌گذاری و تأسیس کارخانه‌های صنعتی در این کشور اقدام کرده‌اند که در این زمینه گروه صنعتی "هیوندای" و "سامسونگ" کره‌جنوبی فعالیت زیادی انجام داده‌اند.

صنایع کره‌شمالی توسط بلوک شرق به خصوص روس‌ها پایه‌ریزی شده است که در نقاط مختلف کشور پراکنده‌اند. این صنایع معمولاً غیر اتوماتیک و با استفاده فراوان از نیروی انسانی اداره می‌شوند.

صنایع سبک و دستی: صنایع سبک، شامل صنایع تولید لوازم، وسایل خانگی و بافندگی می‌باشد. کارخانه‌های نساجی کره‌شمالی در اطراف شهرهای "پیونگ‌یانگ"، "ساری‌ون" و "بک چون سیک" مستقر می‌باشند. صنایع شیمیایی این کشور، پلی اتیلن، نخ‌های پلاستیکی، کود شیمیایی و روغن‌های سوختی تقطیری تولید می‌کنند.

صنایع دستی کره‌شمالی در کارگاه‌های کوچک دولتی تولید می‌شوند و مهم‌ترین آنها تابلوهای سوزن دوزی شده می‌باشد. در آمد سالانه این کشور در بخش صنایع دستی حدود ۱۲ میلیون دلار است.

توریسم: تا قبل از فروپاشی شوروی، کره شمالی یکی از کشورهای مهم توریستی در بلوک شرق به شمار می‌آمد و همه ساله تعداد زیادی گردشگر از کشورهای کمونیستی، به ویژه شوروی و یوگسلاوی و چین به این کشور سفر می‌کردند.

در آمد کره شمالی در سال ۱۹۹۱ از طریق جذب توریست از کشورهای بلوک شرق ۱/۸ میلیارد دلار بوده است. پس از فرو پاشی کمونیسم، رفت و آمد گردشگران این کشورها به کره شمالی متوقف گردید و از سال ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۱ ورود گردشگران غربی که اشاعه دهنده فرهنگ مبتذل غرب بودند، ممنوع شد. بعد از آن در دسامبر سال ۱۹۹۸، با امضای یک قرارداد میان گروه "هیوندایی" و سازمان جهانگردی کره شمالی، تعداد ۱۰ هزار نفر از اتباع کره جنوبی طی مدت سه ماه از این کشور بازدید کردند.

جدول ۹- تعداد بازدیدهای گردشگران از کره شمالی

سال	تعداد بازدیدکنندگان
۲۰۰۵	۳۶۶,۰۰۰
۲۰۰۶	۲۶۵,۰۰۰

صادرات: مهم‌ترین اقلام صادراتی کره شمالی را ماشین‌آلات، محصولات برقی و الکترونیک، سنگ‌های قیمتی، شمش طلا، قلع، سنگ آهن، ذغال سنگ، کنسانتره فلزات، سرب، منگنز، روی، تولیدات فلزی غیرآهنی، سیمان، انواعی از پوشاک، محصولات چوبی، و محصولات دریایی و انواعی از محصولات شیمیایی تشکیل می‌دهند. انواع تجهیزات نظامی نیز از دیگر اقلام صادراتی عمده این کشور می‌باشند.

اصلی‌ترین منبع درآمد این کشور در سال‌های اخیر، فروش برخی اقلام و تجهیزات نظامی، به ویژه موشک و فناوری‌های وابسته به آن می‌باشد و از این طریق ۳۵ درصد بودجه کره شمالی تأمین می‌گردد. جدول زیر میزان صادرات کره شمالی، از سال ۹۹ تا ۲۰۰۶ را براساس گزارش تهیه شده برای کنگره آمریکا نشان می‌دهد.

جدول ۱۰- میزان صادرات کره شمالی به میلیون دلار

سال منطقه	۱۹۹۴	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
جهان	۱۰۳۰	۹۶۵	۸۹۲	۹۹۵	۱۰۴۷	۱۲۷۴	۱۲۰۶	۱۴۶۲	۱۷۶۰	غیردسترسی
چین	۱۸۱	۵۱	۴۲	۳۷	۱۶۷	۲۷۱	۳۹۵	۵۸۲	۴۹۷	۴۶۸
ژاپن	۳۲۸	۲۱۹	۲۰۳	۲۵۷	۲۲۶	۲۳۴	۱۷۴	۱۶۴	۱۳۲	۷۶
کره جنوبی	۱۷۶	۹۲	۱۲۲	۱۵۲	۱۷۶	۲۷۲	۲۸۹	۲۵۸	۳۴۰	۵۲۰
روسیه	۴۴	۸	۷	۸	۱۵	۱۰	۳	۵	۷	۲۰
آلمان	۵۷	۲۴	۲۰	۲۰	۱۹	۲۵	۱۷	۹۳	۱۵	۱۷

کتاب CIA برای سال ۱۹۹۹ صادرات را به صورت ۵۲۰ f.o.b. میلیون دلار دانسته است (۲۸٪ ژاپن، ۲۱٪ کره جنوبی، ۵٪ آلمان ۴٪ و روسیه ۱٪).

یکی از دلایل مهم کاهش اقلام صادراتی کره شمالی، کمبود شدید انرژی در این کشور بوده است. و تولید انواع منسوجات و مواد اولیه که از اقلام عمده صادراتی این کشور بوده است، تحت تأثیر این روند نزولی قرار گرفته است. صادرات در سال ۲۰۰۵ را ۱/۸ میلیارد دلار برآورد کرده اند و میزان آن را برای سال ۲۰۰۶، بالغ بر ۱/۴۷ میلیارد دلار تخمین زده اند. شرکای تجاری عمده کره شمالی کشورهای چین، ژاپن، کره جنوبی، روسیه، آلمان، برزیل، هند، تایلند، سنگاپور و هنگ کنگ می باشند.

واردات: مهم ترین اقلام وارداتی کره شمالی عبارتند از: نفت، گازوئیل، مواد پاک کننده، ذغال سنگ، مواد معدنی و شیمیایی، اتیلن فشرده، ماشین های صنعتی، لوازم الکتریکی، فلزات غیر آهنی، منسوجات، لوازم خانگی، برنج، حبوبات و تولیدات دامی. واردات سال ۲۰۰۵ را ۳/۶ میلیارد دلار و برای سال ۲۰۰۶، بالغ بر ۲/۸۸ میلیارد دلار تخمین زده اند. کشورهای چین، کره جنوبی، تایلند، روسیه و ژاپن طرف های تجاری اصلی کره شمالی می باشند.

با فروپاشی بلوک شرق، واردات کره شمالی از این کشورها به شدت کاهش یافت. کره شمالی تا سال ۱۹۹۳ با تعدادی از کشورها مانند روسیه، چین، یوگسلاوی، رومانی، بلغارستان و مجارستان معاملات تهاتری داشت. برمبنای گزارش تحلیلی که از سوی وزارت وحدت ملی کره جنوبی منتشر شده است، در سال ۱۹۹۷ واردات کره شمالی ۵/۱٪

نسبت به سال ۱۹۹۶ افزایش نشان می‌دهد. طی این مدت رشد واردات انواع محصولات کشاورزی و غلات قابل ملاحظه بوده‌است. در ضمن واردات نفت این کشور در همین دوره ۸/۱٪ درصد افزایش یافته است.

جدول ۱۱- میزان واردات کره شمالی به میلیون دلار

سال منطقه	۱۹۹۴	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
جهان	۱۲۸۶	۱۳۰۰	۱۴۳۶	۲۳۷۶	۳۵۲۰	۲۴۳۶	۲۶۹۸	۳۲۵۸	۳۵۵۶	غیردسترس
چین	۴۶۷	۳۵۷	۳۲۹	۴۵۱	۵۷۱	۴۶۷	۶۲۸	۷۹۴	۱۰۸۵	۱۲۳۲
ژاپن	۱۷۱	۱۷۵	۱۴۸	۲۰۷	۱۰۶۵	۱۳۳	۹۱	۸۹	۶۳	۴۴
کره جنوبی	۱۸	۱۳۰	۲۱۲	۲۷۳	۲۲۷	۳۷۰	۴۳۵	۴۳۹	۷۱۵	۸۳۰
روسیه	۷۰	۵۶	۴۸	۳۶	۵۶	۴۷	۱۱۲	۲۰۵	۱۹۸	۱۹۱
آلمان	۵۹	۲۴	۳۲	۵۳	۸۲	۱۴۱	۷۱	۶۷	۶۲	۵۹

کتاب CIA برای سال ۱۹۹۹ صادرات را به صورت c.i.f. ۹۶۰ میلیون دلار دانسته است (۱۷٪ ژاپن، ۴٪ کره جنوبی، ۳۳٪ چین، ۳٪ آلمان و ۵٪ روسیه). همانگونه که از جدول اشاره شده مشهود می‌باشد، میزان صادرات در سال ۲۰۰۲، نسبت به سال ۲۰۰۱، که ۱۰۷۴ میلیون دلار بوده است، افزایش داشته و به ۱۲۷۴ میلیون دلار رسیده، در حالیکه واردات کمتری نسبت به سال ۲۰۰۱ داشته که بالغ بر ۲۴۳۶ میلیون دلار بوده و از کسری موازنه‌ای معادل ۱۱۶۲ میلیون دلار برخوردار است. اگرچه صادرات در سال ۲۰۰۳ روند کاهشی داشته ولی از دهه ۹۰ پیش‌تر است.^۱ منابع عمده وارداتی کره شمالی را کشورهای چین، ژاپن، کره جنوبی، روسیه و آلمان تشکیل می‌دهند. تایلند و هند نیز در حال تبدیل شدن به منابع عمده تأمین واردات کره شمالی هستند. کالاهای عمده وارداتی عبارتند از ماشین‌آلات، مواد معدنی، تولیدات کارخانه‌ای و تولیدات شیمیایی. بویژه، واردات انرژی و مواد غذایی بازتاب تلاش پیونگ‌یانگ برای جبران چنین کمبودهایی می‌باشد.^۲

^۱- (South) Korea Trade-Investment Agency (KOTRA).

^۲- (South) Korea Trade-Investment Agency (KOTRA).

موازنه تجاری

جدول ۱۲- موازنه تجارت خارجی ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۶

سال	۱۹۹۴	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
صادرات	۱۰۳۰	۹۶۵	۸۹۲	۹۹۵	۱۰۴۷	۱۲۷۴	۱۲۰۶	۱۴۶۲	۱۷۶۰	غیر دسترس
واردات	۱۲۸۶	۱۳۰۰	۱۴۳۶	۲۲۷۶	۳۵۲۰	۲۴۳۶	۲۶۹۸	۳۲۵۸	۳۵۵۶	غیر دسترس
موازنه	-۲۴۷	-۳۳۵	-۵۴۴	-۱۳۸۱	-۲۴۷۳	-۱۱۶۲	-۱۴۹۲	-۱۷۹۶	-۱۷۹۶	غیر دسترس

شایان ذکر است که بدهی‌های این کشور به برخی از کشورها، که تعدادی از آنها مربوط به قبل از فروپاشی کمونیست می‌باشد، در موازنه تجاری کره شمالی تأثیر مستقیم داشته‌است؛ به طوری که این کشور برای حل پرداخت بدهی‌های خود به کشورهای طلبکار شروع به صادرات بعضی از اقلام مانند سیمان، انواع فلزهای معدنی، شمش طلا، ذغال سنگ و انواع چوب‌های جنگلی و نیز تسلیحات نظامی کرده‌است. کتاب CIA بدهی خارجی را برای سال ۱۹۹۶، دوازده میلیارد دلار ذکر کرده‌است.

سرمایه‌گذاری، انرژی و نیروی کار

سرمایه‌گذاری: در کره شمالی، در بخش صنعتی به ویژه صنایع سنگین متمرکز بوده، ولی از اوایل دهه ۱۹۷۰ توسعه صنایع سبک نیز آغاز گردیده است.

نیروی کار، انرژی، فناوری و حمل و نقل

انرژی: در این کشور از ذغال سنگ و نفت برای تولید انرژی استفاده می‌شود. همچنین در حدود ۳۲/۵٪ الکتریسته تولیدی از نیروگاه‌های آبی تأمین می‌شود. میزان نفت مصرفی برای تولید انرژی و استفاده در پالایشگاه‌های این کشور، بالغ بر ۳/۸ میلیون تن می‌باشد. تا قبل از قرارداد اکتبر ۱۹۹۴، کره شمالی از یک راکتور ۳۰ مگاواتی هسته‌ای در "یونگ‌بیون" در ۱۳۰ کیلومتری "پیونگ‌یانگ" برای تولید انرژی استفاده می‌کرد.

ولی پس از قرارداد ۱۹۹۴، نیروگاه "یونگ بیون" و نیروگاه "کوم چانگ" تعطیل شد. بر مبنای این قرارداد، آمریکا متعهد شد به جای دو نیروگاه هسته‌ای، دو راکتور آب سبک ۲۰۰۰ مگاواتی برای کره شمالی تا سال ۲۰۰۳ بسازد. همچنین بر مبنای این قرار داد، آمریکا می‌بایستی تا سال ۲۰۰۳، سالانه ۵۰۰ هزار تن نفت برای تأمین انرژی به کره شمالی تحویل می‌داد، اما آمریکا به تعهدات خود در این زمینه عمل نکرد.

در حال حاضر عمده‌ترین نیروگاه‌های تولید انرژی در کره شمالی، نیروگاه‌های ذغال سنگی و آبی است. اکنون این کشور با کمبود انرژی مواجه است، ولی در صورتی که راکتورهای آب سبک ساخته می‌شد، این کمبود بر طرف می‌گردید. در این کشور نیروگاه خورشیدی وجود ندارد.

تولید برق سال ۱۹۹۹ را CIA ۲۸/۶ میلیارد کیلووات ساعت دانسته است و منبع آن را به ۳۴/۶۲٪ سوخت فسیلی و ۶۵،۳۸٪ آبی دانسته است. مصرف الکتریسیته را نیز ۲۵/۵۹۸ میلیارد کیلووات ساعت ذکر کرده است.

نیروی کار: بر اساس قانون کار کره شمالی، سن شروع به کار ۱۶ سال و سن بازنشستگی برای مردان ۶۵ سال و برای زنان ۵۵ سال است اما معمولاً تا ۱۰ سال بالاتر نیز به کار اشتغال دارند.

در این کشور زنان همانند مردان در تمامی کارها، حتی در کارهای سنگین مانند رانندگی اتوبوس، قطار، کارهای ساختمانی و کشاورزی، دوشادوش مردان کار می‌کنند. نیروی کار این کشور در سال ۱۹۹۶ بالغ بر ۱۲/۹ میلیون نفر بود. ۵۴٪ آن در بخش صنایع و خدمات و ۴۶٪ در بخش کشاورزی مشغول به کار بوده‌اند. این آمار برای سال ۲۰۰۰ را CIA ۹/۶ میلیون نفر (۳۶٪ کشاورزی و ۶۴٪ غیرکشاورزی) ذکر نموده است. از این میزان، ۲۴٪ متخصص و ۴۶٪ نیمه متخصص و ۳۰٪ نیروی کار ساده هستند.

در این کشور کارگر خارجی وجود ندارد، ولی حدود ۲۰ هزار نفر کارگر کره‌ای در بخش جنگل روسیه و ۲۱۰۰ نفر در کویت در قالب دو شرکت کره شمالی در بخش ساخت و ساز این کشور اشتغال دارند.

تحقیقات و فناوری: میزان بودجه اختصاصی به فعالیتهای تحقیقاتی، بین ۱/۲ تا ۴٪ در سال می‌باشد. کره شمالی دارای ۷ مرکز تحقیقاتی است که ۴ مرکز آن به تحقیقات و نوآوری در زمینه صنایع نظامی بویژه فناوری موشکی و ۳ مرکز آن به امور

تحقیقات صنعتی، کشاورزی و سد سازی اختصاص دارد. محققان از امکانات رفاهی ویژه و تغذیه برخوردارند و همه ماهه با یکی از مسئولان بلند پایه کشوری ملاقات می‌کنند. آنها همه ساله به دریافت جوایز ویژه کشور، مانند جایزه قهرمان کار جمهوری دمکراتیک خلق کره، جایزه ویژه "کیم‌ایل‌سونگ"، جایزه ویژه "کیم‌جونگ‌ایل" و جایزه قهرمان جوان کره، نائل می‌گردند.

از هفت مرکز تحقیقاتی مذکور، چهار مرکز آن در "پیونگ‌یانگ" و سه مرکز دیگر در شهرهای "کی‌سون"، "سینئجو" و "یونگ‌بیون" قرار دارند. این مراکز با امکانات ویژه علمی و تحقیقاتی مورد نیاز تجهیز شده‌اند.

این کشور در زمینه رایانه گام‌های قابل توجهی برداشته‌است. مرکز تحقیقات رایانه‌ای کره‌شمالی، طرح‌ها و تحقیقات مناسبی را بویژه در زمینه ساخت تسلیحات مهم نظامی، انرژی، ماهواره و سامانه شناسایی نیروی انسانی بین‌المللی انجام داده است.

ترابری و ارتباطات جاده: این کشور دارای ۵۵۰۰ کیلومتر جاده آسفالتی و سیمانی و حدود ۲۴،۹۰۰ کیلومتر جاده شوسه می‌باشد. از کل جاده آسفالتی این کشور، حدود ۶۶۰ کیلومتر به صورت اتوبان سه بانده و بقیه جاده‌های کم عرض هستند. به علت کمبود قیر، بیشتر جاده‌ها با سیمان احداث شده‌اند و در بین راه‌ها هیچگونه پمپ بنزین یا تعمیرگاه وجود ندارد.

راه آهن: این کشور دارای ۷۶۰۰ کیلومتر راه آهن است که از این میزان، ۵۲۰۰ کیلومتر آن برقی می‌باشد. راه آهن از مهم‌ترین وسایل حمل و نقل این کشور به حساب می‌آید و کلیه جابه‌جایی مسافر و بار از طریق آن انجام می‌شود. خطوط راه آهن کره‌شمالی به صورتی طراحی و ساخته شده که کلیه بنادر و شهرهای این کشور امکان استفاده از آن را دارند. همچنین خطوط راه آهن کره‌شمالی به خطوط راه آهن چین و روسیه متصل است. حمل بار از بنادر این کشور به روسیه و چین از طریق راه آهن انجام می‌گیرد. همچنین بیشتر جابه‌جایی‌ها در درون شهرها نیز از طریق راه آهن شهری و مترو انجام می‌شود. کره‌شمالی دارای ناوگان عظیمی از قطارهای باری و مسافربری مشتمل بر ۱۲،۸۰۰ دستگاه لوکوموتیو، ۱۸۸۰ دستگاه قطار مسافربری (۲۲ هزار واگن) و ۴۲۰۰ دستگاه قطار باری (۲۹۸۰۰ واگن حمل بار) است.

هوایی: تنها شرکت هوایمائی کره‌شمالی، شرکت "ایر کوریو Air Koryo" است، که دارای ۵۲ فروند هوایما مسافربری و باربری توپولف و ایلوشین است. تعدادی از این

هوایماها به دلیل عدم دریافت قطعات یدکی بلا استفاده می‌باشند. این شرکت، پروازهای خارجی به چین، روسیه، تایلند و ماکائو را انجام می‌دهد. پرواز به چین به صورت هفتگی و سایر پروازها به صورت ماهانه می‌باشد. پروازهای داخلی در این کشور به ندرت انجام می‌شود. شرکت هوایماهی چین شرقی نیز دارای یک خط پرواز هفتگی از پیونگ‌یانگ به استان دالیان چین و از آنجا به پکن می‌باشد. تنها فرودگاه پیونگ‌یانگ، فرودگاه سونان در ۲۴ کیلومتری این شهر قرار دارد که دارای تسهیلات فرودگاهی ضعیفی است. در کره شمالی ۱۸ فرودگاه کشوری وجود دارد که به دلیل شمار اندک پروازهای داخلی، کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

دریایی: با توجه به اینکه کره شمالی دارای ۲۴۹۵ کیلومتر خط ساحلی است، حمل و نقل دریایی داخلی و خارجی از اهمیت خاصی برخوردار است. مهم‌ترین بنادر کره شمالی را می‌توان؛ بندر "نامپو"، "ون سان"، "هونگ نام"، "آنجو" و "چونگ جین" برشمرد.

ظرفیت بارگیری بنادر این کشور در سال ۱۹۹۷ بالغ بر ۳۴۹۰۰ تن بوده است. چهار شرکت عمده کشتیرانی در این کشور فعالیت دارند که عبارتند از: شرکت اوناشن، تنگ آهائه، چار ترینگ و شرکت روبولن. این شرکت‌ها کار حمل و نقل دریایی را انجام می‌دهند.

مخابرات: کره شمالی دارای ۸ مرکز تلفن بین‌المللی و ۳۲ مرکز تلفن داخلی می‌باشد. کلیه ارتباطات تلفنی در این کشور رسماً استراق سمع می‌شود. با ۷۵ هزار شماره تلفن، برای هر ۳۴۵ نفر در این کشور یک شماره وجود دارد. سامانه حمل پستی خارجی برای خارجیان به صورت فعال در "پیونگ‌یانگ" وجود دارد. ولی سامانه پست داخلی به علت نبود روابط خویشاوندی و ممنوعیت تردد شهر به شهر و یا روستا به شهر و روستا به روستا (هرگونه جا به جایی افراد باید به دستور دولت انجام گیرد) ضعیف است و در صورت لزوم به وسیله قطار انجام می‌شود.

واحدهای اندازه‌گیری: کره شمالی در ارتباط با واحدهای اندازه‌گیری از سیستم متریک تبعیت می‌نماید.

الف - دوران کهن و باستانی

کشف شبه جزیره کره را به شخصیتی افسانه‌ای به نام "تان‌گان" در ۲۳۳۳ سال قبل از میلاد مسیح، نسبت می‌دهند؛^۱ در عین حال، سابقه ساکنین اولیه آن را که در طول زمین‌های پست جلگه‌ای ساحل شمال غربی و در دره "توسن"، در انتهای شمال شرقی می‌زیسته و به ماهیگیری و شکار و چوپانی اشتغال داشته‌اند را به سه هزار سال قبل از میلاد مسیح (ع) می‌رسانند و به این ترتیب شبه‌جزیره کره را صاحب تاریخی ۵۰۰۰ ساله معرفی می‌کنند. این تاریخ افسانه‌ای، پس از قرن نوزدهم تقویت و در راستای همبستگی ملی، به ویژه در زمان هجوم بیگانگان، مورد بهره‌برداری قرار گرفت؛ تا آنجا "کیم‌ایل‌سونگ" در تبلیغ تاریخ پنج هزار ساله کشورش آن را مبدأ پیدایش کره اعلام کرد.

ساکنین اولیه شبه جزیره، از مهاجمین منچوری بوده‌اند.^۲ نژادشان را مغولی، و زبان آن‌ها را از خانواده "آلتایک" برشمرده‌اند. در سال ۱۹۴ قبل از میلاد، سرداری فراری به نام "ویمن" قدرت را در کره به دست گرفت. اما طولی نکشید که امپراطوری "هان" در چین حکومت وی را سرنگون ساخت و کره بخشی از امپراطوری چین گردید. بنابراین، سابقه نفوذ چینی‌ها در کره به سال‌ها قبل از میلاد مسیح باز می‌گردد. چینی‌ها بیش از ۵۰۰ سال بر شبه جزیره کره حکومت راندند تا اینکه در حدود سال ۳۵۰ میلادی سه سلسله سلطنتی "شیلا" در جنوب شرقی؛ "کوگوریو" در شمال؛ و "پاک‌چه" در جنوب

^۱ - براساس یک افسانه موجود

^۲ - منچوری منطقه‌ای است در شمال چین و جنوب مغولستان امروز

غربی تشکیل یافتند. هریک از این پادشاهان، نهادهایی برای تمرکز قدرت و اختیارات، ایجاد و درصدد شکست یکدیگر بودند. در همین ایام آیین بودا و کنفوسیوس در کره رواج یافت. دولت شیلا که از اقتدار بیش‌تری برخوردار بود، موفق شد به یاری چین ابتدا سلسله پاک‌چه را در سال ۶۶۰ و سپس "کوگوریو" را در سال ۶۶۸ میلادی شکست داده، خاک آن کشور را به خاک خود ضمیمه نماید. دولت شیلا موفق شد، در سال ۶۷۶، قوای چین را از خاک خود بیرون رانده و کنترل کامل شبه‌جزیره را به دست گیرد. بدین ترتیب کره بعنوان یک موجودیت سیاسی، تحت پادشاهی این سلسله پدید آمد. در این دوران طبقه اشراف و خاندان سلطنتی کنترل کشور را بر عهده داشتند.

در اوایل قرن دهم میلادی فرمانروایی به نام "وانگ‌کون" موفق شد حکومت واحدی در شبه جزیره کره به نام "کوریو" تشکیل دهد. شهر "کی‌سونگ"، در شرق شبه جزیره، بعنوان پایتخت مرکزی انتخاب شده بود و مراکز این حکومت در شمال، پیونگیانگ و در جنوب، سئول و در شرق، "گوانگجو" بود.

این حکومت پس از مدتی تحت نفوذ طبقه اشراف در آمد و به علت رشد فئودالیسم شورش‌هایی از طرف دهقانان و بردگان به وقوع پیوست که منجر به ضعف حکومت گردید.

در اوایل قرن سیزدهم، کره به تصرف چنگیزخان مغول درآمد و در پی آن آیین کنفوسیوس در این کشور رواج بیش‌تری یافت. تسلط مغول‌ها بر کره تا سال ۱۲۶۰ میلادی ادامه داشت و پس از آن حکومت کوریو دوباره برقرار گردید و به مرور پیروان کنفوسیوس در دستگاه‌های دولتی رخنه کردند.

در نهایت، در اواخر قرن چهاردهم (۱۳۹۲)، ژنرال "یی‌سونگ‌کی" به حکومت کوریو پایان داد و از آن پس سلسله "یی" کنترل کشور را در دست گرفت و تا سال ۱۹۱۰ بر شبه جزیره حکومت راند. در دوران حکومت این سلسله، بیست و شش پادشاه به قدرت رسیدند. پایتخت این سلسله در "هان‌یانگ" (سئول امروزی) بود. ژنرال "یی‌سونگ‌گی" نام "چوسون" که نام کنونی کره شمالی می‌باشد را برای سرزمین کره انتخاب و مرام کنفوسیوس را بعنوان دکتترین رسمی کشور قبول کرد.

کره در قرون پانزدهم و شانزدهم از نظر علمی و فرهنگی به پیشرفت‌هایی نایل آمد و استقبال مردم از مرام کنفوسوس باعث وحدت ملی و فرهنگی در کل شبه‌جزیره کره گردید.

تحولات تاریخی / ۵۵

در اواخر قرن شانزدهم امپراتوری ژاپن تصمیم گرفت از طریق شبه جزیره کره به چین حمله نماید، اما چون این امر مورد موافقت کره واقع نشد در سال ۱۵۹۲ ژاپنی‌ها به کره لشکرکشی کردند، ولی حکومت "یی" به کمک چینی‌ها حمله آنان را دفع کرد. معروف است که در این جنگ سامورایی‌های ژاپن نقش حساسی را برعهده داشتند. در اوائل قرن هفدهم، کره تابع دولت چین شد و چون هیچگونه رابطه‌ای با کشورهای خارجی نداشت، به مملکت پادشاهی "منزوی" معروف شد.

ب- دوران معاصر

در قرن نوزدهم مردم به شدت تحت استثمار طبقه اشراف بودند. اوائل قرن نوزدهم شاهد افولی سریعی بود و طی آن تحولات نوین فراوانی به خاموشی گراییدند. در ۱۸۰۱ مجازات‌های سخت کاتولیک‌های روم آغاز گردید، تولیدات کشاورزی کاهش یافت، و کشاورزان را واداشت تا به نابودی و سوزاندن جنگل‌ها در کوهستان‌ها مبادرت ورزند. در سال ۱۸۱۱، شورش عمومی آغاز و تقریباً در طول بقیه قرن گسترش و شیوع یافت تا منجر به "نهضت تونگاک Tonghak Movement" در دهه ۱۸۶۰ گردید. نهضتی که خود به شورش کشاورزان در دهه ۱۸۹۰ منجر شد.

از نیمه دوم قرن مزبور، توجه ژاپن به این سرزمین معطوف گردید. رهبران کره، ضمن آگاهی از اینکه با ورود کشتی‌های قدرتمند جنگی غرب و بازرگانان غربی، مواضع چین تغییر یافته‌است، در واکنش به نبرد تریاک (۴۲-۱۸۳۹) بین چین و انگلیس دروازه‌های کره را محکم‌تر بستند. در ۱۸۵۳، "پری Matthew C. Perry"، ناخدای نیروی هوایی آمریکا، با کشتی سیاه خود، وارد خلیج ادو Edo Bay شد و آغازگر باز شدن بازار ژاپن بر روی بازرگانی خارجی گردید. ژنرال شرمن آمریکایی نیز در ۱۸۶۶ با کشتی بخاری رودخانه تئودانگ را تقریباً تا نزدیک‌های پیونگ‌یانگ طی کرد، ولی افراد محلی او را کشته و کشتی‌اش را سوزاندند؛ "کیم‌ایل‌سونگ" این اقدام را به پدرش نسبت می‌دهد.

اصلاحات اساسی سازمانی ژاپنی، معروف به ترمیم میجی the Meiji Restoration of 1868 و در تعاقب آن صنعتی شدن ژاپن، از طرف ادبای کره، گرایش دلت‌بار ژاپن به سوی اصول کنفوسیوس خوانده شد. در سال ۱۸۷۶ میلادی با انعقاد یک معاهده تجاری بین کره و ژاپن، بنادر کره بر روی کشتی‌های تجارتی ژاپن

گشوده شد و طولی نکشید که آمریکا و ممالک اروپایی نیز وارد داد و ستد با این کشور شدند ولی نهایتاً به دخالت دول خارجی در امور داخلی کره منجر شد. گروهی اندک از آریستوکراتها، در اوائل دهه ۱۸۸۰، تحت نفوذ فوکوزاوا، آموزگار ژاپنی دانش‌آموخته در غرب، قرار گرفته و به اصطلاح، پیش‌آهنگان جریان روشنفکری در کره گردیده و نجات از سلطه سنتی اندیشه‌های سیاسی و فرهنگی چین را وجهه همت خویش قراردادند. رهبر این گروه "کیم‌اوک‌کیون" و از اعضای آن کیم هونگ جیپ، یون‌چی‌هو و یوکیل چون بودند. یون تجددگرای معروفی در قرن بیستم و اولین کره‌ای گردید که در ایالات متحده آمریکا در آکادمی‌ای در بی‌فیلد ایالت ماسه چوست^۱ تحصیل نمود. و اما "کیم‌اوک‌کیون" متأثر از نهضت تجددگرایی می‌جی، به‌مراه جمعی از ترقی‌خواهان، منجمله فیلیپ جای‌سوهان و حدود ۲۰۰ سرباز دفتر نمایندگی ژاپن کودتای سال ۱۸۸۴ را تدارک دید که با نیروهای چینی مقیم سرکوب گردید و "کیم‌اوک‌کیون" به ژاپن متواری گردید و فیلیپ جای‌سوهان، کره‌ای دانش‌آموخته در آمریکا، اولین کره‌ای شهروندی ایالات متحده آمریکا، در ۱۸۹۶ به‌منظور انتشار روزنامه به کره مراجعت نمود.

اصلاحات سال‌های ۷۳-۱۸۶۴ تحت رهبر قدرتمندی به نام تائونگون Taewng'un و شاهزاده بزرگ "یی‌هاونگ Yi Ha-ung" (۱۸۲۱-۹۸) معرف بیش‌تری از روحیه مقاوم کره‌ای بود. وی موفق شد اصلاحاتی در نظام اداری ایجاد نماید و از ورود امپریالیست‌ها به خلیج ممانعت به عمل آورد. با دفع موفقیت‌آمیز تلاش‌های فرانسه و آمریکا برای بازکردن دروازه‌های کره، این احساس در رژیم ایجاد گردید که می‌تواند همواره علیه فشار خارجی مقاومت نماید. اما بزودی، با توفیق ژاپن در تحمیل "معاهده فوریه ۱۸۷۶"، که معاهده‌ای نابرابر و از نوع غربی بود و براساس آن ژاپنی‌ها از حقوق فرامرزی برخوردار می‌گردیدند و سه بندر کره‌ای بر روی بازرگانان ژاپنی باز می‌گردید، کره در گرداب درگیری‌های رقابت‌آمیز امپریالیست‌ها گرفتار آمد.

چین در راستای کسب موقعیت سنتی خود دست به کار به جان هم انداختن قدرت‌های امپریالیستی شد و در نتیجه کره به عقد معاهدات نابرابری با ایالات متحده آمریکا، انگلیس، روسیه، ایتالیا و دیگر کشورها تن درداد. این تحولات دستگاه حکومتی

¹ - Governor Drummer Academy in Byfield, Massachusetts

تحوالات تاریخی / ۵۷

کره را به گروه‌های طرفدار چین، طرفدار ژاپن، حامی ایالات متحده آمریکا، و حامی روسیه تقسیم کرد و هر گروه به دنبال تأثیرگذاری در سیاست بود تا اینکه منجر به انضمام کره به ژاپن در سال ۱۹۱۰ گردید.

پس از پیروزی‌های ژاپن در درگیری با چین (۱۸۹۴-۹۵) و روسیه (۵-۱۹۰۴) شبه جزیره کره در سال ۱۹۰۵ به اشغال ژاپن در آمد و پنج سال بعد، در سال ۱۹۱۰ میلادی، ژاپن الحاق کره به خاک خود را رسماً اعلام کرد. از این تاریخ به بعد دوران سراسر تلخ و دشوار حاکمیت استعمارگران ژاپنی آغاز گردید. ژاپنی‌ها کوشش می‌کردند که در زمینه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، آموزشی و کشاورزی، کره را به طور کامل تحت حاکمیت خود قرار دهند و طی دورانی حدود نیم قرن، تا پایان جنگ جهانی دوم، سعی فراوان بر بهره‌برداری از منابع و امکانات غنی کره را داشتند.

ج- پیشینه حرکت‌های استقلال طلبانه در کره

در پی فوت "سون‌جونگ"، آخرین امپراتور سلسله "بی"، در سال ۱۹۱۹ میلادی جنبش‌های استقلال طلبانه و ضد استعماری آغاز شد. در اول ماه مارس ۱۹۱۹ میلادی گروه‌هایی عظیمی با شرکت دو میلیون نفر در سئول برگزار و طی آن خواستار استقلال شدند. در این گروه‌هایی، زد و خوردهای خونینی میان نیروهای ژاپنی و مزدوران کره‌ای با تظاهرکنندگان به وقوع پیوست و منجر به کشته و مجروح شدن ۲۳ هزار نفر گردید. در آوریل ۱۹۱۹ میلادی دو تن از رهبران انقلابی به نام‌های "سینگمای ری" و "آن چانگ هو و کیم کو" از شهرهای شانگهای چین، دولت موقت کره را تشکیل دادند. طی دومین جنگ چین و ژاپن و جنگ جهانی دوم، به تدریج از نفوذ ژاپن کاسته شد. در سال ۱۹۴۲، نیروهای استقلال طلب به ژاپن اعلام جنگ دادند. این نیروها با قوای متفقین در کره همکاری کرده و تا زمان تسلیم ژاپن در سال ۱۹۴۵ میلادی به جنگ ادامه می‌دادند.

د- جدایی دو کره و استقرار جمهوری دمکراتیک خلق کره

شوروی سابق که در آوریل ۱۹۴۱، معاهده بی‌طرفی با ژاپن امضا کرده بود؛ در هشتم اوت ۱۹۴۵، پس از قطعی شدن شکست ژاپن با پیوستن به اعلامیه قاهره، به ژاپن اعلان جنگ داد و در دهم اوت همان سال از راه زمین و دریا وارد کره شد و با

مقاومت بسیار ناچیز ژاپنی‌ها روبرو شد. با اتمام جنگ جهانی دوم، در سال ۱۹۴۵ میلادی، و با تشکیل کنفرانس‌های بین‌المللی "یالتا" در کریمه و "پوتسدام"، کره به دو بخش شمالی و جنوبی تقسیم شد. بخش شمالی به تصرف نیروهای شوروی و بخش جنوبی به اشغال آمریکایی‌ها درآمد. بنابراین، کمونیست‌ها و هواخواهان آن‌ها در شمال و نیز طرفداران غرب در جنوب بر سر کار آمدند.

در سال ۱۹۴۷، تلاش‌هایی برای وحدت دو کره صورت پذیرفت و قرار شد که این مسأله به رأی مردم کره واگذار شود؛ لیکن به دلیل خودداری شوروی از دادن اجازه ورود به کمیته ناظران سازمان ملل به قسمت شمالی، انتخابات در دهم ماه مه ۱۹۴۸، تنها در قسمت جنوبی شبه‌جزیره کره انجام شد و چهار روز بعد مقامات کمونیست، با قطع جریان برق به جنوب، جدایی شمال شبه جزیره از جنوب را اعلام کردند.

بنابراین، در سال ۱۹۴۸ میلادی سرزمین کره رسماً به دو قسمت تقسیم و مدار ۳۸ درجه بعنوان مرز دو کره تعیین گردید و دو حکومت کره شمالی (جمهوری دمکراتیک خلق کره) و کره جنوبی (جمهوری کره) برقرار گردیدند. پس از انجام اصلاحات، تشکیل نهادهای قانونی و تصویب قانون اساسی، در هشتم سپتامبر ۱۹۴۸ حکومت کمونیستی به رهبری "کیم ایل سونگ" در کره شمالی روی کار آمد و تأسیس جمهوری دمکراتیک خلق کره رسماً اعلام شد و "کیم ایل سونگ" در رأس حزب قرار گرفت و پست نخست وزیری کابینه را پذیرفت و در نهایت، قوای شوروی در دسامبر ۱۹۴۸ میلادی و نیروهای آمریکا در اواسط ۱۹۴۹ خاک کره را ترک کردند.

ه - جنگ کره

در فاصله سال‌های ۱۹۵۳-۱۹۵۰ میلادی جنگ بین دو کره به وقوع پیوست. نیروهای کره شمالی به منظور ایجاد اتحاد مجدد، در ۲۵ ژوئن ۱۹۵۰ میلادی به کره جنوبی حمله‌ور شدند. در همان روز تحت فشار آمریکا و در غیاب شوروی قطعنامه‌هایی از سوی شورای امنیت سازمان ملل متحد صادر گردید که طی آن خواستار توقف جنگ و عقب‌نشینی کره شمالی به شمال مدار ۳۸ درجه شدند.

به دنبال مصوبه ۲۷ ژوئن شورای امنیت، آمریکا و ۱۵ کشور عضو سازمان ملل متحد برای برای شرکت در جنگ علیه کره شمالی، نیروی نظامی اعزام داشتند. فرماندهی این نیروها را ژنرال "داگلاس مک‌آرتور" برعهده داشت. در نخستین روزهای جنگ، سئول

پایتخت کره جنوبی سقوط کرد و نیروهای کره جنوبی و آمریکا به اطراف شهر "پوسان" در منتهی‌الیه جنوب شرقی شبه‌جزیره عقب رانده شدند. نیروهای آمریکایی که شکست کره جنوبی را نزدیک می‌دیدند، سواحل کره را محاصره و مناطق صنعتی و مسکونی کره شمالی را بمباران کردند. به تدریج بر میزان نیروهای آمریکایی افزوده شد تا اینکه در ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۰، نیروهای آمریکایی با یک شورش برق‌آسا شهر سئول را به اشغال درآوردند و سایر متحدین نیز کمونیست‌ها را مجبور به عقب‌نشینی کردند. در ۱۰ اکتبر ۱۹۵۰، "پیونگ‌یانگ"، پایتخت کره شمالی به تصرف مهاجمین به اصطلاح بین‌المللی درآمد. در ۱۶ اکتبر، نیروهای کره جنوبی به مرز منچوری نزدیک شدند. اندک زمانی پیش به پیروزی نهایی کره جنوبی نمانده بود که ناگهان کشور چین بعنوان دفاع از منچوری به نفع کره شمالی وارد صحنه نبرد شد و در نوامبر ۱۹۵۰، ضربات سنگینی بر نیروهای آمریکایی وارد آورد. قوای متحدین مجبور به عقب‌نشینی شدند و مجدداً شهر سئول در دسامبر ۱۹۵۰م به دست نیروهای کره شمالی و چینی سقوط کرد، ولی با حمله متقابل نیروهای آمریکایی در ۲۷ آوریل ۱۹۵۱ بار دیگر سئول به دست آمریکایی‌ها افتاد. ولی با آخرین حمله تعرضی کمونیست‌ها در ۱۶ مه ۱۹۵۱، سئول مجدداً به تصرف کره شمالی درآمد، اما دوباره با حمله نهایی نیروهای سازمان ملل متحد باز پس گرفته شد.

از ژوئن ۱۹۵۱ کوشش برای مذاکره در مورد ترک مخاصمه میان دو کره آغاز و سرانجام در ۲۷ ژوئیه ۱۹۵۳ پیمان آتش بس امضا شد؛ ولی دو کره همچنان مجزا باقی ماندند.

به موجب قرارداد ترک مخاصمه، که از یک سو توسط کره شمالی و چین و از سوی دیگر از طرف نیروهای متحدین بویژه آمریکا امضا شد، خط آتش بس و منطقه غیرنظامی (Demilitarized Zone-DMZ) اندکی بالاتر از مدار ۳۸ درجه تعیین گردید و کمیسیونی متشکل از افسران ارتش طرفین متخاصم برای نظارت بر آتش بس به وجود آمد و مقر آن در دهکده "پان‌مون‌جام" تعیین گردید.

تلفات نیروهای سازمان ملل و کره جنوبی در این جنگ را ۷۴۰,۰۰۰ کشته (۵۴,۲۴۶ آمریکایی) و ۲۵۰,۰۰۰ زخمی (۱۰۳,۲۸۴ آمریکایی) و ۸۳,۰۰۰ مفقودالاثرا (اکثراً آمریکایی) ذکر و همچنین تعداد کشته و زخمی‌های چین را ۹۰۰,۰۰۰ تن و از اتباع کره شمالی را ۵۲۰,۰۰۰ نفر دانسته‌اند. در ضمن حدود ۴۰۰,۰۰۰ غیرنظامی نیز در این

۶۰ / کره شمالی

جنگ کشته و قریب سه میلیون نفر از اهالی کره بی خانمان شدند. خرابی‌ها و خسارات و تلفات فراوانی به بار آمد و بسیاری از تأسیسات صنعتی و شهرها در ضمن جنگ ویران گردید.

کلیات

عنوان رسمی: عنوان رسمی کره شمالی، "جمهوری دمکراتیک خلق کره"^۱ می‌باشد که به زبان کره‌ای "چوسن مینجوجویی اینمین کونگواگونگ"^۲ و در فرم کوتاه "چوسن، به مفهوم کره" تلفظ می‌شود. پایتخت حکومت، شهر تاریخی "پیونگ‌یانگ" می‌باشد. روز ملی کشور، روز تأسیس کره شمالی در ۹ سپتامبر (۱۹۴۸) بوده و ۱۵ اوت (۱۹۴۵)، روز استقلال کشور (از ژاپن) می‌باشد. سایر تعطیلات رسمی در فصل مربوط به فرهنگ آمده‌است.

نوع حکومت: حکومت کره شمالی نوعی از حکومت‌های کمونیستی، از نوع استالینیستی؛ لکن با مشخصه‌های ویژه کره‌ای، تعریف منحصر به فرد، ارائه شده توسط آقای "کیم‌ایل‌سونگ"، رهبر و بنیانگذار این کشور، در قالب ایدئولوژی "خود اتکا"، یا به زبان کره‌ای "جوچه" می‌باشد.

پرچم: پرچم جمهوری دمکراتیک خلق کره از سه نوار افقی شامل نوار آبی در بالا، نوار قرمز، به پهنای سه برابر دو نوار دیگر و با حاشیه‌های باریک سفید رنگ در بالا و پایین، در وسط و نوار آبی دیگری به همان اندازه نوار آبی فوقانی در پایین تشکیل شده است. باضافه، در قسمت سمت چپ نوار قرمز دایره‌ای سفید رنگ قرار دارد که ستاره پنج گوشه‌ای قرمز رنگ را در خود جای داده است.

¹ - Democratic People's Republic of Korea (DPRK)

² - Choson-minjujuui-inmin-konghwaguk

محوریت رهبری: محور مدیریت کشور را رهبری کاریزمای آقای "کیم ایل سونگ" شکل می‌دهد. مشخصه‌های وی و خانواده او، از دیدگاه مردم آن کشور، بسیار ممتاز تلقی می‌شود. از او بعنوان "رهبر کبیر" یاد شده و در نهایت وی را بعنوان رئیس جمهور دائمی کشور، حتی پس از مرگش دانسته‌اند.

"کیم ایل سونگ" بعنوان یکی از پیش‌آهنگان و سپس رهبران نبردهای آزادی بخش علیه اشغالگران ژاپنی در سال ۱۹۲۶، به منچوری مهاجرت و در جنبش کمونیستی منچوری شرکت و اولین ارتش چریکی ضد ژاپنی را در سال ۱۹۳۲ سازماندهی کرد. وی انجمن تحقق وحدت سرزمین پدری را نیز در سال ۱۹۳۶ بنا نهاد.

"کیم ایل سونگ"، نیل به آرمان‌های جوچه را از طریق پیشرفت در سه بعد، انقلاب فناوری، انقلاب فرهنگی و انقلاب ایدئولوژیک امکان پذیر می‌دانست.

بر اساس این ایدئولوژی، کشور کره با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و ملی خود، راه کمونیست را طی می‌کند و از روش‌های دیگر کشورهای کمونیست تبعیت نمی‌کند. ایده جوچه به تدریج به اصول اساسی و تعیین‌کننده سرنوشت مردم کره شمالی تبدیل شد و به صورت آئین مقدس و اصول اعتقادی مردم درآمد.

ایدئولوژی جوچه، فلسفه سیاسی حکومت: فلسفه سیاسی حاکم بر کشور کره شمالی ایده جوچه است که از اواخر دهه ۱۹۶۰ توسط پرزیدنت کیم ایل سونگ بعنوان یک سیستم فکری و ایدئولوژیک طرح و توسعه یافت و بعنوان پایه و زیر بنای حکومتی کره شمالی تعیین شد. "جوچه"، تلفیقی از مارکسیسم، ناسیونالیسم و اومانیسیم است که هدف آن ایجاد جامعه اشتراکی منضبط، خود کفا و متکی بر خود در راه سازندگی کشور و تربیت افراد می‌باشد.

مبتکر عقیده جوچه معتقد است؛ استقلال جزء لاینفک طبیعت انسان می‌باشد و بهمین دلیل انسان‌ها مبارزه می‌کنند تا به استقلال نایل آیند. "کیم ایل سونگ"، نقش تعیین کننده‌ای را که مارکسیسم برای ابزار تولید قائل است مردود شمرده و این نقش را متوجه انسان می‌سازد. بدین ترتیب، اصل اولیه تفکر مارکسیسم که تکامل تاریخی را در ابزار تولید می‌داند در اندیشه جوچه فرو می‌ریزد. براساس این ایدئولوژی کشورهای کمونیستی موظفند بر مبنای ویژگی‌های فرهنگی و ملی خود، راه کمونیسم را طی نمایند و تبعیت از روش‌های کشورهای دیگر، ناپسند و نابخردانه است. رهبران

کره‌شمالی به تدریج این مشی را بعنوان اصول مذهبی و اعتقادی مردم در آورده‌اند و به صورت آیین مقدسی به مردم آموخته‌اند.

یکی از عوامل مهم در به وجود آمدن افکار جوچه این بود که قدرت‌های بزرگ کمونیست، یعنی چین و شوروی، راهی درپیش گرفتند که رهبران کره‌شمالی، علی‌رغم رابطه ویژه‌ای که با آن‌ها دارند، نمی‌خواستند با آن همراهی کنند. بویژه، از اوایل دهه ۱۹۶۰ که اختلافات و کشمکش‌های میان چین و شوروی منجر به درگیری‌های مسلحانه گردید، کره‌شمالی تصمیم گرفت با مطرح نمودن اندیشه جوچه، ضمن تأکید بر ابعاد فرهنگی و ملی کره، فاصله سیاسی خود را با این دو قدرت جهان کمونیست حفظ نماید. لذا از اواخر دهه ۱۹۶۰، "جوچه" بعنوان یک سیستم فکری و ایدئولوژیک طرح و در کشور توسعه یافت.

یکی دیگر از عوامل مهم در به وجود آمدن نهضت جوچه، ضرورت توسعه روابط دیپلماتیک با کشورهای غیرکمونیست و درحال توسعه بود. زیرا تا قبل از دهه ۱۹۶۰ کره‌شمالی تنها با کشورهای کمونیست روابط دیپلماتیک داشت. لذا دولت تصمیم گرفت که موضع مستقلی را در رابطه با کشورهای غیرکمونیست جهان سوم در پیش گیرد. به همین دلیل به منظور نیل به مقصود و اهداف خود، به فکر تدوین استراتژی جدیدی برآمد و موفق شد تا پایان دهه ۱۹۷۰ با بیش از ۹۰ کشور، عمدتاً در قاره آفریقا، رابطه سیاسی و دیپلماتیک برقرار نماید. ایدئولوژی جوچه به ویژه در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ در بسیاری از کشورهای آفریقایی، آسیایی و آمریکای لاتین تحت عنوان "کیم ایل سونگیزم"، تبلیغ می‌شد.

امروزه در داخل کشور، ایدئولوژی جوچه، بعنوان یکی از متون بسیار مهم درسی، در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌گردد. کتب مختلفی در مورد جوچه به رشته تحریر در آمده و آموزش آن لاقلاً هفته‌ای یک روز برای همگان اجباری می‌باشد. دولت علاوه بر اینکه افکار جوچه را در زمینه‌های مختلف فردی و اجتماعی، سیاسی و دفاعی، صنعت، کشاورزی توسعه می‌دهد. رسالت جهانی کردن آن را نیز از وظایف خود می‌داند. یکی از اقدامات تبلیغاتی که از سوی کره‌شمالی در طی ۱۹۶۰ در سراسر جهان صورت گرفت، تأسیس مراکزی با عنوان "انستیتو ایدئولوژی جوچه" و "گروه مطالعاتی کیم‌ایل‌سونگ" بود. اولین مرکز مطالعه ایده جوچه در سال ۱۹۶۹ در کشور مالی افتتاح شد و دومین مرکز در کشور گینه و کمیته ملی مطالعه منشور انقلابی سوسیالیست در ماداگاسکار

تأسیس گردید. پس از آن مرتباً بر شمار این مراکز در سایر کشورها افزوده می‌شد، چنانکه تعداد این قبیل مؤسسات در اوایل دهه ۱۹۸۰ به ۱,۵۰۰ واحد رسید که هزینه گزافی برای اداره آنها از سوی دولت کره شمالی صرف می‌شد. اما در سال‌های اخیر به جهت ضعف ومشکلات داخلی و اقتصادی و افول نسبی سیاست خارجی این کشور، از تعداد این مراکز ایدئولوژی جوچه کاسته شد و تقریباً به ۲۸۰ واحد محدود گردید.

همه ساله تعداد بی‌شماری از علاقمندان جوچه در جهان، با هزینه دولت کره شمالی در سمینارهای بین‌المللی جوچه شرکت می‌نمایند. در سمینار بین‌المللی جوچه که در سال ۱۹۸۲ در کشور هند برگزار شد، هیاتی نیز از جمهوری اسلامی ایران در آن شرکت نمود. همزمان با جشن‌های هفتادمین سالگرد تولد "کیم ایل سونگ"، برج سنگی بلندی به ارتفاع ۱۷۰ متر در مرکز شهر پیونگ‌یانگ افتتاح شد که بر فراز آن مشعلی است به ارتفاع ۲۰ متر که نماد انتشار انوار ایدئولوژی جوچه بر سراسر جهان می‌باشد.

مرکزیت تصمیم‌گیری: اصلی‌ترین مرکز تصمیم‌گیری در کره شمالی، کمیته مرکزی حزب است که بر همه ارکان حکومتی حاکمیت دارد و اصولاً همه چیز و همه جا تحت کنترل حزب و کمیته مرکزی حزبی شهرستان‌ها، و بخش‌ها و روستاها قرار دارد. آنها از طریق وسایل ارتباط جمعی، صدا و سیما، روزنامه‌ها و بولتن‌های محلی و همچنین با سخنرانی در مجالس، به ویژه مجالس هنری، به مردم می‌گویند که چگونه رفتار کنند و چه چیزی را باور کنند، چگونه بپوشند و بخورند و حتی چطور راه بروند. در این کشور هرگونه نقل و انتقال و مسافر با اجازه مقام‌های محلی حزب صورت می‌گیرد و هیچ حرکتی حتی در دور افتاده‌ترین نقاط کشور بدون اجازه آنها صورت نمی‌گیرد.

این مجموعه کنترل‌ها، کره شمالی را به یک پادگان نظامی منظم و با برنامه‌ای ساخته است که در آن همه چیز تحت نظارت مستقیم فرمانده است. درب‌های خروج و ورود بسته است؛ نه امکان خروج است و نه امکان ورود؛ نه امکان گفت است و نه امکان شنود؛ نه امکان مقایسه است و نه امکان مشاهده؛ گویی که مردم هیچگونه اراده‌ای در این که خود تصمیم بگیرند ندارند. انضباط و لزوم رعایت قانون از طرف آحاد ملت کره رعایت می‌شود. در این کشور به گونه‌ای عمل شده است که کره‌ای‌ها ملتی سخت‌کوش و کم‌مصرف شده‌اند. آنها هر موقع که حزب بخواهد به خیابان‌ها می‌آیند و هر موقع که حزب تصمیم دیگری بگیرد همان را انجام می‌دهند. محل زندگی و شغل همه افراد نیز

توسط حزب معین می‌شود. "کیم‌ایل‌سونگ" تا هنگام مرگ در ۸ جولای ۱۹۹۴ دبیر کل حزب بود. و پس از او در نهم سپتامبر ۱۹۹۷، فرزندش "کیم‌جونگ‌ایل" بعنوان دبیر کل حزب منصوب شد.

قانون اساسی

اولین قانون اساسی جمهوری دموکراتیک خلق کره، در سال ۱۹۴۸ به تصویب رسید. سپس در سه نوبت، در ۲۷ دسامبر ۱۹۷۲، آوریل ۱۹۹۲ و در سپتامبر ۱۹۹۸ مورد بازنگری قرار گرفت. این قانون دارای یک مقدمه، ۷ فصل و ۱۷۱ اصل می‌باشد. مقدمه آن عمدتاً در توصیف شخصیت "کیم‌ایل‌سونگ" و نقش وی در رهایی کره از استعمار و تشکیل کشور سوسیالیستی جمهوری دموکراتیک خلق کره براساس فلسفه‌ای است که وی تحت عنوان "جوچه" ارائه و مورد پذیرش خلق کره قرار گرفت. فصل اول شامل ۱۸ اصل، مبانی سیاسی کشور را مورد توجه قرار می‌دهد. اصول ۱ تا ۳، قانون، جمهوری دموکراتیک خلق کره را کشوری سوسیالیستی و مستقل، برخاسته از علایق همه کره‌ای‌ها و حاصل مبارزات آزادیبخش تاریخی ایشان دانسته که براساس رهنمودهای فلسفه "خودانکایی موسوم به جوچه" هدایت می‌گردد. اصول ۴ تا ۷، اتکاء کشور به کارگران، کشاورزان و کارگران فکری را یادآور و مجمع عالی خلق، متشکل از نمایندگان ایشان در سطوح مختلف را مرکز بازتاب آرای آنان معرفی می‌نماید. دموکراسی را از مبانی کشور معرفی نموده و انتخاب نمایندگان در همه سطوح و ایجاد همه تشکیلات را مبتنی بر آن معرفی نموده و آنان را در برابر مردم مسئول می‌شناسد.

اصول ۸ تا ۱۰، نگاه سوسیالیستی کشور را منعکس و از حاکمیت طبقه کارگر، متأثر از نقش‌آفرینی ایشان در مبارزه علیه استثمار و تشکیل کشوری آزاد، سخن گفته و تحقق پیروزی نهایی سوسیالیسم، وحدت صلح‌آمیز کره و تقویت آرمان‌ها ملی را از اهداف اساسی کشور می‌داند.

اصول ۱۱ تا ۱۴، به رهبری حزب کارگران اشاره و پایبندی کشور به مبارزات طبقاتی، تقویت دیکتاتوری مردم، نظام سوسیالیسم و الهام از بسیج توده‌ها و تقویت نهضت‌های مردمی در اداره کشور را یادآور می‌گردد.

اصول ۱۵ تا ۱۷، سیاست‌های کلان خارجی را برشمرده؛ حمایت از حقوق بین‌المللی کره‌ای‌های خارج کشور، خارجی‌های ساکن در منطقه اشاره و استقلال، صلح و انسجام را مبنای سیاست خارجی معرفی و برقراری رابطه با کشورهای دوست در همه زمینه‌ها، بر مبنای برابری، استقلال، احترام متقابل و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر را خواستار می‌گردد.

اصل ۱۸، از هم راستایی قانون کشور با منافع و علایق کارگران سخن گفته و پایبندی به آن را الزام آور و نظام را قانونمند معرفی می‌کند.

فصل دوم از اصل ۱۹ تا ۳۸، درباره مبانی اقتصاد کشور است: روابط تولید سوسیالیستی، حاکمیت نامحدود دولت بر منابع و ابزار تولید و صنایع زیر ساختی و مادر به نام ملت، مالکیت تعاونی‌ها در محدوده‌هایی خاص و تحت حمایت دولت، نقش آموزشی و هدایت ایدئولوژیک کشاورزان توسط دولت، تعیین محدوده مالکیت خصوصی، وظایف دولت در تأمین رفاه عمومی، توسعه اقتصادی، تحقیقات و فناوری، ایجاد زیر ساخت‌های تولیدی، تأکید بر نقش کارگران و حقوق ایشان، مسائل بودجه، سهمیه‌بندی کالا، تقویت توان دفاعی کشور و بالاخره تجارت و جلب سرمایه‌گذاری خارجی اشاره دارد.

فصل سوم به فرهنگ پرداخته‌است: اصول ۳۹ تا ۵۷، از فرهنگ سوسیالیستی و نقش آن در تقویت توانمندی کارگران برای ساخت جامعه سعادت‌مند سوسیالیست، ممانعت از نفوذ فرهنگ خارجی امپریالیستی، هماهنگ سازی روش زندگی در راستای جامعه رشد یافته و مرفه سوسیالیست، حذف بی‌سوادی، آموزش سطوح اجباری و دانشگاهی، آموزش فنی و حرفه‌ای، افزایش سطح علمی کشور و تقویت ادبیات انقلابی در راستای ایدئولوژی "جوچه"، حمایت از زبان و ادب کره‌ای، مباحث بهداشت عمومی و محیط زیست اشاره دارد.

فصل چهارم درباره دفاع ملی است: اصول ۵۸ تا ۶۱، بر اتکاء دفاع ملی بر مردم، مأموریت نیروهای مسلح در حفاظت از کارگران، دست‌آوردهای انقلاب، وحدت و استقلال ملی، خود کفایی در تأمین نیازمندی‌های دفاعی کشور تأکید دارد.

فصل پنجم، شامل اصول ۶۲ تا ۸۶، از حقوق و وظایف شهروندی و برابری آن‌ها در برابر قانون سخن می‌گوید. سن مشارکت در انتخابات و کاندیداتوری، برای زن و مرد، نظامی و غیرنظامی را آغاز ۱۷ سالگی دانسته و از آزادی بیان، کار، ساعات کار، ایجاد

تشکلات، خدمات درمانی، آموزشی، پژوهشی، اقامت و اسکان، حقوق خانواده‌های کشته‌شدگان در راه انقلاب و کشور؛ حقوق زنان و خانواده‌های بی‌سرپرست؛ مباحث مربوط به ازدواج، امنیت حریم زندگی، پذیرش پناهندگان سیاسی خارجی و وظایف شهروندان نسبت به کشور گفتگو می‌نماید.

فصل ششم ساختار کشور را تعریف می‌نماید و در بند یک، طی اصول ۸۷ تا ۹۹ به معرفی مجمع عالی خلق بعنوان عالی‌ترین ارگان کشور در نقش قوه مقننه پرداخته که در زمان عدم تشکیل، پرزیدیوم مجمع، حتی بعنوان قوه مقننه، ایفای نقش می‌نماید. وظایف مجمع؛ چگونگی انتخاب و مدت دوره، دفعات، مقاطع، تعداد حضار برای رسمیت و چگونگی تشکیل و مراحل رسمیت یافتن، وضع و ابلاغ قوانین؛ بحث مصونیت نمایندگان و غیره را بیان می‌نماید. در بند ۲، طی اصول ۱۰۰ تا ۱۰۵، کمیسیون دفاع ملی را بعنوان عالی‌ترین قدرت نظامی کشور معرفی، ترکیب و وظایف آن را شرح می‌دهد. در بند ۳، پرزیدیوم مجمع عالی خلق را معرفی می‌نماید. شرایط صاحب قدرت بودن آن، چگونگی اعمال قدرت و غیره را طی اصول ۱۰۶ تا ۱۱۶ بیان می‌دارد. بند ۴، در اصول ۱۱۷ تا ۱۳۰ به تشریح کابینه، ترکیب وزرا، حوزه اختیارات و وظایف آن می‌پردازد. بند ۵، طی اصول ۱۳۱ تا ۱۴۶، از مجامع و تشکیلات محلی، حدود اختیارات و وظایف آن‌ها، شرایط و مواقع گردهمایی ایشان سخن می‌گوید. بند ۷، از اصول ۱۴۷ تا ۱۶۲ به قوه قضاییه می‌پردازد. انواع دادگاه‌ها، چگونگی انتخاب و دوره فعالیت قضات دادگاه‌ها، وظایف ایشان و دادستان کشور و دیگر عناصر قضایی، نحوه انشاء حکم و غیره و پاسخگویی ایشان در برابر مجمع عالی خلق سخن می‌گوید. در نهایت در فصل هفتم، اصول ۱۶۳ تا ۱۶۷ به ویژگی‌های علامت، پرچم، سرود ملی پرداخته و در آخرین اصل پیونگ‌یانگ بعنوان پایتخت کشور معرفی می‌گردد.

بعد از بازنگری دسامبر ۱۹۹۲ در قانون اساسی، در اصول ۴۸ الی ۱۶۸ تغییراتی داده شد.

در اولین نشست پنجم سپتامبر ۱۹۹۸ که با حضور تمامی نمایندگان مجلس عالی خلق برگزار شد، آخرین اصلاحات که اصول ۴۸ تا ۱۶۸ را در بر می‌گرفت انجام و مورد تصویب کلیه نمایندگان قرار گرفت. برجسته‌ترین تغییر در فصل ششم قانون اساسی و عبارت است از: اعلام تشکیل "پرزیدیوم"، در واقع به جایگزینی مقام ریاست جمهوری که در شخصیت به اصطلاح فناناپذیر "کیم‌ایل‌سونگ" ابدی اعلام گردید. باضافه، اعلان

جنگ یا صلح که تا قبل از این بازنگری به عهده مجمع عالی خلق بود از وظایف اصلی کمیسیون دفاع ملی گردید.

ساختار حکومتی

قوه مقننه

سامانه قانون گذاری کره شمالی منبعث از سامانه قانون گذاری آلمان و تحت تأثیر قانون گذاری ژاپن و تئوری قانون کمونیسم و ایدئولوژی جوچه می باشد. مجمع عالی خلق عالی ترین نهاد قانون گذاری کشور است و از حق انحصاری قانون گذاری در کلیه امور کشور برخوردار است.

قوه مقننه از یک مجلس قانون گذاری به نام "مجمع عالی خلق Supreme People's Assembly" با ۶۸۷ کرسی تشکیل یافته است. نمایندگان این مجمع با رأی مستقیم مردم (با ملاحظه سن هفده سالگی برای مشارکت در انتخابات) برای مدت ۵ سال برگزیده می شوند. در عین حال، لیست کاندیداها از طرف حزب کارگران اعلام می گردد و اغلب کرسی ها در اختیار این حزب می باشد؛ جز معدود کرسی هایی که در اختیار احزاب ایفاگر نقش اقلیت قرار می گیرد.

این مجمع عالی ترین ارگان حاکمیت بوده و قدرت منحصر به فرد قانون گذاری دارد. باضافه اینکه، اختیارات اجرایی وسیعی نیز دارد. مقام های عالی رتبه کشوری و لشگری از سوی این مجمع برگزیده می شوند و سایر نهادها، نظیر کمیته مرکزی خلق، رئیس جمهوری و شورای دولتی در برابر آن مسئول هستند. وظایف و اختیارات مجمع عالی خلق در قانون اساسی بازنگری شده است و به شرح زیر می باشد:

اصلاح و ترمیم قانون اساسی، تصویب لوایح پیشنهادی از سوی "پرزیدیوم"، تنظیم اصول سیاست داخلی و خارجی، انتخاب یا عزل رئیس کمیسیون دفاع ملی، معاونان و اعضای آن؛ انتخاب یا عزل رئیس "پرزیدیوم"، معاونان و اعضای آن؛ انتخاب یا عزل نخست وزیر و معاونان او؛ تأیید اعضای هیئت دولت بنا به پیشنهاد "پرزیدیوم"؛ انتخاب یا عزل رؤسای دادگاه های خلق و دادستان کل کشور؛ بررسی و تصویب طرح های توسعه اقتصاد ملی؛ بررسی و تصویب بودجه کشور؛ دریافت گزارش کابینه دولت و سازمان های دولتی و انجام تدابیر ضروری در جهت نظارت دائمی بر چگونگی انجام امور محوله.

مجمع عالی خلق کره‌شمالی دارای کمیته‌های اجرایی، سیاست‌خارجی، بودجه، طرح و برنامه، علوم و بهداشت، صنعت، محیط زیست، کشاورزی، بازرگانی و تجارت خارجی، معادن و جنگل می‌باشد.

کره‌شمالی علاوه بر مجمع عالی خلق، دارای مجامع خلق منطقه‌ای نیز بوده که وظایف و اختیارات مشابهی در سطح محلی دارند.

با این وجود، مجمع عالی خلق، سالی یک یا دوبار، بر حسب نیاز، تشکیل جلسه می‌دهد و درباره‌ی بودجه و عزل و نصب مقام‌ها تصمیم‌گیری می‌کند. در واقع این پرزیدیم است که همه اختیارات را دارد و در طول سال نقش مجمع را ایفا می‌نماید. از این رو، نمایندگان دارای مشاغل دیگری نیز هستند. فقط افراد کمیته اجرایی به طور دائم در مجمع محلی حضور دارند.

انتخابات مجمع هر چهار سال یک‌بار برگزار می‌شود و طی آن ۶۸۷ نفر به مجمع راه می‌یابند. نهمین دوره مجمع عالی خلق ۲۲ آوریل ۱۹۹۰ و بعدی در ۲۶ ژوئیه ۹۸، و سپس در ۲۰۰۳ بود. اعضای مجمع عالی خلق توسط مجامع خلق (شورای منطقه‌ای) انتخاب می‌شوند. شایان ذکر است که نمایندگان همگی دارای شغل دیگر دولتی، به جز نمایندگی می‌باشند، چون مجمع عالی خلق فقط حدود ۵ تا ۱۰ روز در سال، آن هم در صورت ضرورت تشکیل جلسه می‌دهد. ولی کلیه‌ی اعضای کمیته دائمی مجمع عالی خلق، که تعداد آن ۱۲ نفر می‌باشد، به طور دائم حضور دارند. در هر دوره، ۶۵ نفر از مبارزان انقلابی ضد ژاپن به مجلس می‌روند و بقیه آن را کارگران ۳۶/۴ درصد، کشاورزان ۱۲ درصد، زنان ۰/۵ درصد، صاحبان مدال و نشان ۶/۱ درصد و دارندگان مدارک دانشگاهی، دانشمندان و محققان ۵۶ درصد شامل می‌شود).

قوه مجریه

ریاست جمهوری منصب ابدی "کیم ایل سونگ"

بر اساس قانون اساسی بازنگری شده در سال ۱۹۷۲، رئیس جمهور کره‌شمالی برای مدت چهار سال توسط مجلس عالی خلق برگزیده می‌شد و طبق اصل ۹۰، مسئول اقدام‌های خود در قبال مجلس بود. ریاست کمیته مرکزی خلق نیز به عهده رئیس جمهور بود. او می‌توانست در مواقع ضروری شورای دولتی را تشکیل دهد. بر مبنای اصل ۹۲ قانون اساسی کره‌شمالی، فرماندهی کل نیروهای مسلح و بر مبنای اصل ۹۳، ریاست

کمیسیون دفاع به عهده رئیس جمهور بود و بر کلیه‌ی امور نظامی کشور نیز فرماندهی و نظارت کل داشت. اگرچه قانون اساسی کره شمالی مدت ریاست جمهوری را چهار سال اعلام کرده است، لیکن "کیم ایل سونگ" بعنوان مؤسس، رهبر حزب و اولین نخست‌وزیر، پس از اولین بازنگری قانون اساسی در سال ۱۹۷۲ و ایجاد پست ریاست جمهوری با دوره چهار ساله، تا زمان وفاتش در جولای ۱۹۹۴، با انتخاب مجدد از طرف مردم، همواره رئیس جمهور کشور بود و تمامی پست‌های حساس، یعنی ریاست کمیسیون دفاع ملی، فرماندهی کل نیروهای مسلح و دبیرکلی حزب کارگران کره، را به عهده داشت. بعد از فوت "کیم ایل سونگ"، پست ریاست جمهوری برای چند سال خالی ماند تا سرانجام در اولین نشست مجمع عالی خلق در پنجم دسامبر ۱۹۹۸، براساس مصوبه‌ای، منصب ریاست جمهوری را، به صورت نمادین، در شخصیت رهبر فقید، "کیم ایل سونگ" ابدی شماردند.

رهبری کشور

"کیم جونگ ایل"، فرزند "کیم ایل سونگ"^۱ در دسامبر ۱۹۹۱، در دوران حیات پدر، به فرماندهی کل نیروهای مسلح منصوب شده بود. وی در آوریل ۱۹۹۳، توسط مجمع عالی خلق بعنوان رئیس کمیسیون دفاع ملی (بالاترین نهاد اجرایی) انتخاب شد. در دهم جولای ۱۹۹۴، پس از فوت پدر، از طرف کمیته‌های حزبی استان‌ها بعنوان رهبر کره، رهبر دوست داشتنی، برگزیده شد. علاوه بر آن، در سپتامبر ۱۹۹۷، "کیم جونگ ایل"، بعنوان دبیرکل حزب کارگران کره نیز انتخاب گردید و تصدی وی به سمت ریاست کمیسیون دفاع ملی مجدداً در سپتامبر ۱۹۹۸ مورد تأیید قرار گرفت که تا کنون ادامه دارد.

پرزیدیوم مجمع عالی خلق

با اصلاحات به عمل آمده در قانون اساسی و ابدی شماردن منصب ریاست جمهوری در شخصیت جاوید "کیم ایل سونگ"، نهادی با عنوان "پرزیدیوم مجمع عالی خلق" ایجاد و اهم وظایف ریاست جمهوری، همراه با مسئولیت‌هایی دیگر به آن واگذار گردید.

^۱ - زندگینامه "کیم ایل سونگ" در ضمیمه شماره یک.

رئیس "پرزیدیوم مجمع عالی خلق" President of the Supreme People's Assembly Presidium"، که اکنون آقای "کیم یونگ نام" می‌باشد، نقش اجرایی رئیس جمهور را، بدون داشتن چنین منصبی، در عرصه روابط بین‌الملل ایفا می‌نماید و استوارنامه سفرای کره‌شمالی از طرف وی صادر و استوارنامه نمایندگان کشورهای خارجی نیز به او تقدیم می‌گردد (ترتیباتی که عدم حضور "کیم‌جونگ‌ایل" در مجمع بین‌المللی را توجیه می‌نماید).

کمیته مرکزی حزب کماکان بعنوان ارگان مشورتی رئیس جمهور عمل می‌کند. این کمیته از ۱۶ نفر، شامل رئیس جمهور، معاونان او، دبیرکل کمیته فنی و شش نفر از رده‌های عالی حزب کارگران، تشکیل شده‌است. رئیس جمهور هشت معاون داشت که تصدی بعضی از وزارتخانه‌ها را با حفظ سمت به عهده داشتند. این معاونین در اختیار رئیس پرزیدیوم انجام وظیفه می‌نمایند.

کمیته مرکزی خلق

کمیته مرکزی خلق، بالاترین نهاد هدایت کننده حاکمیت دولت است که اعضای آن به موجب قانون اساسی توسط مجمع عالی خلق و بنا به توصیه رئیس جمهور به مدت ۴ سال انتخاب می‌شوند. اعضای آن شامل رئیس جمهور و معاونین و دبیر کمیته مرکزی خلق و سایر اعضاء می‌باشد. ریاست این کمیته برعهده رئیس جمهور است. کمیسیون مرکزی خلق در ارتباط با امور داخلی، سیاست خارجی، امور دفاعی، حقوق قضایی فعالیت می‌کنند. به موجب قانون اساسی این کمیته از اختیارات وسیع و گسترده‌ای در زمینه قانون‌گذاری، اجرایی و قضایی برخوردار است و بعنوان یک ارگان اجرایی در هرم قدرت کره‌شمالی قرار دارد. کمیته مرکزی خلق بعنوان یک نهاد مشورتی دولت را به رهبری حزب مرتبط می‌سازد.

رئیس دولت

نخست‌وزیر که از ۵ سپتامبر ۹۸، به عهده هونگ سانگ نام می‌باشد و همچنین، اعضای کابینه، بجز وزیر نیروهای مسلح خلق، از طرف مجمع عالی خلق انتخاب می‌شوند. پرزیدیوم، به جز اختیارات ریاست کمیسیون دفاع، فرماندهی کل نیروهای مسلح و دبیری کمیته مرکزی، کلیه اختیارات تعیین شده برای ریاست جمهوری را به عهده

دارد. این شورا در قبال مجلس عالی خلق مسئول است و کابینه دولت را به مجمع عالی خلق معرفی می‌کند. شایان ذکر است که شورای پرزیدیوم برای اولین بار در تاریخ کره شمالی تشکیل شده بود.

نخست‌وزیر و هیأت دولت

پرزیدیوم، نخست‌وزیر و معاونان وی را انتخاب و به مجلس عالی خلق معرفی می‌کند. پس از تأیید مجمع عالی خلق، نخست‌وزیر، اعضای کابینه را انتخاب و به پرزیدیوم معرفی می‌کند و پس از تأیید پرزیدیوم، کابینه رسماً کار خود را شروع می‌کند.

قوه قضائیه

به موجب قانون اساسی کره شمالی، عدالت، تحت نظر دادگاه مرکزی استانها، دادگاه خلقی و دادگاه مخصوص اجرا می‌شود و رأی هیأت منصفه، تحت نام "جمهوری دمکراتیک خلق کره" اعلام می‌شود.

قضات و بازرسان دادگاه مرکزی توسط کمیته دائمی مجمع عالی خلق، قضات و بازرسان خلقی دادگاه استان و همچنین دادگاه خلق از طرف مجمع عالی خلق در همان سطح انتخاب می‌شوند.

به موجب قانون اساسی کره شمالی وظایف دادگاه به شرح ذیل می‌باشد:

- حمایت قضائی از نظام سوسیالیستی جمهوری دمکراتیک خلق کره و نیروی کارگران و کشاورزان و نیز حمایت از اموال و دارایی‌های دولت و سازمانهای تعاونی سوسیالیستی.
- نظارت بر تمام موسسات دولتی، شرکتها، سازمانهای تعاونی و شهروندان، نسبت به رعایت قوانین کشور و مبارزه با دشمنان خلق و قانون شکنی‌ها.
- انجام امور مربوط به قضاوت و بازرسی اموال و نیز ثبت اسناد دولتی.
- در کره شمالی سامانه قضایی به مفهوم خاص آن معنا ندارد، چون در این کشور همه مردم قوانین را به صورت کامل اجرا می‌کنند و شاید به جرأت بتوان گفت، حتی یک نفر هم پیدا نمی‌شود که در مقابل قانون مطیع نباشد. در صورتی که کسی خلاف

بکند، مسئولان حزبی بدون این که موضوع به دادگاه ارجاع شود، خود تصمیم می‌گیرند و فرد خاطی به یکی از معادن و یا اردوگاه‌های کار اجباری که توسط ارتش اداره می‌شود، منتقل می‌گردد. اگر خلاف رنگ و بوی سیاسی بدهد، بلافاصله وی را به قتل می‌رسانند در این کشور، زندانی به مفهوم سایر کشورها وجود ندارد.

احزاب و گروه‌های سیاسی

حزب کارگران کره (KWP) تنها حزب کره‌شمالی می‌باشد. این حزب، که یک حزب مارکسیسم - لنینیسم است، در دهم اکتبر ۱۹۴۵ با نام حزب کارگران کره‌شمالی تأسیس شد. این حزب از ادغام دو حزب "کمونیست" و "دمکراتیک نوین" به وجود آمد و در اجلاس جولای ۱۹۴۶ آقای "کیم‌ایل‌سونگ" بعنوان دبیرکل آن تعیین گردید.

"حزب کارگران کره‌شمالی" در سال ۱۹۴۹، با "حزب کمونیست کره‌جنوبی" ادغام و با نام "حزب کارگران کره" اعلام موجودیت کرد. این حزب، که اعضای عالی رتبه آن از با نفوذترین افراد کشور هستند، با بیش از ۱۶ میلیون عضو، بر تمامی کشور تسلط داشته و مهم‌ترین نهاد سیاسی و تنها نهاد قدرتمند رهبری است. دولت، ارتش و سازمان‌های اقتصادی، و به عبارتی کلیه ارکان و اقشار مردم را تحت کنترل دارد. هدایت، سازماندهی و بسیج توده‌های مردم از وظایف این حزب می‌باشد.

تأسیس حزب کارگران در سال‌های اولیه، توأم با رقابت‌های فردی بود. گروه‌های طرفدار چین و شوروی در صدد تحمیل نظرهای خود و کسب تفوق بودند، اما از سال ۱۹۴۹ "کیم‌ایل‌سونگ" حرکت جدیدی را برای تسلط سیاسی بر گروه‌های مزبور در حزب آغاز کرد. این حرکت پس از جنگ کره، در سال ۱۹۵۳، با بازسازی اقتصادی و ایجاد تعاونی‌های بخش کشاورزی توسط جناح‌های مختلف حزب به سرعت به نتیجه مطلوب رسید. در سال‌های بعد از جنگ کره، دولت کره‌شمالی از طریق افزایش قدرت حزب کارگران، به تحکیم مبانی سوسیالیستی جامعه پرداخت و طرح برنامه حاکمیت جامعه بر وسایل تولید و از بین بردن مالکیت خصوصی را به مرحله اجرا گذاشت. در کره‌شمالی در دهه ۱۹۵۰، تأکید بر شکل‌گیری حزب بود، به طوری که در پایان این دهه، حزب کارگران کره موفق شد بیش از یک میلیون و سیصد هزار نفر، یعنی ۱۲ درصد از کل جمعیت این کشور، را به عضویت خود در آورد. حوادث سال‌های اولیه دهه ۱۹۶۰، مانند از سرگیری اختلاف بین چین و شوروی و فشارهایی که از سوی دو

کشور، برای موضع گیری به نفع یک طرف و علیه طرف دیگر، به کره شمالی وارد می‌گردید، حزب کارگران کره را بر آن داشت که هرچه بیش‌تر به منابع داخلی خود تکیه کند. لذا از آن به بعد در کره شمالی، علیرغم اعتقاد راسخ به ایدئولوژی مارکسیسم-لنینیسم، در صدد کره‌ای کردن این ایدئولوژی برآمدند و تا حدود زیادی ناسیونالیسم در روند فکری کارگران پدیدار شد و از آن پس سیاست اتکاء به خود "جوچه" مورد تأکید فراوان قرار گرفت و افکار میهن‌پرستی، ریاضت اقتصادی و ایثار، موضوع تبلیغات حزب را تشکیل داد.

حزب کارگران کره تا کنون چندین کنگره بزرگ به شرح ذیل را برگزار کرده است:

- کنگره اول در سال ۱۹۴۶ که در آن مسأله دبیرکلی آقای "کیم‌ایل‌سونگ" مطرح شد و به تصویب رسید.
- کنگره دوم که در اواسط سال ۱۹۴۹ برگزار گردید و در آن مسئله وحدت دو کره بررسی شد و حزب برای اجرا در دستور کار خود قرارداد.
- کنگره سوم در آوریل ۱۹۵۶ برگزار شد و طی آن، طرح و برنامه‌ریزی برای آماده‌سازی جامعه سوسیالیستی مورد توجه قرار گرفت.
- طی کنگره چهارم، در سپتامبر ۱۹۶۱، بر تقویت تشکیلاتی حزب تأکید شد.
- کنگره پنجم در سپتامبر ۱۹۷۰ برگزار شد. در این کنگره موضوع اشاعه افکار، اخلاق و فرهنگ سوسیالیستی به سبک جوچه در جهان به تصویب رسید. همچنین بر ضرورت تقویت امور دفاعی کشور و تقویت آن در راستای سازندگی اقتصاد کشور تأکید شد.
- کنگره ششم، در اکتبر ۱۹۸۰ برگزار شد و طی آن، مسئله جانشینی "کیم‌جونگ‌ایل"، فرزند "کیم‌ایل‌سونگ" بعنوان رهبر آینده مورد بحث قرار گرفت و او بعنوان دومین مقام حزبی انتخاب شد و به عضویت هیئت رئیسه دفتر سیاسی کمیته مرکزی حزب در آمد. در این کنگره، "کیم‌ایل‌سونگ" تأسیس جمهوری دموکراتیک کوریو، بر مبنای اصول سه‌گانه وحدت، صلح و اتحاد ملی را پیشنهاد کرد.
- کنگره هفتم در دسامبر ۱۹۹۱ برگزار شد که در جلسه دوم آن پس از بحث و گفتگو، "کیم‌جونگ‌ایل" به فرماندهی کل نیروهای مسلح خلق کره برگزیده شد.
- کنگره هشتم، در آوریل ۱۹۹۳ برگزار و طی آن "کیم‌جونگ‌ایل" به سمت رئیس کمیسیون دفاع ملی انتخاب شد.

• کنگره نهم در دسامبر ۱۹۹۷، پس از گذشت حدود ۳ سال از مرگ "کیم ایل سونگ" در جولای ۱۹۹۴، برگزار شد و طی آن هیئت رئیسه حزب کارگران کره، "کیم جونگ ایل" را به دبیر کلی حزب انتخاب کرد.

تمام مردم کره شمالی به وسیله حزب کنترل می‌شوند و دفاتر حزبی در تمام استان‌ها، شهرها، و بخش‌ها و روستاها وجود دارد. تمام کارهای مردم از ازدواج پسر و دختر تا جا به جایی و حتی سفرهای کوتاه درون شهری و بسیج مردم در مواقع ضروری و مسلح کردن آنها به وسیله دبیران حزبی انجام می‌شود. دفتر سیاسی کمیته حزب که اصلی‌ترین قسمت آن است، به چهار گروه اصلی تقسیم می‌شود:

گروه اول، شامل اعضای هیئت رئیسه است که در حال حاضر عبارتند از، مارشال "کیم جونگ ایل"، رهبر کشور و دبیر کل حزب است، مارشال "لی اول سول" رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کره شمالی، معاون مارشال "کیم اول چون" وزیر دفاع، "کیم یانگ نام" رئیس پرزیدیوم، معاون مارشال "جو میونگ روک"، رئیس سازمان ایدئولوژی و سیاسی نیروهای مسلح خلق کره و "هانگ سونگ نام" نخست وزیر.

گروه دوم، اعضای اصلی کمیته سیاسی هستند که تعداد آنها ۱۴ نفر است و شامل معاونان پرزیدیوم، رئیس مجمع عالی خلق و معاون اول وزیر دفاع می‌باشد.

گروه سوم، شامل کمیته نظامی حزب است و اعضای آن کلیه اعضای کمیسیون عالی دفاع و رهبر کره را در بر می‌گیرد و "کیم جونگ ایل" ریاست این کمیته را به عهده دارد. ضمناً وزیر دفاع، رئیس ستاد کل ارتش، معاون مارشال کیم یونگ چون، وزیر امور خارجه، رئیس پرزیدیوم و فرمانده نیروی دریایی نیز در این کمیته عضویت دارند.

گروه چهارم، ۱۲ نفر اعضای علی‌البدل هستند که شامل افراد با سابقه مبارزات انقلابی و هم‌رزم "کیم ایل سونگ"، رهبر فقید کره شمالی می‌باشند.

حوزه‌های مدیریتی یا تقسیمات کشوری

کره شمالی دارای ۹ استان و سه شهر مخصوص می‌باشد. هر استان نیز شامل چند شهر، شهرستان و شهرک می‌باشد. پایتخت این کشور شهر پیونگ یانگ و دارای ۲/۲ میلیون نفر جمعیت است. شایان ذکر است پراکندگی جمعیت به طور مناسبی در کره شمالی اجرا شده است. شهرهای نامپو، کی سونگ، هیانگ سان و پیونگ یانگ زیر

نظر حکومت مرکزی اداره می‌شوند. استان‌ها و مراکز کره شمالی به شرح جدول زیر می‌باشند:

جدول ۱- تقسیمات استانی و میزان جمعیت آن‌ها

استان	مرکز	مرکز به لاتین	جمعیت میلیون نفر
پیونگ آن شمالی	سیوئی جو	P'yongan-bukto (North P'yongan)	۲/۲
پیونگ آن جنوبی	پیونگ سونگ	P'yongan-namdo (South P'yongan)	۲/۳
هام گیانگ شمالی	چونگ جین	Hamgyong-bukto (North Hamgyong)	۲/۵
هامگ یانگ جنوبی	هام هونگ	Hamgyong-namdo (South Hamgyong)	۲/۴
هوانگ‌های شمالی	ساریوون	Hwanghae-bukto (North Hwanghae)	۱/۸
هوانگ‌های جنوبی	هانجو	Hwanghae-namdo (South Hwanghae)	۱/۹
چو گانگ	گان گی	Chagang-do (Chagang)	۲/۱
یانگ گانگ	هییه سان	Yanggang-do (Yanggang)	۲
کانگ ون	ون سان	Kangwon-do (Kangwon)	۲/۴
شهر ویژه	پیونگ یانگ	P'yongyang	
شهر ویژه	نامپو	Namp'o	
شهر ویژه	کئسونگ	Kaesong	

سایر شهرهای مهم این کشور نیز عبارتند از: سین، یوئی، جو، کی، سونگ و نامپو.

ساختار نیروهای مسلح

برخی صاحب‌نظران جامعه کره‌شمالی را جامعه‌ای کاملاً نظامی دانسته‌اند. در بیانی طعنه‌آمیز کشور را به پادگانی بزرگ تشبیه می‌نمایند. رفتارهای نظامی‌گرایانه در شهرها و روستاها و در میان کودک، نوجوان و جوانان، از زن و مرد گسترش داشته و جامعه‌پذیر گردیده است. با ورود به دبستان آموزش نظامی آغاز می‌شود. در این مرحله، به آموزش‌های انضباطی، سامان‌پذیری، تشکیلات و اطاعت از دستور مافوق می‌پردازند. در دبیرستان، آموزش‌ها گسترش یافته، فنون رزم انفرادی، همراه با کار عملی، فرا گرفته می‌شود. به طوری که در این مرحله همگان با رزم انفرادی، بویژه تیراندازی آشنا می‌گردند و سربازان پس از ورود به ارتش، نیازی به فراگیری رزم انفرادی ندارند و مستقیماً دوره‌های تخصصی را طی می‌کنند. بنابراین، محور آموزش در ارتش کره‌شمالی، علاقه و روح فراگیری، در افراد جامعه است. علاقه‌ای که در ارتش‌های دیگر کمتر دیده می‌شود. اندیشه "جوچه"، بعنوان مبنا و محور اصلی این آموزش است. کارکنان نظامی، بخش اعظم کتاب ۳۶۵ صفحه‌ای "جوچه" را حفظ می‌کنند. ارتشیان، در همه درجات از پایین‌ترین تا بالاترین، ضمن آموزش‌ها و تمرینات نظامی و پرداختن به امور تخصصی خویش، به گونه‌ای سازمان یافته، به کارهای اقتصادی مانند کشاورزی، جاده سازی، ساختمان سازی و کار در جنگل نیز می‌پردازند.

خدمت نظامی در کره‌شمالی اجباری و بخشی از نیازمندی‌های ارتش از طریق سربازگیری صورت می‌گیرد و سن ورود به سربازی ۱۸ سالگی است.

بالاترین مرجع هدایت نیروهای مسلح کره شمالی، حزب می‌باشد. ارتش متشکل از نیروهای هوایی، دریایی و توپخانه می‌باشد و یگان‌های رزمنده زمینی در قالب سپاه‌های مستقل تحت امر وزارت دفاع، سازمان یافته‌اند؛ باضافه، از نیروهای نظامی - امنیتی نیز برخوردار می‌باشد. گارد سرخ با ۷/۶ میلیون نفر عضو، بعنوان نیروی شبه‌نظامی، دارای سازمان، نظم و آموزش مناسب می‌باشد و در قالب گروهان و گردان سازماندهی شده است و در زمان نیاز، ظرف کمتر از ۴۸ ساعت، یگان‌های خود را به صورت تیپ و لشکر سازماندهی می‌کند و هر ۵ تا ۷ لشکر را در اختیار یک سپاه ارتش خلق قرار می‌دهد. هدایت و فرماندهی آن توسط حزب انجام می‌شود.^۱

از لحاظ ترکیب نیروها؛ درجه‌داران، بخش عمده کارکنان یگان‌ها را تشکیل می‌دهند. سربازان پس از ۲ سال به دریافت درجه نائل می‌گردند؛ تا رده گروهان یکمی، شش پایه وجود دارد و درجه استواری در ارتش کره وجود ندارد.

افسران از میان کارکنان ممتاز انتخاب و به دانشکده افسری اعزام می‌شوند و پس از یکدوره سه ساله به درجه ستوان دومی ارتقاء می‌یابند. شایان ذکر است که فقط افراد ممتاز به دوره آموزشی بعد برای ترفیع درجه اعزام می‌شوند. درجه‌های افسری شامل ستوان دومی، ستوان یکمی، سروانی، سروان ارشد، سرگردی، سرهنگ دومی، سرهنگی، و سرهنگ ارشد است. درجات امیری شامل: سرلشکر، سپهبد، ارتشبد، ژنرال، معاون مارشال و مارشال می‌باشد. ترفیع درجات افسری تابع زمان معین است، ولی اعطای درجات امیری تابع زمان نیست، بلکه با تأیید حزب و اداره سیاسی ارتش داده می‌شود.

اطلاعات گردآوری شده از طرف متخصصین حاکی از آن است که ارتش این کشور مجهز به ۳۸۰۰ دستگاه تانک، ۱۱۲۰۰ عراده توپ، ۱۱۲۰ فروند انواع هواپیما، ۸۶۰ فروند شناور، ۳۱۰ فروند بالگرد، ۱۲۰۰ فروند موشک‌های زمین به زمین در انواع مختلف، ۱۲۸۰ فروند موشک‌های زمین به هوا، ساحل به دریا و دریا به دریا می‌باشد.^۲

قسمت عمده بودجه کره شمالی صرف هزینه‌های نظامی می‌شود. شایان ذکر است که بسیاری از فعالیت‌های عمرانی، صنعتی و کشاورزی در کره شمالی توسط نیروهای مسلح انجام می‌شود. کره شمالی از طریق صدور اسلحه به کشورهای جهان سوم درآمد

۱ - نامی، محمدحسن

۲ - نامی، محمدحسن

اوضاع نظامی / ۷۹

ارزی قابل توجهی کسب می‌کند و این امر یکی از منابع مهم ارزآوری این کشور محسوب می‌شود.

هزینه نظامی را بین ۱۵ تا ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی دانسته‌اند. بودجه دفاعی کره‌شمالی برای سال ۲۰۰۵، ۱٫۹ میلیارد دلار برآورد گردیده است. کره‌جنوبی هزینه نظامی کره‌شمالی در سال ۲۰۰۳ را بالغ بر ۵ میلیارد دلار می‌داند. طبق اعلام کره‌شمالی در سال ۲۰۰۶، بودجه دفاعی‌اش بالغ بر ۱۵٫۹٪ بودجه کشور بوده است. اگرچه برآورد دیگران برای سال ۲۰۰۳؛ ۲۷٫۲٪ بوده است.^۱

کلیه‌ی کارخانه‌هایی که کار ساخت تسلیحات و تجهیزات نظامی را انجام می‌دهند، تحت امر وزارت صنایع نظامی هستند. کارخانه‌هایی که کار بهینه‌سازی هواپیماها، تانک‌ها، زیر دریایی‌ها و موشک‌های زمین به هوای ساخت بلوک شرق را انجام می‌دهند، تحت امر اداره فناوری وزارت دفاع قرار دارند.

استعداد نیروهای مسلح

ارتش کره‌شمالی، با استعدادی تخمین زده شده تا حدود ۱،۲۰۰،۰۰۰ نفر، سومین ارتش جهان از نظر تعداد نیرو می‌باشد (استعداد سپاه پیاده ۵۶،۰۰۰ نفر، سپاه مکانیزه ۴۵،۰۰۰ نفر و سپاه تانک ۳۰،۰۰۰ نفر و سپاه نیروی ویژه ۶۵،۰۰۰ نفر ذکر شده است).

جدول ۱- تعداد نیروهای فعال ارتش کره‌شمالی (۱۹۸۳-۱۹۹۱)

سال	نفر	زمینی	دریایی	هوایی
۱۹۸۳	۷۸۴،۵۰۰	٪۸۹،۲	٪۴،۳	٪۶،۵
۱۹۸۴	۷۸۴،۵۰۰	٪۸۹،۲	٪۴،۳	٪۶،۵
۱۹۸۵	۸۳۸،۰۰۰	٪۸۹،۵	٪۴،۲	٪۶،۳
۱۹۸۶	۸۴۰،۰۰۰	٪۸۹،۳	٪۴،۲	٪۶،۵
۱۹۸۷	۸۳۸،۰۰۰	٪۸۹،۵	٪۴،۲	٪۶،۳
۱۹۸۸	۱،۰۴۰،۰۰۰	٪۸۹،۵	٪۳،۸	٪۶،۷
۱۹۹۰	۱،۱۱۱،۰۰۰	٪۹۰	٪۳،۷	٪۶،۳
۱۹۹۱	۱،۱۱۱،۰۰۰	٪۹۰	٪۳،۷	٪۶،۳

^۱ - The International Institute for Strategic Studies. The Military Balance, 2006. London, Routledge, 2006. P. 276.

براساس آمار تخمینی سال ۲۰۰۱، استعداد نیروهای نظامی بین ۱۵ تا ۴۹ سال آماده به خدمت، ۵،۹۴۳،۷۳۵ نفر و استعداد نیروهای نظامی مناسب ۳،۵۷۴،۰۵۰ نفر می‌باشد. تعداد نیروهای سرباز سالانه ۱۷۹،۱۳۶ نفر می‌باشد. هزینه نظامی، تخمین سال ۹۸، بین ۳/۷ تا ۴/۹ میلیارد دلار می‌باشد و این میزان هزینه ۲۵ تا ۳۳ درصد تولید داخلی آن کشور می‌باشد.

سپاه‌های مستقل زمینی (نیروی زمینی)

یگان‌های زمینی ارتش کره شمالی در قالب سپاه‌های مستقل و مستقیماً زیر نظر وزارت دفاع قرار دارند. از این رو، به تلقی برخی متخصصین، کره شمالی دارای نیروی زمینی نمی‌باشد. تعداد این سپاه‌های مستقل هیجده سپاه و شامل دوازده سپاه پیاده، سه سپاه مکانیزه، دو سپاه تانک و یک سپاه نیروی ویژه است:

- هر سپاه پیاده دارای چهار لشکر پیاده، یک لشکر مکانیزه، شش تیپ نیروی ویژه، دو تیپ هوابرد، شش هنگ توپخانه‌ی کمک مستقیم، دو تیپ مهندسی، یک گردان شیمیایی، چهار گردان پدافند هوایی و پنج گردان مخابرات است.
- هر سپاه مکانیزه دارای پنج لشکر مکانیزه، یک لشکر نیروی ویژه، شش هوا برد، هفت هنگ توپخانه کمک مستقیم، دو تیپ مهندسی، یک گردان شیمیایی، هشت گردان پدافند هوایی و پنج گردان مخابرات می‌باشد.
- هر سپاه تانک دارای چهار لشکر زرهی، یک لشکر پیاده، هشت تیپ نیروی ویژه، چهار تیپ هوا برد، چهار هنگ توپخانه کمک مستقیم، چهار تیپ مهندسی، دو گردان شیمیایی، هشت گردان پدافند هوایی، و پنج گردان مخابرات می‌باشد.
- سپاه نیروی ویژه نیز دارای ۲۲ تیپ نیروی ویژه، چهار تیپ هوا برد، چهار تیپ مکانیزه، ۱۲ گردان توپخانه، ۱۴ گردان مهندسی و هشت گروهان شیمیایی می‌باشد.
- هر سپاه یک مرکز آموزش تخصصی دارد و در کلیه‌ی مراکز، آموزش با کار عملی توأم است و در این راستا از فن شبیه‌سازی به صورتی گسترده و در قالب ادوات و تجهیزات گوناگونی، که گفته می‌شود در حد قابل توجهی از آنها برخوردارند، بهره‌برداری می‌گردد.

اوضاع نظامی / ۸۱

تجهیزات عمده موجود در سپاه‌های ارتش خلق کره را به شرح زیر تخمین زده‌اند:
 ۳۸۰۰ دستگاه انواع مختلف تانک، شامل: ۳۰۰ دستگاه تانک T-۵۴، ۲۰۰ دستگاه
 تانک T-۵۵ و ۲۸۰ دستگاه تانک T-۶۲ با امکانات و تجهیزات تانک T-۷۲ بهینه‌سازی
 شده.

۳۳۰۰ عراده انواع توپ‌کشی؛ ۲۲۴۰ دستگاه انواع راکت‌انداز؛ ۱۱۰۰۰ قبضه
 خمپاره‌انداز از ۸۲ و ۱۲۲ میلی‌متری؛ ۹۰۶۰ فروند انواع موشک هدایت‌شونده ضدتانک؛
 ۲۶۸۰ قبضه تفنگ بدون عقب‌نشینی ضدتانک؛ ۹۳۳۰ عراده توپ ضدهوایی

نیروی هوایی

نیروی هوایی کره شمالی با استعدادی بالغ بر ۹۴،۰۰۰ نفر، شامل ۷،۸۰۰ خلبان، از
 ۱۲ هنگ هوایی تشکیل شده است. هر هنگ هوایی از سه گردان و هر گردان از دو
 اسکادران تشکیل و هر اسکادران دارای ۱۲ فروند هواپیمای جنگنده و یا شناسایی و
 شکاری می‌باشد. باضافه، نیروی هوایی کره شمالی دارای ۱۴ گردان بالگرد است. هر
 گردان ۳۲ فروند بالگرد دارد. این نیرو دارای شش هنگ پدافندی است. هر هنگ آن از
 چهار گردان پدافند هوایی تشکیل شده است. حدود ۷۲ درصد خلبانان در درجات سرهنگی
 و سرهنگ ارشدی و ۴ درصد آنان درجات امیری و بقیه در سایر درجات افسری می‌باشند.
 تجهیزات نیروی هوایی کره شمالی از لحاظ هواپیما به شرح زیر است:

- ۸۰ فروند هواپیمای بمب افکن H-۵ چینی
- ۴۰۰ فروند انواع هواپیمای شکاری بمب افکن
- ۱۷۰ فروند انواع هواپیمای شکاری
- ۵۰۸ فروند انواع هواپیمای رهگیر
- ۲۰۶ فروند انواع هواپیمای ترابری
- ۱۵۷ فروند انواع هواپیمای آموزشی
- ۳۹۵ فروند انواع بالگرد

هواپیماها و بالگردها غالباً در آشیانه‌های بتونی و در زیر کوه قراردارند و آشیانه
 هواپیماهای حساس از دو جدار بتونی با فاصله ۸/۱ متر ساخته شده است. نیروی هوایی
 دارای دو مرکز آموزش خلبانی در پایگاه هوایی "سونان" و "یان چی" و یک مرکز

آموزش بالگردی در پایگاه "سین یونجو" می‌باشد. به علت محدودیت در تهیه قطعات یدکی و سوخت هواپیما، انجام پروازهای آموزشی با هواپیمای جنگی، محدود بوده و غالباً از شبیه سازها استفاده می‌شود. تجهیزات یگان‌های پدافند هوایی نیز عبارتند از:

- ۹۰۹ فروند انواع موشک ضد هوایی
- ۷۹۵ عراده انواع توپ ضد هوایی

پایگاه‌های هوایی

مهم‌ترین پایگاه‌های هوایی کره شمالی عبارتند از:

۱. پایگاه هوایی "پیونگ‌یانگ"، در ۱۸ کیلومتری شمال این شهر
۲. پایگاه‌های "نام‌سی"، "پیونگ‌نی"، "یانگ‌چی"، "نامپو"، "پیونگ‌آن" در شمال
۳. "تی‌کن"، "سین‌جنو"، "ون‌سو"، "چانگ‌جین" و
۴. پایگاه هوایی "سانگ‌چون"

نیروی دریایی

نیروی دریایی کره شمالی با استعدادی بالغ بر ۸۹،۰۰۰ نفر، دو ناوگان دارد: ناوگان شرقی با هشت پایگاه و ۵۵،۰۰۰ نفر در شرق (در سواحل دریای ژاپن) مستقر است. ناوگان غربی با پنج پایگاه و ۳۴،۰۰۰ نفر در سواحل غربی مستقر است. این نیرو دارای ۱۴ تیپ تفنگدار دریایی (نیروی ویژه) با استعداد هر تیپ ۳،۲۰۰ نفر است و هر تیپ شامل چهار گردان است. تجهیزات نیروی دریایی این کشور به شرح ذیل می‌باشد:

- ۶۰ فروند انواع زیر دریایی شناسایی
- ۲۶ فروند انواع زیر دریایی عملیاتی
- ۲۸ فروند انواع زیر دریایی اژدر افکن
- ۴۸ فروند زیر دریایی Miget کوچک برای انجام عملیات
- ۵ فروند انواع ناو شکن
- ۶ فروند انواع رزم ناو
- ۱۸۸ فروند انواع قایق‌های تندرو ویژه پرتاب موشک سطح به سطح
- ۶۰ فروند انواع ناوچه موشک انداز

- ۲۶۵ فروند انواع شناور تندرو
- ۲۸۴ فروند قایق‌های ویژه گشت ساحلی
- ۳۱۰ فروند انواع شناور آبی خاکی

پایگاه‌های دریایی اغلب برای ناوها و زیردریایی‌های خود، محل‌ها و آشیانه‌های آبی را در زیر کوه‌ها درست کرده‌اند و تمام شناورها دارای آشیانه سنگی و بتونی هستند. یگان‌های دریایی کره‌شمالی از آموزش مطلوبی برخوردارند و از تکنیک‌های خاص برای آموزش غواصی و زیر دریایی استفاده می‌کنند. برخی آموزش‌های دریایی در مرکز آموزش‌های دریایی مستقر در بندر نامپو انجام می‌گیرد و افسران نیروی دریایی، دوره‌های آموزش ناوبری، توپخانه دریایی، موشک، اژدر، مخابرات، موتور و زیر دریایی را در دانشگاه دریایی "کیم‌جونگ‌سو" در شهر "هام هونگ"، ۴۰۰ کیلومتری شرق پیونگ‌یانگ، می‌گذرانند. این دانشگاه از وسایل کمک آموزشی مناسبی در زمینه‌های گوناگون برخوردار است.

نیروی دریایی از نظر لجستیکی مشکل چندانی ندارد. کارخانه کشتی‌سازی و ساخت قایق با ظرفیت مطلوب، انواع کشتی و قایق‌های تندرو فریگیت را می‌سازند. این نیرو از یک ناوگان صیادی نیز برخوردار است.

کارکنان نیروی دریایی با داشتن آموزش مناسب و همچنین انجام رزمایش‌های پی در پی از شایستگی رزمی مناسبی برخوردارند. ضمن این که همه کارکنان نیروی دریایی تا سرحد مرگ برای هرگونه عملیاتی آماده‌اند. در دومین نفوذ زیر دریایی کره‌شمالی به سواحل کره جنوبی در تاریخ ۲۳ ژوئن ۱۹۹۸، که یک فروند زیر دریایی این کشور برای اجرای مأموریت شناسایی به سواحل کره جنوبی نفوذ کرده بود، پس از انجام چهار روز شناسایی در منطقه هدف، وقتی زیر دریایی با مشکل فنی مواجه شد و نتوانست به پایگاه مربوطه مراجعه کند، آخرین دستوری که به کارکنان این زیر دریایی داده شد، این بود که همه خودکشی کنند و کسی اسیر نشود. با دریافت این دستور ۱۰ نفر خدمه این زیر دریایی خودکشی کردند. معاون وزیر دفاع، انگیزه ابلاغ چنین دستوری را به کارکنان این زیر دریایی، نشان دادن اراده قوی نیروهای مسلح به دشمنان کره‌شمالی، برای دفاع از کشور تا سرحد مرگ تحلیل کرد.

پایگاه‌های دریایی

از پایگاه‌های دریایی مهم این کشور در سواحل شرق کره شمالی می‌توان به پایگاه دریایی "موگو"، "مون چون"، "سانگ جون" و "ناجین" اشاره کرد. مهم‌ترین پایگاه‌های سواحل غربی، نیز عبارتند از: پایگاه دریایی "نامپو"، "چودولی"، "تاسالی"، "سانگون لی" و "کوم پو".

نیروی توپخانه

دلیل این که توپخانه بعنوان یک نیرو در کنار نیروهای هوایی و دریایی قرار دارد، اهمیت موشک‌های راهبردی و توپ‌های بُرد بلند می‌باشد. دلیل دیگر آن نیز متمرکز نبودن قدرت در یک یگان عمده، جهت پیشگیری از بروز هر گونه کودتا است.

یگان‌های گارد سرخ

در کره شمالی کلیه‌ی مردان از سن ۱۸ تا ۴۵ سال و زنان مجرد از سن ۲۰ تا ۳۵ سال در گارد سرخ عضویت دارند و تا سن ۵۸ سالگی نیز عضو احتیاط می‌باشند. هم‌اکنون ۷/۶ میلیون نفر عضو گارد سرخ می‌باشند و با آموزش‌های هفتگی و ماهانه، کاملاً محل سازمانی خود را می‌دانند و با توجه به این که در کره شمالی هر گونه مسافرت و یا جابه جایی، حتی کوتاه مدت، با اجازه حزب صورت می‌گیرد. همه افراد گارد سرخ دائماً در دسترس هستند. یگان‌های گارد سرخ بر مبنای موقعیت کار در یک مجموعه، محل و یا کارخانه سازماندهی می‌شود. در محل‌های کم جمعیت که از درصد پراکندگی بیش‌تری برخوردار است، اعضای گارد سرخ در یگان‌های کوچکتر سازمان داده می‌شوند ولی این سازماندهی به گونه‌ای است که یگان‌های گارد سرخ در سراسر کره شمالی حضور دارند.

تجهیزات یگان‌های گارد سرخ، شامل تفنگ و تیربار کلاشینکف، آر پی جی، تفنگ‌های ضد تانک، خمپاره‌های سبک و تیربارهای ضد هوایی است. آموزش گارد سرخ از دوران دانش آموزی شروع می‌شود و پس از عضویت در گارد سرخ آموزش‌های تخصصی را می‌آموزد.

یگان‌های گارد سرخ دارای نظم‌ی فوق‌العاده و توانایی رزمی کار آمدی هستند. به طوری که، هنگام رژه در روز ارتش کره، تشخیص یگان‌های گارد سرخ از یگان‌های ارتش خلق، بسیار سخت می‌باشد. گارد سرخ هم مانند یگان‌های ارتش در صف‌های ۳۶ نفره به صورت بسیار منظم رژه می‌روند.

علاقه و عشق مردم کره‌شمالی به عضویت در گارد سرخ، شایستگی رزمی این یگان شبه نظامی را بسیار بالا برده است.

درجه‌های مختلف گارد سرخ همانند درجه‌های ارتش خلق می‌باشد، ولی درجه حزبی داده می‌شود، یعنی به دنبال درجه افراد گارد سرخ، کلمه حزبی آورده می‌شود (مانند سروان حزبی یا سرگرد حزبی).

فرهنگ سازمانی ارتش

رفتار مبتنی بر فلسفه "جوچه"، یعنی خودکفایی در نیروهای مسلح دقیق‌تر رعایت می‌شود. در هنگام اجرای رزمایش یا آموزش‌های یگانی، هر فرد نظامی غذای خود را حمل و در صورت نبودن غذا از گیاهان جنگلی استفاده می‌کند. این شیوه زندگی آنان را قادر ساخته به راحتی در شرایط سخت زندگی کنند. از این رو، یگان‌های پشتیبانی از نظر سازمانی و کارکنان بسیار محدود و کوچک می‌باشند. خدمات درمانی نیز در مراکز درمانی یگان‌ها ارائه می‌گردد. دکتترین نظامی نیروهای مسلح جمهوری دمکراتیک خلق کره بر تئوری "جنگ چریکی مائوئیستی" استوار است. مبنای آموزش‌های نظامی به ویژه در یگان‌های پیاده و نیروی ویژه، "جنگ چریکی و پارتیزانی" است.

ارتش کره‌شمالی یکی از منظم‌ترین ارتش‌های جهان است و از اصلی‌ترین ویژگی‌های آن، نظم‌پذیری و اطاعت صددرصد کارکنان آن تا سرحد مرگ می‌باشد. مثلاً گفته می‌شود که اگر رهبر این کشور دستور دهد تمام افراد یک واحد خودکشی کنند، همه این دستور را اجرا خواهند کرد.

از نکات مهمی که درباره روابط درون سازمانی ارتش کره‌شمالی گفته شده، این است که فرمانده و کارکنان در موارد غیر خدمت یا در مراسم‌ها، بسیار صمیمی و بدون تکلف در کنار یکدیگر و سر یک میز، غذا می‌خورند، با هم سرود می‌خوانند، با هم به اجرای نمایش می‌پردازند و در عین حال همه از فرمانده اطاعت می‌کنند. همچنین زمانی که یک واحد نظامی به اجرای کار سازندگی، مثلاً کشاورزی می‌پردازد، همه با هم

کار می‌کنند و فرمانده دوشاوش دیگران کار می‌کند. ولی همین فرمانده با اتومبیل بنز به سر کار می‌آید، در حالی که سایرین حتی در هوای سرد حدود ۲۰ درجه زیر صفر پشت کامیون می‌نشینند و هیچ کس حتی اعتراض به این امر را در سر نمی‌پروراند و به این که آن فرمانده ارشد سوار بنز می‌شود، همگی افتخار می‌کنند.

توان رزمی

توان رزمی نیروهای مسلح کره شمالی را در زمینه‌های گوناگون به شرح زیر دانسته‌اند:^۱

- ارتش خلق کره قادر است با ۱۲ سپاه پیاده، سه لشکر مکانیزه، یک سپاه ویژه و دو سپاه تانک، عملیات آفندی را بر علیه دشمن فرضی اجرا کند.
- ارتش خلق کره قادر است با به کارگیری دوازده سپاه مکانیزه، دو سپاه تانک و یک سپاه نیروی ویژه و با پشتیبانی سه سپاه توپخانه، عملیات پدافندی را به منظور سد کردن نیروهای دشمن برای نفوذ به خاک این کشور انجام دهد.
- ارتش خلق کره می‌تواند با به کارگیری ۹۸ لشکر، ۴۸ تیپ و ۳۲ گردان گارد سرخ، عملیات آفندی و یا پدافندی خود را تقویت کند.
- نیروی هوایی کره شمالی می‌تواند با استفاده از ۳۴ اسکادران هواپیمای شکاری و بمب افکن و ۸۲۶ فروند موشک «اسکاد بی و سی»، عملیات آفندی را انجام دهد.
- نیروی هوایی این کشور قادر است با به کارگیری ۱۲ اسکادران هواپیمای شکاری و با استفاده از ۱۲۸۰ فروند موشک‌های "سام ۲"، "سام ۳"، "سام ۵"، "سام ۷" و "SQ-2"، عملیات پدافندی را انجام دهد.
- نیروی هوایی کره شمالی می‌تواند با استفاده از چهار اسکادران بمب افکن و سه اسکادران شکاری هنگ‌های ۵۵۴ و ۵۷۶، احتیاط عملیات آفندی و پدافندی را تقویت و یا پشتیبانی کند.
- نیروی دریایی کره شمالی قادر است عملیات آفندی را با استفاده از ناوگان شرقی و ناوگان غربی و ۱۴ تیپ تفنگدار دریایی انجام دهد.

۱- نامی، محمدحسن، رئیس سازمان جغرافیایی کشور؛ "کره شمالی"، ۱۳۸۵

اوضاع نظامی / ۸۷

- نیروی دریایی این کشور می‌تواند با به کار گیری امکانات رزمی، هشت پایگاه دریایی در ساحل شرقی، پنج پایگاه ساحل غربی و ۱۴ تیپ تفنگدار دریایی، عملیات پدافندی را اجرا کند.
- نیروی دریایی این کشور می‌تواند با استفاده از یکان‌های غواص نیروی ویژه، عملیات آفندی و پدافندی را تقویت کند.
- گارد سرخ جمهوری دمکراتیک خلق کره قادر است با استفاده از ۹۸ لشکر، ۴۸ تیپ و ۳۲ گردان سازمانی نیروی مردمی، عملیات آفندی یا پدافندی را اجرا کند.
- ارتش خلق کره می‌تواند با استفاده از تجهیزات هشدار دهنده و آشکار ساز عوامل شیمیایی و همچنین استفاده از پناه‌گاههای وسیعی که در تمامی شهرها و روستاها، بویژه در زیر کوهها، تأسیس کرده است عملیات پدافندی را علیه تک‌های شیمیایی و هسته‌ای انجام دهد. شایان ذکر است که این پناه‌گاهها در عمق ۵۰ تا ۹۰ متری زیر زمین احداث شده‌اند و مجهز به امکانات لازم هستند. یکی از مهم‌ترین این پناهگاهها، متروی «پیونگ‌یانگ» می‌باشد که در عمق ۹۰ تا ۱۰۰ متری زمین ساخته شده است و تمامی جمعیت این شهر می‌تواند در آن سکونت یابند.

نقاط ضعف و آسیب‌پذیر

مهم ترین نقاط ضعف و آسیب‌پذیری کره‌شمالی عبارتند از: کمبود مواد غذایی، کمبود مواد سوختی، کمبود انرژی برق، وابستگی نیروی هوایی کره‌شمالی به روسیه در تأمین قطعات یدکی هواپیما.

نقاط قوت و فرصت‌ها

ویژگی‌ها و توانایی‌های برجسته نظامی این کشور نیز؛ اطاعت چشم‌گیر و نظم‌پذیری مردم، اتحاد و همدلی در میان افراد جامعه، سیاست تمرکززدایی در بخش‌های اقتصادی کره‌شمالی که باعث افزایش توان دفاعی کشور شده است؛ ساخت بیش‌تر تجهیزات نظامی مورد نیاز در داخل، آموزش نظامی فراگیر و بالاخره، قانع بودن مردم از نکاتی است که بسیار مورد توجه می‌باشد. مردم به امکانات رفاهی وابستگی ندارند و به راحتی در هر شرایط سخت زندگی می‌کنند. اینگونه زندگی کردن برای بیش‌تر مردم پذیرفته شده و بسیار آسان است. نبود حمام، وسایل گرمازا، کمبود غذا و سایر امکانات

زندگی در روحیه آنان تأثیر منفی ندارد. کمبود مواد غذایی در سال‌های اخیر هیچ‌گاه در اتحاد، همدلی و اطاعت‌پذیری مردم کره شمالی خلل ایجاد نکرده است و مردم با انجام ریاضت و خوردن گیاهان جنگلی این کمبود را جبران کرده‌اند.

جغرافیای سیاسی

شبه جزیره کره بویژه بخش شمالی آن (کره شمالی) از لحاظ راهبردی اهمیت ویژه‌ای دارد و به دلیل برخورداری از این موقعیت خاص، به طور مستمر محور رقابت قدرت‌های بزرگ بوده است.

این قدرت‌ها با چشم دوختن به منابع و ذخایر طبیعی این کشور، موقعیت سوق الجیشی و استفاده از بنادر و خطوط تدارکاتی و نیروی کار ارزانش، همیشه درصدد حفظ این سرزمین در جهت منافع خود بوده‌اند.

چین همواره سرزمین کره را بهترین و مناسب‌ترین دروازه تسخیر آسیا می‌داند، چرا که موقعیت سوق الجیشی آن به منزله یک دژ مستحکم برای ورود به چین می‌باشد. به همین جهت، از زمان جدایی دو کره، چین همواره در جهت حمایت از کره شمالی گام برداشته است. مقام‌های کاخ سفید، از شبه جزیره کره بعنوان سرپل آسیا یاد می‌کنند و حضور در این منطقه را برای ایجاد توازن قوا در آسیا لازم و ضروری می‌دانند. روسیه به تبعیت از سیاست شوروی سابق، همیشه سعی در حفظ کره شمالی کرده است. ژاپن نیز به منظور دستیابی به منابع و ذخایر کره شمالی و یافتن جایگاه گذشته خویش در این سرزمین، همواره علاقه‌مند بوده است تا روابط خود را با "پیونگ‌یانگ" بهبود بخشد. شهرهای حائز اهمیت راهبردی عبارتند از:

پیونگ‌یانگ:

پیونگ‌یانگ پایتخت و مرکز تصمیم‌گیری‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جمهوری دموکراتیک خلق کره می‌باشد. در عین حال، منطقه‌ای حساس از لحاظ صنایع

راهبردی است. بزرگترین منطقه و یا مرکز صنعتی است. کارخانه‌های بزرگ و کوچک صنعتی در اطراف آن واقع شده‌اند. شمار آن‌ها را برخی صاحب‌نظران تا ۲۴ کارخانه ذکر کرده‌اند. مرکز تولیدات فولادی، ماشین‌آلات و مهمات می‌باشد. کارخانه تانک‌سازی ام-۶۲، کارخانه ساخت موتور موشک و همچنین مرکز تولید مواد شیمیایی "راک اوگان"، در ۱۴ کیلومتری شمال پیونگ‌یانگ، در جاده "می‌هان‌سان" را از جمله آن‌ها دانسته‌اند.

شهر ونسان:

مرکز استان "کان وُن شمالی" و از بنادر مهم راهبردی-اقتصادی کره شمالی است. علاوه بر رواج ماهیگیری در این بندر، از یک پالایشگاه ساخت روسیه و نیز کارخانه ساخت کشتی و ناوچه برخوردار است.

شهر هام‌هونگ:

یک کارخانه ساخت قطعات موشک در ۱۲ کیلومتری آن واقع شده است. باضافه، مرکز تحقیقات اتمی "ون سونگ" نیز در پنج کیلومتری آن قرار دارد.

شهر "کئه‌سون":

تأسیسات ساخت هواپیما در این شهر واقع شده است. همچنین امکانات مربوط به ساخت و مونتاژ هواپیماهای جنگنده میگ ۲۹ و کارخانه ساخت کلاهک موشک در پنج کیلومتری شمال آن قرار گرفته است.

شهر آنجو:

در غرب کره شمالی است و یکی از پالایشگاه‌های مهم را در خود جای داده است. کارخانه کامیون سازی، رادیو و تلویزیون سازی و کارخانه‌های ساخت قطعات الکترونیکی نیز در آن مستقرند. این شهر از موقعیت ویژه‌ای برای تولید محصولات غذایی کره شمالی برخوردار است.

شهر سینوئیچو:

در شمال غربی کره شمالی واقع شده است. کارخانه ساخت توپ‌های صحرایی و همچنین کارخانه ساخت کاتیوشا در این شهر قرار دارند. ضمناً کارخانه ساخت کلاشینکف و فشنگ سازی در پنج کیلومتری شرق این شهر واقع شده‌اند.

صنایع نظامی و راهبردی

کره شمالی اغلب تلاش‌های علمی و صنعتی خویش را در راستای رشد و توسعه‌ی صنایع نظامی مصروف داشته است. در سال ۱۹۶۱، ساخت تسلیحات مورد نیاز نیروهای مسلح، بعنوان مهم‌ترین هدف راهبردی "کیم‌ایل‌سونگ" مطرح شد. تسلیحات کنونی کره شمالی عمدتاً بر فناوری تسلیحاتی روسی استوار است. اغلب سلاح‌های مورد استفاده در ارتش کره شمالی از نوع روسی و یا چینی می‌باشند. امور مربوط به ساخت تسلیحات تحت نظر دو وزارتخانه انجام می‌گیرد:

- ۱- وزارت صنایع نظامی، که هدایت تولید کلیه‌ی سلاحها، تجهیزات و اقلام نظامی در کارخانه‌های تسلیحاتی را برعهده دارد.^۱
- ۲- وزارت دفاع که بازسازی و بهینه‌سازی اقلام عمده تسلیحاتی و تجهیزات نظامی در کارخانه‌های تحت امر را برعهده‌دار است.^۲

صنایع نظامی این کشور حدود ۷۳ درصد از اقلام ضروری نیروهای مسلح را تولید می‌کند، ضمن اینکه تولید موشک زمین به زمین و موشک ساحل به دریا که از مهم‌ترین اقلام نظامی این کشور است؛ به برخی از کشورهای خاورمیانه، آفریقا و آمریکای جنوبی نیز صادر می‌شود و از این طریق ارز کافی برای کشور به دست می‌آید. کارخانه‌های مهمات‌سازی، علاوه بر ساخت مهمات مورد نیاز یگان‌های دریایی، هوایی و زمینی، انواع نارنجک، مین ضدنفر، ضدتانک، و مین‌های دریایی، گلوله‌های آر.پی.جی ۷ و انواع فشنگ سلاح‌های انفرادی و جمعی را نیز می‌سازند. کارخانه ساخت تجهیزات مخابراتی و الکترونیکی نیز انواع بی‌سیم‌ها و تلفن‌های مورد نیاز یگان‌ها را

۱ - وزیر صنایع نظامی از اعضای کابینه دولت محسوب نشده و تحت نظر کمیته مرکزی خلق انجام وظیفه می‌کند.

۲ - مسئولیت هدایت و راهبری کلیه کارخانه‌ها برعهده اداره فناوری این وزارتخانه است.

می‌سازد. همچنین این کارخانه توانسته است رادارهای متحرک و ثابت را برای یگان‌های هوایی و پدافند هوایی بسازد. از جمله تلاش‌های مخابراتی صنایع نظامی، فعالیت در زمینه سامانه الکترونیکی منحرف کننده موشک‌های کروز و همچنین سامانه مختل کننده شبکه‌های ارتباطی می‌باشد. در سال ۱۹۹۷، کارخانه‌های الکترونیکی کره شمالی، دستگاه ارسال پرازیت جدیدی را ساخته است که می‌توان آن را در گلوله‌ای جاسازی کرد، این گلوله پس از برخورد به زمین، دستگاه مختل کننده یا ارسال پرازیت را در داخل زمین فرو می‌کند، به طوری که فقط آنتن آن از زمین بیرون می‌آید و با ارسال پرازیت شبکه مخابراتی دشمن را مختل می‌کند.

وزارت دفاع کره جنوبی تعداد کارخانه‌های اسلحه‌سازی در کره شمالی را ۱۳۴ کارخانه دانسته است. تعداد زیادی از این کارخانه‌ها در عمقی در زیر زمین و درون شکافی از کوه‌ها و تپه‌ها بنا شده‌اند. حدود یک چهارم این کارخانه‌ها به مهمات‌سازی اختصاص دارند و بیش از ۱۵ کارخانه به تولید اجزای توپخانه و اسلحه‌های سبک می‌پردازند. بقیه کارخانه‌ها درگیر تولید تانک، خودروهای زرهی، موشک، کشتی جنگی، هواپیما، و وسایل مخابرات می‌باشند. بیش از ۱۰۰ کارخانه غیرنظامی وجود دارد که در زمان ضرورت قابل تبدیل به کارخانه‌های تسلیحاتی می‌باشند. اغلب کارخانه‌ها در سایر بخش‌های اقتصادی نیز با هدف پشتیبانی صنعت نظامی و هماهنگ با بخش صنایع سنگین که مورد ترجیح دولت هستند قرار دارند. تسلیحات ساخته شده صنایع نظامی عمدتاً براساس طرح‌های روسی و چینی ساخته شده‌اند.

توان موشکی

این کشور فعالیت موشکی خود را در سال ۱۹۶۷، با دریافت یک فروند موشک "اسکادی" از مصر شروع کرد. در زمینه فناوری موشکی پیشرفت قابل ملاحظه‌ای کرده است. در سال ۱۹۸۵، "موشک اسکادسی" را تکمیل و به تولید انبوه رساند. در سال ۱۹۹۲، موشک "نودونگ-۱" و در سال ۱۹۹۴ موشک "نودونگ-۲" را تکمیل کرد و در سال ۱۹۸۸ موشک "ته په دونگ" با برد ۳۲۰۰ کیلومتر را توسعه داد و سرانجام در همین سال موشک سه مرحله‌ای برای حمل ماهواره به فضا را ساخت و اولین ماهواره کره شمالی، با عنوان ماهواره تحقیقاتی، در تاریخ ۳۱ اوت ۱۹۹۸ به فضا پرتاب گردید.

ویژگی‌های راهبردی / ۹۳

کره‌شمالی در زمینه ساخت موشک، توانسته است موشک‌های زمین به زمین "اسکاد سی" با برد ۵۰۰ کیلومتر، "نودونگ-۱" با برد ۱۴۰۰ کیلومتر، "نودونگ-۲" با برد ۲۴۰۰ کیلومتر و موشک "ته‌په‌دونگ-۲" را برای پرتاب ماهواره به فضا را بسازد. همچنین موشک ساحل به دریا با برد ۳۰۰ کیلومتر، موشک دریا به دریا شبیه به هارپون با برد ۱۳۰ کیلومتر و موشک زمین به هوای قابل حمل با نفر شبیه به استینگر را به تولید انبوه رسانده است.

شایان ذکر است؛ کره‌شمالی موشک دریا به دریا و موشک ضد هوایی قابل حمل با نفر را در پروژه‌های مشترک با پاکستان تولید کرده است. گفته می‌شود، پاکستان یک فروند موشک "هارپون" و دو فروند موشک "استینگر" را برای کپی‌سازی در اختیار کره‌شمالی قرار داده است. همچنین کره‌شمالی موشک ضد هوایی "SQ-2" را در سال ۱۹۹۶ تکمیل و به تولید انبوه رسانده است. تلاش کارخانه‌های موشک‌سازی این کشور برای ساخت سامانه موشکی ضد موشک بالستیک تاکنون موفق نبوده است. صنایع نظامی کره‌شمالی همچنین در ساخت انواع فلزات مخصوص، به ویژه ورق‌های "تیتانیوم" موفق بوده است و صادرات این ورق یکی از اقلام مهم صادراتی این کشور محسوب می‌شود.

از نظر سامانه موشکی و امکان استفاده از کلاهک‌های هسته‌ای، گفته می‌شود در حال حاضر موشک‌های کره‌شمالی می‌توانند کره‌جنوبی و ژاپن را هدف قرار دهند. باضافه، موشک‌های بالستیک بین قاره‌ای کره‌شمالی می‌توانند بخش‌های غربی آمریکا را هدف قرار دهند. برنامه‌های موشکی این کشور دولت کلینتون را بر آن داشت تا دوباره گفتگوها را با این کشور درباره برنامه موشکی از سر بگیرد.

کشتی‌سازی

کارخانه‌های کشتی‌سازی این کشور در بندر نامپو و وُئسان، قادر به تولید و ساخت کشتی‌های پشتیبانی، ناوچه، قایق‌های تندرو برای پرتاب موشک سطح به سطح و زیردریایی‌های ۱۰، ۴۰، ۸۰، ۱۲۰، ۲۰۰ تنی هستند.

کارخانه‌های تحت امر اداره فناوری وزارت دفاع، توانایی بهینه‌سازی تانک‌های تی-۵۴ و تی-۵۵ به تجهیزات تانک‌های تی-۷۲ و تی-۸۰ را دارد، همچنین این کارخانه‌ها، کار مربوط به بهینه‌سازی انواع هواپیمای میگ را انجام می‌دهند. شایان ذکر است که

کره شمالی تا کنون، ۳۶۰ دستگاه تانک تی-۵۴ و تی-۵۵، مصر را بهینه‌سازی کرده‌است. این کشور همچنین ساخت یک نوع بالگرد شبیه "MI-8" را از سال ۱۹۶۵ شروع کرده‌است، ولی تا کنون موفق به ساخت بالگرد برای انجام آزمایش نشده است.

هواپیماسازی

کره شمالی از سال ۱۹۸۷، تلاش‌هایی برای ساخت هواپیمای جنگی معمول داشته است. در سال ۱۹۸۸ طی یک قرارداد با شوروی (سابق)، امتیاز مونتاژ جنگنده میگ-۲۹ را تحت لیسانس شوروی (سابق) دریافت کرد. ارزش این قرارداد ۳/۸ میلیارد دلار بود. ۶۷ درصد دستگاه‌های مونتاژ تا سال ۱۹۹۱ وارد کره شمالی شد، ولی با سقوط شوروی (سابق)، باقیمانده تجهیزات و دستگاه‌ها به این کشور تحویل داده نشد. لیکن کره شمالی تلاش‌هایی را برای تکمیل این پروژه به عمل آورد. کارخانه‌های خودروسازی این کشور، یک نوع نفربر زرهی و یک نوع خودرو حمل نفر و تجهیزات (تا ۵ تن) را می‌سازد. این دو خودرو رزمی فقط برای مصرف یگان‌های ارتش کره تولید می‌شود.

فعالیت‌های حاشیه‌ای

کره شمالی با صدور تسلیحات به کشورهای خاورمیانه، آفریقا و برخی از کشورهای آمریکایی جنوبی، درآمد ارزی قابل توجهی را کسب می‌کند. صادرات موشک و فناوری وابسته به آن از مهم‌ترین اقلام صادراتی به شمار می‌آید. باضافه، اداره فناوری، با اعزام تیم‌های تخصصی بهینه‌سازی تانک، زیر دریایی، هواپیما و موشک‌های زمین به هوا و ساحل به دریا به کشورهای خاورمیانه و آفریقایی توانسته است درآمد ارزی کسب کند. بخش اعظم کارهای عمرانی، صنعتی و کشاورزی، بویژه ساخت جاده، تونل، سد و راه‌آهن این کشور را نیروهای مسلح جمهوری دموکراتیک خلق کره عهده‌دار است. ساخت سد بزرگ "نامپو"، که بزرگ‌ترین سد این کشور می‌باشد و پس از ۵۱ ماه تلاش در اوت ۱۹۸۶ پایان یافت و همچنین سد "کان‌ون" در منطقه "کوم‌کان‌سان" که در صورت شکسته شدن، سنول را در معرض خطر آب گرفتگی قرار خواهد داد؛ همچنین ساخت ۲۰۰۰ کیلومتر جاده آسفالتی، ۲۰۰ تونل، ۸ سد، ۸۲۰ کیلومتر راه آهن، ۲۰۰ هزار متر مربع بنای مسکونی و خشک کردن ۳۸ کیلومتر مرداب منطقه شرق، از جمله این تلاش‌ها است. سپاه‌های ۱۰۸ و ۸۰۶ توانسته، ظرف ۲ سال بیش از ۱۰۰ جزیره در

ویژگی‌های راهبردی / ۹۵

غرب کشور را با عملیات ساختمانی به یکدیگر متصل و خط دفاعی این منطقه را تقویت کنند و با این اقدام، حدود ۵۲۰ کیلومتر از خطوط ساحلی را کوتاه کرده است.

برنامه هسته‌ای

کره شمالی با برخورداری از ذخایر معادن اورانیوم که میزان آن را بالغ بر ۲۶ میلیون تن تخمین زده‌اند^۱؛ برنامه هسته‌ای با سابقه‌ای پنجاه‌ساله دارد. تهدیدات هسته‌ای آمریکا علیه کره شمالی را می‌توان تا حدود قابل توجهی زمین‌ساز این برنامه دانست. در سال ۱۹۵۰ ترومن در پاسخ خبرنگاری که از امکان کاربرد سلاح هسته‌ای در صورت وخیم‌تر شدن جنگ پرسیده بود شمول هرگونه سلاحی را یادآور شد. سه سال بعد آیزنهاور نیز تهدید نمود که استفاده از هرگونه سلاحی را غیر ممنوع خواهد ساخت. در سال ۱۹۵۷، ایالات متحده آمریکا موشک‌های با کلاهک هسته‌ای "ماتادور Matador" را در کره جنوبی مستقر و با تسلیحات اتمی بیش‌تر، در چند کیلومتری منطقه غیرنظامی، در سال‌های بعدی تقویت نمود. تا اینکه آقای "جیمی کارتر" قدم‌های اولیه را در کاهش این روند، در اواخر دهه ۱۹۷۰، با برچیدن بخشی از صدها تسلیحات هسته‌ای آمریکا در کره جنوبی برداشت. فرآیندی که تا سال ۱۹۹۱ در زمان بوش اول (پدر) تکمیل گردید.

کره شمالی فعالیت‌های اتمی خود را در سال ۱۹۵۶ با انعقاد قرارداد همکاری اتمی با شوروی سابق آغاز کرده بود. براساس این قرارداد، تعداد زیادی از دانشمندان و متخصصان کره‌ای جهت آموزش به مؤسسه اتمی "DUBNA" در مسکو اعزام شدند و سرانجام، مجتمع اتمی "یانگ‌بیون Yangbyon"، واقع در ۱۱۰ کیلومتری "پیونگ‌یانگ"، در سال ۱۹۶۲، تأسیس گردید.

سه سال بعد، یعنی در سال ۱۹۶۵، راکتور کوچک تحقیقاتی "2000IRT" را از مسکو دریافت و در مجتمع "یانگ‌بیون" مستقر ساخت. در اواسط دهه ۱۹۷۰، تکنیسین‌های کره شمالی که از توانمندی بیشتری درباره آن راکتور برخوردار شده بودند، به ساخت راکتور مشابهی پرداختند. در عین حال، در سال ۱۹۷۷، پیونگ‌یانگ با بازرسی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از راکتور اولی موافقت کرد.

۱- نامی، محمدحسن

برنامه هسته‌ای کره شمالی، با مساعدت شوروی و مشروط به پیوستن آن کشور به معاهده منع تکثیر هسته‌ای (NPT)، در دهه ۱۹۸۰، با یک رآکتور هسته‌ای با ظرفیت پنج مگاوات برق در "یونگ‌بیون-Yongbyon"، روند رو به رشدی در پیش گرفت. گفته می‌شود، این رآکتور که بین سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۰ ساخته شده بود می‌توانست سوخت سالانه کافی برای تولید هفت کیلوگرم پلوتونیوم را تولید کند؛ میزانی که حدوداً برای ساخت یک بمب هسته‌ای در سال کافی بود.

در سال ۱۹۸۵، اطلاعات آمریکا از کشف رآکتور پنهان سومی در کره شمالی خبر داد. در همین سال کره شمالی، با امضای معاهده عدم تکثیر هسته‌ای، به پیمان "NPT" پیوست و در دسامبر ۱۹۸۵ نیز، قرار داد یک مرکز تولید برق اتمی پنجاه مگاواتی را با مسکو امضا کرد. با ساخت تأسیسات فراوری سوخت تا درجه خلوص کاربرد در تسلیحات هسته‌ای و آزمایش انفجارات شیمیایی شدید، رشدی قابل توجهی نمود و سرانجام یک نیروگاه ۳۰ مگاواتی را در "یانگ‌بیون" تأسیس نمود.

با پایان جنگ سرد، در سال ۱۹۸۹، و در پی سقوط اتحاد جماهیر شوروی، کره شمالی حمایت‌های چهل و پنج ساله آن کشور را از دست داد. در همین سال کره شمالی به مدت ۷۰ روز رآکتور هسته‌ای خود را تعطیل کرد. آژانس اطلاعاتی آمریکا معتقد بود که کره شمالی سوخت این مؤسسه را به منظور بازیافت و برای تولید پلوتونیوم مورد نیاز در ساخت بمب هسته‌ای از این رآکتور خارج کرده است.

در آغاز دهه ۱۹۹۰، دستگاه جاسوسی آمریکا مدعی شد که از طریق عکس‌های ماهواره‌ای به ایجاد تأسیساتی که جداسازی پلوتونیوم از میله سوخت را ممکن می‌سازد دست یافته است. با اضافه، یک مرکز بازیافت هسته‌ای نیز در دست ساخت دارد.

در سال‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۳، فعالیت‌های هسته‌ای کره شمالی چنان گسترده شد که برای آمریکا و کشورهای غربی این ظن بوجود آمد که احتمالاً این کشور توانسته پلوتونیوم لازم را برای ساخت چند بمب اتمی تهیه کند.

در پی سفر "هانس بلیکس"، رئیس وقت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، به کره شمالی، وی اعلام کرد؛ این تأسیسات برای بازیافت پلوتونیوم - ۲۳۹ از سوخت رآکتور هسته‌ای مناسب هستند. در ۳۰ ژانویه ۱۹۹۲، کره شمالی مطابق تعهد قبلی‌اش در هنگام پیوستن به "معاهده عدم تکثیر-NPT" در سال ۱۹۸۵، توافق پادمانی با آژانس را امضا نمود. براساس این توافق، در ماه ژوئن بازرسی از تأسیسات هسته‌ای

کره‌شمالی صورت پذیرفت. در ژانویه ۱۹۹۳، بازرسان آژانس از دو تأسیسات گزارش نشده قبلی اجازه بازدید نیافتند. کره‌شمالی در مارس ۱۹۹۳، تهدید به خروج از NPT نمود؛ ولی، یکروز قبل از اتمام مهلت قانونی سه ماهه برای اعلام خروج، تهدیدش را پس گرفت و خروج از NPT را تعلیق نمود. کلینتون، آقای "رُبرت گالوکسی Robert Gallucci" را مأمور برقراری دور جدیدی از مذاکرات نمود. این مذاکرات به زودی با بن‌بست مواجه گردید.

در سال ۱۹۹۴، بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مشاهده کردند، کره‌شمالی در حال ایجاد خط بازیافت دیگری در این مجموعه است که توانایی تولید اورانیوم این کشور را تا دوبرابر افزایش خواهد داد. به طور کلی اعتقاد بر این بود که کره‌شمالی با استفاده از توانایی‌های خود، این رآکتورها و تأسیسات بازیافت را توسعه داده و سه هزار دانشمند و پژوهش‌گر، که بسیاری از ایشان فناوری هسته‌ای شوروی، چین، و بنا به برخی گزارش‌ها، پاکستان را نیز مطالعه کرده‌اند، را به برنامه "یانگ‌بیون"، اختصاص داده است. باضافه، برنامه‌های عدیده‌ای برای تربیت دانشمندان هسته‌ای در دانشگاه‌های این کشور دارد. در ۲۴ ژوئن ۱۹۹۴، روزنامه "ایزوستیا" چاپ روسیه به نقل از گزارش‌های سازمان اطلاعات این کشور نوشت، بر اساس اطلاعات موجود، تولید نخستین وسیله اتمی در مرکز تحقیقات هسته‌ای کره‌شمالی در "یانگ‌بیون" به پایان رسیده؛ اما دولت کره‌شمالی برای جلوگیری از واکنش بین‌المللی از آزمایش آن خودداری کرده است. باید یادآور شد که گزارش‌های زیادی مبنی بر قاچاق پلوتونیوم از روسیه به کره‌شمالی و همچنین استخدام کارشناسان روسی برای ساخت کلاهک‌های هسته‌ای از سوی کره‌شمالی منتشر شده بود. از مجموعه این مطالب آشکار می‌گردید که کره‌شمالی باید توانایی و امکانات لازم را برای ساخت تسلیحات هسته‌ای در اختیار داشته و به احتمال زیاد موفق به ساخت یک سلاح هسته‌ای نیز شده باشد؛ اگرچه آن را آزمایش نکرده باشد.

بنابراین، کلینتون اعلام کرد در صورتیکه کره‌شمالی به مرحله بازیابی پلوتونیم از میله سوخت نایل آید، از خط قرمز آمریکا عبور کرده و می‌تواند منجر به جنگ شود. در ماه می ۱۹۹۴، به دنبال توافق با آمریکا، کره‌شمالی یکی از رآکتورهای هسته‌ای خود را تعطیل و حدود هشت هزار میله سوخت، که می‌توانست جهت تولید پلوتونیوم لازم برای ساخت چهار تا پنج بمب هسته‌ای بازیافت شود، را از رآکتور بیرون کشید و بدین ترتیب

قدمی در راستای از سرگیری مذاکرات برداشت. این کنش و واکنش‌ها در نهایت به امضای قرارداد ۱۲ اکتبر ۱۹۹۴، تعیین‌کننده چارچوب توافقات بین دو کشور، منجر گردید. بر مبنای این چارچوب توافقی، آمریکا متعهد شد که در برابر توقف و در نهایت برچیده شدن برنامه سلاح هسته‌ای کره شمالی نسبت به تأمین سوخت مورد نیاز آن کشور اقدام و دو رآکتور آب سبک ۲۰۰۰ مگاواتی غیر برخوردار از ظرفیت تولید سوخت تسلیحاتی در کره شمالی احداث نماید. احداث این دو نیروگاه را سازمان "توسعه انرژی شبه‌جزیره کره- Korean Peninsula Energy Development Organization (KEDO) با مشارکت کره جنوبی و ژاپن عهده‌دار گردید.

آژانس، در بازرسی بعدی خود مدعی شد که کره شمالی، بطور پنهانی، ۲۴ کیلوگرم پلوتونیم، که براساس گزارش آژانس اطلاعاتی آمریکا برای تولید دو و یا سه بمب پلوتونیومی بیست کیلو تنی کافی می‌باشد، از میله‌های سوخت استحصال نموده‌است. در ۱۸ مارس ۱۹۹۶، هانس بلیکس در گزارش به شورای حکام گفت؛ کره شمالی هنوز میزان پلوتونیمی که در اختیار دارد را، علیرغم توافق چارچوبی، اظهار نداشته است تا آژانس را قادر به اعلام عدم استفاده آن کشور از پلوتونیم در جهت توسعه سلاح هسته‌ای نماید. در مورد میزان دقیق پلوتونیوم کره شمالی برآوردهای متفاوتی به عمل آمده و از هشت تا ۲۴ کیلوگرم و حتی بیشتر سخن گفته شده است. اما مطمئناً کره شمالی پلوتونیم لازم برای ساخت پنج بمب هسته‌ای را در اختیار دارد (آقای دیوید آلبرایت در گزارش خود با تخمین ۴ تا ۵ کیلوگرم پلوتونیم تلخیص شده برای هر بمب، توانایی کره شمالی کره شمالی را ۵ تا ۱۲ بمب می‌داند).

در سال ۱۹۹۶، سرویس اطلاعات دفاعی آمریکا به اطلاعاتی دست یافت مبنی بر اینکه، کره شمالی در محلی به نام "کوچوری"، در ۲۵ مایلی جنوب "یانگ‌بیون"، تأسیساتی را برای فعالیت هسته‌ای دایر کرده است.

در اکتبر ۱۹۹۷، پسماندهای میله‌های سوخت هسته‌ای نیروگاه‌های کره شمالی، تحت نظارت آژانس در جعبه‌های فولادی بسته‌بندی و تا سال ۲۰۰۱ تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در حوضچه‌های ذخیره نگهداری گردید.

از سال ۱۹۹۸ به بعد، کره شمالی ساخت دو رآکتور هسته‌ای با توان تولید ۵۰ و ۲۰۰ مگاوات برق را آغاز کرد. این رآکتورها می‌توانند مواد لازم برای ساخت ۲۰۰ کیلوگرم پلوتونیوم را که برای ساخت ۳۰ بمب هسته‌ای در سال کافی است، تولید کنند.

بر اساس اطلاعاتی که در سال ۱۹۹۸ برخی روزنامه‌های آمریکا از جمله "نیویورک تایمز" و "واشنگتن پست" افشا کردند، دولت کلینتون، فشار مضاعفی را برای بازرسی به کره شمالی وارد آورد. سرانجام با توافق دوطرف و دریافت ۵۰۰ هزار تن کمک غذایی از آمریکا، کره شمالی با بازرسی از این تأسیسات موافقت کرد. اما پس از بازرسی هیچ مدرکی دال بر فعالیت هسته‌ای در این اماکن به دست نیامد. با این حال، گزارش‌های پیشین حاکی از این بود که کره شمالی تأسیسات هسته‌ای مورد نظر را جا به جا کرده است.

در نوامبر ۲۰۰۱ و در پی حوادث ۱۱ سپتامبر، آزمایشگاه ملی "لارنس لیورمور"^۱، در یک گزارش طبقه‌بندی اعلام داشت که تجزیه و تحلیل‌هایش حاکی از آن است که کره شمالی اقدام به احداث کارخانه‌ای برای غنی‌سازی اورانیم نموده‌است. ارزیابی آژانس اطلاعات ملی آمریکا نیز مؤید این گزارش و حاکی از نقض توافقنامه ۱۹۹۴ از طرف کره شمالی بود. با این گزارش چارچوب توافقی بین آمریکا و کره شمالی معلق گردید. در ۲۹ ژانویه ۲۰۰۲، جورج بوش، در سخنرانی سالانه‌اش کره شمالی را محور شرارت خواند.

در ژوئیه ۲۰۰۲، کاندولیزا رایس، وزیر خارجه آمریکا، طی نامه‌ای به مشاور امنیت ملی وقت آمریکا، موضع دولت بوش را توافقنامه ۱۹۹۴ با تأمل در مواردی چند تا تأیید رعایت توافقات پادمانی از طرف کره شمالی توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دانست. هفتم اوت ۲۰۰۲، اولین بتن‌ریزی رآکتور آب سبک نیروگاه هسته‌ای کره شمالی توسط "سازمان توسعه انرژی شبه‌جزیره کره KEDO" در قالب قرارداد چارچوبی ۱۹۹۴ با تأخیری چند ساله آغاز گردید (طبق پیش‌بینی قرارداد این نیروگاه باید در سال ۲۰۰۳ اتمام می‌یافت).

۱۷ سپتامبر ۲۰۰۲، کوئیزی می^۲، بعنوان اولین نخست‌وزیر ژاپنی، با پیشنهادات همکاری متعددی از پیونگ‌یانگ بازدید می‌نماید. این دیدار که در راستای تقویت سیاست "آفتاب درخشان" رئیس‌جمهوری کره جنوبی بود تهدیدی علیه نفوذ آمریکا در کره تلقی گردید.

^۱ - Lawrence Livermore National Laboratory

^۲ - Junichiro Koizumi

در ۱۶ اکتبر آمریکا مدعی شد که طرف کره شمالی در نشست‌های در اکتبر ۲۰۰۲، اتخاذ رویکرد در راستای غنی‌سازی اورانیم جهت نیل به سلاح هسته‌ای را در مذاکرات دوجانبه تأیید و به داشتن برنامه پنهانی هسته‌ای اقرار نموده است.

۱۷ اکتبر ۲۰۰۳، "کیم جونگ‌ایل" در یک ژست سیاسی تأسیسات هسته‌ای این کشور را غیرقابل استفاده اعلام و اظهار داشت که اجازه می‌دهد در این باره بازرسی به عمل آید. با این وجود، کالین پاول، وزیر خارجه آمریکا درباره ادامه کمک‌های آمریکا ابراز تردید نمود. متقابلاً کره شمالی از حق توسعه برنامه تسلیحاتی خود در برابر نقض توافق ۱۹۹۴ از طرف آمریکا سخن گفت و تأخیر آمریکا در انجام تعهداتش در ارسال کمک، نفت، ساخت نیروگاه آب سبک و امضای قرار داد عدم تعرض با کره شمالی را یادآور شد. جورج بوش نیز در ۱۴ نوامبر، محموله نفت ارسالی ماه نوامبر را تا پس از دست برداشتن کره شمالی از برنامه هسته‌ای‌اش آخرین محموله دانست. رد و بدل اظهارات و اتهامات طرفین و تأثیرات حاشیه‌ای بر دیدارهای بین دو کره و انجام بازرسی‌ها و روند ساختمان نیروگاه هسته‌ای آب سبک، فضای روابط را تیره و تاریک ساخت. در ۲ ژانویه ۲۰۰۳ کره جنوبی از چین خواست تا از نفوذش بر کره شمالی استفاده نموده و تنش را کاهش دهد. دو روز بعد نیز روسیه قول داد که کره شمالی را وارد تا برنامه هسته‌ای‌اش را رها نماید. ۶ ژانویه، آژانس طی قطعنامه‌ای از کره شمالی خواست طی چند هفته ادامه فعالیت بازرسان آژانس را ممکن ساخته و برنامه پنهان هسته‌ای‌اش را رها سازد تا با اقدامات شورای امنیت مواجه نگردد. روز بعد آمریکا اعلام آمادگی نمود درباره چگونگی انجام تعهدات کره شمالی با آن کشور گفتگو نماید. کره شمالی در ۱۰ ژانویه ۲۰۰۳، خواستار خروج از NPT شد و بوش نیز مجدداً در سخنرانی سالانه‌اش، در ۲۸ ژانویه، رژیم کره شمالی را ستمگری که مردم کشورش را با تهدید قحطی مواجه ساخته است اعلام نمود. متقابلاً، کره شمالی نیز آمریکا را متهم به تلاش برای سرنگونی نظام کشورش کرد.

اتهامات آمریکا و آژانس علیه برنامه اتمی کره شمالی و ادعاهای پیونگ‌یانگ درباره ازسرگیری فعالیت‌های هسته‌ای‌اش، همراه با تقویت نیرو، مانورهای نظامی، دو مورد پرتاب موشک در ۲۴ فوریه و ۱۰ مارس و تأثیرات حاشیه‌ای آن‌ها بر روابط دو کره، محور تحولات روزها و هفته‌های بعدی بود؛ تا اینکه در ۱۲ آوریل کره شمالی پیشنهاد گفتگوی مستقیم با آمریکا داد و ضمناً از توفیقاتش در بازپروری میله‌های سوخت سخن گفت و

ویژگی‌های راهبردی / ۱۰۱

بالاخره در ۲۳ آوریل مذاکره بین آمریکا (جیمز کلی) و کره شمالی (لی گون، معاون مدیرکل امور آمریکا) به میزبانی چین انجام شد. گفته می‌شود، کره شمالی برخورداری از سلاح هسته‌ای را رسماً اعلام و در عین حال در پیشنهادی، به تعبیر خود "شجاعانه"، اعلام آمادگی نمود در برابر دریافت امتیازاتی (شامل عادی‌سازی روابط با آمریکا و دریافت کمک‌های اقتصادی) برنامه هسته‌ای‌اش را متوقف سازد.

در پی این تحولات، دولت بوش رویکرد مذاکرات دوجانبه بین آمریکا و کره شمالی را ناموفق خواند و به گفتگوهای شش‌جانبه، با شمول چین و کره جنوبی که از اهرم فشار بر کره شمالی برخوردارند، روی آورد. رد و بدل اظهارات حول این پیشنهاد و اعلام توفیقات هسته‌ای از طرف کره شمالی، طی هفته‌های بعد، منجر به توافق بر سر مذاکرات شش‌جانبه، شامل دو کره، آمریکا، ژاپن و چین و روسیه، در اول اوت و تشکیل آن در ۲۷ تا ۲۹ اوت ۲۰۰۳ گردید.

جیمز کلی، معاون وزیر خارجه وقت آمریکا، در پی دیداری از کره شمالی از ۳ تا ۵ اکتبر ۲۰۰۳، مدعی شد که شواهدی در دست دارد دال بر اینکه کره شمالی برخلاف چارچوب توافقی، به غنی‌سازی اورانیم پرداخته است.

کره شمالی، بالاخره در ۲ ژانویه ۲۰۰۴، با دیدار کارشناسان آمریکایی از تسهیلات هسته‌ای یانگ‌بیون موافقت کرد و در ۱۰ ژانویه، دیدار غیررسمی تیم آمریکایی از یانگ‌بیون صورت گرفت. در ۲۲ ژانویه به کنگره گزارش شد که کره شمالی از پلوتونیم با کیفیت برای تولید سلاح هسته‌ای برخوردار است ولی شواهدی بر ساخت بمب اتمی در دست نمی‌باشد.

دور دوم و سوم مذاکرات شش‌جانبه در ۲۵ فوریه و ۲۳ ژوئن ۲۰۰۴، در پکن برگزار شد. در ۲ ژوئیه وزرای خارجه آمریکا و کره شمالی، "کالین پاولگ" و "پاک نام سون"، با یکدیگر دیدار نمودند. ۲۴ ژوئیه، کره شمالی پیروی از روش لیبی در لغو برنامه هسته‌ای‌اش را خواب خوش خواند و پرخاشگری و ادعاهای متقابل، روند تحولات ماه‌های بعدی بود.

در ۱۴ ژانویه ۲۰۰۵، کره شمالی برای از سرگیری مذاکرات ابراز تمایل نمود. ولی پرخاشگری خانم کاندولیزا رایس، وزیر خارجه آمریکا علیه کره شمالی، در ۱۹ ژانویه، دور جدیدی از برخوردهای لفظی و مواضع تند علیه یکدیگر را ایجاد نمود. در ۱۰ فوریه ۲۰۰۵، کره شمالی ضمن اظهار برخورداری از سلاح هسته‌ای، عدم مشارکت در مذاکرات برای مدتی نامعلوم را اعلام و برنامه هسته‌ای‌اش را دفاع از خود خواند و به اقداماتی در

راستای تقویت تسلیحات هسته‌ای مبادرت ورزید. با این وجود، کره جنوبی ضمن ادامه همکاری اقتصادی به همراه چین به فعالیت‌های دیپلماتیک ادامه داد تا اینکه کره شمالی در ۹ ژوئیه، در آستانه سفر رایس به منطقه، برای مذاکرات اعلام آمادگی نمود و در ۲۵ ژوئیه، چهارمین دور مذاکرات در پکن برگزار گردید. اما در ۷ اوت مذاکرات با بن‌بست مواجه شد و مجدداً در ۱۳ سپتامبر ادامه یافت. با برآورده نشدن خواسته کره شمالی مبنی بر تحویل نیروگاه آب سبک قبل از دست برداشتن از فعالیت هسته‌ای، اختلافات تا ماه‌های پایانی سال ۲۰۰۶ ادامه یافت. در ۶ اکتبر ۲۰۰۶، کره شمالی ادعای انفجار هسته‌ای موفقیت‌آمیز نمود و به پرتاب چندین موشک مبادرت ورزید. متقابلاً ایالات متحده آمریکا دارایی‌های بانکی کره شمالی را مسدود و شورای امنیت تحریم‌های جدیدی علیه آن کشور وضع نمود تا اینکه در ۱۸ دسامبر ۲۰۰۶، مرحله دوم دور پنجم مذاکرات آغاز شد که حدود یک‌هفته به طول انجامید و منجر به تأکید بر بیانیه ۱۹ سپتامبر گردید.

در ۱۳ ژانویه ۲۰۰۷، کره شمالی به ژاپن گفت آزمایش هسته‌ای بعدی آن کشور منوط به رفتار آمریکا خواهد بود. ۱۶ ژانویه دیداری که دوجانبه خوانده شد در آلمان بین کره شمالی و آمریکا صورت گرفت و توافقاتی حاصل شد. متعاقباً نماینده روسیه در مذاکرات شش‌جانبه از ادامه مذاکرات سخن می‌گوید و سازمان سیا گزارش سال ۲۰۰۲ خود درباره غنی‌سازی کره شمالی را اغراق‌آمیز خواند و بالاخره سومین مرحله از دور پنجم مذاکرات شش‌جانبه، با حذف این موضوع از دستور کار، از ۸ تا ۱۳ فوریه به این سرانجام می‌رسد که کره شمالی رآکتور یونگ‌بیون را تعطیل، با بازگشت بازرسان آژانس موافقت و در عوض ۵۰،۰۰۰ تن کمک نفتی؛ و در ازاء تأیید برچیده شدن تأسیسات یونگ‌بیون، میزان بیشتری نفت دریافت خواهد کرد.

در ۱۹ مارس ۲۰۰۷، ششمین دور مذاکرات شش‌جانبه در پکن برگزار می‌گردد. در ۲۵ ژوئن، کره شمالی با اشاره به حل مشکل ۲۵ میلیون دلاری آن کشور در بانک دلتا آسیای ماکائو، تعطیلی رآکتور یانگ‌بیون در ۱۴ ژوئیه ۲۰۰۷ و دریافت ۶،۲۰۰ تن کمک نفتی کره جنوبی را اعلام می‌نماید. در ۱۷ ژوئیه تیم ده نفره آژانس توقف رآکتور هسته‌ای یانگ‌بیون را تأیید می‌نمایند و همزمان محموله دوم ۷،۵۰۰ تنی کمک نفت به بندر نامپوی کره شمالی ارسال می‌شود. ۱۱ تا ۱۳ سپتامبر، بازرسانی از آمریکا، چین و

ویژگی‌های راهبردی / ۱۰۳

روسیه از جایگاه رآکتور یانگ‌بیون بازدید و راه‌های برجیده شدن دائمی آن را بررسی می‌نمایند.

از یکطرف در قالب یک دیپلماسی فرهنگی کره‌شمالی میزبان کنسرت آمریکایی "New York Philharmonic" در پیونگ‌یانگ در فوریه ۲۰۰۸ و پخش آن از تلویزیون دولتی گردید و از طرف دیگر، در ۳ مارس، در مواجهه با مانور مشترک آمریکا با کره‌جنوبی، تهدید به تقویت قدرت بازدارندگی اتمی خود نمود. در ۲۴ آوریل نیز مقامات اطلاعاتی آمریکا کره‌شمالی را متهم به کمک در ساخت تأسیسات هسته‌ای سوریه که اسرائیل در سپتامبر ۲۰۰۷ مدعی بمباران آن شد، نمودند. با این وجود، در ۱۰ می ۲۰۰۸، کره‌شمالی اسنادی بالغ بر ۶۰ صفحه درباره توانایی انرژی هسته‌ای و تسلیحات هسته‌ای خود را تسلیم آمریکا نمود^۱ و متعاقباً ظرف مدت ۴۵ روز، جورج بوش حذف نام کره‌شمالی از لیست کشورهای حامی تروریسم را اعلام کرد.

در آخرین تحول در برنامه هسته‌ای کره‌شمالی، شنبه ۱۲ ژوئیه ۲۰۰۸ (۲۲ تیرماه ۸۷) در پایان آخرین جلسه مذاکرات شش‌جانبه، کره‌شمالی متعهد شد ضمن تخریب کلیه تأسیسات هسته‌ای خود تا پایان اکتبر ۲۰۰۸، برنامه سلاح هسته‌ای خود را غیرفعال سازد. در مقابل ایالات متحده، کشورهای عضو مذاکرات شش‌جانبه متعهد شدند هرچه سریع‌تر کمک‌های اقتصادی معوقه را به کره‌شمالی ارسال نمایند. و بدین ترتیب، پرونده برنامه پرجنجال هسته‌ای کره‌شمالی علی‌الظاهر با تسلیم آن کشور در برابر آمریکا و حامیانش درازاء امتیازاتی در راستای حل مشکلات اقتصادی آن کشور به سوی بسته شدت می‌رفت که در ماه‌های پایانی سال ۲۰۰۸ سخن از تجدید نظر کره‌شمالی نسبت به برنامه هسته‌ای آن کشور به دلیل عدم پایبندی آمریکا به تعهداتش بمیان آمد. آیا این تجدید نظر متأثر از رویارویی مجدد روسیه با آمریکا در گرجستان و زمزمه‌های احیای دوران جنگ سرد و یا رویکردی متداول چماق و هویج آمریکا در تحقیر کشورهای دربرابر فشارهای آمریکا و می‌دهند نیست؟!

¹ - <http://www.foxnews.com/story/0,2933,354850,00.html>

سیاست خارجی کره شمالی از شش اصل پیروی می‌کند:

- ۱- استقلال و حفظ بی‌طرفی در منازعات بین کشورها
- ۲- برقراری روابط سیاسی با کشورهای مستقل جهان، به ویژه کشورهای جهان

سوم

۳- خروج از انزوای سیاسی

۴- حمایت از کشورهای غیرمتعهد جهان

۵- وحدت مجدد دو کره در چهارچوب حکومت کنفدرال

۶- تبلیغ و ترویج ایده جوچه در جهان

تا سال ۱۹۶۴ کره شمالی فقط با کشورهای کمونیست روابط سیاسی و دیپلماتیک داشت، ولی پس از اینکه "کیم ایل سونگ" ایده جوچه را مبنای ایدئولوژیکی کشور قرارداد، به تدریج ارتباط سیاسی این کشور با کشورهای غیر کمونیست نیز برقرار شد. تا پایان سال ۱۹۹۲ کره شمالی با ۱۳۰ کشور جهان روابط سیاسی و دیپلماتیک داشت.

کره شمالی اصول سیاست خارجی خود را بر مبنای استقلال، صلح و دوستی متقابل با کشورهای جهان دانسته و بر پایبندی به این اصول، به منظور دفاع از حاکمیت سامانه سوسیالیستی و حقوق ملت در مقابل تجاوزات و سلطه بیگانگان تأکید کرده است. این کشور مصمم است همه فعالیت‌های دیپلماتیک خود را بنابر واقعیات موجود در کشور تنظیم کند و در همین راستا در تلاش است، از مسائل بین‌المللی به نفع خود استفاده و با هرگونه سیاست امپریالیستی، تجاوزگرانه و جنگ طلبانه مقابله کند.

الف - همسایگان (روسیه، چین، کره جنوبی و ژاپن)

رابطه با روسیه

تعامل روسیه با شبه‌جزیره کره سابقه‌ای دیرینه دارد. در سال ۲۰۰۴، یکصد و چهل‌مین سالگرد استقرار مجدد کره‌ای‌ها در روسیه و یکصد و بیستمین سالگرد برقراری رابطه بین "امپراطوری روسیه" و "خاندان کره‌ای چوسون" در دو کره و روسیه جشن گرفته شد.

روابط روسیه و کره، فراز و نشیب‌های فراوانی داشته‌است. جنگ روسیه و ژاپن در عرصه کره (۵-۱۹۰۴)؛ کوچ اجباری پناهندگان کره‌ای در خاور دور توسط استالین در ۱۹۳۷؛ تقسیم کره و پی‌آمدهای منازعه‌آمیز منجر به جنگ کره؛ بن‌بست روابط دو کره در دوران جنگ سرد؛ ماجراهایی، که شبه‌جزیره را تا آستانه جنگی تمام‌عیار با رویارویی آمریکا و شوروی سوق می‌داد، نظیر بحران ۱۹۶۸ کشتی آمریکایی پوبلو "USS Pueblo" از اهم نقاط عطف در روابط دو کشور است.

در دوران استعمار ژاپن، در دهه ۱۹۱۰، منطقه "پریموسکی‌کرای - Primorski Krai" پناهگاه مبارزان کره‌ای بود. "کیم‌ایل‌سونگ"، در پی شکست از ژاپنی‌ها در ۱۹۴۰، به شوروی پناه برد و تا ۱۹۴۵ در یک واحد ارتشی آموزش دید. "کیم‌جونگ‌ایل" نیز در ۱۹۴۲ در دهکده "ویاتسکو- Viatskoe" در "خاباروسک‌کرای - Khabarovsk Krai" به دنیا آمد.

شوروی اولین کشوری بود که حکومت کره‌شمالی را در اکتبر ۱۹۴۸ به رسمیت شناخت و در تأسیس و ساختار سیاسی و اقتصادی دولت لنینیستی کره‌شمالی نقش عمده‌ای ایفا کرد. روابط دو کشور همواره، به ویژه در زمینه‌های دفاعی و اقتصادی از استحکام ویژه‌ای برخوردار بوده و هیأت‌های زیادی بین دو کشور رفت و آمد می‌کردند. در ۵ مارس ۱۹۴۹، "کیم‌ایل‌سونگ" به مسکو سفر کرد و ضمن تشریح وضعیت شبه‌جزیره، خواستار یک کمک اقتصادی شش‌ساله از شوروی گردید.

حمایت شوروی از کره‌شمالی در طول جنگ کره از فرازهای پرواضح است. پس از جنگ کره نیز روابط دو کشور در ابعاد فرهنگی و اقتصادی مسیر رو به رشدی داشته است. هزاران کره‌ای در شوروی آموزش دیدند و سیاست خارجی کره‌شمالی عمیقاً متأثر از اتحاد جماهیر شوروی بود. در سال ۱۹۶۱، یک پیمان دوستی و همکاری متقابل میان اتحاد جماهیر شوروی و کره‌شمالی امضا شد که در آن تعهدات دفاعی متقابل از اهمیت

سیاست خارجی / ۱۰۷

ویژه‌ای برخوردار بود. شوروی در تمامی مراحل مختلف پشتیبان کره شمالی بود. با این وجود، روابط پیونگیانگ با مسکو متأثر از سیاست استقلال‌جویانه کره شمالی از شوروی و چین نشیب‌هایی را نیز تجربه نمود. در اوائل دهه ۱۹۶۰، با رشد مائوئیسم، دیپلمات‌های روسی در پیونگیانگ خود را منزوی و شدیداً تحت کنترل کره‌ای‌ها یافتند و بسیاری از مشاوران شوروی پیونگیانگ را ترک نمودند تا اینکه انقلاب فرهنگی چین در اواخر دهه ۱۹۶۰، اوضاع را مجدداً به نفع گرایش به شوروی دگرگون ساخت. تا سال ۱۹۸۹، اتحاد جماهیر شوروی یکی از دو شریک تجاری مهم کره شمالی بود؛ به طوری که چین و شوروی ۶۰ درصد کل تجارت خارجی کره شمالی را به خود اختصاص داده بودند. اما پس از دو دهه، سیاست‌های اقتصادی گورباچوف در نیمه دوم دهه ۱۹۸۰ مبنی بر تجارت با ارز آزاد به جای تهاتر با کشورهای بلوک شرق، آغازگر مشکلات اقتصادی کره شمالی شد که در دهه ۱۹۹۰ بوضوح خود را نشان داد.

با اضمحلال بلوک کمونیست، فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و جایگزینی آن با فدراسیون روسیه و ریاست جمهوری بوریس یلتسین، کره شمالی کاملاً مغفول واقع شد. روسیه به قیمت از دست دادن نفوذ منطقه‌ای خود در خاور دور به دنبال کسب اعتبار در بلوک غرب بود. در سال ۱۹۹۱، روابط دو کشور به سردی گرایید و در سال ۱۹۹۳ به پایین‌ترین حد خود رسید. در آن سال روسیه، ماده یک قرار داد ۱۹۶۱ را به طور یکجانبه ملغی و اعلام کرد که متعهد به دفاع از خاک کره شمالی نمی‌باشد. در این زمینه هرچه روابط روسیه با کره جنوبی گرم‌تر می‌شد، روابط با کره شمالی رو به سردی می‌رفت. در دسامبر ۱۹۹۵ یک هیأت ۴۰ نفری سیاسی، اقتصادی و نظامی وارد پیونگیانگ شد. در این سفر ابتدا مسأله بدهی ۳/۸ میلیارد دلاری کره شمالی به روسیه مطرح شد. کره شمالی به طرف روسی اعلام کرد که ۷۱ درصد از این بدهی مربوط به "فناوری کارخانه میگ ۲۹" می‌باشد و رئیس کمیسیون اقتصادی کره شمالی اعلام کرد، در صورتی که روسیه کارخانه را تکمیل کند حاضر به پرداخت کلیه بدهی‌های خود به آن کشور می‌باشد. ضمناً روسیه، با توجه به نرخ تسعیر روبل در هنگام قرارداد که معادل ۱/۰۲ دلار ارزش داشت، خواستار تسویه بدهی به دلار بود؛ ولی طرف کره شمالی نظری مغایر داشت که در واقع بدهی ۳/۸ میلیارد دلاری را به ۱/۲ میلیارد دلار کاهش می‌داد و از این مبلغ ۹۰۵ میلیون دلار نیز مربوط به کارخانه میگ ۲۹ بود (قرارداد مونتاژ جنگنده "میگ ۲۹" در کره شمالی، در سال ۱۹۸۹، تحت لیسانس شوروی میان دو کشور امضا شده بود که تا

قبل از فروپاشی شوروی حدود ۶۲ درصد از دستگاه‌ها و تجهیزات مونتاژ آن وارد کره شمالی شده بود. پس از فروپاشی شوروی، روسیه خود را متعهد به تکمیل آن ندانست و کارخانه مونتاژ "میگ ۲۹" به صورت ناقص باقی ماند. باقیمانده بدهکاری کره شمالی به روسیه نیز طی سه سال با صدور سیمان، فلزاتی مانند طلا و تنگستن و انواع سنگ‌های معدنی و چوب سرخ جنگلی به میزان ۸۰ درصد و بقیه به صورت نقد پرداخت گردد. در ضمن حقوق ۲۰ هزار کارگر کره‌ای در بخش کشاورزی و جنگل روسیه نیز جزء طلب نقدی آن کشور لحاظ شود (طبیعی است که نتیجه قطعی و تحقق عملی گفتگوها با مشکلاتی مواجه باشد که اطلاعات موثقی در دست نیست).

با قدرت گرفتن تدریجی کمونیست‌ها در دستگاه حاکمه روسیه، تلاش‌هایی برای کمک به کره شمالی، بعنوان تنها کشور باقیمانده از بلوک کمونیست، صورت می‌گرفت. در این راستا تقویت سامانه تجهیزات نظامی کره شمالی، که اکثراً روسی می‌باشند، در اولویت قرار گرفت. در این مورد نظامیان قدیمی روسیه تمایل بیشتری نشان می‌دادند ولی برخی کماکان نگاه منفی داشتند. مثلاً، آقای آندره کوزیرف، وزیر خارجه وقت روسیه، در سال ۱۹۹۶، تأکید داشت که کشورش با فروش اسلحه به هر کشوری بجز کره شمالی موافق است. کره شمالی نیز متقابلاً روسیه را مورد حمله قرار می‌داد.

در سال‌های پایانی آخرین دهه قرن بیستم، روسیه، در راستای کسب موقعیت متوازن‌تری در شبه‌جزیره، به تجدید نظر در سیاست خارجی خود در برابر پیونگیانگ پرداخت. در بهار ۱۹۹۶، اولین نشست کمیسیون مشترک دو کشور تشکیل و رئیس دوما روسیه، آقای "گنادی سلژنف Gennadi Seleznev"، از کره شمالی دیدار کرد. در پائیز ۱۹۹۶، وزرای خارجه دو کشور طرح تبادل دیپلمات‌ها و همکاری فرهنگی - علمی برای سال‌های ۹۸-۱۹۹۷ را امضا نمودند.

در نوامبر ۱۹۸۸، کره شمالی به همراه روسیه و چین معاهده‌ای درباره علامت‌گذاری آبهای مرزی در رودخانه "تومن Tuman" امضا نمودند.

پس از دوران یلتسین، که از نظر کره شمالی مسبب سردی روابط دو کشور بود، و با رویکار آمدن آقای ولادمیر پوتین، عهدنامه مودت، همکاری و روابط خوب همسایگی، در فوریه ۲۰۰۰ بین دو کشور امضا گردید. از آوریل ۲۰۰۰، تلاش‌های پشت پرده برای دیدار پوتین از پیونگیانگ صورت گرفت تا اینکه اولین دیدار سران، در تاریخ روابط دو کشور، در ژوئیه ۲۰۰۰، با سفر پوتین به پیونگیانگ تحقق یافت و بیانیه مشترکی

صادر گردید که در واقع اولین سند بین‌المللی امضا شده توسط "کیم جونگ ایل" می‌باشد.

در واکنش به خروج کره شمالی از پیمان NPT، در ۱۰ ژانویه ۲۰۰۳ و نیز خروج آن کشور از گفتگوهای شش‌جانبه در ۱۰ فوریه ۲۰۰۵، روسیه رسماً ابراز نگرانی نموده و آن را اقدامی در تناقض با خواست اعلام شده کره شمالی مبنی بر شبه جزیره عاری از سلاح هسته‌ای دانست و بالاخره در می ۲۰۰۷، ولادیمیر پوتین طی فرمانی کلیه‌ی دفاتر دولتی و شرکت‌ها، کارخانجات و بانک‌های اعم از اقتصادی، تجاری، مالی و حمل و نقل را از صدور و انتقال هرگونه مواد، سخت‌افزار و دانش‌فنی که در برنامه هسته‌ای کره شمالی کاربرد داشته باشد منع نمود.

به طور کلی روسیه در تلاش است تا در روابط متوازی با کره شمالی و جنوبی داشته و نفوذ خود در کره شمالی و تصمیم‌گیری در مورد مسائل این شبه جزیره را افزایش دهد. تا کنون روسیه سعی کرده است که به طریقی در جریان "KEDO"، نقش فعالی داشته باشد، اما تلاش این کشور بی‌فایده بوده است و پیشنهاد آن‌ها برای شرکت در حل مشکلات جاری قرار داد ترک مخاصمه از سوی آمریکا و کره شمالی رد شده است.

صادرات روسیه به کره شمالی شامل سوخت فسیلی و معدنی، چوب، کود، کشتی و آهن و فولاد می‌باشد. رشد حجم تجارت دو کشور در سال ۲۰۰۳، ناشی رشد صادرات نفت تصفیه شده بود که بر اثر قطع ارسال محموله نفتی مورد تعهد آمریکا، ژاپن و کره جنوبی، پیونگ‌یانگ را وادار به تعامل با روسیه در این رابطه نمود.

بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵، تجارت بین دو کشور ۶۴٪ افزایش یافت و از حدود ۱۰۵ به حدود ۱۷۳ میلیون دلار رسید. البته ۸۰٪ روابط اقتصادی دوجانبه کره شمالی و روسیه شامل همکاری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های کره شمالی و روسیه در سیبری و خاور دور، عمدتاً مناطق "کمره Kemerove"، "ماگادان Magadan" و "پریمورسکی Primorski" می‌باشد.

مقامات روسی که به دنبال کسب منافع بیش‌تری از ژاپن، کره جنوبی و اروپا هستند، در تلاشند با لغو پیمان نظامی با کره شمالی، خود را از انتقادات در این باره رها سازند و

در این راستا حجم تجارت روسیه با کره شمالی از ۳ میلیارد و ۵۸ میلیون دلار در سال ۱۹۹۹ به ۲۳۰ میلیون دلار در سال ۲۰۰۵ کاهش یافته است.^۱

جدول ۱- تجارت کره شمالی با روسیه

سال	۱۹۹۰	۱۹۹۲	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۵
میلیون دلار	۲۶۰۰	۶۰۰	۶۵	۹۰	۱۰۵	۱۱۵	۲۳۰

رابطه با چین

رابطه مردم کره شمالی و چین به هزاران سال قبل باز می‌گردد. آنهنگام که براساس منابع غیرچینی و برخی منابع چینی، مردم کره شمالی همراه با اجداد ساکنین فعلی ایالت "منچوری Manchuria" چین در همسایگی روسیه و کره شمالی، تحت حاکمیت واحد سومین پادشاهی باستانی کره، بعنوان "گگوریئو (Goguryeo و یا Koguryo)" زندگی می‌کردند. این عنوان را ریشه واژه "کره" دانسته‌اند. بهمین دلیل و مشترکات متعدد دیگر، چین و کره شمالی از لحاظ فرهنگی، تاریخی و آداب و سنن اجتماعی، از مشترکات بسیاری برخوردارند.

نوامبر ۱۹۵۰ نیروهای چینی وارد جنگ دو کره شد. در این جنگ چین تلفات زیادی را متحمل گردید و پسر مائو، در همین جنگ کشته شد. این کشور حتی در طول سال‌های جنگ سرد، اصلی‌ترین پشتیبان کره شمالی بود.

روابط نزدیک و صمیمانه مائو و "کیم ایل سونگ"، منجر به گسترش پیوندهای عمیق اقتصادی، سیاسی و نظامی دو کشور، در جریان جنگ و بعد از آن گردید. پس از جنگ کره، چین در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و بازسازی کره نقش عمده‌ای را ایفا کرد.

روابط دو کشور در ژوئیه ۱۹۶۱، (کره شمالی در ۱۱ ژوئن ۱۹۶۱ یک پیمان) با امضای معاهده دوستی، مساعدت و همکاری متقابل، با تأکید بر دفاع متقابل و همکاری نظامی و اقتصادی وارد مرحله جدید گردید. بر مبنای ماده یک این پیمان، در صورت هرگونه تجاوز نظامی به خاک چین یا کره شمالی، هرکدام از این کشورها می‌بایستی به

^۱ - اطلاعات از: Subscription database. Global Insight.

کمک دیگری شتافته و با متجاوز وارد جنگ شود. این پیمان کماکان به قوت خود باقی است.

پس از فروپاشی شوروی، پیوند دو کشور بعنوان بازماندگان وفادار به کمونیسم تقویت بیشتری یافت و چین تنها کشور مورد اتکاء کره شمالی گردید. قوی‌ترین روند نوسازی سوسیالیسم و اصلاحات سیاسی در کره شمالی متأثر از سبک چینی می‌باشد. مرزهای طولانی مشترک؛ ایدئولوژی و اندیشه سیاسی مشترک و یا لاقلاً نزدیک بهم؛ مشابهت در مسائل تحمیلی سیاست خارجی، نظیر دوطرفه شدن کشور، جدایی تایوان از چین و کره جنوبی از کره شمالی و آرمان مشابه دو کشور در نیل به چین واحد و کره واحد؛ و بویژه علایق مشترک در سیاست خارجی در مواجهه با برتری جویی‌های ایالات متحده آمریکا، ژاپن و اتحادیه اروپا در منطقه همگی اساسی‌ترین مبنای روابط ویژه و همکاری دو کشور در عرصه روابط بین‌الملل می‌باشند.

چین در طول بحران‌های سیل و خشکسالی کره شمالی، کمک‌های غذایی و دارویی به ارزش ۲/۱ میلیارد دلار را به این کشور ارسال نمود. در کلیه مذاکرات، از موضع کره شمالی دفاع کرده است. کره شمالی نیز با ملاحظه این واقعیت که قطع پشتیبانی چین دشواری‌هایی در زندگی سیاسی و اقتصادی کشورش بوجود می‌آورد، همواره سعی داشته است که با سیاست‌های چین هماهنگ باشد. تا جایی که حتی پناهنده شدن جانگ‌هوانگ‌یوپ، به سفارت کره جنوبی در پکن، موجب اعتراض کره شمالی به چین نشد. به هر صورت نه پیونگ‌یانگ حاضر است پکن را بعنوان عقبه خود از دست بدهد و نه چین حاضر می‌شود از پیونگ‌یانگ بعنوان خاکریز اول خود صرف‌نظر کند و با آمریکا همسایه شود. به نظر می‌رسد در سال‌های آتی، همکاری دو کشور در تمامی زمینه‌ها در سطح مطلوب ادامه یابد.

با خروج کره شمالی از "معاهده منع تکثیر NPT" در سال ۲۰۰۳، تلاش چین گفتگوهای شش‌جانبه را ممکن ساخت. پس از پنج دور گفتگو، کره شمالی در سال ۲۰۰۵، از ادامه مشارکت در گفتگوها سرباز زد. و در فاصله‌ای کمتر از یکسال، در ۵ ژوئیه ۲۰۰۶ به آزمایش شش موشک هسته‌ای از جمله تئپودانگ-۲، که فرضاً می‌تواند آلاسکا را هدف قرار دهد، مبادرت ورزید.

دیدار "کیم‌جونگ‌ایل" از جنوب چین در ژانویه ۲۰۰۶ را به انگیزه آشنایی با روند اصلاحات چینی دانسته‌اند.

آزمایش هسته‌ای اکتبر ۲۰۰۶، با مخالفت چین روبرو شد. چین آن را اقدامی در مخالفت با جامعه جهانی و تهدیدی علیه ثبات منطقه خواند و از قطعنامه ۱۷۱۸، سازمان ملل در محکومیت این اقدام و اعمال تحریم اقتصادی علیه کره شمالی حمایت نمود.

در تعاملات بین‌المللی چین از کشورهای با نفوذ بر کره شمالی تلقی می‌گردد. نقش چین در تشویق کره شمالی به حضور در مذاکرات شش‌جانبه با اهمیت بوده است. از دهه ۹۰ تاکنون بیش از ۹۰٪ انرژی کره شمالی از چین تهیه شده است. وابستگی اقتصادی کره شمالی به چین طبیعی بوده و در تأمین غذای مورد نیاز کره شمالی نقش چین برجسته است.

رابطه با کره جنوبی

با تسلیم ژاپن در ۱۵ اوت ۱۹۴۵ در برابر متفقین جنگ جهانی دوم و پایان حاکمیت ژاپن بر شبه‌جزیره کره، شوروی در ۲۲ اوت و آمریکا در ۸ سپتامبر ۱۹۴۵ به ترتیب وارد پیونگ‌یانگ و سئول گردیدند. در سال ۱۹۴۶، کمیسیون مشترک آمریکا و شوروی برای تشکیل دولت کره منحل و در ۱۹۴۷ "کمیسیون موقت سازمان ملل برای کره" ایجاد می‌گردد. در ۱۰ می ۱۹۴۸ انتخابات تحت نظارت سازمان ملل در کره جنوبی برگزار و در ۱۵ اوت و ۹ سپتامبر ۱۹۴۸ به ترتیب کره جنوبی و کره شمالی تأسیس گردیدند.

از زمان تقسیم دو کره، در سال ۱۹۴۵، بویژه پس از جنگ سال‌های ۵۳-۱۹۵۰ بین دو کره و امضای معاهده ترک‌مخاصمه ۱۹۵۳ بین آمریکا و کره جنوبی، بعنوان نماینده نیروهای سازمان ملل از یکطرف، و چین و کره شمالی، بعنوان نماینده بلوک کمونیست از طرف دیگر؛ موضوع وحدت شبه‌جزیره کره، بعنوان یکی از موضوعات مهم در دستورکار سیاست خارجی دو کره باقیمانده است.

درحالیکه هیچ وجه تمایزی، از لحاظ نژاد، زبان و تاریخ، بین ساکنان این دو بخش از شبه‌جزیره کره وجود ندارد، بیش از شصت سال از جدایی تلخ آنان می‌گذرد. علاوه بر آن، حدود سه دهه، حتی جو مناسبی برای مذاکره و گفتگوی رودررو برای وحدت بین شمال و جنوب وجود نداشت. از حوادث عمده این دوران، حمله ۲۱ ژانویه ۱۹۶۸، به

سیاست خارجی / ۱۱۳

کاخ ریاست جمهوری کره جنوبی "خانه آبی" بود که به عوامل کره شمالی منتسب ساختند.

در اوت ۱۹۷۱، کره شمالی و کره جنوبی از طریق جمعیت‌های صلیب سرخ متناظر خویش، با هدف بهم پیوستن خانواده‌های از هم جدا شده در پی تقسیم کره و جنگ کره، وارد گفتگو شدند. در ۴ ژوئیه ۱۹۷۲، طرفین طی بیانیه‌ای توافق نمودند به فضای خصومت‌آمیز حاکم بر شبه‌جزیره پایان داده و در راستای وحدت صلح‌آمیز تلاش نمایند. تبادل مسئولین و ارتباطات منظم از طریق کمیته هماهنگ‌کننده شمال و جنوب و صلیب سرخ در سال ۱۹۷۲ صورت می‌پذیرفت.

در سال ۱۹۷۳، "پارک چونگ‌هی"، رئیس جمهور وقت کره جنوبی، اعلام کرد که به دنبال راهیابی جداگانه به سازمان ملل متحد است. "کیم‌دای‌جونگ"، رهبر مخالفان جنوب و طرفدار ورود متحد دو کره به سازمان ملل نیز توسط سازمان امنیت کره جنوبی در توکیو ربوده شد. این تحولات تماس‌ها و ارتباطات دو کره را متوقف ساخت.

اواخر دهه ۱۹۷۰، کنفرانس‌ها و مذاکرات متعددی به‌منظور نیل به وحدت برگزار و نظریه‌هایی در این باره ارائه شد. "کیم‌ایل‌سونگ"، اصول سه‌گانه "وحدت مستقل ملی"، شامل "استقلال"، "وحدت مسالمت‌آمیز" و "اتحاد بزرگ ملی" را اعلام داشت. وی در سخنرانی‌اش در افتتاح ششمین کنگره حزب کارگران، در سال ۱۹۸۰، طرح تشکیل جمهوری کنفدرال کوریو بر پایه اصول سه‌گانه مزبور را ارائه داد. براساس این طرح دوطرف از شرایط برابری در یک جمهوری برخوردار می‌شدند. با این وجود، کره جنوبی با آن موافقت نکرد. در همین سال نهضت دمکراسی "گوانگجو-Gwangju" بوقوع پیوست.

در اکتبر ۱۹۸۳، رئیس جمهور کره جنوبی، آقای "چوآن دوو هوآن" که سرگرم دیدار رسمی از یانگون، پایتخت برمه (میانمار) بود مورد سوء قصد قرار گرفت. در این سوء قصد وی جان سالم بدر برد؛ اما چهارتن از اعضای کابینه وی در میان ۱۷ تن از همراهان و چهار مسئول برمه‌ای کشته شدند. کره جنوبی، این سوء قصد را به کره شمالی منتسب ساخت و روابط دو کشور روبه وخامت نهاد.

در ژانویه ۱۹۸۴، مذاکرات سه‌جانبه بین کره شمالی، کره جنوبی و آمریکا، برای بحث درباره جایگزینی موافقتنامه ترک مخاصمه با یک قرارداد صلح و انتشار اعلامیه عدم تجاوز را پیشنهاد کرد که مورد موافقت آمریکا و کره جنوبی واقع نشد.

در سپتامبر ۱۹۸۴ کره جنوبی پیشنهاد شمال مبنی بر ارسال کمک‌های غیرنقدی برای قربانیان سیل شدید در جنوب را پذیرفت و به این بهانه گفتگوها درباره سرنوشت خانواده‌های از هم جدا شده؛ موضوعات اقتصادی و تجاری بین صلیب سرخ و نیز مجالس دو کشور از سر گرفته شد. اما با انجام مانور نظامی مشترک کره جنوبی و آمریکا، تحت عنوان "تیم اسپیریت (Team Spirit)"، کره شمالی آن را در تناقض با روند گفتگو خوانده و گفتگوها را در ژانویه ۱۹۸۶، یکجانبه به حالت تعلیق درآورد.

در پی حادثه انفجار هواپیمای تجاری کره (KAL-858) در ۱۹۸۷، که به عوامل کره شمالی نسبت داده شده بود، مذاکرات پر سرو صدای طرفین درباره میزبانی مشترک المپیک ۱۹۸۸ در سئول نیز به شکست انجامید.

در ژوئیه ۱۹۸۸، یک طرح شش ماده‌ای توسط "روتائه‌وو" رئیس جمهوری کره جنوبی ارائه گردید که بر اساس آن روابط تجاری بین شمال و جنوب برقرار و رقابت‌های خصمانه متوقف شود. وی برای اولین بار در سخنانش در مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای بحث درباره مسائل امنیتی با کره شمالی ابراز آمادگی نمود.

در سپتامبر ۱۹۸۹، طرح تشکیل جمهوری مشترک‌المنافع از طرف کره جنوبی به کره شمالی و سایر کشورهای جهان ارائه شد. کره شمالی طرح مزبور را رد کرد و مجدداً طرح تشکیل جمهوری کنفدرال کوریو را مطرح ساخت.

در ۴ تا ۷ سپتامبر ۱۹۹۰، اولین دور از هشت دور مذاکرات بین نخست وزیران دو کشور در سئول انجام پذیرفت. این دور از مذاکرات به دو توافق اساسی منجر گردید:

۱- توافقی اساسی درباره آشتی، عدم تجاوز، تبادلات و همکاری که برای تحقق آن، چهار کمیته مشترک: کمیته آشتی؛ کمیته امور نظامی؛ کمیته همکاری و تبادلات اقتصادی و کمیته تبادلات فرهنگی- اجتماعی تشکیل شد. این کمیته‌ها دارای زیر کمیته و دفاتر رابطی مستقر در "پانمونجوم" بودند. در ۲۵ مارس ۱۹۹۱، پرچم کره متحد توسط تیم واحد دو کره در مسابقات جهانی تنیس ژاپن برافراشته و در ۶ ماه می، تیم مشترک فوتبال کره در بازی‌های جوانان پرتقال شرکت نمود. در ۱۳ دسامبر نیز این توافق اساسی بین دو کره امضا گردید. با این وجود، در پاییز ۱۹۹۲، بر اثر افزایش تنش بین دو کشور بر سر مسائل هسته‌ای، فعالیت کمیته‌های فوق متوقف گردید.

۲- بیانیه مشترکی درباره عاری سازی شبه‌جزیره کره از سلاح هسته‌ای در ۳۱ دسامبر ۱۹۹۱ پاراف گردید. براساس این بیانیه دوطرف موظف گردیدند از آزمایش،

ساخت و تولید، دریافت، فراوری، ذخیره‌سازی نصب و کاربرد سلاح هسته‌ای اجتناب و از داشتن تأسیسات فراوری هسته‌ای و غنی‌سازی اورانیم ممنوع گردیدند. براساس این بیانیه، در مارس ۱۹۹۲، کمیته مشترک حفظ طبیعت JNCC-Joint Nature (Conservation) Committee تشکیل ولی اجلاس متعاقب آن نتوانست رژیم بازرسی دوجانبه‌ای ایجاد نماید.

با اختلاف نظرات بر سر مسائل هسته‌ای بین کره‌شمالی و کره‌جنوبی و نیز آمریکا و کره‌شمالی و شروع رزمایش نظامی "تیم اسپریت" بین آمریکا و کره‌جنوبی در ۱۹۹۳، روند مذاکرات متوقف شد و روابط دو کشور به وضعیت قبلی خود بازگشت. کره‌شمالی اعلام داشت که از این به بعد، مسائل شبه‌جزیره، باید تنها در مذاکره دوجانبه پیونگ‌یانگ و واشنگتن حل و فصل شود.

دولت جمهوری دموکراتیک خلق کره، در ۲۸ آوریل ۱۹۹۴، طی یک بیانیه رسمی، ضمن اشاره به تخلفات بی‌شمار آمریکا در موافقتنامه ترک مخاصمه ۱۹۵۳، کمیسیون ناظر بر آتش بس بین دو کره را ناتوان اعلام کرد و متعاقباً رسماً از این کمیسیون خارج شد و دفتری تحت عنوان نمایندگی ارتش خلق کره در "پان‌مان‌جوم" افتتاح کرد. قدرت‌های دینفع در شبه‌جزیره کره، درباره انحلال کمیسیون ناظر بر آتش بس، موضع‌گیری‌های متفاوتی داشتند. آمریکا و کره‌جنوبی از خروج کره‌شمالی از کمیسیون ناظر بر آتش بس اظهار نگرانی کرده و تأکید کردند که کمیسیون فوق‌همچنان دارای اعتبار قانونی است و هرگونه تغییر در این زمینه باید با توافق واشنگتن و سؤال انجام پذیرد. روسیه پیشنهاد برگزاری یک کنفرانس بین‌المللی صلح، متشکل از کره‌جنوبی، کره‌شمالی، آمریکا، روسیه، چین و ژاپن، تحت نظارت سازمان ملل را مطرح ساخت؛ ولی کره‌شمالی با این پیشنهادها مخالفت و کماکان بر سیاست خود مبنی بر بی‌اعتبار بودن قرارداد ترک‌مخاصمه و همچنین حذف کره‌جنوبی بعنوان طرف قرارداد و اصرار بر تنظیم یک قرارداد صلح جدید، پافشاری نمود. باضافه به دفعات، طی بیانیه‌های مختلف اعلام کرد که تنها راه از بین بردن تنش در شبه‌جزیره کره، تنظیم یک قرارداد صلح جدید با آمریکا می‌باشد. در هر حال، طی سه سال پس از خروج کره‌شمالی از کمیسیون، چین، لهستان، چک و اسلواکی نیز در اثر فشارهای کره‌شمالی نیروهای ناظر خود را از "پان‌مان‌جوم" خارج کردند.

"کیم ایل سونگ"، رهبر کره شمالی، طی دیدار جیمی کارتر از کره شمالی در ۱۹۹۴، با اولین دیدار در سطح سران دو کره موافقت کرد و طرفین در شرف برنامه‌ریزی دیدار برای ماه ژوئیه همان سال بودند که با درگذشت "کیم ایل سونگ" این دیدار تحقق نیافت.

در ۲۳ فوریه ۱۹۹۶، کره شمالی بعد از دو سال تبلیغ درباره مردود بودن قرار داد ترک مخاصمه و لزوم جایگزینی آن با یک قرار داد صلح دائم، طرحی ارائه داد، که براساس آن اداره خط نظامی نشانه‌گذاری شده (DML) و منطقه (حایل) غیرنظامی (DMZ) توسط آمریکا و کره شمالی انجام گردد و تا نهایی شدن قرارداد دائم صلح، یک قرارداد موقت بین آمریکا و کره شمالی امضا و در پی آن گفتگو بین شمال و جنوب صورت پذیرد.

آمریکا و کره جنوبی، ابتدا این طرح را بی‌پاسخ گذاشتند؛ اما بعد از مدتی، مذاکره بین شمال و جنوب، تحت نظارت آمریکا و چین مطرح شد. کره شمالی این پیشنهاد را پذیرفت مشروط به اینکه جلسه‌ای توجیهی با حضور چهار کشور آمریکا، چین، کره جنوبی و کره شمالی داشته باشد. در پی این توافق، نفوذ یک فروند زیردریایی کره شمالی به سواحل کره جنوبی و نیز پناهنده شدن "هوانگ جونگ یوپ"، دبیر کمیته مرکزی حزب کارگران به سفارت کره جنوبی در پکن، به تشنج بین شمال و جنوب منجر و انجام این مذاکرات را معلق ساخت. نهایتاً، پس از گذشت چند ماه، اولین دوره مذاکرات چهار جانبه، با شرکت کره شمالی و جنوبی، چین و آمریکا، در پنجم مارس ۱۹۹۷ انجام شد. چهار دور مذاکرات چهارجانبه انجام شد. موضع کره شمالی در تمامی این مذاکرات اصرار بر خروج نیروهای آمریکایی از کره جنوبی و امضای قرارداد صلح بین کره شمالی و آمریکا بود.

پس از انتخاب "کیم دای جونگ" بعنوان رئیس جمهور کره جنوبی، در آوریل ۱۹۹۸، وی سیاست جدیدی را با عنوان "سیاست آفتاب درخشان - Sunshine Policy" با کره شمالی در پیش گرفت. براساس نگاه "کیم دای جونگ" درباره اتحاد دو کره ابتدا باید با کمک مالی و ساخت صنایع کره شمالی، اقتصاد بیمار این کشور ترمیم و سپس در سایه رونق اقتصادی در مورد اتحاد دو کشور بحث و گفتگو نمود. او معتقد بود که کمک اقتصادی به شمال و اجرای یک سیاست متعادل با این کشور، جبهه میانه‌رو در کره شمالی را تقویت خواهد کرد. بر این مبنا به کلیه شرکت‌های کره جنوبی اجازه

داد، بدون هیچ‌گونه محدودیتی، در کره‌شمالی سرمایه‌گذاری کنند. وی از شرکت‌های هیوندای و سامسونگ خواست به کره‌شمالی سفر کرده و برای سرمایه‌گذاری در این کشور برنامه‌ریزی کنند. باضافه، "کیم‌دای‌جونگ" به مردم کره‌جنوبی اجازه داد از کره‌شمالی بازدید و با اقوام خود دیدار نمایند. لازم به یادآوری است که قبل از ریاست جمهوری وی، سفر اتباع کره‌جنوبی به کره‌شمالی یک تا سه سال زندانی داشت.

اگرچه منازعات دریایی ۱۵ ژوئن ۱۹۹۹ در "یئون‌پیونگ - Yeonpyeong"، در روابط دو کشور ایجاد تنش نمود ولی ادامه اجرای سیاست آفتاب درخشان "کیم‌دای‌جونگ"، کره‌شمالی را به گفت‌وگوی مستقیم با کره‌جنوبی ترغیب نمود. سرانجام در ۸ آوریل ۲۰۰۰، دو کشور با انتشار اعلامیه رسمی اعلام کردند که رهبران دو کشور در پیونگ‌یانگ به مدت سه روز با یکدیگر دیدار خواهند داشت. به این ترتیب، براساس توافق به عمل آمده بین دو کشور "کیم‌دای‌جونگ" رئیس‌جمهور کره‌جنوبی در ۱۲ ژوئن ۲۰۰۰، وارد پیونگ‌یانگ شد و سرانجام پس از ۵۰ سال، دو کشور به صورت مستقیم با یکدیگر مذاکره کردند. نتیجه این مذاکرات مثبت و زمینه‌های مناسبی را برای اتحاد دو کشور فراهم آورد و در ۱۵ اوت ۲۰۰۰، اولین دیدار بین خانواده‌های از هم جدا شده صورت پذیرفت. ولی مجدداً ۲۹ ژوئن ۲۰۰۲، شاهد برخورد نیروی دریایی دو کشور در سواحل غربی بود.

روابط اقتصادی دوکشور برای اولین بار، در سال ۲۰۰۵، به مرز یک میلیارد دلار رسید. حجم تجارت دو کره در سال ۲۰۰۷ به حدود ۱/۸ میلیارد دلار (۱,۷۹۷,۸۹۰,۰۰۰ دلار)، که بالاترین رقم تاریخی خود می‌باشد، رسید و نسبت به سال گذشته که ۱/۳۵ میلیارد دلار بود ۳۳٪ افزایش نشان می‌دهد. این حجم تجارت به تنهایی ۶۵٪ حجم تجارت کره‌شمالی در سال ۲۰۰۶ می‌باشد که بالغ بر ۲/۹۹۶ میلیارد دلار بود.

با آزمایش موشک دئپودونگ ۲ (Daepodong) در ۵ ژوئیه ۲۰۰۶ و سپس آزمایش هسته‌ای ۹ اکتبر ۲۰۰۶، نشیب جدیدی در روابط ایجاد شد تا اینکه بالاخره در ۲ اکتبر ۲۰۰۷، برخلاف بیانیه مشترک اولین دیدار سران در پیونگ‌یانگ که دیدار بعدی سران را در سئول پیش‌بینی کرده بود، آقای "رو مووهیون Roo Moo-hyun"، رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی با عبور از منطقه حایل غیرنظامی، طی سفری زمینی برای دیدار با "کیم‌جونگ‌ایل" به پیونگ‌یانگ عزیمت نمود. در این دیدار ضمن تأکید بر بیانیه ۱۵ ژوئن درباره پیش برد موضوع وحدت شبه‌جزیره، روابط دو کره، صلح و سعادت و رفاه

مردم گفتگو نمودند و در ۴ اکتبر ۲۰۰۷، "رو مووهیون" و "کیم جونگ ایل" بیانیه صلح را امضا نموده و طی این سند خواستار جایگزینی قرار داد آتش بس با معاهده دائمی صلح از طریق گفتگوهای بین‌المللی گردیدند.

آقای "لی میونگ باک Lee Myung Bak"، رئیس جمهور بعدی کره جنوبی موضع سردتر و سخت‌تری را در برابر کره شمالی اتخاذ نمود. در نتیجه کره شمالی روابط گوناگون و حتی ارتباطات بین دو ملت را محدود و حتی جنوب را تهدید به حمله نمود که موجب نگرانی جنوب و تأثیر بر بازار بورس گردید.

در مارس ۲۰۰۸، در پی سخنان آقای "کیم‌هاجونگ Kim Ha-Joong"، وزیر وحدت آفرینی کره جنوبی، مبنی بر اینکه توسعه مجموعه صنعتی ایکه آن کشور در شهر مرزی "کئه‌سونگ - Kaesong" در کره شمالی ایجاد می‌نماید بدون پیشرفت برنامه غیرهستهای شدن کره شمالی پیشرفتی نخواهد داشت؛ یازده دیپلمات کره جنوبی آن مجموعه را ترک کردند. چندی بعد از آن، و در پی حادثه ۱۱ ژوئیه ۲۰۰۸ که یک توریست زن جنوبی بر اثر تیراندازی سرباز شمالی کشته شد، روابط دو کشور با تنش جدیدی روبرو شد.

رابطه با ژاپن

ژاپن به مدت ۳۵ سال، از ۱۹۱۰ تا ۱۹۴۵، بر شبه‌جزیره کره حکومت استعماری داشت. در طول این مدت، ژاپنی‌ها مرتکب جنایات زیادی شدند که در یاد و خاطره کره‌ای‌ها نقش بسته است. یکی از این جنایات انتقال ۱۵۰ هزار نفر از زنان و دختران کره‌ای به ژاپن بعنوان بردگان جنسی بوده است. کره شمالی در این مورد خواستار عذرخواهی رسمی ژاپن و پرداخت غرامت شده است.

روابط کره شمالی با ژاپن همواره غیر دوستانه و اغلب نیز خصمانه و محدود به روابط حزب سوسیالیست ژاپن (JSP) و روابط تجاری غیر رسمی بالغ بر ۲۰۰ میلیون دلار سالانه در دهه ۱۹۸۰، غالباً از کانال انجمن کره‌ای‌های مقیم ژاپن (چونگورین‌ها) بوده است. موضوعات مورد مناقشه بین دو کشور تبلیغات کره شمالی علیه ژاپن، محاصره اقتصادی ژاپن علیه کره شمالی به جهت اقدام تروریستی آن کشور علیه کره جنوبی و بدهی ۵۰ میلیون دلاری کره شمالی به ژاپن روابط دو کشور خصمانه‌تر گردید.

در دهه ۹۰، همزمان با تحول در سیاست خارجی کره شمالی در قبال روسیه و چین، عادی سازی روابط با ژاپن نیز در راستای حل مشکلات اقتصادی کشور در دستور کار پیونگیانگ قرار گرفت. در دسامبر ۱۹۹۰ هیأت‌هایی از احزاب "لیبرال دمکرات" و "سوسیال دمکرات" به پیونگیانگ سفر و با مقام‌های کره‌ای در مورد تجدید روابط دو کشور گفتگو کردند. اولین دور گفتگوهای ژاپن و کره شمالی به منظور عادی سازی روابط، در ژانویه ۱۹۹۱، با عذرخواهی رسمی ژاپن از سلطه استعماری ۴۵-۱۹۱۰، در پیونگیانگ آغاز گردید. کره شمالی، خواستار غرامت دوران سلطه استعماری ژاپن و جبران خسارات ناشی از جنگ جهانی دوم بود. توکیو ضمن پشتیبانی از ورود همزمان کره شمالی و کره جنوبی به سازمان ملل؛ خواستار حل مسائل مربوط به بازرسی از تأسیسات هسته‌ای کره بود. اختلاف نظر بر سر این خواسته‌ها این دور از مذاکرات را با شکست مواجه ساخت.

در مارس ۱۹۹۴، هیئتی متشکل از سه حزب حاکم بر ژاپن جهت گفتگو با مقام‌های کره شمالی در مورد عادی سازی روابط وارد "پیونگیانگ" شد و یادداشت تفاهمی در این باره امضا شد. ولی مرگ "کیم ایل سونگ" موجب وقفه در مذاکرات دو کشور گردید. در ۳۱ اوت ۱۹۹۸، پس از اینکه کره شمالی اقدام به پرتاب ماهواره آزمایشی خود به مدار زمین کرد، ابتدا ژاپن اعلام کرد که کره شمالی یک موشک بالستیک را مورد آزمایش قرار داده است و بلافاصله به نیروی دریایی خود اعلام کرد که ضمن آماده باش به بررسی این آزمایش بپردازد. باضافه، نخست وزیر ژاپن به کره شمالی اعتراض کرد و اعلام داشت که این کشور از پرداخت یک میلیارد دلار سهم خود برای ساخت راکتورهای آب سبک کره شمالی خودداری می‌کند. ولی در پی انجام مذاکرات مثبت سران دو کره، بسیاری از کشورها از جمله ژاپن تمایل خود را برای انجام مذاکره با کره شمالی ابراز کردند.

در این راستا در ژوئیه ۲۰۰۰، با سفر یک هیئت بلند پایه کره شمالی به ژاپن، دو کشور مذاکرات عادی سازی روابط را از سر گرفتند. نتیجه مذاکرات مثبت بود و به دنبال آن ژاپن تصمیم گرفت ۵۰۰ هزار تن مواد غذایی به کره شمالی ارسال نماید. قرار بود دور دوم مذاکرات جهت برقراری روابط، در نوامبر ۲۰۰۰، در پیونگیانگ برگزار شود.

آقای کوئیزی می (Junichiro Koizumi)، نخست‌وزیر ژاپن دوباره، در ۲۰۰۲ و ۲۰۰۴، با هدف اصلی بازگرداندن ژاپنی‌های ربوده شده دو سفر به پیونگیانگ داشت.

کره شمالی عزیمت ۱۳ نفر از ایشان را اقرار؛ ۸ نفر آن‌ها را فوت شده اعلام و با تحویل ۵ نفر باقیمانده موافقت نمود. لکن در هر حال اختلاف بر سر این مسأله در دستور مذاکرات دو کشور باقی ماند.

در زمینه‌های اقتصادی، ژاپن یکی از شرکای عمده تجاری کره شمالی به شمار می‌آید. آمار منتشره در این زمینه حاکی از این است که ژاپن در مجموع ۲۹ درصد از کل تجارت خارجی کره شمالی را به خود اختصاص داده است. با اضافه یک از منابع ارزی خارجی کره شمالی، ارز و کالای خارجی ارسالی کره‌ای الاصل‌های مقیم ژاپن، برای اقوام خود و نیز به صورت کمک، به کره شمالی می‌باشد.

آخرین تحول در روابط دو کشور تفاهات حاصل از مذاکرات شش‌جانبه در ۱۳ فوریه ۲۰۰۷ و جلسات بعدی آن در این مرحله از گفتگوها، مبنی بر عادی‌سازی روابط دو کشور در قبال برچیدن شدن تأسیسات هسته‌ای کره شمالی می‌باشد. در این راستا دو کشور در سپتامبر ۲۰۰۷ و متعاقباً در ژوئن ۲۰۰۸ با یکدیگر گفتگو داشته‌اند. لیست اهم موضوعات مورد مناقشه در روابط دو کشور در یک نگاه به شرح زیر است:

- ۱- پناه دادن به اعضای ارتش سرخ ژاپن
- ۲- امتناع کره شمالی از ارائه اطلاعات درباره شهروندان ژاپنی که در دهه ۱۹۶۰ به همراه همسران کره‌ای خود به کره شمالی مهاجرت کرده‌اند و سربازان ژاپنی که توسط شوروی در جنگ جهانی دوم به اسارت گرفته شده‌اند.
- ۳- اتهامات علیه کره شمالی در خصوص تعقیب و گریزهای دریایی و قاچاق کالا و مواد مخدر و اقدامات جاسوسی علیه ژاپن
- ۴- مخالفت کره شمالی با عضویت دائم ژاپن در شورای امنیت
- ۵- ادعای ژاپن مبنی بر ربوده شدن تعدادی از شهروندان ژاپنی توسط کره شمالی در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰.
- ۶- تهدید ژاپن به قطع ارسال ارز و کالا به کره شمالی به علت اقدامات ضد ژاپنی آن کشور.
- ۷- آزمایشات موشکی کره شمالی و اتهامات مربوط به تجاوزات هوایی و دریایی آن کشور به حریم ژاپن

ب- روابط با آمریکا و اروپا

رابطه با آمریکا

فراز روابط خصومت‌آمیز کره‌شمالی با آمریکا به دوران پس از جنگ جهانی دوم مربوط می‌شود؛ لکن سابقه منازعات بین دو کشور به اواسط قرن ۱۹ مربوط می‌شود. در اوت ۱۸۶۶، کشتی توپدار آمریکایی ژنرال شِرمَن "General Sherman Incident" برای مذاکره تجاری وارد رودخانه تئودانگ، پیونگ‌یانگ شده بود که به بهانه سرپیچی از دستور نیروهای کره‌ای، زد و خورد چند روزه‌ای در گرفت و در نهایت کشتی به آتش کشیده شد و خدمه آن غرق شدند. این حادثه منجر به حادثه معروف، سینمیانگیو "Sinmiyangyo"، اولین حمله نظامی آمریکا در سال ۱۸۷۱ در جزیره کره‌ای "کانگوا" "Ganghwa" گردید که طی آن ۳۵۰ کره‌ای کشته شدند گردید. البته ۴ سال بعد کره وادار به توافقی تجاری با ژاپن و در نهایت در سال ۱۸۸۲، توافق تجاری با آمریکا گردید. ولی پذیرش تلویحی الحاق کره به ژاپن از طرف آمریکا، پی‌آمد جنگ روسیه و ژاپن، روابط آمریکا با ملی‌گرایان کره خدشه‌دار شد و تلاش آنان در جلب حمایت آمریکا، در راستای اصل تعیین سرنوشت ملی "وودرو ویلسون" در معاهده ورسای ناموفق ماند. بیش از ۶۰ سال است که رابطه کره‌شمالی با آمریکا با فراز و نشیب‌های بسیاری توأم بوده و همواره فضای بی‌اعتمادی بر این روابط حاکم بوده است.

طی جنگ جهانی دوم، در طرحی عملیاتی، کره در طول مدار ۳۸ درجه، به دو نیم تقسیم شد. اما برهم خوردن روابط آمریکا و شوروی، فرصت یکپارچگی کره را نابود ساخت. تسلیم ژاپن در برابر آمریکا، خروج آمریکا از جنوب، "کیم ایل‌سونگ" را صحنه‌گردان شبه‌جزیره ساخت. وی با امپریالیست خواندن آمریکا در تلاش برآمد تا با اعلام "جمهوری دمکراتیک خلق کره" نظام سوسیالیسم را بر کل شبه‌جزیره حاکم نماید. برخوردهای خونین سوسیالیست‌های کره در شمال به پشتیبانی شوروی و سپس چین و ارتش جمهوری کره در جنوب با حمایت آمریکا، جنگ‌های سال‌های ۵۳-۱۹۵۰ را موجب شد و بالاخره به قرار داد شکننده آتش بس منجر گردید.

بین سال‌های ۱۹۵۸ تا ۱۹۹۱، سلاح‌های هسته‌ای آمریکا کره‌شمالی را نشانه گرفته بود. تعداد چنین کلاهک‌های هسته‌ای در ۱۹۶۷ به ۹۵۰ عدد رسیده بود (بعداً روند کاهش را در پیش گرفت). متقابلاً، کره‌شمالی فعالیت‌های هسته‌ای در پیش گرفت و تماس‌های دوجانبه و چندجانبه در جهت کاهش تنش برقرار شد. از دیدگاه "واشنگتن"،

"پیونگ‌یانگ" ناقض قوانین و عهدنامه‌های بین‌المللی و در پی ساخت سلاح‌های هسته‌ای می‌باشد و در جهت توسعه فناوری موشکی و صدور آن به کشورهای دیگر تلاش می‌کند. کره شمالی نیز آمریکا را کشوری امپریالیستی و جنگ سال‌های ۵۳-۱۹۵۰ میلادی در شبه‌جزیره کره را شاهد ادعای خود می‌شمارد. جنگی که پی‌آمد آن به وجود آمدن دو کشور با دو ساختار متضاد سیاسی و ایدئولوژیک در این شبه‌جزیره بود. کره شمالی که هوادار بلوک شرق بود از نظام کمونیستی برخوردار و کره جنوبی که در اشغال ارتش آمریکا بود نظام سیاسی و اقتصادی طرفدار غرب را اختیار کرد.

در حال، کره شمالی معاهده منع تکثیر هسته‌ای NPT را در سال ۱۹۸۵ امضا کرد. آمریکا نسبت به مبادلات فرهنگی، ورزشی و رسانه‌ای، تسهیلاتی برای کره شمالی قائل شد. به نحوی که در اوایل دهه ۱۹۹۰، تقریباً در تمام این حوزه‌ها، مبادلات ماهانه‌ای بین دو کشور برقرار گردید. مذاکرات با کره جنوبی نیز صورت پذیرفت و منجر به صدور اعلامیه عاری از هسته‌ای شدن شبه‌جزیره گردید. با این وجود، تصاویر منتشره از سازمان جاسوسی آمریکا در اوائل ۱۹۹۳ منجر به این شد که سازمان بین‌المللی انرژی اتمی IAEA، خواستار بازرسی از تأسیسات هسته‌ای کره شمالی گردید.

دبیر کمیته مرکزی خلق کره در گزارشی از بررسی پرونده رابطه با آمریکا، در نشست دوم کنگره حزب، اعلام کرد که آمریکا در صدد نفوذ همه جانبه در تمامی ارکان این کشور است و به چیزی جز سقوط دولت خلق کره نمی‌اندیشید. بنابراین، تنها راه مقابله با آمریکا، دستیابی به تسلیحات اتمی در کنار توسعه موشک بالستیک است.

در پی اعلام این سیاست، کره شمالی در سال ۱۹۹۳ تصمیم به توسعه نیروگاه‌های اتمی خود گرفت و سرانجام این امر منجر به اعلام خروج از "پیمان منع توسعه هسته‌ای NPT" توسط "کیم ایل‌سونگ" در مارس ۱۹۹۳ شد.

با اعلام چنین موضعی از سوی کره شمالی، لابی‌های سیاسی برای متقاعد ساختن این کشور به عدم توسعه هسته‌ای و پایبندی به قوانین بین‌المللی آغاز شد. در ژوئن ۱۹۹۳، مذاکرات بین آمریکا و کره شمالی آغاز و بی‌نتیجه پایان یافت. با اوج تنش، "کیم ایل‌سونگ" از جیمی کارتر دعوت وساطت نمود. کلینتن با پذیرش دعوت از سوی کارتر بعنوان یک شهروند خصوصی موافقت کرد. نهایتاً سفر آقای کارتر به پیونگ‌یانگ و گفتگوهای وی با "کیم ایل‌سونگ" در ۱۶ ژوئن ۱۹۹۴ صورت پذیرفت. کره شمالی خواستار تعهد عدم وارد آوردن ضربه اول از آمریکا گردید که کلینتن آن را رد کرد. در

عین حال، با پذیرش بازرسی کامل آژانس از تأسیسات هسته‌ای از طرف پیونگیانگ، کلینتن در ۳۲ ژوئن ۱۹۹۴، تلاش‌های آمریکا برای تحریم اقتصادی کره شمالی از طریق سازمان ملل را متوقف و آغاز مذاکرات دو کشور در ماه ژوئیه را اعلام داشت. با مرگ "کیم ایل سونگ" رهبر وقت کره شمالی در ۸ ژوئیه ۹۴، عمل به تصمیمات "کیم ایل سونگ"، بویژه قول وی مبنی بر توقف فعالیت‌های هسته‌ای تا مذاکرات بعدی راهبرد پیونگیانگ اعلام می‌گردد. تماس‌ها و سخنان گوناگون طی چندماه آینده در راستای توافقات "کیم ایل سونگ" با "جیمی کارتر" بالاخره منجر به مذاکرات طولانی میان معاونین وزارت امور خارجه کره شمالی و آمریکا، به ترتیب، "کانگ سوک جو KangSokJu" و "ربرت گلوسی Robert Gallucci" از ۲ تا ۲۰ اکتبر ۱۹۹۴، در ژنو گردید و در نهایت با حمایت اتحادیه اروپا و سازمان ملل متحد و در پی دریافت تضمینی مکتوب از آقای کلینتن به "کیم جونگ ایل" درباره تأمین مالی پروژه ساخت دو نیروگاه وعده داده شده، سرانجام "چارچوب توافقی Agreed Framework"، بین نمایندگانه فوق‌الذکر دو کشور در ۲۱ اکتبر ۱۹۹۴ امضا گردید. بر اساس این توافق، دولت آمریکا متعهد شد در برابر جمع‌آوری نیروگاه گرافیکی کره شمالی، مدیریت احداث دو نیروگاه آب‌سبک ۱۰۰۰ مگاواتی، جمعاً ۲۰۰۰ مگاوات، به نحوی که به ترتیب در سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ راه‌اندازی شوند، را توسط "Korean Peninsula Energy Development Organization (KEDO)" عهده‌دار شود.

براساس بند سوم قرار داد مذکور، هزینه این دو نیروگاه بالغ بر ۴/۶ میلیارد دلار تعیین گردید. تأمین ۳/۱ میلیارد دلار آن توسط کره جنوبی، ۱/۱ میلیارد دلار توسط ژاپن و ۴۰۰ میلیارد دلار نیز توسط اتحادیه اروپا تعهد گردید. همچنین از آنجا که کره شمالی با متوقف کردن فعالیت‌های نیروگاه‌های گرافیکی خود با کمبود تولید برق مواجه می‌شد، آمریکا متعهد شد به منظور جایگزینی این انرژی، تا زمان تکمیل اولین نیروگاه آب‌سبک کره شمالی، سالانه ۵۰۰ هزار تن نفت به این کشور تحویل دهد. متقابلاً کره شمالی نیز تعهد کرد، کلیدی فعالیت‌های هسته‌ای خود را متوقف کند، نیروگاه هسته‌ای خود را تحت نظارت آژانس بین‌المللی هسته‌ای قرار دهد، تعداد ۸۰۰۰ میله سوخت اتمی خود را به مأموران این آژانس تحویل دهد و عملیات اجرای ساخت راکتورهای هسته‌ای خود را تحت نظارت سازمان بین‌المللی انرژی هسته‌ای درآورد.

براساس مفاد این قرار داد، همچنین دو کشور توافق کردند که روابط اقتصادی خود را عادی سازند، دفاتر نمایندگی این کشورها در "واشنگتن" و "پیونگ یانگ" گشایش یابد و شبه جزیره کره بعنوان یک منطقه عاری از سلاح هسته‌ای اعلام گردد. در ژانویه ۱۹۹۵، اولین محموله نفتی مقرر در "چارچوب توافقی" به پیونگ یانگ ارسال شد. برخی موانع اقتصادی پس از ۴۵ سال رفع گردید و بحث‌هایی درباره ایجاد دفتر رابط بین دو کشور صورت گرفت ولی طولی نکشید که طرفین یکدیگر را متهم به نقض چارچوب توافقی نموده و مباحث گوناگونی از تهدید و تشویق با مداخله کشورهای کلیدی منطقه رواج یافت و بالاخره یخ‌های موجود در روابط با سفر خانم "البرایت" وزیر امور خارجه وقت آمریکا، در سال ۲۰۰۰ میلادی، به کره شمالی آب شد. پس از انجام این سفر، مقام‌های "پیونگ یانگ" تلاش کردند که با انجام رایزنی‌های دیپلماتیک، دولت آمریکا را متقاعد به ساخت این نیروگاه کنند، اما این تلاش‌ها بی‌نتیجه ماند و معلوم شد که آمریکایی‌ها در قبال ساخت راکتورهای آب سبک، علاوه بر توقف فعالیت‌های هسته‌ای کره شمالی، خواستار توقف فعالیت‌های موشکی کره شمالی نیز می‌باشند.

در طول سال‌های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۹، ۲۶ درصد از هزینه احداث نیروگاه‌ها توسط کره جنوبی و ژاپن تأمین شد. ۱۴ درصد از آن صرف آماده‌سازی و زیرسازی ساختمان نیروگاه‌ها شد. مقام‌های کاخ سفید با تشویق کره جنوبی، از سال ۱۹۹۸، به تدریج فعالیت‌هایی را به منظور نزدیک شدن به کره شمالی و کاهش انزوای این کشور آغاز کردند. با این وجود، از مجموع اقدامات کاخ سفید برآمد که آمریکا در صدد بوده تا با انجام مذاکرات متعدد از جمله مذاکره دو جانبه، سه جانبه (کره شمالی، آمریکا و چین) و مذاکره‌ای چهار جانبه (کره شمالی، آمریکا، چین و کره جنوبی) که در ژنو و نیویورک برگزار شد؛ دولت پیونگ یانگ را به بازی بگیرد.

از سوی دیگر، هزینه تحویل ۵۰۰ هزار تن نفت به کره شمالی را در سال ۱۹۹۶ سنگاپور؛ در سال ۱۹۹۷ مالزی؛ و تا سال ۲۰۰۱ را آمریکا تأمین کرد. در پی این اقدامات و بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، آمریکا کره شمالی را یکی از کشورهای محور شرارت نامید، "پیونگ یانگ" اعلام کرد که اگر آمریکا به تعهدات خود در قبال این کشور عمل نکند، کره شمالی اجازه نخواهد داد باقی مانده میله‌های سوخت اتمی از کشور خارج شود و برنامه‌های اتمی خود را از سر خواهد گرفت، همچنین از

پیمان ترک مخاصمه جنگ شبه‌جزیره کره که در پی آن جنگ میان دو کره پایان یافت خارج خواهد شد. پس از انعقاد قرار داد ۱۹۹۴، مقام‌های کره‌شمالی ضمن ابراز خرسندی از این اقدام، گمان می‌کردند که در برخورد با آمریکا موفق عمل کرده‌اند. اما اینک پس از گذشت نزدیک به یک دهه از این ماجرا متوجه شده‌اند که آمریکایی‌ها آن‌ها را فریب داده و پیونگ‌یانگ در دام مکر و حيله مقام‌های کاخ سفید گرفتار شده است و ضمن از دست دادن زمان، متحمل زیان‌های فراوانی هم شده است.

از اوایل سال ۲۰۰۲، به علت عدم تصویب بودجه لازم از سوی کنگره آمریکا، این مقدار نفت تحویل نشد. شرکت کره‌جنوبی "کپکو" که ۸۰ درصد سهام آن متعلق به جنرال موتورز آمریکا است، مأموریت ساخت دو نیروگاه را به عهده داشت، حتی با پی‌گیری‌های رئیس‌جمهور کره‌جنوبی هم حاضر به شروع کار ساخت نیروگاه نشد.

توافق شش‌جانبه ۱۳ فوریه و متعاقباً ۱۹ مارس ۲۰۰۷، نه تنها زمینه‌ساز عاری از سلاح هسته‌ای شدن شبه‌جزیره کره گردید؛ بلکه جایگزینی قرارداد آتش بس با قرار داد صلحی که ساختار صلح منطقه‌ای شمال شرق آسیا را تشکیل می‌دهد گردید.

از تحولات کم‌نظیر اخیر در روابط دو کشور نجات کشتی تجاری کره‌شمالی با ۲۲ خدمه از دست ۸ دزد دریایی، در ۴ نوامبر ۲۰۰۷، با مساعدت خدمه کشتی نیروی دریایی آمریکا، در سواحل موگادیشو بود که زمینه‌ساز ژست‌هایی دوستانه‌ای از دو طرف گردید.

در ژوئن ۲۰۰۸ آمریکا ضمن قبول ایجاد تأسیسات راکتور آب سبک، با حذف کره‌شمالی از لیست کشورهای حامی تروریسم، فرآیند عادی‌سازی روابط را نیز آغاز نمود. محورهای مهم چالش‌های روابط دو کشور طی متجاوز از نیم قرن گذشته را می‌توان به شرح زیر دانست:

- حضور نزدیک به ۴۰ هزار نظامی آمریکایی در کره‌جنوبی
- موضوع جستجوی اجساد نظامیان آمریکایی کشته شده در جنگ و استرداد آنها
- تجاوزات دریایی آمریکا به آب‌های کره‌شمالی، نظیر ورود کشتی آمریکایی (Pueblo) در سال ۱۹۶۸ به منظور جمع‌آوری اطلاعات و توقیف آن توسط "پیونگ‌یانگ"
- تجاوزات هوایی آمریکا علیه کره‌شمالی، نظیر تجاوز هواپیمای شناسایی آمریکا در سال ۱۹۶۹ به فضای کره‌شمالی و سرنگون کردن آن توسط کره‌شمالی

- حوادث و رخداد‌های روستای مرزی "پان مون جون" واقع در منطقه استقرار نیروهای پاسدار صلح بین‌المللی بین سربازان دو کشور در مرز دو کره در منطقه حائل DMZ، نظیر کشته شدن دو سرباز آمریکایی در این منطقه در سال ۱۹۷۶
 - موضوعات مربوط به برنامه هسته‌ای کره شمالی، اعم سوءظن‌های مربوط به تولید سلاح و یا صدور فناوری‌های مربوطه به کشورهای دیگر
 - توسعه فناوری موشکی و صدور آن به کشورهای دیگر
- ضمناً سفارت سوئد حافظ منافع آمریکا می‌باشد.

رابطه با اروپا

کره شمالی برای مدت‌ها تنها با کشور سوئد دارای روابط دیپلماتیک بود. این کشور از دهه ۱۹۸۰، در جهت برقراری روابط با سایر کشورهای اروپایی گام برداشته است، لیکن به علت شعارگرایی و نیز برنامه هسته‌ای، همواره با بی‌توجهی از سوی آن کشورها مواجه بوده است. مشکلات اقتصادی سال‌های پایانی کره شمالی این کشور را به نگاه واقع‌گرایانه‌تری در سیاست خارجی در راستای ترجیح منافع اقتصادی بر شعارهای سیاسی سوق داد. در نتیجه در کنار توجه بیشتر به ژاپن، کره جنوبی و آمریکا؛ جلب نظر اتحادیه اروپا را نیز هدف گرفت. این تحرک نوین در سال ۲۰۰۰، با عادی‌سازی روابط با ایتالیا، یکی از هفت کشور صنعتی، آغاز شد. سال بعد از آن با هلند روابط برقرار ساخت. این تحولات دیپلماتیک، سفر دو هفته‌ای هیأت کمک‌های فنی کمیسیون اروپا به پیونگ‌یانگ در ۶ فوریه ۲۰۰۱ را در پی داشت؛ که به منظور شناسایی بخش‌های اقتصادی مناسب برای همکاری انجام پذیرفت. در ماه بعد، رئیس کمیته تجارت و سرمایه‌گذاری وزارت اقتصاد هلند، آقای دومینیک بودین "Dominique Bauduin" به پیونگ‌یانگ سفر کرد و در نهایت تفاهم‌نامه‌ای در زمینه‌های تجارت و همکاری اقتصادی امضا نمودند.

در پی مذاکرات ۲۶ تا ۲۸ فوریه بین مقامات جمهوری دموکراتیک خلق کره و آلمان در برلین، روابط دیپلماتی بین دو کشور در اول مارس ۲۰۰۱ در سطح سفارت برگزار گردید. فرانسه نیز تبادلات و گفتگو‌هایی درباره امکان همکاری‌های اقتصادی با کره شمالی داشته است. در این راستا، در ۲۴ می ۲۰۰۵، نشست بین‌اتاق بازرگانی فرانسه با هیأت فرانسوی در این زمینه در پاریس تشکیل شده است.

کره شمالی هم اکنون دارای روابط محدودی با کشورهای فرانسه، ایتالیا، هلند و بلژیک می‌باشد. ضمن اینکه اتحادیه اروپا در طول بحران سیل و قحطی کره شمالی، کمک‌های انسان‌دوستانه، شامل مواد غذایی، دارویی و وسائل و لوازم کشاورزی به این کشور ارسال کرده است. کره شمالی با مجارستان، رومانی، لهستان، یوگسلاوی "سابق"، بلغارستان، چک، سوئد و آلمان روابط سیاسی دارد.

ج- روابط با سایر کشورها

رابطه با پاکستان

در میان کشورهای همسایه جمهوری اسلامی ایران، کره شمالی دارای روابط گسترده‌ای با پاکستان است. روابط سیاسی بین دو کشور از سال ۱۹۶۷ میلادی برقرار شد. دو کشور اقدام به تأسیس سفارتخانه در پایتخت‌های یکدیگر، اسلام آباد و پیونگ‌یانگ، کردند. سفرای اعزامی پاکستان به کره شمالی همگی از ژنرال‌های بازنشسته ارتش بوده‌اند. از اهم اولویت‌های روابط دو کشور، صنایع نظامی بوده است که از سال ۱۹۹۱ توسعه بیشتری یافته است و پس از انجام آزمایش اتمی پاکستان در ماه مه سال ۱۹۹۸ به اوج خود رسید. کره شمالی با اعزام متخصص و ارسال قطعات موشکی به ویژه قطعات سامانه موتور موشک در ساخت موشک "غوری" پاکستان به این کشور کمک کرد. همچنین دو کشور در زمینه مسائل اتمی روابط گسترده‌ای دارند و متخصصان پاکستانی در نیمه دوم سال ۱۹۹۷ و نیمه اول سال ۱۹۹۸ به کره شمالی سفر کردند.

هم اکنون کره شمالی و پاکستان در دو پروژه ساخت "موشک ساحل به دریا" و "موشک ضد هوایی" همکاری مشترک دارند. گفته می‌شود پاکستان با در اختیار گذاشتن یک فروند موشک "هارفون" و دو فروند موشک "استینگر" به کره شمالی، به صورت پروژه‌های جداگانه نیز با آن کشور همکاری داشته است. همچنین پاکستان در جریان سیل و خشکسالی کره شمالی، کمک‌های غذایی و دارویی زیادی به ارزش ۷۰ میلیون دلار به این کشور ارسال کرد. ضمناً پاکستان یک کارخانه ساخت قاشق و چنگال را در سال ۱۹۹۲ در کره شمالی تأسیس کرد و احداث یک کارخانه پارچه بافی را نیز شروع نمود.

رابطه با کشورهای جهان سوم

پس از طرح ایدئولوژی "جوچه" از سوی "کیم ایل سونگ" در دهه ۱۹۶۰، کره شمالی سیاست دیپلماتیک خود را به تدریج به سوی توسعه روابط با کشورهای جهان سوم سوق داد. بر همین مبنا "کیم ایل سونگ" در چهارمین کنگره حزب کارگران کره در سپتامبر ۱۹۶۱ و در مجمع عالی خلق در اکتبر ۱۹۶۲، آمادگی "پیونگ یانگ" را جهت گسترش روابط دوستانه و همکاری با کشورهای مستقل آفریقایی آسیایی و آمریکای لاتین اعلام کرد. در حال حاضر کره شمالی در آسیا با کشورهای "سوریه"، "هند"، "پاکستان"، "مغولستان" و "یمن" روابط سیاسی دارد. از کشورهای آسه آن نیز با "تایلند"، "مالزی"، "اندونزی" و "سنگاپور" روابط سیاسی برقرار کرده است. از کشورهای آفریقایی نیز با "مصر"، "الجزایر"، "نیجریه"، "بنین"، "گابن"، "مالی"، "زنگبار"، "اتیوپی" و "لیبی" و "آفریقای جنوبی" دارای روابط سیاسی در سطح سفیر می‌باشد. این کشور همچنین مربی کارشناس نظامی به ۱۷ کشور آفریقایی اعزام کرده است.

جدول ۲- کشورهای دارای نمایندگی مقیم در پیونگ یانگ

ردیف	کشور	سطح روابط	ردیف	کشور	سطح روابط
۱	بلغارستان	کاردار	۱۴	مغولستان	سفیر
۲	کامبوج	سفیر	۱۵	نیجریه	سفیر
۳	چین	سفیر	۱۶	پاکستان	سفیر
۴	کوبا	سفیر	۱۷	فلسطین	سفیر
۵	جمهوری چک	کاردار	۱۸	فیلیپین	کاردار
۶	مصر	سفیر	۱۹	لهستان	کاردار
۷	آلمان	کاردار	۲۰	رومانی	کاردار
۸	هند	سفیر	۲۱	روسیه	سفیر
۹	اندونزی	سفیر	۲۲	سوئد	سفیر
۱۰	ایران	سفیر	۲۳	سوریه	سفیر
۱۱	لائوس	سفیر	۲۴	انگلیس	کاردار
۱۲	لیبی	سفیر	۲۵	ویتنام	سفیر
۱۳	مالزی	سفیر			

*** دارای سرکنسولگری در کره شمالی

جدول ۳- کشورهای دارای نمایندگی در پکن و سئول و اکرادیتته در پیونگ یانگ

سفارتخانه‌های مقیم در پکن و یا (سئول) و اکرادیتته در کره شمالی					
۱	استرالیا	۱۰	مجارستان	۱۸	اسلوانی
۲	اتریش	۱۱	ایسلند	۱۹	آفریقای جنوبی
۳	بنگلادش	۱۲	ایتالیا (سئول)	۲۰	اسپانیا
۴	برزیل	۱۳	قزاقستان	۲۱	تانزانیا
۵	کانادا (سئول)	۱۴	مکزیک (سئول)	۲۲	تونس
۶	شیلی	۱۵	هلند (سئول)	۲۳	ترکیه
۷	قبرس	۱۶	نیوزیلند (سئول)	۲۴	ونزوئلا
۸	اتیوپی	۱۷	پرتغال (سئول)	۲۵	زیمبابوه
۹	فنلاند				

سوئیس نیز دارای یک دفتر همکاری در پیونگ یانگ می‌باشد.

عضویت در پیمان‌ها و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای

کره شمالی از اوایل دهه ۱۹۷۰ در صدد عضویت در مجامع بین‌المللی بوده است. این کشور در سال ۱۹۷۳ به عضویت اتحادیه بین‌المجالس؛ در سال ۱۹۷۵ به عضویت کشورهای غیر متعهد و در سال ۱۹۷۶ به عضویت کشورهای گروه ۷۷ نایل آمد. کره شمالی در سازمان‌ها و اتحادیه‌های زیر نیز عضویت دارد:

- سازمان ملل (UN)
- سازمان یونسکو (UNESCO)
- سازمان بین‌المللی تجارت دریایی (IMO)
- سازمان هواپیمایی بین‌المللی (ICAO)
- اتحادیه بین‌المللی پست (IPU)
- سازمان هواشناسی بین‌المللی (MWO)
- سازمان بهداشت جهانی (WHO)
- سازمان خواربار و کشاورزی جهان (FAO)
- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)

- اتحادیه بین‌المللی ارتباطات (ITU)
 - کنفرانس توسعه تجارت سازمان ملل متحد (UNCTAD)
 - برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP)
- کره شمالی نمایندگی دائم در سازمان ملل داشته و عهده‌دار آن می‌باشد. کره شمالی در سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای زیر نیز عضویت دارد.

ARF (dialogue partner), ESCAP, FAO, G-77, ICAO, ICRM, IFAD, IFRCS, IHO, IMO, Intelsat (nonsignatory user), IOC, ISO, ITU, NAM, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO.

الف - تاریخچه روابط سیاسی (روابط قبل از انقلاب)

مذاکرات مقدماتی جهت ایجاد روابط دیپلماتیک بین دو کشور در بهمن ۱۳۵۱، آغاز گردید. در فروردین ۱۳۵۲، آقای "کیم جونگ ریون"^۱، وزیر دارایی جمهوری دمکراتیک خلق کره به منظور پی‌گیری مذاکرات قبلی در مورد برقراری روابط سیاسی به تهران مسافرت و با مسئولین وقت وزارت امور خارجه مذاکره نمود. در پی این مذاکرات طرفین اعلامیه مشترکی درباره برقراری روابط سیاسی بین دو کشور در سطح سفارت در تاریخ ۱۳۵۲/۰۱/۳۰ مطابق با ۱۹ آوریل ۱۹۷۳، منتشر نمودند.

متعاقب انتشار این اعلامیه مشترک، دو ماه بعد، یعنی در تاریخ ۱۳۵۲/۰۴/۰۱، روابط سیاسی دو کشور جمهوری اسلامی ایران و کره شمالی، با افتتاح سفارت کره شمالی در تهران آغاز شد و آقای "پاک لی هیون"^۲ بعنوان اولین نماینده سیاسی کشور کره شمالی در تهران با سمت کاردار، مدیریت سفارت آن کشور در تهران را عهده‌دار شد تا اینکه در ۲۸ اسفند ۱۳۵۲ (۱۹ مارس ۱۹۷۴)، آقای "لی یون هو"، بعنوان اولین سفیر کره شمالی در ایران، استوارنامه خود را به شاه مخلوع ایران تسلیم نمود. پس آنگاه، در اردیبهشت ۱۳۵۳، سفیر ایران در پکن، آقای عباس آرام، بعنوان اولین سفیر اکر دیته "پیونگ‌یانگ" معرفی و استوارنامه خود را به آقای "کیم‌ایل‌سونگ"، رئیس جمهور وقت کره شمالی تسلیم داشت.

^۱ - Kim Jong Ryon

^۲ - Pak Li Hyon

آمار تبادل هیأت‌های بلندپایه سیاسی و اقتصادی بین دو کشور از آغاز ایجاد روابط تا مقطع پیروزی انقلاب اسلامی ایران را ۱۶ مورد ذکر شده که اهم آن‌ها به شرح زیر است:

۱- مناسبات سیاسی - اقتصادی، قبل از انقلاب اسلامی

● ۱۳۵۲/۰۶/۰۶ (۲۸ اوت ۱۹۷۳) - یک هیأت بازرگانی کره شمالی به ریاست "لی تی بک"^۱، معاون وزارت بازرگانی خارجی آن کشور به تهران سفر نمود و با آقای احمد معمارزاده معاون بازرگانی وزارت اقتصاد درباره توسعه بازرگانی میان دو کشور مذاکره نمود که منجر به امضای موافقتنامه بازرگانی و پرداخت بین ایران و کره شمالی گردید و به موجب آن حجم کل مبادلات بازرگانی بین دو کشور یک میلیارد و دویست و هفت میلیون ریال پیش‌بینی گردید.

● مرداد ۱۳۵۳ - یک هیأت اقتصادی از جمهوری دموکراتیک خلق کره به ایران سفر نمود و با مسئولین اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد امکانات توسعه روابط بازرگانی دو کشور مذاکره نمودند.

● ۲۸ آذرماه ۱۳۵۳ - مدیرکل بازرگانی خارجی وزارت بازرگانی ایران در رأس هیأتی عازم کره شمالی گردید. در پی مذاکرات این هیأت با مقامات آن کشور، یک پروتکل بازرگانی بین دو کشور به امضا رسید که به موجب آن ارزش کالاهای صادراتی ایران به کره شمالی از ۶۰۰ میلیون ریال در سال به ۸۰۰ میلیون ریال افزایش یافت. جمع مبادلات طرفین ۱۶۰۰ میلیون ریال بود.

● ۱۹ اسفند ۱۳۵۳ - آقای "پاک سونگ چول"^۲، معاون اجرایی نخست‌وزیر جمهوری دموکراتیک خلق کره به دعوت وزیر بازرگانی ایران، در رأس هیأتی وارد تهران شد. در طول این سفر یک تفاهمنامه بازرگانی در ۲۵ اسفند ۱۳۵۳ بین وزیر بازرگانی ایران و آقای "پاک سونگ چول" به امضا رسید که به موجب آن مقرر شد ایران در پنج سال آینده معادل یک میلیون تن فولاد، یک میلیون تن ذرت، ۵۰۰ هزار تن سیمان و ۳۵۰ هزار تن کود شیمیایی و مواد غذایی و کالاهای کشاورزی از کره شمالی وارد نماید.

^۱ - Li Tae Baek

^۲ - Pak Sung Chole

روابط با جمهوری اسلامی ایران / ۱۳۳

- فروردین ۱۳۵۴ - یک هیأت اقتصادی به ریاست آقای "کیم اونگ چول"^۱، معاون بانک بازرگانی خارجی کره شمالی وارد ایران شد و با مقامات وزارت بازرگانی در مورد اجرای تفاهمنامه بازرگانی مورخ اسفند ۱۳۵۳ مذاکراتی انجام داد.
- ۵ آذرماه ۱۳۵۴ - هیاتی به ریاست مدیرکل بازرگانی خارجی کره شمالی به ایران مسافرت کرد و در زمینه افزایش حجم مبادلات بازرگانی بین دو کشور مذاکراتی با مقامات وزارت بازرگانی انجام داد. در پایان این مسافرت پروتکلی بین طرفین برای مدت یک سال به امضا رسید که به موجب آن مقرر گردید ایران سالانه مقداری کالا مانند وسایط نقلیه، بلبرینگ، صابون، پودر رختشویی، حشره کش، انواع ماشین و ابزار، شمش آلومنیوم، سنگهای معدنی و انواع رنگ به کره شمالی صادر نماید و در مقابل کالاهایی از قبیل نقره، آهن آلات، فلزات غیرآهنی، سیمان، مواد معدنی، محصولات کشاورزی و مواد شیمیایی از آن کشور وارد نماید. جمع مبادلات طرفین به موجب پروتکل مزبور ۱،۹۰۰ میلیون ریال بود.
- ۱۷ تیرماه ۱۳۵۶ (۸ ژوئیه ۱۹۷۷) - سومین پروتکل بازرگانی بین دو کشور ایران و کره شمالی منعقد گردید. حجم مبادلات طرفین به موجب پروتکل مزبور ۴۰۰ میلیون ریال بود.

۲- مناسبات فرهنگی، قبل از انقلاب اسلامی

- در ۱۳۵۳/۰۶/۲۰ (اول سپتامبر ۱۹۷۴) - یک موافقتنامه فرهنگی بین دو کشور ایران و کره شمالی منعقد گردید که شامل یک مقدمه و هفت ماده بود. به موجب این موافقتنامه هیأت‌های فرهنگی، علمی، آموزشی، هنری، بهداشتی، تربیت بدنی و مطبوعاتی بین دو کشور مبادله شد و علاوه بر آن اقداماتی نیز در جهت تأسیس انجمن‌های فرهنگی در هر دو کشور انجام پذیرفت.
- در دیماه ۱۳۵۳، آقای "سین جی چین"^۲ معاون وزارت آموزش عالی کره شمالی در رأس هیاتی از مقامات فرهنگی به منظور مذاکره در مورد گسترش روابط فرهنگی میان دو کشور و نیز آشنایی با روش آموزش عالی و برنامه‌ریزی علمی به ایران سفر

^۱ - Kim Ong Chole

^۲ - Sin Jae Chin

نمود. هیأت مزبور طی اقامت خود در ایران از دانشگاه‌های تهران، صنعتی، شیراز و اصفهان بازدید نمود.

- شهریور ۱۳۵۳، هیئتی از ورزشکاران کره شمالی در هفتمین دوره بازی‌های آسیایی که در ایران برگزار گردید شرکت نمودند و اواخر همان سال یک هیأت ورزشی از ایران به کره شمالی مسافرت نمود.

- شهریور ۱۳۵۴، هیاتی به ریاست خانم "هو چونگ سوک"^۱، نایب رئیس مجمع عالی خلق کره شمالی در سمپوزیوم سوادآموزی، در شیراز (تخت جمشید) شرکت نمود.

- در ۱۷ شهریور همان سال اسناد مربوط به تصویب موافقتنامه همکاری فرهنگی ایران و جمهوری دموکراتیک خلق کره بین معاون امور فرهنگی و اجتماعی وزارت امور خارجه ایران و سفیر کره شمالی مبادله گردید.

ب- روابط دو کشور پس از انقلاب اسلامی ایران

۱- فرازها در روابط دیپلماتیک و سیاسی

پس از سرنگونی رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب اسلامی، کره شمالی از اولین کشورهایی بود که از انقلاب اسلامی اعلام حمایت نمود. آقای "هو آدام"، معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه وقت کره شمالی، در رأس هیاتی، در اسفند ۱۳۵۷ به ایران آمد و در شهر مقدس قم به حضور رهبر کبیر انقلاب، امام خمینی (رحمة الله علیه) رسید و پیروزی انقلاب اسلامی را تبریک گفت. با عنایت به این اقدام نمادین و متعاقباً به رسمیت شناختن جمهوری اسلامی ایران از طرف کره شمالی، روابط دو کشور وارد مرحله جدیدی گردید و در راستای گسترش مناسبات بین دو کشور، لزوم افتتاح سفارت در کره شمالی مورد توجه قرار گرفت و سرانجام در ۱۷ فروردین ماه ۱۳۶۱ سفارت جمهوری اسلامی ایران در پیونگ یانگ افتتاح شد.

سفر مقام معظم رهبری، بعنوان ریاست جمهوری وقت، به کره شمالی در اردیبهشت سال ۱۳۶۸، فراز دیگری در روابط دو کشور محسوب می‌شود.

¹ - Ho Jung Suk

۲- تبادل هیأت‌ها

در طول سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ده‌ها هیأت سیاسی، نظامی و اقتصادی ایران به کره‌شمالی سفر کرده‌اند که در رأس آنها مقام‌های عالی رتبه جمهوری اسلامی ایران مانند رئیس جمهور، رئیس مجلس، نخست وزیر (سابق)، وزرا و فرماندهان ارشد نظامی بوده‌اند. اهم این تبادلات به شرح زیر است:

- بهمن ۱۳۶۱- سفر وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- آبان ۱۳۶۲- سفر نخست‌وزیر جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- شهریور ۱۳۶۷- سفر مشاور عالی رئیس جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- مهر ۱۳۶۷- سفر معاون وزیر جهادسازندگی و مدیرعامل شیلات به پیونگیانگ
- آبان ۱۳۶۷- سفر وزیر معادن و فلزات جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- اردیبهشت ۱۳۶۸- سفر رئیس جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- مهر ۱۳۶۹- سفر معاون رئیس جمهور و دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به پیونگیانگ

- ۱۳۶۹- سفر رئیس مجلس شورای اسلامی ایران به پیونگیانگ
- شهریور ۱۳۷۰- سفر وزیر دفاع به عنوان رئیس ایرانی کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور به پیونگیانگ

- ۱۳۷۰- سفر معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان تربیت بدنی ایران به پیونگیانگ

- ۱۳۷۱- سفر مدیرعامل صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ
- آذر ۱۳۷۲- سفر وزیر دفاع به عنوان رئیس پنجمین کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور

- سال ۱۳۸۵، سفر معاون آسیا و اقیانوسیه و مشترک‌المنافع وزارت امور خارجه کشورمان به کره‌شمالی

- اردیبهشت ۸۶، سفر هیأت خانه احزاب ایران به کره‌شمالی
- آذرماه ۱۳۸۶، سفر آقای علی‌آبادی، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان تربیت‌بدنی به پیونگیانگ (در جریان این سفر تفاهم‌نامه همکاری در زمینه‌های ورزشی بین دو کشور امضا گردید).

متقابلاً اهم هیأت‌های کره‌ای بازدیدکننده از جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر است:

- مهر ۱۳۶۰- سفر رئیس مجمع عالی خلق کره شمالی به تهران
- اسفند ۱۳۶۰- سفر نخست‌وزیر کره شمالی به ایران
- تیر و اسفند ۱۳۵۷ و دی‌ماه ۱۳۶۱ سفر وزیر امور خارجه کره شمالی به تهران
- اسفند ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱؛ آبان ۱۳۶۲؛ مهر ۱۳۶۳ و آذر ۱۳۶۴- سفر معاونان وزارت امور خارجه و بازرگانی خارجی کره شمالی به تهران
- ۱۳۶۴- سفر هیأت کره‌ای متشکل از ۸۳ نفر از وزارتخانه‌های امور خارجه، شیلات، صنایع، تجارت خارجی، اقتصاد خارجی و بیمه به تهران
- خرداد ۱۳۶۷- سفر نخست‌وزیر جمهوری دمکراتیک خلق کره به تهران
- ۱۳۶۷- سفر معاون وزارت تجارت خارجی کره شمالی به تهران
- ۱۳۶۷- سفر وزیر امور خارجه و وزیر اقتصاد کره شمالی به تهران
- ۱۳۷۰- سفر رئیس کمیسیون تربیت بدنی به تهران
- بهمن ۱۳۷۱- سفر رئیس مجمع عالی خلق کره شمالی به تهران
- سال ۱۳۸۲، سفر معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت امور خارجه کره شمالی به

کشورمان

- اردیبهشت ۸۶، سفر سرپرست وزارت امور خارجه و معاون وزیر خارجه کره شمالی

به تهران

- مرداد ۸۶، سفر سرپرست وزیر تجارت خارجی کره شمالی به تهران
- شهریور ۸۶، سفر "پاک اوئی چون"، وزیر امور خارجه جمهوری دمکراتیک خلق کره به جمهوری اسلامی ایران به منظور شرکت در اجلاس حقوق بشر و تنوع فرهنگی

در تهران

- آبان ۸۶، سفر معاون وزیر نفت کره شمالی به تهران
- فروردین ۸۷، سفر هیأتی از حزب کارگران کره به تهران به دعوت خانه احزاب

ایران

- سفر رئیس مجمع عالی خلق کره به تهران به منظور شرکت در اجلاس بین‌الملل

آسیایی

روابط با جمهوری اسلامی ایران / ۱۳۷

رویه‌مرفته، علاوه بر دید و بازدیدهای به عمل آمده در سطوح بالای کشور و نیز گروه‌هایی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی ایران، در سطوح معاونین وزرا و مدیران کل و مسئولان ارگان‌های اجرایی و اقتصادی، تبادلات متعددی بین وزارتخانه‌های کشاورزی، آموزش و پرورش، کار، صنایع، پست و تلگراف تلفن، صنایع سنگین، دفاع و نفت بین دو کشور صورت پذیرفته است.

ج- بررسی ابعاد گوناگون روابط دو کشور

۱- روابط و همکاری‌های سیاسی و بین‌المللی

موضع رسمی کره شمالی در قبال جنگ تحمیلی عراق علیه ایران بی‌طرفی بود. این کشور در هیچ بیانیه رسمی، عراق را بعنوان آغازگر جنگ و یا به دلیل ارتکاب جنایات جنگی نظیر استفاده از سلاح‌های شیمیایی و یا حمله به مناطق مسکونی غیرنظامی و شهرها، کشتی‌ها، چاه‌های نفت و آثار باستانی محکوم ننموده، ولی آقای "کیم ایل‌سونگ"، رهبر کره شمالی و برخی مقامات آن کشور در بیانات شفاهی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را همواره تقبیح نموده است. وی شخصاً رژیم عراق را به ویژه به دلیل کاربرد سلاح‌های شیمیایی محکوم کرد. باضافه، مقامات کره شمالی و طی دیدارهایی که از ایران و بعضاً از مناطق جنگی داشته‌اند، از مواضع جمهوری اسلامی ایران حمایت کرده‌اند. متقابلاً جمهوری اسلامی ایران نیز همواره از آرمان وحدت دو کره حمایت کرده و ضمن محکوم کردن آمریکا به خاطر انجام مانور سالانه نظامی "تیم اسپریت"، همواره خواهان خروج نیروهای بیگانه از منطقه بوده است. همچنین جمهوری اسلامی ایران از پیشنهادها صلح آمیز رهبران دو کره برای دفع تشنج از شبه‌جزیره کره و تمایل به وحدت مجدد استقبال و پشتیبانی کرده است.

دو کشور در بسیاری از مسائل بین‌المللی نظرات مشترک داشته‌اند. محکومیت رژیم غاصب صهیونیستی اسرائیل، تقبیح سیاست‌های نژادپرستانه آفریقای جنوبی، حمایت از آرمان‌های مردم فلسطین، مبارزه علیه سیاست‌های تجاوزگرانه و مداخله جویانه آمریکا علیه کشورهای جهان سوم و درحال توسعه، از جمله جمهوری اسلامی ایران، کره شمالی، نیکاراگوئه، لیبی و ... چند نمونه از مواضع مشترک دو کشور در سیاست خارجی محسوب می‌شود. هر دو کشور از اعضای فعال جنبش عدم تعهد بوده و در طول سال‌های پس از انقلاب اسلامی ایران همکاری نزدیکی با یکدیگر داشته‌اند. حمایت

کره شمالی از جمهوری اسلامی ایران در اولین اجلاس همکاری‌های جنوب (ECDC) در پیونگ‌یانگ تیلور عینی همکاری دو کشور عضو جنبش عدم تعهد است. کره شمالی تجاوز نظامی آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و سرنگونی هواپیمای مسافربری ایران را محکوم کرد و خواستار خروج کلیه نیروهای خارجی از این آبراه بین‌المللی شد.

از آغاز برقراری روابط بین دو کشور تا به حال، پنج دور اجلاس کمیسیون مشترک بین دو کشور برگزار گردیده است که آخرین دور آن در سال ۱۳۷۲، به سرپرستی وزیر دفاع وقت کشورمان در پیونگ‌یانگ برگزار شد. اما در سال ۱۳۷۸ هیأت محترم دولت به دلیل فعال نبودن کمیسیون مشترک، وزارت تعاون را از ریاست این کمیسیون حذف و مقرر نمود تا فعال شدن دوباره روابط اقتصادی فی‌مابین وزارت امور خارجه متولی پی‌گیری امور کمیسیون مشترک باشد.

تاکنون تعداد زیادی موافقتنامه و یادداشت تفاهم در زمینه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی و اقتصادی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری دموکراتیک خلق کره منعقد گردیده است که مهم‌ترین آن‌ها در بخش‌ها و زمینه‌های گوناگون به شرح زیر است:

- موافقتنامه بازرگانی
- موافقتنامه حمایت از سرمایه‌گذاری
- موافقتنامه فرهنگی
- یادداشت تفاهم همکاری‌های اقتصادی که بعد از برگزاری جلسات کمیسیون مشترک امضا گردیده است.
- یادداشت تفاهم همکاری میان وزارت امور خارجه‌های دو کشور که در دی ماه ۱۳۸۵ توسط معاونین وزارت امور خارجه دو کشور پاراف گردید و در دیدار معاون وزیر و سرپرست وزارت امور خارجه کره شمالی از ایران در اردیبهشت ۱۳۸۶ به امضای طرفین رسید.
- یادداشت تفاهم لغو روادید برای گذرنامه‌های سیاسی
- امضای یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت بازرگانی کشورمان و وزارت تجارت جمهوری دموکراتیک خلق کره در جریان سفر وزیر تجارت خارجی کره شمالی به تهران از تاریخ ۱۵ تا ۱۹ مرداد ۱۳۸۶

روابط با جمهوری اسلامی ایران / ۱۳۹

• کره شمالی همواره در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی از جمهوری اسلامی ایران حمایت نموده است. بویژه، اخیراً در ارتباط با برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای و حقوق بشر که از اهمیت زیادی برای کشورمان برخوردار است آرای کره شمالی در حمایت از جمهوری اسلامی ایران بوده است.

۲- روابط و همکاری‌های اقتصادی

ایران و کره شمالی در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در زمینه‌های مختلف اقتصادی از جمله انرژی، مواد غذایی، صنایع نساجی، مواد اولیه، آهن‌آلات، ماشین‌آلات تراش و همچنین در بخش‌های کشاورزی، آبیاری، امور نفتی، گسترش شبکه آبرسانی، احداث نیروگاه‌ها همکاری داشته‌اند. اهم موارد شاخص در روابط اقتصادی بین دو کشور به شرح زیر می‌باشد:

الف- قراردادهای یادداشت تفاهات و پروتکل‌های همکاری

• در ۲۴ دی‌ماه ۱۳۵۸ چهارمین پروتکل بازرگانی میان دو کشور ایران و کره شمالی منعقد گردید که جمع مبادلات طرفین ۵۰۰۰ میلیون ریال بود.

• در ۷ تیرماه ۱۳۶۰، یک قرارداد صید ماهی بین دو کشور به امضا رسید که به موجب آن کره شمالی متعهد گردید که با اعزام دو کشتی ۳۷۵۰ تنی و پنج کشتی ۴۵۰ تنی در آب‌های خلیج فارس به صید ماهی بپردازد و سالانه ۱۰هزار تن ماهی که حداقل ۸ هزار تن آن مأكول باشد تحویل نماید. ضمناً باید در هر کشتی کوچک ۳ تا ۵ کارآموز ایرانی و در کشتی‌های بزرگ در ۶ ماه اول یک‌ششم کارکنان و در ۶ ماه دوم یک‌سوم و در بقیه مدت قرارداد دوسوم کارکنان ایرانی به کار اشتغال یابند. این قرارداد در ۸ بهمن ۱۳۶۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

• در ۹ اردیبهشت ۱۳۶۱، یادداشت تفاهمی توسط نخست‌وزیران دو کشور ایران و کره شمالی به امضا رسید که جمع مبادلات طرفین حدود ۵۰۰ میلیون دلار شامل کالاهای بازرگانی و نفت بود. طبق موافقتنامه مزبور می‌بایست سه میلیون تن نفت در یک دوره سه ساله براساس یک اعتبار ۱۷۰ میلیون دلاری به کره شمالی تحویل داده می‌شد. قبل از به اجرا درآمدن این یادداشت تفاهم در سال ۱۳۶۰، کره شمالی اقدام به برداشت حدود ۱۸۰ میلیون دلار نفت نموده بود که به دلیل ناتوانی در تأدیه وجه یا صدور کالا بعداً به صورت بدهی کره شمالی محسوب گردید.

- در ۳۰ مرداد ۱۳۶۱، یادداشت تفاهم دیگری در زمینه بازرگانی به امضای مسئولین دو کشور رسید.
- در اردیبهشت ۱۳۶۳، یک قرارداد صید ماهی بین ایران و کره شمالی منعقد گردید که شامل ورود ۱۰ کشتی صیادی کره شمالی و افزایش صید ماهی توسط آنان می‌گردید.
- متعاقب سفر نخست‌وزیر کره شمالی به ایران در رأس هیاتی متشکل از وزیر تجارت خارجی، معاونین وزارتخانه‌های تجارت خارجی و امور خارجه، مدیران گل سایر وزارتخانه‌ها در خرداد ۱۳۶۷، یادداشت تفاهمی در زمینه‌های فنی، بازرگانی، معدن و شیلات بین دو کشور منعقد گردید. همچنین در سال یاد شده کره شمالی آمادگی خود را جهت صدور کشتی‌های ماهیگیری، ورقه‌های آهن ماشین تراش، موتور پمپ، ورقه روی و ماشین‌آلات الکترونیک به ایران اعلام نمود و اظهارداشت که متقابلاً خواستار خرید کالاهایی نظیر گوگرد، چدن، سنگ معدن، کُرم و سایر اجناس از جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.
- به دنبال سفر معاون وزیرجهاد سازندگی به تاریخ ۶/۷/۶۷ و سفر وزیر معادن و فلزات جمهوری اسلامی ایران به پیونگیانگ در تاریخ ۲۷/۸/۶۷ دو یادداشت تفاهم دیگر در زمینه‌های اقتصادی میان طرفین منعقد گردید.
- در پایان سفر وزیرخارجه و وزیر اقتصاد خارجی کره شمالی به تهران در تاریخ ۵/۹/۶۷ یادداشت تفاهم کمیسیون مشترک اقتصادی، علمی و فنی میان دو کشور به امضا رسید و از آن پس روابط اقتصادی دو کشور در قالب کمیسیون مشترک پی‌گیری می‌گردد. این اجلاس متناوباً در سال‌های گذشته در تهران و پیونگیانگ تشکیل شده‌است و آخرین اجلاس آن از تاریخ ۱۵ تا ۱۹ آذرماه ۱۳۷۲ برابر با ۶ تا ۱۰ دسامبر ۱۹۹۳ در شهر پیونگیانگ برگزار گردید. هیأت اقتصادی ایران به سرپرستی آقای محمد فروزنده، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، طرف ایرانی، و هیأت اقتصادی کره شمالی به سرپرستی آقای "لی سونگ ده"^۱، طرف کره‌ای کمیسیون مشترک در این اجلاس شرکت نمودند. موضوعاتی که در اجلاس مورد

¹ - Li Song Dae

روابط با جمهوری اسلامی ایران / ۱۴۱

مذاکره قرار گرفت عبارت بود از: بررسی جریان یادداشت تفاهم چهارمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی با کمیته‌های عمران، تجارت و بانک. حجم تجارت دو کشور در سال‌های ۸۴ و ۸۵، در حدود ۲۵ میلیون دلار بوده است. که بیشترین علت آن مکمل نبودن اقتصاد دو کشور و ضعیف بودن بنیان‌های اقتصادی کره‌شمالی بوده است. البته بدهی ۳۰۰ میلیون دلاری کره‌شمالی به کشورمان تا حدودی در کاهش حجم مبادلات نیز تأثیر داشته است. در سفر اخیر وزیر تجارت خارجی، و متعاقب آن وزیر خارجه کره‌شمالی به کشورمان به منظور یافتن راهی برای حل این مسئله، پیشنهاد شد دو کشور در زمینه‌های مختلف منجمله خودروسازی، ساخت مسکن، سرمایه‌گذاری در معادن آن کشور، همکاری‌های علمی و تحقیقاتی و ... با یکدیگر همکاری نمایند و بخشی از فواید حاصله به حساب بدهی‌ها منظور گردد؛ هرچند در این رابطه هنوز فرمول مشخصی ارائه نگردیده است.

۳- روابط و همکاری‌های فرهنگی

- از تاریخ ۶۱/۱/۲۰ تا ۶۱/۱/۲۷، هفته فیلم کره‌شمالی در تهران برگزار شد و همکاری‌هایی در زمینه مبادله فیلم بین دو کشور صورت گرفت.
- در سال ۱۳۶۱، تیم‌های کشتی، وزنه‌برداری، ژیمناستیک و پینگ‌پونگ کره‌شمالی جهت شرکت در مسابقات دهه فجر به تهران سفر کردند و در سال‌های ۱۳۶۲ نیز تیم‌های واترپولو، هندبال و تکواندو در این مسابقات شرکت کردند.
- در اسفند ۱۳۶۱، مقامات ورزشی کره‌شمالی خواستار حمایت ایران از کاندیداتوری هند یا مجارستان در اجلاس I.T.T.E. توکیو برای میزبانی مسابقات بین‌المللی تنیس روی میز سال ۱۹۸۷ گردیدند.
- در مرداد ۱۳۶۲ هیأت ۱۱ نفره دو و میدانی ایران و در تیرماه ۱۳۶۲ تیم تنیس روی میز ایران جهت انجام مسابقاتی عازم پیونگیانگ شدند.
- به منظور گسترش روابط صمیمانه و اشاعه روابط فرهنگی میان دو کشور ایران و کره‌شمالی در تاریخ ۷۲/۶/۲۶ یک برنامه مبادلات فرهنگی، علمی، فنی و آموزشی توسط طرفین در شهر پیونگیانگ به امضا رسید. این برنامه دارای ۵ فصل و ۳۷ ماده است و دارای بخش‌های مختلف فرهنگ و هنر، علوم و آموزش، مطبوعات، ورزش و مقررات عمومی و مالی می‌باشد.

- برنامه اجرایی مبادلات فرهنگی، علمی و آموزشی که دارای اعتبار سه ساله می‌باشد، آخرین بار در تاریخ ۸۵/۱۰/۳۰ در جریان سفر جناب آقای صفری، معاون محترم آسیا، اقیانوسیه و مشترک‌المنافع به کره شمالی تجدید امضا گردید.
- در خصوص روابط رسانه‌های صوتی و تصویری بین دو کشور نیز، یادداشت تفاهم همکاری بین صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و تلویزیون جمهوری دموکراتیک خلق کره برای سال‌های ۹۴-۱۹۹۱ به امضا رسید؛ لیکن فعالیت چندانی نداشته‌است؛ و در اجرای این یادداشت همکاری، تنها به مبادله برخی فیلم‌های مستند فی‌مابین بسنده شده است.

۴- مشکلات روابط دو کشور و ظرفیت‌ها

در سال‌های اخیر رفت و آمد هیأت‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی بین دو کشور کاهش یافته است. بدهی کره شمالی به ایران و عبور از شرایط دوران جنگ تحمیلی و تغییرات بوجود آمده در دستور کار سیاست‌خارجی جمهوری اسلامی ایران و برعکس تداوم سیاست بسته کره شمالی را می‌توان عمده‌ترین دلایل این کاهش روابط دانست. در عین حال می‌توان به ظرفیت‌هایی را نیز برای توسعه روابط فی‌مابین برشمرد:

- وجود اشتراکات فراوان میان دو کشور در عرصه‌های سیاسی و بین‌المللی
- از جمله غیرمتعهد بودن
- فرهنگ ضد غربی، آسیایی، شرقی و سنتی
- سهولت در اتخاذ مواضع مشترک در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی به دلیل مشابهت سیاسی که در جهت‌گیری‌های سیاست‌خارجی دو کشور وجود دارد.
- تجربه تاریخی مشابه (مشابهت‌ها در تجربیات تاریخی)
- وجود بازاری بکر در کره شمالی برای محصولات صنعتی و مصرفی شرکت‌های

ایرانی

- فرصت‌های سرمایه‌گذاری در زمینه صنعتی، انرژی، حمل و نقل و معادن؛ با توجه به معادن فراوان استخراج نشده در این کشور؛ همچون طلا، مس، منیزیم و ذغال سنگ.

ضمایم

ضمیمه ۱: زندگینامه‌ی "کیم ایل سونگ"

"کیم ایل سونگ" در ۱۵ آوریل ۱۹۱۲ در "منگ یونگ دی"، بخشی از پیونگ یانگ متولد شد. در سن هفت سالگی به همراه خانواده خود به منچوری رفت و راه مبارزه انقلابی را در پیش گرفت. در ۱۷ اکتبر ۱۹۲۶ "اتحادیه مرگ بر امپریالیسم" را تشکیل داد و در اگوست ۱۹۲۷ "اتحادیه جوانان کمونیست" کره را بنیان نهاد. "کیم ایل سونگ" در پاییز ۱۹۲۹ دستگیر و تا بهار ۱۹۳۰ دوران حبس خود را در زندان "جیلین" سپری کرد و در ۲۵ آوریل ۱۹۳۲، ارتش انقلابی خلق کره را تأسیس و در مه ۱۹۳۶ "انجمن وحدت مجدد سرزمین پدری"، نخستین تشکیلات کامل جبهه مشترک ملی ضد ژاپنی را بنانهاد و خود بعنوان رئیس آن انتخاب گردید. "کیم ایل سونگ" در ۱۰ اکتبر ۱۹۴۵ حزب کارگران را تشکیل و به ریاست آن برگزیده شد و در اکتبر ۱۹۴۶ مقام دبیر کلی کمیته مرکزی حزب را عهده‌دار گردید. در فوریه ۱۹۴۶ "کمیته مردمی موقت" کره شمالی را تأسیس و در سپتامبر ۱۹۴۸ جمهوری دمکراتیک خلق کره را بنیان نهاد. "کیم ایل سونگ" از ۱۹۷۲ تا هنگام مرگ، به ترتیب، در ۲۸ دسامبر ۱۹۷۲، دسامبر ۱۹۷۷، آوریل ۱۹۸۲، دسامبر ۱۹۸۶، و مه ۱۹۹۰ به ریاست جمهوری دمکراتیک خلق کره، برگزیده شد. در فوریه ۱۹۵۳ به کسب عنوان "مارشال جمهوری دمکراتیک خلق کره نایل آمد و در سال‌های ۱۹۵۳، ۱۹۷۲ و ۱۹۸۲ لقب قهرمان جمهوری دمکراتیک خلق کره و در سپتامبر ۱۹۵۸ لقب قهرمان کار را دریافت نمود و در سال ۱۹۵۱ به کسب نشان ملی درجه یک نایل آمد. مشار الیه عناوینی نظیر، "دکتر" و "پروفسور" را از کشورهای مختلف جهان دریافت داشت. از دهه ۱۹۶۰ "کیم ایل سونگ" بعنوان مظهر ستایش در کشور در آمد. و وفاداری نسبت به حزب و انقلاب با وفاداری نسبت به "کیم ایل سونگ" مساوی گردید. در افکار مردم کره شمالی وی بعنوان سمبل همه دانش‌ها، قدرت‌ها، نیکی‌ها و روشنی‌ها است و دشمنان او منشاء شر و فساد و تیرگیها هستند. تصاویر "کیم ایل سونگ" در منازل، کلاس‌های درس و دانشگاه‌ها، کارخانه‌ها،

آزمایشگاه‌ها، مؤسسات تحقیقاتی، بیمارستان‌ها، سالن‌های کارگاه‌ها به صورت استاندارد نصب شده است. مجسمه ۲۲ متری "کیم‌ایل‌سونگ" که از ۷۰ تن برنز خالص ساخته شده برفراز تپه‌ای در نزدیکی موزه جنگ کره در پایتخت نصب گردیده است. وی با لقب "رهبر بزرگ" بعنوان قلب و ذهن حزب کارگران و مردم شناخته شده و آموزش‌های او بعنوان قانون و فرمان عالی کشور تلقی و کلیه‌ی سیاست‌های مهم کشوری از طرف وی صادر می‌گردد. از آثار و تالیفات مهم "کیم‌ایل‌سونگ" می‌توان به آثار ۳۸ جلدی و منتخب آثار ۹ جلدی اشاره نمود. شایان ذکر است که در سال ۱۹۹۲ فرهنگ جامع مشارالیه در هندوستان منتشر شد و آثار و کتب وی که مبین افکار و تئوریهای مشارالیه بود در بسیاری از کشورهای جهان انتشار یافت. همانگونه که قبلاً اشاره گردید ایده جوچه از ابتکارات "کیم‌ایل‌سونگ" می‌باشد. "کیم‌ایل‌سونگ"، که به مدت ۴۶ سال رهبر بلامنازع کشور بود، در سن ۸۲ سالگی در تاریخ ۸ جولای ۱۹۹۴ وفات یافت.

ضمیمه ۲: زندگینامه "کیم‌جونگ‌ایل"

"کیم‌جونگ‌ایل" فرزند ارشد "کیم‌ایل‌سونگ" در ۱۶ فوریه ۱۹۴۲ متولد شد. وی به ترتیب در سال‌های ۱۹۴۶، ۱۹۵۲ و ۱۹۵۸ از دبستان "مانگ‌یونگ‌دی"، دبیرستان "نام سان"، دانشگاه "کیم‌ایل‌سونگ" فارغ‌التحصیل گردید. "کیم‌جونگ‌ایل" در رشته‌های مختلف سیاسی و هنری تحت نظر پدر تحصیل و در رشته خلبانی موفق به اخذ دانشنامه از آلمان شرقی گردید.

وی از زمانی که در دبیرستان "نام سان" مشغول تحصیل بود فعالیت‌های حزبی را آغاز و عنوان رساله فارغ‌التحصیلی وی "جایگاه و عملکرد سوسیالزم در ساختار جامعه" بود. "کیم‌جونگ‌ایل" در اواخر دهه ۱۹۶۰ عنوان "رهبر دوست داشتنی" را دریافت کرد و در ۸ دسامبر ۱۹۴۶ بنا به دستور "کیم‌ایل‌سونگ" مسئول ایجاد سازمانی وسیع در حزب کارگران کره شد که مسئولیت ایجاد برنامه‌های هنری و فیلم‌سازی را برعهده داشت.

فعالیت‌های "کیم‌جونگ‌ایل"، از پنجمین کنگره حزب کارگران، در سال ۱۹۷۰، فشرده‌تر گردید و در مه ۱۹۷۰ دبیر اجرای بسیج همگانی برکیم‌ایل‌سونگ‌نیزم (ایدئولوژی جوچه) شد و در سال ۱۹۷۲ مسئولیت سازماندهی پروژه سالگرد حمله POCHON BO که علیه ژاپنی‌ها بود را عهده‌دار گشت. در دسامبر ۱۹۷۳، کمیته

ضمایم / ۱۴۵

مرکزی حزب، وی را بعنوان دبیر سازمان تبلیغات هدایت و ارشاد حزب انتخاب کرد. "کیم جونگ ایل" در فوریه ۱۹۷۴، به عضویت دفتر سیاسی حزب کارگران کره درآمد و پس از چندی مجموعه کتب ۵ جلدی وی، حاوی رهنمودهای ایدئولوژیکی حزب و در جهت تبلیغ "کیم ایل سونگیزم" بود انتشار یافت.

در فوریه ۱۹۷۶ دولت کره شمالی سالروز تولد وی را تعطیل ملی اعلام کرد. "کیم جونگ ایل" در اکتبر ۱۹۸۰ به عضویت هیأت رئیسه دفتر سیاسی حزب کارگران که مهم ترین مقام سیاسی در کشور است پذیرفته شد. همچنین در اوایل دهه ۱۹۸۰ با فراهم آمدن زمینه حکومت موروثی و انتقال قدرت با عنوان "رهبر دوست داشتنی" برای جانشینی پدر نامزد گردید.

"کیم جونگ ایل" در سالهای ۱۹۹۰ به سمت معاون اول کمیته دفاع ملی و در دسامبر ۱۹۹۱، در دوران حیات پدر، به فرماندهی کل نیروهای مسلح منصوب شد. وی در آوریل ۱۹۹۲ به دریافت بالاترین نشان مارشالی نایل آمد و در آوریل ۱۹۹۳، توسط مجمع عالی خلق به عنوان رئیس کمیسیون دفاع ملی (بالاترین نهاد اجرایی) انتخاب گردید. در دهم جولای ۱۹۹۴، پس از فوت پدر، از طرف کمیته های حزبی استانها بعنوان رهبر کره، رهبر دوست داشتنی، برگزیده شد. علاوه بر آن، در سپتامبر ۱۹۹۷، "کیم جونگ ایل"، بعنوان دبیر کل حزب کارگران کره نیز انتخاب گردید و تصدی وی به سمت ریاست کمیسیون دفاع ملی مجدداً در سپتامبر ۱۹۹۸ مورد تأیید قرار گرفت.

ضمیمه ۳: قانون اساسی جمهوری دمکراتیک خلق کره

(بازنگری ۵ سپتامبر ۱۹۹۸)

Preface: The Democratic People's Republic of Korea is a socialist fatherland of Juche which embodies the idea of and guidance by the great leader Comrade Kim Il Sung. The great leader Comrade Kim Il Sung is the founder of the DPRK and the socialist Korea. Comrade Kim Il Sung founded the immortal Juche idea, organized and guided an anti-Japanese revolutionary struggle under its banner, created revolutionary tradition, attained the historical cause of the national liberation, and founded the DPRK, built up a solid basis of construction of a

sovereign and independent state in the fields of politics, economy, culture and military, and founded the DPRK.

Comrade Kim Il Sung put forward an independent revolutionary line, wisely guided the social revolution and construction at various levels, strengthened and developed the Republic into a people-centered socialist country and a socialist state of independence, self-sustenance, and self-defense.

Comrade Kim Il Sung clarified the fundamental principle of State building and activities, established the most superior state social system and political method, and social management system and method, and provided a firm basis for the prosperous and powerful socialist fatherland and the continuation of the task of completing the Juche revolutionary cause.

Comrade Kim Il Sung regarded "believing in the people as in heaven" as his motto, was always with the people, devoted his whole life to them, took care of and guided them with a noble politics of benevolence, and turned the whole society into one big and united family.

The great leader Comrade Kim Il Sung is the sun of the nation and the lodestar of the reunification of the fatherland. Comrade Kim Il Sung set the reunification of the country as the nation 's supreme task, and devoted all his work and endeavors entirely to its realization.

Comrade Kim Il Sung, while turning the Republic into a mighty fortress for national reunification, indicated fundamental principles and methods for national reunification, developed the national reunification movement into a pan-national movement, and opened up a way for that cause, to be attained by the united strength of the entire nation.

The great leader Comrade Kim Il Sung made clear the fundamental idea of the Republic 's external policy, expanded and developed diplomatic relations on this basis, and heightened

the international prestige of the Republic. Comrade Kim Il Sung as a veteran world political leader, hew out a new era of independence, vigorously worked for the reinforcement and development of the socialist movement and the nonaligned movement, and for world peace and friendship between peoples, and made an immortal contribution to the mankind 's independent cause.

Comrade Kim Il Sung was a genius ideological theoretician and a genius art leader, an ever-victorious, iron-willed brilliant commander, a great revolutionary and politician, and a great human being. Comrade Kim Il Sung 's great idea and achievements in leadership are the eternal treasures of the nation and a fundamental guarantee for the prosperity and efflorescence of the DPRK.

The DPRK and the entire Korean people will uphold the great leader Comrade Kim Il Sung as the eternal President of the Republic, defend and carry forward his ideas and exploits and complete the Juche revolution under the leadership of the Workers ' Party of Korea.

The DPRK Socialist Constitution is a Kim Il Sung constitution which legally embodies Comrade Kim Il Sung 's Juche state construction ideology and achievements

Chapter 1: Politics

Article 1: The Democratic People 's Republic of Korea is an independent socialist state representing the interests of all the Korean people.

Article 2: The DPRK is a revolutionary state which has inherited brilliant traditions formed during the glorious revolutionary struggle against the imperialist aggressors, in the

struggle to achieve the liberation of the homeland and the freedom and well-being of the people.

Article 3: The DPRK is guided in its activities by the Juche idea, a world outlook centered on people, a revolutionary ideology for achieving the independence of the masses of people.

Article 4: The sovereignty of the DPRK resides in the workers, peasants, working intellectuals and all other working people. The working people exercise power through their representative organs -- the Supreme People 's Assembly and local people 's assemblies at all levels.

Article 5: All the State organs in the DPRK are formed and function on the principle of democratic centralism.

Article 6: The organs of State power at all levels, from the county People's Assembly to the SPA, are elected on the principle of universal, equal and direct suffrage by secret ballot.

Article 7: Deputies to the organs of State power at all levels have close ties with their constituents and are accountable to them for their work. The electors may recall the deputies they have elected if the latter are not to be trusted.

Article 8: The social system of the DPRK is a people-centered system under which the working people are masters of everything, and everything in society serves the working people. The State shall defend and protect the interests of the workers, peasants and working intellectuals who have been freed from exploitation and oppression and become masters of the State and society.

Article 9: The DPRK shall strive to achieve the complete victory of socialism in the northern half of Korea by strengthening the people 's power and vigorously performing the three revolutions -- the ideological, cultural and technical -- and

reunify the country on the principle of independence, peaceful reunification and great national unity.

Article 10: The DPRK bases itself on the political and ideological unity of the entire people based on the worker-peasant alliance in which the working class plays a leading role. The State strengthens the ideological revolution and revolutionizes and working-classizes all the social members, and binds the whole society in a united group, linked up with comradeship.

Article 11: The DPRK shall conduct all activities under the leadership of the Workers ' Party of Korea.

Article 12: The State shall adhere to the class line, strengthen the dictatorship of people 's democracy and firmly defend the people's power and socialist system against all subversive acts of hostile elements at home and abroad.

Article 13: The State shall implement the mass line and apply the Chongsanri spirit and Chongsanri method to all its activities, the spirit and method by which superiors assist their subordinates, mix with the masses to find solutions to problems and rouse them to conscious enthusiasm preferentially through political work, with people.

Article 14: The State shall powerfully conduct the Three-Revolution Red Flag Movement and other mass movements and accelerate the building of socialism to the maximum.

Article 15: The DPRK shall champion the democratic, national rights of Koreans overseas and their rights recognized by the international law.

Article 16: The DPRK shall guarantee the legal rights and interests of foreigners in its region.

Article 17: Independence, peace, and solidarity are the basic ideals of the foreign policy and the principles of external

activities of the DPRK. The State shall establish diplomatic as well as political, economic and cultural relations with all friendly countries, on principles of complete equality, independence, mutual respect, noninterference in each other 's affairs and mutual benefit. The State shall promote unity with the world public defending peoples who oppose all forms of aggression and interference and fight for their countries ' independence and national and class emancipation.

Article 18: The law of the DPRK reflects the wishes and interests of the working people and is a basic instrument for State administration. Respect for the law and its strict adherence and execution is the duty of all institutions, enterprises, organizations and citizens. The State shall perfect the system of socialist law and promote the socialist law-abiding life.

Chapter 2: Economy

Article 19- The DPRK relies on the socialist production relations and on the foundation of an independent national economy.

Article 20- In the DPRK, the means of production are owned only by the State and social cooperative organizations.

Article 21- The property of the State belongs to the entire people. There is no limit to the property which the State can own. Only the State possesses all the natural resources, railways, airports, transportation, communication organs and major factories, enterprises, ports and banks. The State shall guarantee giving priority to the growth of its property which plays a leading role in the development of the national economy.

Article 22- The property of social cooperative organizations belongs to the collective property of working people within the organizations concerned. Social cooperative organizations can

possess such property as land, agricultural machinery, ships, medium-small sized factories and enterprises. The State shall protect the property of social cooperative organizations.

Article 23- The State shall enhance the ideological consciousness and the technical and cultural level of the peasants, increase the role of the property of the entire people in leading the cooperative property so as to combine the two forms of property systematically, shall consolidate and develop the socialist cooperative economic system by improving the guidance and management of the cooperative economy and gradually transform the property of cooperative organizations into the property of the people as a whole based on the voluntary will of all their members.

Article 24- Private property is confirmed to property meeting the simple and individual aims of the citizen. Private property consists of socialist distributions of the result of labor and additional benefits of the State and society. The products of individual sideline activities including those from the kitchen gardens of cooperative farmers and income from other legal economic activities shall also belong to private property. The State shall protect private property and guarantee its legal inheritance.

Article 25- The DPRK regards the steady improvement of the material and cultural standards of the people as the supreme principle of its activities. The constantly-increasing material wealth of society in our country, where taxes have been abolished, is used entirely for promoting the well-being of the working people. The State shall provide all working people with every condition for obtaining food, clothing and housing.

Article 26- The independent national economy of the DPRK is a solid foundation for the people's happy socialist life and for the prosperity of the fatherland. The State, holding fast to the line of building an independent national economy, shall

accelerate Juche-orientation, modernization and scientific sophistication of the national economy, develop the national economy into a highly developed Juche-oriented one, strive to build a solid material and technical foundation commensurate with a complete socialist society.

Article 27- The technical revolution is vital to the development of the socialist economy. The State shall perform all economic activities by giving top priority to solving the problem of technical development, push vigorously ahead with a mass technical revolution movement by accelerating scientific and technical development and the technical innovation of the national economy, free the working masses from backbreaking labor and narrow down the differences between physical and mental labor.

Article 28- The State shall accelerate the technical revolution in the rural areas in order to eliminate differences between urban and rural areas, and class distinctions between the working class and the peasantry, industrialize and modernize agriculture, strengthen the guidance and assistance to rural areas by enhancing the role of the county. The State shall undertake, at its own expense, the building of production facilities for the cooperative farms and modern houses in the countryside.

Article 29- Socialism and Communism are built by the creative labor of the working masses. In the DPRK, labor is an independent and creative work of the working masses, who have been freed from exploitation and suppression. The State renders the labor of our working people, who do not worry about unemployment, more joyful and worthwhile, so that they willingly work with enthusiasm and creativeness for society, organizations and for themselves.

Article 3- The daily working hours of the working masses are eight hours. The State will decide to shorten the daily working hours depending on the hardness and special conditions of labor.

The State shall organize labor effectively, strengthen labor rules and take fully utilize labor 's working hours.

Article 31- In the DPRK, the minimum working age is 16 years old. The State shall prohibit child labor under the stipulated working age.

Article 32- The State shall firmly adhere to the principle of properly combining political guidance with economic and technical guidance, the unified guidance of the State with the creativity of each unit, monolithic leadership with democracy, political and moral incentives with material incentives in the guidance and management of the socialist economy.

Article 33- The State shall guide and manage the national economy according to the Taean Work System, which is a socialist economic management form whereby the economy is operated and managed in a scientific and rational way depending on the collective power of the producing masses, and according to the agricultural guidance system whereby agricultural management is conducted by industrial methods. The State shall introduce a cost accounting system in the economic management according to the demand of the Taean work system, and utilize such economic levers as prime costs, prices and profits.

Article 34- The national economy of the DPRK is a planned economy. The State shall balance a proportion between accumulation and consumption properly, accelerate the economic construction, continue to raise people 's living standard and formulate and implement national economic development plans in order to strengthen the national defense capability. The State shall formulate unified and detailed plans and guarantee a high rate production growth and a balanced development of the national economy.

Article 35- The DPRK shall compile and implement the State budget along with the national economic development plan. The State will intensify campaigns for increased production and

expanded economy, carry out financial regulations strictly, increase the State 's savings, and expand and develop the socialist property.

Article 36- In the DPRK, the State and social cooperative organizations shall conduct foreign trade activities. The State shall develop foreign trade on the principles of complete equality and mutual benefit.

Article 37- The State shall encourage institutions, enterprises or associations of the DPRK to establish and operate equity and contractual joint venture enterprises with corporations or individuals of foreign countries within a special economic zone.

Article 38- The State shall pursue a tariff policy with the aim of protecting the independent national economy.

Chapter 3: Culture

Article 39- Socialist culture, which is flourishing and developing in the DPRK, contributes to the improvement of the creative ability of the working people and to meeting their sound cultural and aesthetic demands.

Article 40- The DPRK shall, by carrying out a thorough cultural revolution, train the working people to be builders of socialism and communism equipped with a profound knowledge of nature and society and a high level of culture and technology, thus making the whole of society intellectual.

Article 41- The DPRK shall develop a truly popular, revolutionary culture which serves the socialist working people. In building a socialist national culture, the State shall oppose the cultural infiltration of imperialism and any tendency to return to the past, protect its national cultural heritage, and develop it in keeping with the existing socialist situation.

Article 42- The State shall eliminate the way of life inherited from the outmoded society and establish a new socialist way of life in every sphere.

Article 43- The State shall put the principles of socialist education into practice and raise the new generation to be steadfast revolutionaries who will fight for society and the people, to be people of a new communist type who are knowledgeable, morally sound and physically healthy.

Article 44- The State shall give precedence to public education and the training of cadres for the nation and combine general education with technological education, and education with productive labor.

Article 45- The State shall develop universal compulsory 11-year education which includes a compulsory one-year preschool education at a high level in accordance with the trend of modern science and technology and the practical requirements of socialist construction.

Article 46- The State shall train competent technicians and experts by enhancing the regular educational system as well as different forms of study while working, and by improving the scientific and theoretical levels of technical education and education on social science and basic science.

Article 47- The State shall provide education to all pupils and students free of charge and grant allowances to students of universities and colleges.

Article 48- The State shall strengthen social education and provide the working people with all available conditions for study.

Article 49- The State shall maintain all children of preschool age in creches and kindergartens at State and public expense.

Article 50- The State shall establish Juche in scientific research, introduce advanced science and technology in every possible way, open up new areas of science and technology and raise the country 's science and technology to the world level.

Article 51- The State shall draw up a proper plan for scientific research work, consolidate creative cooperation between scientists, specialists and producer masses.

Article 52- The State shall develop a Juche-oriented, revolutionary literature and art, national in form and socialist in content. The State shall develop a Juche-oriented, revolutionary literature and art, national in form and socialist in content. The State shall encourage creative workers and artists to produce works of high ideological and artistic value and enlist the working masses widely in literary and artistic activity.

Article 53- The State shall provide sufficient modern cultural facilities to meet the demands of the people who want to continually improve themselves, both mentally and physically, so that the working people may enjoy a socialist cultured, aesthetic life to their hearts ' content.

Article 54- The State shall safeguard our language from all attempts to obliterate it and shall develop it to meet present-day needs.

Article 55- The State shall popularize physical culture and make it in a habit of people's life to make people fully prepared for labor and national defense; and develop physical technique conforming to the actual situation of our country and trends in the development of modern physical technique.

Article 56- The State shall consolidate and develop the system of universal free medical service, and consolidates the section doctor system and the system of preventive medicine to protect people's life and improve working people's health.

Article 57- The State shall adopt measures to protect the environment in preference to production, preserve and promote the natural environment and prevent environmental pollution so as to provide the people with a hygienic environment and working conditions.

Chapter 4: National Defense

Article 58- The Democratic People 's Republic of K orea rests on the people 's nationwide defence system.

Article 59- The mission of the armed forces of the DPRK is to safeguard the interests of the working people, to defend the socialist system and the gains of the revolution from aggression and to protect the freedom, independence and peace of the country.

Article 60- The State shall implement the line of self-reliant defence, the import of which is to arm the entire people, fortify the country, train the army into a cadre army and modernize the army on the basis of equipping the army and the people politically and ideologically.

Article 61- The State shall strengthen military and mass discipline in the army and promote the display of the noble traditional trait of unity between officers and men and unity between the army and the people.

Chapter 5: Fundamental Rights and Duties of Citizens

Article 62- The terms for becoming a citizen of the Democratic People 's Republic of Korea are defined by the Law on Nationality.

A citizen is under the protection of the DPRK regardless of the domicile.

Article 63- In the DPRK the rights and duties of citizens are based on the collectivist principle, One for all and all for one.

Article 64- The State shall effectively guarantee genuine democratic rights and liberties as well as the material and cultural well-being of its citizens. In the DPRK the rights and freedom of citizens shall be amplified with the consolidation and development of the social system.

Article 65- Citizens enjoy equal rights in all spheres of State and public activities.

Article 66- All citizens who have reached the age of 17 have the right to elect and to be elected, irrespective of sex, race, occupation, length of residence, property status, education party affiliation, political views or religion. Citizens serving in the armed forces also have the right to elect and to be elected. A person who has been disenfranchised by a Court decision and a person legally certified insane do not have the right to elect or to be elected.

Article 67- Citizens are guaranteed freedom of speech, of the press, of assembly, demonstration and association. The State shall guarantee conditions for the free activity of democratic political parties and social organizations.

Article 68- Citizens have freedom of religious beliefs. This right is granted by approving the construction of religious buildings and the holding of religious ceremonies. No one may use religion as a pretext for drawing in foreign forces or for harming the State and social order.

Article 69- Citizens are entitled to submit complaints and petitions. Complaints and petitions shall be investigated and

dealt with according to procedure and within the period fixed by law.

Article 70- Citizens have the right to work. All able-bodied citizens choose occupations in accordance with their wishes and skills and are provided with stable jobs and working conditions. Citizens work according to their abilities and are paid in accordance with the quantity and quality of their work.

Article 71- Citizens have the right to relaxation. This right is ensured by the establishment of the working hours, the provision of holidays, paid leave, accommodation at health resorts and holiday homes at State expense and by a growing network of cultural facilities.

Article 72- Citizens are entitled to free medical care, and all persons who are no longer able to work because of old age, illness or a physical disability, the old and children who have no means of support are all entitled to material assistance. This right is ensured by free medical care, an expanding network of hospitals, sanatoria and other medical institutions, State social insurance and other social security systems.

Article 73- Citizens have the right to education. This right is ensured by an advanced educational system and by the educational measures enacted by the State for the benefit of the people.

Article 74- Citizens are free to engage in scientific, literary and artistic pursuits. The State shall grant benefits to inventors and innovators. Copyright and patent rights shall be protected by law.

Article 75- The citizens shall have freedom to reside in and travel to any place.

Article 76- Revolutionary fighters, the families of revolutionary and patriotic martyrs, the families of soldiers of the

People 's Army and disabled enjoy the special protection of the State and society.

Article 77- Women are accorded an equal social status and rights with men. The State shall afford special protection to mothers and children by providing maternity leave, reduced working hours for mothers with many children, a wide network of maternity hospitals, creches and kindergartens, and other measures. The State shall provide all conditions for women to play a full role in society.

Article 78- Marriages and the family shall be protected by the State. The State pays great attention to consolidating the family, the basic unit of social life.

Article 79- Citizens are guaranteed inviolability of the person and the home and privacy of correspondence. No citizens can be placed under control or be arrested nor can their homes be searched without a legal warrant.

Article 80- The DPRK shall grant the right of asylum to foreign nationals persecuted for struggling or peace and democracy, national independence and socialism for the freedom of scientific and cultural pursuit.

Article 81- Citizens shall firmly safeguard the political and ideological unity and solidarity of the people. Citizens must value organizations and collectives, and must demonstrate the spirit of devoting themselves to the work for the society and the people.

Article 82- Citizens shall strictly observe the laws of the State and the socialist standards of life and defend their honor and dignity as citizens of the DPRK.

Article 83- Work is noble duty and honor of a citizen. Citizens shall willingly and conscientiously participate in work and strictly observe labor discipline and the working hours.

Article 84- Citizens shall take good care of State and communal property, combat all forms of misappropriation and waste and manage the nation 's economy diligently as the masters. The property of the State and the social, cooperative organization is inviolable.

Article 85- Citizens shall constantly increase their revolutionary vigilance and devotedly fight for the security of the State.

Article 86- National defense is the supreme duty and honor of citizens. Citizens shall defend the country and serve in the army as required by law.

Chapter 6: The Structure of the State

Paragraph I - The Supreme People 's Assembly

Article 87- The Supreme People 's Assembly is the highest organ of State power in the DPRK.

Article 88- The SPA exercises legislative power. When the SPA is not in session, the SPA Presidium also can exercise legislative power.

Article 89- The SPA is composed of deputies elected on the principle of universal, equal and direct suffrage by secret ballot.

Article 90- The SPA is elected for a term of five years. A new election is held before the term expires according to the decision of the SPA Presidium. The term is extended if an election is not held due to unavoidable circumstances.

Article 91- The SPA has the authority to:

1. amend and supplement the Constitution,
2. adopt, amend and supplement departmental laws,

3. approve major departmental laws adopted by the SPA Presidium in the intervals between the sessions of the SPA,
4. establish the basic principles of the State 's domestic and foreign policies,
5. elect or transfer the Chairman of the DPRK National Defense Commission,
6. elect or remove the President of the SPA Presidium,
7. elect or transfer the first vice-chairman, vice-chairmen and members of the National Defense Commission according to the recommendation of the Chairman of the DPRK National Defense Commission,
8. elect or transfer the vice-presidents, honorary vice presidents, secretary and members of the SPA Presidium,
9. elect or transfer the Premier of the Cabinet,
10. appoint the vice premiers of the Cabinet, chairmen of commissions, ministers and other members of the Cabinet according to the recommendation of the Premier of the Cabinet,
11. appoint or remove the Prosecutor-general,
12. elect or transfer the Chief Justice,
13. elect or transfer the chairmen, vice chairmen and members of the committees of the SPA,
14. examine and approve the State plan for the development of the national economy and a report on its fulfillment,
15. examine and approve a report on the State budget and on its implementation,
16. receive a report on the work of the Cabinet and national institutions and adopt measures, if necessary,

17. decide on the ratification or abrogation of treaties submitted to the SPA.

Article 92- The SPA holds regular and extraordinary sessions. Regular sessions are convened once or twice a year by the SPA Presidium. Extraordinary sessions are convened when the SPA Presidium deems them necessary or at the request of a minimum of one-third of the total number of deputies.

Article 93- The SPA requires a quorum of at least two-thirds of the total number of deputies in order to meet.

Article 94- The SPA elects its Chairman and vice chairmen. The Chairman presides over the sessions.

Article 95- An item on the agenda to be deliberated on by the SPA is submitted to the SPA Presidium, Cabinet and SPA committees.

Article 96- Each of the first session of the SPA elects a Credentials Committee and, on hearing the Committee 's report, adopts a decision confirming the credentials of deputies.

Article 97- The SPA adopts laws and decisions. Laws and decisions of the SPA are adopted when more than half of the deputies attending signify approval by a show of hands. The Constitution is amended and supplemented with the approval of more than two-thirds of the total number of deputies to the SPA.

Article 98- The SPA sets up committees such as the legislation committee and the budget committee. The SPA committees consist of its chairman, vice chairmen and members. The SPA committees assist in the work of the SPA; they plan or deliberate on the State policy and bills and take measures for their implementation. When the SPA is not in session, committees operate under the guidance of the SPA Presidium.

Article 99- Deputies to the SPA are guaranteed inviolability as such. No deputy to the SPA can be arrested or punished

without the consent of the SPA or, when it is not in session, without the consent of the SPA Presidium, except for a flagrant offence.

Paragraph II) The National Defense Commission

Article 100- The National Defense Commission is the highest military leading organ of State power and an organ for general control over national defense.

Article 101- The NDC consists of its Chairman, first vice chairman, vice chairmen and members. The term of the NDC Chairman is the same as that of the SPA.

Article 102- The Chairman of the NDC directs and commands all the armed forces and guides defense affairs as a whole.

Article 103- The NDC has the duties and authority to:

1. guide the armed forces and guide the State in defense building as a whole,
2. set up or abolish a national institution in the defense sector,
3. appoint or remove major military cadres,
4. set up military titles and confer the military rank of general and higher ranks,
5. proclaim a state of war and orders for mobilization.

Article 104- The NDC issues decisions and orders.

Article 105- The NDC is accountable to the SPA.

Paragraph III) The SPA Presidium

Article 106- The SPA Presidium is the highest organ of power in the intervals between sessions of the SPA.

Article 107- The SPA Presidium consists of its Chairman, vice chairman, secretaries and members.

Article 108- The SPA Presidium may appoint some honorary vice chairmen. The honorary vice chairmen may be those from among SPA deputies who have participated in State construction works for a long time and made a noticeable contribution.

Article 109- The term of the SPA Presidium is the same as that of the SPA. The SPA Presidium continuously fulfill its duty after its term expires until a new SPA Presidium is elected.

Article 110- The SPA Presidium has the duties and authority to:

1. convene sessions of the SPA,
2. examine and adopt new departmental bills and regulations, raised when the SPA is in recess, and examine and adopt drafts of amendment and supplement to departmental bills and regulations in force, and receive approval from the next SPA session on important departmental bills which will be adopted and implemented,
3. examine and approve the State plan for the development of the national economy, the State budget and its adjusted plan, raised when the SPA is in recess due to unavoidable circumstances,
4. interpret the Constitution, departmental laws and regulations in force.
5. supervise the observance of laws of State organs, and adopt measures,
6. abolish State organs ' decisions which violate the Constitution, SPA 's laws and decisions, NDC 's decisions and orders and the SPA Presidium 's decrees, decisions and

directions, and suspend the implementation of unwarranted decisions by a local people 's assembly,

7. do work for an SPA deputy election, and organize an election for deputies in a local people 's assembly,

8. do work with SPA deputies,

9. do work with SPA departmental committees,

10. form or abolish commissions and ministries of the Cabinet,

11. appoint or remove vice premiers, chairman, and Cabinet and ministry members upon a proposal by Premier when the SPA is in recess,

12. appoint or remove members of departmental committees of the SPA Presidium,

13. elect or transfer judges of the Central Court and people 's assessors,

14. ratify or abrogate treaties concluded with other countries,

15. decide on and publish the appointment or recall of diplomatic envoys accredited to foreign countries,

16. institute a decoration, a medal, an honorary title and a diplomatic rank, and grant a decoration, a medal, and an honorary title,

17. exercise the right to grant general amnesties or special pardon,

18. institute and reorganize an administration unit and district.

Article 111- The President of the SPA Presidium organizes and guides the work of the presidium. The President of the SPA Presidium represents the State and receives credentials and

letters of recall of diplomatic representatives accredited by a foreign state.

Article 112- The SPA Presidium convenes a plenary meeting and an executive meeting. The plenary meeting consists of all the members and the executive meeting of the President, vice presidents, and secretary.

Article 113- The SPA Presidium 's plenary meeting deliberates on and adopts important issues for the Presidium to implement its duties and authority. The executive meeting deliberates on and adopts issues which are entrusted to it by the plenary meeting.

Article 114- The SPA Presidium issues decrees, decisions and directions.

Article 115- The SPA Presidium may set up its assistant departmental committees.

Article 116- The SPA Presidium is accountable to the SPA.

Paragraph IV) Cabinet

Article 117- The Cabinet is the administrative and executive body of the highest organ of State power and a general state management organ.

Article 118- The Cabinet consists of the Premier, vice premiers, chairmen of commissions, ministers and some other necessary members. The Cabinet 's term is the same as that of the SPA.

Article 119- The Cabinet has duties and authority to:

1. adopt measures to execute state policy,
2. institute, amend, and supplement regulations concerning state management based on the Constitution and departmental laws,

3. guide the work of the Cabinet commissions, ministries, direct organs of the Cabinet, local people 's committees,

4. set up and remove direct organs of the Cabinet, main administrative economic organizations, and enterprises, and adopt measures to improve the State management structure,

5. draft the State plan for the development of the national economy and adopt measures to put it into effect,

6. compile the State budget and adopt measures to implement it,

7. organize and exercise works in the fields of industry, agriculture, construction, transportation, communications, commerce, trade, land management, city management, education, science, culture, health, physical training, labor administration, environmental protection, tourism and others,

8. adopt measures to strengthen the monetary and banking system,

9. do inspection and control work to establish a state management order,

10. adopt measures to maintain social order, protect State and social cooperation body 's possession and interests, and to guarantee citizens ' rights,

11. conclude treaties with foreign countries, and conduct external activities,

12. abolish decisions and directions by economic administrative organs, which run counter to the Cabinet decisions or directions,

Article 120- The Premier of the Cabinet organizes and guides the work of the Cabinet. The Premier represents the government of the DPRK.

Article 121- The Cabinet convenes a plenary meeting and an executive meeting. The plenary meeting consists of all the Cabinet members and the executive meeting of the Premier, vice premier and other Cabinet members whom the Premier nominates.

Article 122- The Cabinet plenary meeting deliberates on and adopts new and important issues in economic administrative work.

Article 123- The Cabinet adopts decisions and directions.

Article 124- The Cabinet may set up non-permanent departmental committees which assist in its works.

Article 125- The Cabinet is accountable to the SPA, and to the SPA Presidium when the SPA is in recess.

Article 126- The newly elected Premier of the Cabinet makes an oath in the SPA, representing Cabinet members.

Article 127- The Cabinet commission and ministries are departmental executive organs, and departmental management organs.

Article 128- The Cabinet commissions and ministries grasp, guide and manage the work in charge, under the guidance of the Cabinet.

Article 129- The Cabinet commissions and ministries manage committee assemblies and cadres assemblies. Commission and ministry committee assemblies and cadres assemblies deliberate on and adopt measures to exercise Cabinet decisions, and directions and other important issues.

Article 130- The Cabinet commissions and ministries issue directions.

Paragraph V) Local People's Assembly

Article 131- Provincial (or municipality directly under the central authority), municipal (district), and county local people 's assemblies are local sovereign power organs.

Article 132- The LPA consists of deputies elected on the principle of universal, equal and direct suffrage by secret ballot.

Article 133- The term of provincial (or municipality directly under the central authority), municipal (district), and county local people's assemblies are four years. A new election of the LPA is held according to a decision of a Local People's Committee (LPC) at the corresponding level before the LPA's term expires.

Article 134- The LPA has the duties and authority to:

1. deliberate on and approve a report on local plans for the development of the national economy, and their implementation,
2. deliberate on and approve a report on a local budget and its execution,
3. adopt measures to exercise State laws in the area concerned,
4. elect or recall the chairman, vice chairmen, secretary of the people 's committee at the corresponding level,
5. elect or recall judges of a court and people 's assessors,
6. abolish unwarranted decisions and directions adopted by a people 's committee, and a lower people 's assembly.

Article 135- The LPA convenes a regular assembly and an extraordinary assembly. The regular assembly is convened once or twice in a year by an LPC at the corresponding level. The extraordinary assembly is held when the people 's committee at the corresponding level deems it necessary or at the request of a minimum of one-third of the total numbers of deputies.

Article 136- The LPA forms a quorum when the two-third of the deputies participate in it.

Article 137- The LPA elects its chairman.

Article 138- The LPA issues its decisions.

Paragraph VI) Local People's Committee

Article 139- Provincial (or municipality directly under the central authority), municipal (district), and county local people 's committees are local sovereign power organs when the corresponding LPAs are in recess, and are administrative executive organs of local sovereignty.

Article 140- The LPC consists of its chairman, vice chairmen, secretaries and members. The term of LPC is the same as that of the LPA.

Article 141- The LPC has the duties and authorities to:

1. convene a people 's assembly,
2. do preparatory work for the election of a local assembly,
3. do work with deputies of a people 's assembly,
4. exercise laws, decrees, decisions and directions of the people 's assembly at the corresponding level, upper people 's assemblies, people 's committees, and the Cabinet, Cabinet commissions, and ministries,
5. organize and exercise all the administrative work in the area concerned,
6. draft a local plan for the development of the national economy and adopt measures to put it into effect,
7. compile a local budget and adopt measures to put it into effect,

8. adopt measures to maintain social order in the area concerned, protect the property and interests of the State and social cooperative organizations, and to guarantee citizens' rights,

9. do inspection and control work to establish order in state management in the area concerned,

10. guide the lower people's committees in its work,

11. abolish unwarranted decisions and direction adopted by a lower people's committee, and suspend implementation of unwarranted decisions made by a lower people 's committee.

Article 142- The LPC convenes a plenary meeting and an executive meeting. The plenary meeting consists of all the LPC members, and the executive meeting of the chairman, vice chairmen, and secretary.

Article 143- The plenary meeting deliberates on and adopts important issues for the LPC to implement its duties and authority.

Article 144- The LPC issues decisions and directions.

Article 145- The LPC may set up non-permanent departmental committees which assist in its works.

Article 146- The LPC is accountable to the LPA at the correspondent level. The LPC is subordinate to the upper people's committees and the Cabinet.

Paragraph VII) Public Procurators ' Office and Court

Article 147- Justice is administered by the Central Court, the Court of the province (or municipality directly under the central authority), municipal and county courts and the Special Court.

Article 148- The term of office of the President of the Central Court is the same as that of the SPA.

Article 149- The Central Procurators ' Office appoints and recalls a public procurator.

Article 150- The functions of the Public Procurators ' Office are to:

1.ensure the strict observance of laws by institutions, enterprises, organizations and by citizens,

2. ensure that decisions and directives of State bodies conform with the Constitution, the SPA 's laws and decisions, the NDC 's decisions and orders, the SPA Presidium 's decrees, decisions, and directions, and the Cabinet decisions.

3. expose and institute legal proceedings against criminals and offenders in order to protect the State power of the DPRK, the socialist system, the property of the State and social, cooperative organizations and personal rights as guaranteed by the Consitution and the people 's lives and property.

Article 151- Investigation are prosecution are conducted under the unified direction of the Central Public Procurators' Office, and all Public Procurators Offices are subordinate to their higher offices and the Central Procurators ' Office.

Article 152- The Central Procurators' Office is accountable to the SPA, and to the SPA Presidium when the SPA is in recess.

Article 153- Justice is administered by the Central Court, Provincial (or municipality directly under the central authority) Court, People's Court or by the Special Court. Verdicts are delivered in the name of the DPRK.

Article 154- The term of director of the Central Court is the same as that of the SPA. The term of judges of the Central Court, Provincial (or municipality directly under the central authority) Court, People's Court, and that of the people's assessors are the same as that of the people's assembly at the corresponding level.

Article 155- The Central Court appoints and removes the director and judges of the Special Court. People 's assessors of the Special Court are elected by soldiers of the unit concerned or by employees at their meetings.

Article 156- The court has the duties to:

1. protect through judicial procedure the State power and the socialist system established in the DPRK, the property of the State and social, cooperative organizations, personal rights as guaranteed by the Constitution, and the lives and property of citizens,

2. ensure that all institutions, enterprises, organizations and citizens abide strictly by State laws and staunchly combat class enemies and all law-breakers;

3. give judgements and findings with regard to property and conduct notarial work.

Article 157- A trial is conducted by a court which consists of one judge and two people 's assessors. In a special case, the court may consists of three judges.

Article 158- Court cases are heard in public and the accused is guaranteed the right of defence. Hearings may be closed to the public as stipulated by law.

Article 159- Judicial proceedings are conducted in the Korean language. Foreign citizens may use their own language during court proceedings.

Article 160- In administering justice, the Court is independent, and judicial proceedings are carried out in strict accordance with the law.

Article 161- The Central Court is the supreme court of the DPRK. The Central Court supervises trial activities of all courts.

Article 162- The Central Court is accountable to the SPA, and to the SPA Presidium when the SPA is in recess.

Chapter 7 National Emblem, Flag, National Anthem and Capital

Article 163- The national emblem of the DPRK bears the design of a grand hydroelectric power station under Mt. Paektu, the sacred mountain of the revolution, and the beaming light of a five-pointed red star, with ears of rice forming an oval frame,

bound with a red ribbon bearing the inscription The Democratic People's Republic of Korea.

Article 164- The national flag of the DPRK consists of a central red panel, bordered both above and below by a narrow white stripe and a broad blue stripe. The central red panel bears a five-pointed red star within a white circle near the hoise. The ratio of the width to its length is 1:2.

Article 165- The national anthem of the DPRK is the Patriotic Song.

Article 166- The capital of the DPRK is Pyongyang.

منابع

۱. یادداشت‌های محمدگنجی دوست، سفیر جمهوری اسلامی ایران در پیونگیانگ (۱۳۷۶-۷۹)
۲. کره شمالی، مباحث کشورها و سازمان‌های بین‌المللی/۳۲، ۱۳۷۴ به اهتمام خانم ظهیرنژاد
۳. نامی، محمدحسن؛ جغرافیای کشور کره شمالی
- 4- DPRK Briefing Book; Nautilus Institute (DPRKBriefingBook@nautilus.org).
- 5- KCNA.
- 6- Kim, Chin, Korean Law Study Guide (1987).
- 7- Kim, Yong Mok (November 1997). "The Dilemma of North Korea's Japanese Wives". Japan Policy Research Institute Critique 4. Retrieved on 2007-03-16.
- 8- MODERN LEGAL SYSTEMS CYCLOPEDIA VOL. 9 ASIA 9.265.3-9.270.27 (Kenneth).
- 9- N. Korean Nuclear Conflict Has Deep Roots(Walter Pincus, Washington Post Staff Writer; Sunday, October 15, 2006; Page A16).
- 10- North Korea, Library of Congress Study.
- 11- North Korea's Economic, Political and Social Situation; Nordic Institute of Asian Studies.
- 12- Plunk, Daryl M.; The U.S. -North Korean Nuclear Agreement: A Six-Month Report Card; the Heritage foundation; 1995.
- 13- Policy Forum Online 07-077A: October 12th, 2007 What Korean Unification Means to China.
- 14-Robert Redden ed. 2001.
- 15- Sung Yoon Cho, The Judicial System of North Korea, 11 Asian Survey 1167.

16- The CIA - The World Factbook -- Korea, North.mht(last updated on 15 November, 2007).

17- The North Korean Economy: Overview and Policy Analysis; Updated April 18, 2007.

18- The State Department Background Note: North Korea

19- Vantage Point.

20- Wikipedia.